LOUIS BROMFIELD

LOTUS AMAR

Louis Bromfield

LOTUS AMAR

Traducere: Mihnea Columbeanu

Editura ORIZONTURI

Bucureşti, 2013

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

BROMFIELD, LOUIS

Lotus amar

BITTER LOTUS Copyright © by Louis Bromfield 1937 Toate drepturile asupra ediţiei în limba română sunt rezervate Editurii ORIZONTURI

ISBN 978 – 973 – 736 – 185 – 1

1

Prima oară, Tom Dantry a ajuns pe Nivandrum din întâmplare. Când s-a îmbarcat pe *Vivandiere,* la Penang, nici măcar nu ştia încotro se îndrepta. Stătuse nouă luni în Statele Malayei şi se săturase, cuprins de acea greaţă şi plictiseală care-l covârşise în repetate rânduri şi în fel de fel de locuri din ţările lumii. Şi urcase la bord beat criţă, sătul de sine ca şi de State, spunându-şi: „Nu sunt nimic altceva decât un nevrotic nenorocit, bun de nimic. Mai bine mă împuşc, să termin odată”. Dar, în ultimul moment, în loc de a se împuşca, se urcase pe *Vivandière* – nu ştia de ce alesese tocmai nava aceea, în afară de faptul că era franceză şi puţin cam neîngrijită, fiind improbabil să acosteze în vreun port mare şi prosper, unde ar fi întâlnit cunoscuţi şi ar fi trebuit să bea toată ziua şi jumătate din noapte, în cluburi şi baruri, şi să întâlnească femei de clasa lui, sau măcar pe-aproape, ceea ce-ar fi fost şi mai rău.

Dacă-l întrebai de ce era un nevrotic nenorocit, nu ţi-ar fi putut spune. Se gândise mult la asta, până când, de la un timp, după ani de zile, i se schimbase caracterul. La început, fusese ceea ce s-ar numi un extravertit, agitându-se nebuneşte peste tot, căutând să devoreze distracţiile,

emoţiile şi viaţa în general, cu sorbituri lacome, iar acum, îmbarcându-se pe *Vivandière,* ajunsese la acel punct în care nu se mai gândea la lume în relaţie cu el însuşi, ci numai la sine în relaţie cu lumea. Iar acest lucru, ştia bine, pentru că era un băiat inteligent, făcea din el un plicticos. Şi mai erau momente când simţea nu numai că-i plictisea pe ceilalţi, ci şi pe sine însuşi, ceea ce era mult mai rău. Plictisit de sine, în ultima vreme începuse să bea, şi nu doar cu măsură, cum făcuse întotdeauna, la câte o petrecere ocazională, ci constant şi cinstit, ca să scape de el însuşi, căci nu mai avea încredere în schimbările de decor. Deodată, într-o noapte, având un moment groaznic de luciditate, descoperise că de la război încoace umblase tot timpul din loc în loc, şi nu din cauza vreunei nelinişti autentice, sau măcar din curiozitate, ci numai pentru a scăpa de sine. Şi oriunde ajungea, tot pe sine se găsea.

În acea perioadă, avea treizeci şi patru de ani, o vârstă nu prea înaintată, şi ar fi putut începe o viaţă complet nouă – atâta doar că nu avea chef să mai înceapă nimic. Ştia că murise ceva în el, ceva care era mort încă de când îl scoseseră dintr-o gaură de mină în Flandra, la nouăsprezece ani, îl decoraseră cu Crucea Victoria şi-l lăsaseră la vatră definitiv. Dar, când îl dezgropaseră de-

acolo, mai avea destul de trăit – mai mult decât destul – iar acum, când revenea cu gândul asupra acelei salvări, ştia că în adâncul sufletului îi păruse foarte rău când se pomenise încă o dată viu, într-un spital din Londra. Era ca şi cum spiritul lui ar fi acceptat moartea şi ar fi fost nemulţumit că era târât înapoi la viaţă.

Nu considera că această teorie a propriei lui zădărnicii ar fi reprezentat vreo scuză. O accepta doar ca pe o posibilă explicaţie. Urâse războiul. Urâse uciderile, pericolele şi nebunia întregului spectacol. Le lăsase în urmă pentru totdeauna, iar apoi îi făcuseră figura urâtă de a-l readuce la viaţă, într-o lume care de-atunci încoace îl dezgusta. Acum ştia că toate distracţiile de care avusese parte, tot stilul lui de viaţă nepăsător şi vicios, nu fusese câtuşi de puţin distractiv, ci doar isteric, cu isteria unui om care încerca să recupereze ceea ce-i luaseră alţii în copilărie. Şi mai fusese şi blestemat cu destui bani ca să trăiască bine, şi cu mulţi prieteni, prea mulţi prieteni, arătoşi, educaţi şi cu farmec, aşa că niciodată nu fusese nevoit să se confrunte cu o lume rece şi să se apuce singur de ceafă, pentru a-şi pune viaţa în ordine.

„N-am caracter”, îşi spunea el. „Acum, la treizeci şi patru de ani, cred c-ai putea zice că n-am pic de caracter –

nu că asta ar însemna ceva. La naiba!”

Detesta să-şi plângă singur de milă. Detesta şi să se gândească la el însuşi, dar nu reuşea să scape nici de una, nici de alta. Şi, în timp ce fugea de sine, căutase cu disperare ceva ce i-ar fi putut readuce liniştea, stabilitatea sau credinţa, fiind poate un amestec din toate trei. Niciodată nu puteai să-ţi dai seama, sau să bănuieşti măcar, în timp ce stăteai la băutură cu el în vreun bar din Extremul Orient, ce se întâmpla în capul lui arătos şi bine format. Niciodată nu te plictisea cu problemele sale. Vorbea numai despre banalităţi şi fleacuri, ca orice pierde-vară. Disperarea şi-o păstra pentru clipele când era singur, momente pe care le ura; acesta era unul dintre motivele pentru care se încurca atât de des cu femei, fără să se îndrăgostească de niciuna. Femeile îl plăceau, ba chiar se îndrăgosteau de el, mult prea uşor, aşa că jocul mergea destul de simplu. Mai greu îi era să scape de ele. Sosea mereu un moment când trebuia să fugă, fiindcă aceasta era salvarea cea mai uşoară. Nu mai iubise niciodată, de la douăzeci şi doi de ani, şi încă o mai iubea pe aceeaşi femeie, deşi de zece ani n-o mai văzuse şi n-avea cum să mai fie la fel ca atunci.

Când s-a urcat pe *Vivandiere,* la Penang, fugea din nou,

de astă dată de o femeie care locuia la hotel. Soţul ei umblase cu afaceri prin toate Statele Malayei, prin Indiile de Est olandeze şi prin Indochina. N-o condamna, şi ştia că în adâncul inimii îl iubea pe propriul ei bărbat mai mult decât pe el, dar se săturase. Aşa că se îmbătase în Barul Runnymede, după ce-i scrisese un mesaj prin care-i spunea că totul se terminase şi n-aveau să se mai vadă niciodată, şi venise la bord.

Căpitanul era un breton scund, cu obraji rumeni, păr negru şi ochi albaştri strălucitori – un om care ştia să se descurce prin lume. La vederea lui Dantry, îşi spusese: „Băiatul ăsta e-n regulă”, şi-l luase la bord chiar dacă era beat. Ba chiar, mai stătuse cu *Vivandiere* în port câteva ore, ca să facă modificările necesare în hârtiile navei. Nu era un om moale din fire, dar în înfăţişarea lui Dantry exista ceva care-l afectase. Simţea că era genul de om care n-ar fi trebuit să fie aşa de beat, poate unul care se prăbuşise din motive pe care el n-avea cum să le bănuiască, un om pe care simţea nevoia să-l ajute. Şi erau destul oameni mult mai duri decât el care avuseseră aceeaşi senzaţie în legătură cu farmecul nepăsător al lui Tom Dantry. Chiar şi beat, Dantry nu era deranjant, ca alţii. Şi nici jalnic nu devenea, ca atâţia oameni beţi.

Căpitanului îi plăcea. Simţea că, din motive pe care nu le prea putea înţelege, prezenţa acestui pasager neobişnuit avea să facă lungul drum spre casă mai plăcut pentru toată lumea de pe navă, de la el însuşi şi până la ultimul fochist.

Şi aşa a şi fost. Prezenţa lui Tom Dantry, beat sau treaz, făcea mereu lumea să pară mai luminoasă şi mai veselă. Căci era din naştere unul dintre acei oameni binecuvântaţi a căror vitalitate, farmec şi înfăţişare plăcută au un mod al lor de a face lumea să pară mai strălucitoare şi mai agreabilă, în ochii celor mai nenorocoşi.

Când a urcat la bord, habar n-avea despre porturile unde putea să ajungă vasul, ştiind doar că destinaţia finală era St. Nazaire, ceea ce însemna Franţa, şi Europa – acasă, unde nu voia să se ducă. Îşi spuse că avea să debarce pe parcurs – la nevoie, în ultimul port de la est de Aden – căci de Europa se săturase. Lui i se părea că Europa era pe moarte – şi, indiferent dacă era aşa sau nu, oferea un tablou neplăcut şi dezgustător, ca al unui bolnav de ciumă. Prefera Orientul. Nu avea nicio dorinţă de a-şi juca micul rol în a-şi ajuta propria lume să-şi revină, căci în adâncul inimii ştia că-i venise vremea să moară. Mai bine aşa, decât să continue să se dea în spectacol atât de hidos. Nu-

i prea păsa unde cobora pe uscat, atâta vreme cât nu era în Europa.

A doua zi dimineaţă, când vasul părăsi frumosul golf Penang, Tom Dantry se dădu jos din pat şi se interesă de traseul navei. Află că se îndrepta spre Insulele Andaman, apoi spre Insulele Cocorando, spre Nivandrum, Aden, Port Said şi St. Nazaire. Se părea că alesese, fără să ştie, un vas care trecea doar prin cele mai obscure porturi, ceea ce, pentru moment, îi convenea de minune.

— Şi Nivandrum? îl întrebă el pe micul căpitan breton. Nivandrum ce este?

— E un port unde vom încărca copra şi mirodenii, răspunse acesta. Cândva, a fost unul dintre marile porturi de la Răsărit... cu două sute de ani în urmă. Acum e ca şi mort. Nici măcar nu se mai poate intra în port. Nava trebuie să ancoreze dincoace de Marea Barieră.

Insulele Andaman, a descoperit Dantry, erau sterpe şi oribile, locuite de ocnaşi şi aborigeni, iar Insulele Cocorando erau frumoase, dar învechite, aşa că, în timp ce vasul se apropia de Nivandrum, nu-l încerca nicio curiozitate. Auzise de prea multe ori despre farmecul câte unei insule sau al alteia, numai pentru a descoperi că, în ultimă instanţă, toate erau la fel: frumoase, banale şi

monotone. Nu-l impresiona nici măcar afirmaţia micului breton aspru, cum că era un loc fermecător, cu un caractère tout a fait spécial, diferit de cele mai cunoscute, ca Bali, Penang şi Tahiti. Îi plăcea căpitanul şi-i plăcea şi mica şi neîngrijita *Vivandie*re, şi vreme de şapte săptămâni se simţi fericit cum de mult nu mai fusese, poate fiindcă în lumea aceea nu exista nicio femeie care să-l tulbure şi nimic atât de familiar încât să-i trezească amintirile sau regretele. Avea să rămână pe vas până la Aden, îşi spunea el, iar atunci urma să se îmbarce pe altul, înapoi spre Est. Nu era cel mai neplăcut mod de a-şi trăi viaţa, mereu pe mare, mereu departe de complicaţiile în care se încurca de îndată ce cobora pe uscat.

Nu-i trecea niciun moment prin minte că, la sosirea în Nivandrum, avea să debarce cu intenţia de a rămâne acolo pentru totdeauna.

2

De mult, în secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea, fusese cel mai bogat port de pe tot litoralul. Din Nivandrum erau trimise încărcături de mătase şi cuişoare, scorţişoară şi piper, care se vindeau la preţuri fabuloase în îndepărtata Europă. Pe vremurile acelea, le aparţinuse pe rând portughezilor şi olandezilor, care construiseră acolo case şi biserici, şi mai întâi veniseră iezuiţii şi carmeliţii, apoi misionarii protestanţi olandezi, iar guvernatorii şi negustorii îşi construiseră case luxoase şi trăiseră într-un stil pe care în Europa nu l-ar fi putut cunoaşte niciodată. După care, încet, marele râu care aducea aluviunile de pe vastul platou de un roşu-arzător ce se întindea dincolo de munţi a îngrămădit un zăgaz uriaş de mâl şi nisip în gura golfului, iar Nivandrum a murit, sugrumat încet de Marea Barieră, căci niciun vas comercial de mare capacitate n-o putea trece şi, în cea mai mare parte a anului, era periculos ca navele să ancoreze dincolo de ea, în largul mării.

Unul câte unul, comercianţii şi misionarii au plecat, negoţul s-a mutat spre nord şi sud, în porturi mai prielnice, şi cu timpul Nivandrum le-a revenit oamenilor de pe

coastă, fără să mai rămână niciun european şi nicio navă. Casele cele mari au rămas pe loc – construcţii frumoase, în stil baroc, clădite de zidari locali şi zugrăvite în nuanţe de roz şi verde-pal, galben şi albastru deschis. O vreme, oamenii din Nivandrum, pe principiul drepturilor primului ocupant, au încercat să locuiască în ele, dar până la urmă s-au întors în propriile lor căsuţe curate, făcute din bambus şi acoperite cu frunze de cocotieri, iar casele cele mari au rămas în seama stafiilor şi a pânzelor de păianjen, fără să mai aparţină nimănui, fără să fie revendicate de nimeni, până când bătrâna Ranee, lacomă cum era, le-a luat în stăpânire. Nu aveau nicio valoare, căci chiriaşi nu existau, dar Ranee avea obiceiul de a pune mâna pe orice zăcea în drum.

În sezonul hibernal, când marele ocean era liniştit, două sau trei nave ca *Vivandière* veneau să mai încarce una-alta, copra şi mirodenii, rogojini de cocos şi vase ieftine de alamă, ancorând în larg pentru a fi încărcate cu ajutorul bărcilor *wallum* care puteau trece peste Marea Barieră, în timpul fluxului. Exista şi o cale ferată veche şi stricată, cu ecartament îngust, care cobora dinspre oraşele de dincolo de podiş, pe panta către portul amorţit, dar pe-acolo nu venea nimeni. În Nivandrum locuiau doar doi europeni, un

cockney pe nume Carleton, care reuşea să-şi câştige existenţa de pe urma cocotierilor şi făcând puţin comerţ, şi un danez numit Rasmussen, patronul de la Grand Oriental Hotel, ai cărui singuri clienţi erau Mees Opp, medicul de stat, un comis-voiajor ocazional, metis, ofiţerii şi mateloţii de pe vapoarele care mai veneau uneori în oraşul mort, în timpul anotimpului hibernal.

Dantry ştia vag că toată coasta era frumoasă, o coastă care se pierduse cumva din vedere, în admiraţia apusului bolnav pentru Bali şi Mările Sudului, iar când *Vivandiere* aruncă ancora lângă Marea Barieră, putu vedea frumuseţea munţilor albaştri din depărtare, acoperiţi de jungle îmbibate de ploaie; dar abia după ce barca vaporului, cu el şi căpitanul la bord, trecu de Marea Barieră şi intră în gura strâmtă a golfului, printre toate plasele de pescuit, îşi dădu seama de melancolia cu totul ieşită din comun care domnea peste tot. Încet, după cum înainta barca, portul se deschidea în faţa lui, cu cele şapte insule ale sale şi laturile acoperite cu dumbrăvi de cocotieri printre care se zărea luciul palid al vechilor case olandeze şi portugheze. Frumoasele bărci *wallum,* cu aspectul chinezesc nostalgic al provelor, pluteau încoace şi-ncolo pe apă, unele propulsate de vâslaşi pe jumătate

goi, altele împinse încet, ca nişte corăbii dintr-un vis, de briza ce sufla dinspre munţii împăduriţi, umflându-le velele mari şi rupte, din pânză de fibră de cocos. Apa de sub barcă era verde şi limpede. Micul căpitan breton, văzu numaidecât Dantry, avusese dreptate. Locul acela avea un caractere tout a fait special, o calitate spectrală. Casele baroce în culori deschise, goale şi pustii, printre cocotierii de pe insule, arătau ca într-un vis.

Sub mâna căpitanului, luntrea cârmi spre o insuliţă din mijlocul golfului, cu o casă veche zugrăvită în trandafiriu-deschis, într-o grădină de cocotieri şi palmieri, crotoni, bougainvillee şi jacqueranda.

— Mai întâi, spuse căpitanul, bem un pahar la Rasmussen.

Şi, zâmbind, adăugă:

— *Voilà, le Grand Hotel Oriental.*

— Casa aia veche? întrebă Dantry.

— Da.

Era cel mai fermecător hotel pe care-l văzuse vreodată.

Rasmussen, îi spuse căpitanul, era un danez care fugise de pe nava lui, în Colombo, cu douăzeci de ani în urmă. Era căsătorit cu o femeie din partea locului, care lucra ca bucătăreasă la Grand Oriental Hotel.

— Nu-i rău deloc, adăugă el. E o bucătăreasă bună... când e vorba de curry. O femeie frumoasă, dar deloc demnă de încredere... dacă nu-i placi, se poate să te otrăvească.

Rasmussen le ieşi el însuşi în întâmpinare. Pescuia pe micul dig, fiindcă nu avea nimic altceva de făcut. Era un om scund şi solid, de vreo cincizeci de ani, cu o mustaţă zbârlită şi doi ochi albaştri foarte strălucitori, îmbrăcat în pantaloni de pânză groasă şi jiletcă. Scoţându-şi undiţele din apă, îi conduse pe cărarea de sub cocotieri, în fostul hol de la intrarea vechii case.

Aceasta avea un acoperiş boltit, iar dintr-un colţ pornea o magnifică scară barocă. Interiorul era răcoros şi umed. Fusese amenajat ca restaurant şi cafenea, cu vreo şase mese ieftine, un gramofon cu o pâlnie gigantică şi un aparat telegrafic de modă veche, alimentat cu baterii. În fiecare capăt al holului se afla câte o arcadă mare, deschisă, încadrând o vedere superbă, una spre intrarea în port, cealaltă către insulele mai apropiate şi munţii din zare.

În hol, Dantry rămase tăcut, atent, ca o pisică. Parcă şi-ar fi ţinut respiraţia, parcă şi-ar fi încrucişat degetele, ca să nu dispară dintr-odată toate cele din jurul lui. Îşi spunea:

„Poate că ăsta e locul acela... Poate că l-am găsit, în sfârşit. Locul pe care-l caut dintotdeauna, de când am fugit din Anglia.

Interiorul holului era curat. Ceştile şi paharele străluceau. Rasmussen bău brandy şi cafea cu ei, bârfind cu căpitanul într-o franceză stricată. Când acesta îl întrebă:

— Şi ce mai e nou? Ce s-a mai întâmplat, de anul trecut încoace?

Zâmbind, Rasmussen răspunse:

— Nimic, absolut nimic.

Apoi, adăugă:

— A, ba da. Nevasta lui Sandy Carleton mai face un copil.

— Cu ăsta, câţi o să fie?

— O duzină în cap.

— Fertilă climă, pe-aici.

Mai băură un timp alene, în tăcere, apoi în ochii ţanţoşului căpitan breton se aprinse o luminiţă, şi spuse:

— Iar fata aia a lui... cea mai mare... trebuie să fie femeie în toată firea, de-acum.

— Are optsprezece ani, replică Rasmussen.

Căpitanul breton se întoarse spre Dantry, având în ochii

săi albaştri sclipitori expresia unui francez care se pricepe la femei.

— E o frumuseţe, spuse el. La Marsilia sau Paris, ar putea căpăta tot ce pofteşte.

Dar Dantry abia dacă-l mai auzea, că mai era captivat, hipnotizat parcă, de frumuseţea priveliştii încadrate de uşa cea mare, iar în timp ce căpitanul breton vorbea, deveni conştient de prezenţa soţiei lui Rasmussen, Leah, care-i servea. Să tot fi avut, aprecie el, vreo patruzeci de ani şi mai bine, deloc grasă, dimpotrivă: înaltă şi foarte dreaptă de spate, cu o siluetă graţioasă şi ochi negri foarte frumoşi. Ţinuta şi mersul ei emanau o mândrie vizibilă. Era încă atrăgătoare; în tinereţe, trebuia să fi fost foarte frumoasă. Dar Dantry îşi dădu seama la ce se referea căpitanul breton când spunea că ar fi putut să te otrăvească, dacă nu-i plăceai. Ochii erau prea apropiaţi, iar nasul prea lung. Şi avea un stil de a te studia cu privirea când nu observai.

În continuare tăcut şi atent, se uită iar afară pe uşă, spre portul unde treceau bărcile *wallum,* cu barcagiii lor goi stând în picioare, unul la prova, altul la pupa, ca gondolierii din Veneţia, şi-şi spuse: „Aici, toţi oamenii sunt frumoşi. De ce n-a descoperit nimeni locul ăsta? De ce nu i

s-a spus «Veneţia Orientului», şi de ce a fost lăsat să ajungă o ruină?” Apoi, îşi aminti că era un loc sigur, fiindcă acolo nu se putea ajunge, nu erau nişte condiţii destul de luxoase pentru genul de oameni care spurcau asemenea locuri. Şi încă mai spera să nu descopere şarpele ce-ar fi putut contamina acel paradis.

Şi apoi, în timp ce stătea acolo bând şi savurând liniştea, aproape fericit, una dintre bărcile *wallum* trase la debarcader, şi o femeie coborî de sub micul umbrar din frunze de palmier de pe punte, păşind pe micul ponton. O observă de îndată, nu fiindcă ar fi fost frumoasă (nu era), ci pentru că avea o înfăţişare extraordinară, de o calitate specială pe care nu prea putea s-o definească. Era înaltă, masivă şi urâtă, şi purta un costum ca de birou, din doc alb, foarte curat, şi o pălărie de pai grotescă, pe care aplicase singurul semn de feminitate al întregii costumaţii: era acoperită cu flori artificiale decolorate şi încinsă cu o fundă pleoştită de panglică mov ştearsă. Îi dădu două gentuţe unuia dintre barcagii şi porni în susul cărării, printre florile de jacqueranda şi bougainvillee, spre Grand Oriental Hotel. Când se mai apropie, Dantry văzu că nu numai că era grasă şi urâtă, şi mergea cu dificultate din cauza greutăţii ei enorme. Pielea ei avea acea culoare

mâloasă aparte care le aparţine uneori metişilor, ochii-i erau albaştri, un albastru extraordinar de limpede, iar pe unul şi-l ţinea uşor mijit. La vederea ei, proprietarul, Rasmussen, se ridică repede de la masă şi porni înainte ca să-i iasă în întâmpinare; femeia zâmbi când îl văzu, iar zâmbetul păru să-i şteargă urâţenia, îi lumina toată faţa şi te făcea să dai uitării trupul dizgraţios şi îmbrăcămintea nepotrivită.

După ce intră în încăpere, femeia se aşeză greoi în apropierea uşii, aruncă o privire spre Dantry şi căpitanul breton, şi primi un pahar enorm de bere. În timp ce-l bea, în acea poziţie grotescă, din profil, pe fundalul de o extraordinară frumuseţe al peisajului încadrat de arcada uşii, Dantry, căruia îi plăceau femeile tinere şi drăguţe, o studie pe această urâtă între două vârste. Nu prea ştia de ce, în afara faptului că arăta atât de neobişnuit, iar manierele ei erau diferite de ale majorităţii femeilor metise. Avea ceva autoritar, chiar poruncitor; şi văzu că faţa ei urâtă exprima bunătate, la fel cum pe cea frumoasă a soţiei lui Rasmussen se citea răutatea.

Apoi, când îşi termină berea, traversă holul şi urcă cu pas greu frumoasa scară barocă, pentru a dispărea undeva la etajele superioare ale vastei şi frumoasei case

vechi.

După plecarea ei, Dantry îl întrebă pe Rasmussen:

— Cine e femeia asta?

Iar proprietarul hotelului, zâmbind, răspunse:

— Este Mees Opp.

— Toată lumea care vine aici o cunoaşte, adăugă căpitanul. *Elle est presque une legende le long de la cote.* E medic. Vine aici de două ori pe an, ca să vadă de sănătatea oamenilor. Are un soi de spital, pe insulă, în capitală. Din când în când, primeşte fonduri pentru el... Dumnezeu ştie cum... de la bătrânul Ranee. Mâine vor veni din toate zonele insulei şi ale lagunei, ca s-o consulte... chiar şi cei care cred în vraci şi descântece, fiindcă ştiu că prafurile pe care li le dă Mees Opp reuşesc cumva mai bine decât celelalte leacuri.

Când căpitanul termină de băut şi se pregăti să pornească spre biroul căpităniei portului, Dantry spuse:

— Eu rămân aici pe ziua de azi. Cred că pot închiria o barcă, pentru a explora împrejurimile.

— Într-adevăr, răspunse Rasmussen. Au să vă conducă băieţii mei.

Iar căpitanului, Dantry îi spuse:

— Trimite-mi o barcă, pe la şapte.

Nu vorbea ca un pasager rătăcit pe un vapor, care cere o favoare, ci mai degrabă părea să dea un ordin. Căpitanul nu se arătă nemulţumit. Nici măcar nu ridică privirea dinspre ceaşca de cafea. Avusese dreptate în legătură cu Monsieur Dantry, era un om arătos, amabil şi fermecător, dar bolnav, ghicise căpitanul, nu la trup, care-i era robust şi puternic, ci undeva în minte şi-n suflet. Fiind francez, şi breton pe deasupra, căpitanul se pricepea la asemenea lucruri. Omul acela chipeş, cu ochi întunecoşi şi nefericiţi, avea ceva care-ţi trezea dorinţa de a-l ajuta.

Aşa că spuse:

— *Bien sur.*

Şi-l lăsă la Grand Oriental Hotel. Abia după plecarea lui, când ieşi în grădină ca să-şi întindă picioarele sale lungi, Dantry văzu casa.

Se înălţa pe o insulă, atât de apropiată de marginea apei, încât ai fi putut debarca chiar la baza scării exterioare largi care cobora de la etaj – o casă mare, cu faţadă olandeză barocă şi un balcon lung şi lat, spre care se deschidea un şir de ferestre boltite. Pereţii de culoare galben-pal erau luminaţi de razele soarelui care pătrundeau printre copaci. Se vedea limpede că era goală, părăsită; ferestrele nu mai aveau geamuri, iar uşa

principală stătea întredeschisă. În timp ce Dantry o privea, pe o fereastră zbură afară un stol de papagali cu pene viu colorate, verzi. Ridicându-şi binoclul la ochi, putu vedea fără dificultate în camerele mari şi umbrite care stăteau pustii şi netulburate de peste o sută de ani, dar ceea ce văzu prin binoclu nu era o casă ruinată de o extraordinară frumuseţe, ci una revendicată, restaurată şi locuibilă, în care trăia el însuşi, cutreierând insula, lucrând în grădină, pescuind, citind, pictând, gândind fără să-l deranjeze nimeni, după ce-şi găsise în sfârşit liniştea.

Când reintră în hotel, îl întrebă pe Rasmussen:

— A cui e casa aceea?

— A nimănui anume, răspunse danezul. Sau, cel puţin, nimeni nu ştie a cui.

— Dac-aş vrea s-o cumpăr, cum trebuie să procedez?

Rasmussen îl privi cu o expresie de îndoială şi mirare.

Îl estimase în sinea lui pe Dantry, ajungând la concluzii nu foarte diferite de cele ale căpitanului breton. Acela era un om care cunoştea lumea, nu un pierde-vară şi niciun uşuratic. Ce nevoie ar fi putut avea de o casă veche, pe jumătate ruinată, într-un oraş fantomă de pe o insulă, ca Nivandrum?

— Da, repetă Dantry, s-ar putea să doresc s-o cumpăr.

Rasmussen râse.

— Ei bine, dacă aveţi intenţii serioase, cred c-aţi putea-o cumpăra de la bătrâna Ranee. E-n stare să vândă orice pentru câteva rupii, chiar şi pe sine însăşi, dac-ar vrea-o cineva.

Dantry se întoarse să privească din nou casa, gândindu-se cât de extraordinar era faptul că arăta exact aşa cum visa el de ani de zile, de când Alix se măritase cu Simpson, iar el părăsise Londra pentru totdeauna. Văzuse de multe ori, în imaginaţie, casa aceea sau pe alta asemănătoare cu ea, dar numai acum, după zece ani şi mai bine, o şi găsise.

— Dacă-mi daţi o barcă şi câteva sandviciuri, spuse el, mă duc să explorez locurile.

Toată după-amiaza, înfruntând canicula, Dantry navigă cu barca *wallum* condusă de cei doi băieţi pe care i-o trimisese Rasmussen, printre insule, pe lagune, pe lângă crezării, prin golfuleţe înguste care nu duceau nicăieri, şi peste tot pe unde plutea cu barca găsea aceeaşi frumuseţe încremenită, plină de linişte, şi aceiaşi oameni arătoşi, paşnici, uitaţi de lume. Domnea un calm care lui Dantry, în amărăciunea lui, i se părea mai minunat decât liniştea unei ţări primitive, necontaminate de atingerea omului alb. Era pacea unui tărâm care-i învinsese pe albi şi

fusese înapoiat propriilor lui locuitori. Cel ce-i biruise pe invadatori era râul cel mare – râul pe care oamenii din partea locului, chiar şi creştinii tradiţionali, încă îl mai venerau într-un mod pe jumătate primitiv, fiindcă acel mare râu înecase fermecătorul golf şi tăiase calea marilor nave ale neguţătorilor europeni.

Şi, în timp ce cutreiera împrejurimile, Dantry îşi tot spunea: „Aici e locul perfect”. Înţelepciunea câştigată din experienţă, însă, îi spunea întruna: „Nu există niciun loc perfect, întotdeauna e ceva în neregulă. Aici, ce anume ar putea fi?”

Dar, când se întoarse şi vorbi cu Rasmussen, nu reuşi să afle de la el despre niciun şarpe ascuns în acea Grădină a Raiului. Pentru Rasmussen, locul era ireproşabil. Spunea că-l găsise întâmplător, când dezertase de pe nava lui, la sute de mile distanţă de Nivandrum, cu douăzeci de ani în urmă, şi nu-şi dorea nicio viaţă mai fericită decât cea pe care o găsise aici, în oraşul mort cu portul înfundat.

Prin urmare, când barca vaporului *Vivandière* veni să-l ia, seara, în timp ce soarele părea să şovăie la orizont şi bărcile de pescuit reveneau în stoluri ca de păsări peste Marea Barieră, o trimise înapoi, cu cererea de a-i aduce toate bagajele rămase la bord.

Se temea să se ducă după ele chiar el, ca nu cumva, după ce punea piciorul pe puntea solidă a vaporaşului, raţiunea sau poate slăbiciunea şi nehotărârea să-l ia din nou în stăpânire, făcând ca portul Nivandrum, cu frumuseţea lui melancolică, să dispară, pe veci pierdut. Voia să-şi petreacă acolo tot restul vieţii, căci în adâncul inimii înţelesese dintr-odată că acela era locul pe care-l căutase.

În seara aceea, după ce i se aduseră bagajele, iar *Vivandière* alunecă dincolo de linia orizontului, îndreptându-se spre Port Said şi Europa, Dantry luă cina în sala cea mare, singur, cu Mees Opp în colţul opus. Rasmussen îi servi pe amândoi, aducându-le mâncarea gătită de Leah, soţia lui, oprindu-se din când în când ca să se aşeze la taclale, fără pic de formalism, ba cu Mees Opp, ba cu Dantry. Când terminară masa, iar Dantry îşi primi brandy-ul şi cafeaua, continuând să admire frumuseţea golfului văzut prin marea arcadă, după un timp pe apă apăru o canoe, între hotel şi insula cea mai apropiată, cu luminile şi focurile ei. Se apropie de ponton, apoi pe cărare apăru silueta unei fete. Când ajunse lângă uşă, se opri câteva clipe, orbită pentru moment de lumina ce se revărsa din marea sală. Apoi o văzu pe Mees Opp şi

străbătu grăbită încăperea, pe lângă masa unde stătea Dantry, fără a părea să-l observe, dar atât de aproape încât acesta văzu că era o frumuseţe, chiar şi printre acei insulari care în ochii lui arătau ca un neam de zei şi zeiţe. O secundă, simţi un val neaşteptat de emoţie posesivă, dar aproape imediat îşi spuse: „Nu. Nimic de soiul ăsta. O asemenea cale duce spre dezastru! Asta e ceea ce strică întotdeauna totul”.

Fata avea o piele deschisă la culoare, de un auriu-palid, constată Dantry, purta un sari alb, simplu şi curat, şi păşea cu graţia unei femei care n-a cunoscut niciodată tocurile şi e obişnuită să ducă poveri pe cap. Ochii ei, însă, erau de-a dreptul extraordinari. Enormi, întunecoşi şi blânzi, semănau cu ai unei căprioare. Şi deodată, Dantry ştiu că, trecând pe lângă masa lui, nu-l privise fiindcă era sfioasă. Nici chiar prezenţa unui străin în acel colţ uitat de lume n-o ispitise. Această descoperire îl atinse profund – faptul că pe lume mai puteau exista asemenea femei.

La masa lui Mees Opp, fata vorbi câteva momente cu metisa cea grasă şi urâtă, după care aceasta se ridică şi, urcând cu pas greu scara, reveni peste un minut cu pălăria ei grotescă pe cap şi în mână cu cea mai mică dintre cele două genţi, iar cele două femei, una atât de enormă, aspră

şi hidoasă, şi cealaltă fragilă şi fermecătoare, ieşiră împreună. Nu peste mult, Dantry văzu canoea îndepărtându-se iar spre insula cea mai mare, pe fundalul luminilor de pe malul opus.

Când Rasmussen apăru din nou, Dantry îl întrebă:

— Cine era tânăra aceea?

— Aia-i fata cea mai mare a lui Sandy, răspunse danezul. Sandy e singurul alb din Nivandrum, în afară de mine. Şi el e tot englez. Se numeşte Carleton. Fata a chemat-o pe Mees Opp fiindcă mama ei naşte. Mare noroc, aş zice, că i-au venit durerile facerii tocmai în timp ce Mees Opp era aici...

Când îşi termină brandy-ul, Dantry ieşi iar cu barca *wallum,* pornind fără ţintă printre insulele pe care se zăreau slab văpăile focurilor, dincolo de palmieri. Era trecut cu mult de miezul nopţii, când reveni şi se duse în sfârşit la culcare, în *chambre de luxe,* o cameră cu covor roşu ca moţul curcanului, lampă cu parafină şi un imens pat victorian din lemn de tec ornamentat cu sidef, drapat cu falduri de tifon, contra ţânţarilor. Împăcat, adormi aproape de îndată ce puse capul pe pernă, după ce trăsese şi prinsese bine apărătoarea în jurul patului întins şi antipatic.

3

după ce straniul vizitator se duse la culcare, într-una din camerele cu vedere spre golful luminat de lună femeia lui Rasmussen, Leah, îşi privi bărbatul şi spuse pe limba ei:

— Pentru ce vrea să vină şi să trăiască într-un loc ca ăsta. Un gentleman de soi ca el? Nu-i ca tine şi Sandy Carleton.

Cu mult timp în urmă, Leah fusese suspectată că era vrăjitoare, iar în oraşul mort existau oameni care încă mai credea că avea deochiul şi puterea de a blestema un duşman şi pe toate cele din viaţa lui. Aşa ajunsese să se combine cu Rasmussen, la început – fiindcă, în ciuda înfăţişării ei atrăgătoare, majoritatea bărbaţilor din Nivandrum se temeau de ea. Pe Rasmussen nu-l deranjau prostiile cu vrăjitoria. Fusese marinar, era scandinav şi ştia să recunoască o femeie frumoasă, vrăjitoare sau nu, când o vedea. În douăzeci de ani, de când trăia cu ea, nu fusese tulburat de nicio manifestare malefică a fermecătorilor ei ochi negri.

Acum, îi zâmbi – iar pe chipul lui se citea înfumurarea. Nu-l încerca dorinţa de a fi un gentleman de soi ca acel Dantry, ştia că o ducea destul de bine şi aşa, poate mult mai bine decât nefericitul străin. Propriii lui ochi erau albaştri şi limpezi, nu ceţoşi şi plini de nefericire ca ai lui Dantry. Avea o viaţă care-i convenea de minune, mult mai bună decât ar fi cunoscut în patria lui suprapopulată.

Aşa că spuse:

— Poate îşi doreşte o viaţă ca a mea şi ca a lui Sandy. Nu-i tocmai rea.

Leah nu făcu decât să clatine din capul ei brunet, continuând să stingă lămpile cu kerosen.

— O fi făcut vreun lucru de care-i e ruşine, comentă ea apoi. O fi trebuit să plece din ţara lui de albi şi să se ascundă. Cred că n-o să stea mult. Oricum, aş fi preferat să nu vină.

— De ce? vru să ştie Rasmussen.

— Fiindcă nu-mi place.

— De ce nu-ţi place? Arată bine. E un domn. Are maniere elegante. Şi un chip cinstit – şi plăcut.

Un moment, Leah rămase nedumerită. Nu-i era uşor să-şi analizeze propriile sentimente, şi-i venea şi mai greu să şi le reprime într-un limbaj simplu, în care nu existau

cuvinte pentru analizele complicate şi întortocheate. Într-un târziu, spuse:

— Are şi ceva neplăcut.

— Aiurea.

Leah, însă, insistă:

— E ceva înăuntrul lui...

Ezită un moment.

— ... ca un vierme.

O clipă, Rasmussen o privi mirat. Poate că de trei sau patru ori, de când erau împreună, Leah îşi exprimase asemenea opinii atât de brusc şi vehement, şi în timp ce se uita la ea îşi amintea acele ocazii, precum şi faptul că de fiecare dată avusese dreptate. Dar, la fel ca în cazul Cassandrei, nimeni nu-i credea profeţiile. Din când în când, Rasmussen simţea o uimire neaşteptată şi inexplicabilă faţă de puterea ei de pătrundere, şi existau momente când intuia că în adâncurile ei exista ceva aproape animalic, o viziune nedeformată, neînceţoşată de civilizaţie, o anume iscusinţă ca aceea a vânătorilor primitivi care mergeau după urme prin junglă, dându-i posibilitatea de a înţelege adevărul. Însă şi acum, la fel ca de fiecare dată, prefera să nu-i dea dreptate, căci era o femeie mândră, uneori arogantă şi mereu gata să scape de sub control.

— Aiurea, se mulţumi el să repete, ridicându-se să pornească spre etaj, la culcare, pe scara arcuită pe care o construise cu mult timp în urmă un anume Căpitan Mynheer van der Burgh, de la fabrica olandeză, o scară asemenea celor din palatul regelui, în Danemarca. Şi-i aparţinea lui Rasmussen – era a lui şi numai a lui, nu a vreunui rege.

Când Rasmussen ajunse la cotul scării, Leah vorbi din nou. Stătea chiar în spatele lui, cu ultima lampă în mână – şi, când ridică privirea spre el, Rasmussen nu putu să nu-şi spună, chiar şi acum, după douăzeci de ani, cât de norocos era să aibă alături o femeie atât de minunată.

Leah spuse:

— Atâta vreme cât e aici Bariera, ca să taie drumul spre port, vom fi fericiţi în Nivandrum. Când au să dea la o parte Marea Barieră, din nou vom fi nefericiţi. Vor urma tragedii şi suferinţe, la fel ca înainte de a fi durat râul Bariera, ca să ne apere.

Vorbirea ei avea un soi de frumuseţe şi demnitate, care se regăseau şi în atitudine, aşa cum stătea acolo, ca o profetesă, ţinând în mână lampa cu gaz prăpădită – calităţi pe care Rasmussen nu le mai observase niciodată până atunci. Un moment, îi fu puţină frică de ea – nu de trupul

ei, care era al femeii lui, ci de ceva lăuntric. Se temea atât de tare, încât spuse, râzând:

— Dacă dă cineva la o parte Marea Barieră, a dat norocul peste mine. Grand Oriental Hotel va deveni unul dintre cele mai mari hoteluri din Răsărit.

Leah stinse lampa şi, în întuneric, i se auzi vocea replicând:

— Şi crezi că asta te va face mai fericit?

4

A doua zi dimineaţă, la ora opt şi ceva, Dantry se trezi în sunetul unor murmure şi sporovăieli de sub fereastra lui. Un moment, nu-şi aminti unde era, nici că *Vivandiere* plecase, iar el rămăsese pe loc, ca să se stabilească la vandrum şi să-şi trăiască acolo tot restul vieţii. După o vreme, recunoscu prin apărătoarea de tifon detaliile acelei *chambre de luxe* din Grand Oriental Hotel, monstruosul pat, covorul roşu, carafa cu apă şi ligheanul de spălat, din porţelan pictat manual, cromolitografiile de pe perete – toate, adunate de Rasmussen, cu gândul că erau luxoase şi „de bun-gust”. Afară, rumoarea şi conversaţiile continuau, iar după un timp, alene, căci avea o fire senzuală, predispusă spre desfătări, se ridică şi, aruncând pe el un halat, căci se deprinsese de multă vreme să doarmă gol, în căldurile Orientului, se duse la fereastră să se uite afară.

Acolo, chiar dedesubt, se adunaseră peste o sută de oameni, toţi suferinzi de câte o boală sau alta – schilozi, ologi, mutilaţi, palizi, tremurând de friguri, inclusiv vreo duzină sau mai mulţi cu elefantiazis. Se vedeau printre ei bătrâne şi copii, moşnegi şi femei tinere gata să nască.

Tăifăsuind între ei cu răbdare, comparându-şi simptomele şi povestind fel de fel de întâmplări, aşteptau să le vină rândul pentru a intra în micul pavilion de vară dărăpănat unde uriaşa Mees Opp stătea la o masă, examinându-i rând pe rând. În faţa ei, pe masă, se aflau termometre, medicamente, bandaje – toate puse cu grijă în cea mai ştiinţifică ordine. Lângă debarcaderul din apropiere aşteptau vreo treizeci-patruzeci de bărci *wallum* legate laolaltă, până când toţi pacienţii, examinaţi, trataţi şi mulţumiţi, terminară cu Mees Opp, fiind gata să plece la casele lor.

Vederea atât de multor oameni suferinzi în zorii zilei nu-l înveselea pe Dantry, dar rămase pe loc, fascinat, privind-o pe Mees Opp cum îşi vedea de treburi, eficientă şi bine dispusă, şi în acel timp îşi dădu seama că nu le dădea numai doctorii care constau în mixturi de chimicale şi plante medicinale, ci şi de un alt soi, care probabil le făcea la fel de bine, căci fiecare pacient părea să plece bucuros şi încrezător. Făceau chiar şi glume, când treceau pe lângă cei ce aşteptau să le vină rândul, iar după un timp în care privise destul spectacolul, acesta, în loc de a-l deprima, îi aduse o stranie voie bună. Nu mai găsea complet repulsivă imaginea atâtor boli, atâtor suferinţe omeneşti, ci mai

degrabă caldă şi înduioşătoare. Şi-şi dădea seama că acest lucru se datora felului de a fi al lui Mees Opp, voios şi dătător de încredere. Începea să înţeleagă, din comportamentul pacienţilor, că vizita lor la medic, de două ori pe an, era un soi de sărbătoare, o ocazie festivă. Invalizii, atât reali cât şi imaginari, puteau vorbi despre simptomele lor, găsind întotdeauna în Mees Opp un ascultător plin de compasiune, gata să le răspundă cu o vorbă de spirit pe care o înţelegeau.

După ce făcu un duş, folosind un căuş şi o *chattee,* Dantry se îmbrăcă şi coborî la parter, ca să ia micul dejun, iar de la masa din sala cea mare continuă să privească activităţile de la clinică, până pe la ora unsprezece, când căldura începu să devină înăbuşitoare, şi toţi bolnavii fuseseră examinaţi şi trimişi acasă, lăsând-o pe Mees Opp să-şi strângă lucrurile din micul chioşc degradat.

Rasmussen îi spuse cu seriozitate:

— E de mare ajutor, în stat. Dacă eşti cu adevărat bolnav, poţi să te bazezi pe ea. E o doctoriţă foarte bună.

— Cum a ajuns aici?

— Nu ştiu. Era dinainte de venirea mea... acum treizeci de ani... nu aici, ci în capitală.

— Dar câţi ani are?

— Să tot aibă vreo cincizeci şi cinci.

Apoi, Mees Opp intră pe uşă, cu cele două genţi ale *ei* şi mai comandă un pahar mare de bere, iar Dantry îi spuse lui Rasmussen:

— Nu mă prezinţi? Mi-ar plăcea să luă masa împreună.

— Poţi să faci cunoştinţă cu ea, dar nu va fi aici la prânz, răspunse danezul. Pleacă imediat. Mai are de vizitat trei sate, înainte de apusul soarelui.

Prezentările se făcură aproape în momentul când Mees Opp pleca, şi schimbară câteva politeţuri, care nu duseră la nimic, dar Dantry descoperi că era atât inteligentă, cât şi francă, şi-şi spuse: „Va fi interesant să stăm de vorbă. Cred că a trecut prin tot felul de întâmplări extraordinare!” Dar, când o întrebă despre viitoarea ei vizită la Nivandrum, doctoriţa îi răspunse:

— Mai vin peste şase luni. Înţelegeţi, nu pot ajunge aici decât de două ori pe an... şi, uneori, nici măcar atâta.

Dantry şi Rasmussen o conduseră până la debarcader, şi rămaseră acolo uitându-se după ea până când barca *wallum* cu care pleca dispăru dincolo de insula cea mai apropiată.

— Lui Sandy Carleton i s-a mai născut o fetiţă, anunţă Rasmussen, aproape ca şi cum Dantry ar fi locuit în

Nivandrum de zece ani, nu doar din ajun.

Apoi, dintr-odată, îl întrebă:

— Îţi place vânătoarea?

— Da. Când nu am altceva de făcut.

— Sandy e un *shikari* excelent. Iar sus, pe dealuri, sunt nişte locuri de vânătoare minunate. Nicăieri în lume nu mai găseşti aşa ceva, adăugă el, cu un gest spre munţii albaştri acoperiţi de jungla udă de ploaie.

Dantry îşi spuse: „E şi mai bine decât sperasem. Totul merge ca pe roate. Aici am să fiu, în fine, fericit”.

5

Sandy Carleton era un bărbat scund şi gras, unul dintre acei omuleţi extraordinar de graşi care par mult mai agili şi plini de vitalitate decât mulţi oameni ce cântăresc pe jumătate cât ei. Pe insula principală, la o milă, două depărtare de cea a lui Dantry, avea un soi de incintă plină de căsuţe acoperite cu frunze de palmieri, construite una după alta pe măsură ce i se înmulţea familia tot mai numeroasă. La fel ca Rasmussen, venise la Nivandrum pentru a scăpa de o viaţă petrecută numai pe mări şi oceane, ca să se aşeze la casa lui, şi tot ca Rasmussen, îşi luase repede o femeie creştină, dintre locuitorii insulelor. După naşterea primilor trei copii, se căsătorise cu ea, căci de-acum ştia că-şi găsise locul pe care-l căuta, şi că n-avea să mai plece niciodată. Soţia lui, spre deosebire de Leah a lui Rasmussen, care era stearpă, se vădise incredibil de fertilă, iar acum, la patruzeci şi opt de ani, avea momente când era cam greu pus la încercare pentru a-şi hrăni şi îmbrăca toţi copiii, dar niciodată nu-şi pierdea curajul, ştiind că o ducea mult mai bine decât ar fi făcut-o la Camden Town, iar copiii lui, deşi trăiau numai cu orez şi lapte de cocos şi umblau mai mult în pielea goală, duceau

o viaţă mult mai fericită decât orice copii ar fi putut avea în mahalalele Londrei.

Mai ştia şi că erau nişte copii mai sănătoşi şi mai frumoşi decât ar fi avut vreodată acasă, cu acea femeie cockney pe care o părăsise cu ani în urmă. Îi plăceau copiii; nu-i păsa cât de mulţi îi dăruia soţia lui, şi erau pe cât de zdraveni, pe atâta de frumoşi. Unii dintre ei erau bruneţi, iar alţii, aproape la fel de blonzi ca el. Cea mai frumoasă era Maria, a doua născută, al cărei frate mai mare, Silas, s-a dus să lucreze pentru Dantry când i-a fost în sfârşit gata casa, astfel că a plecat de la Grand Oriental Hotel, mutându-se acolo.

Sandy nu avea nicio obiecţie ca fiul lui să se angajeze ca servitor; dimpotrivă, i se părea o soluţie potrivită pentru problema lui Silas, mai ales întrucât lucra la Dantry, care la vremea terminării reparaţiilor îi devenise prieten aproape intim, după expediţia de vânătoare pe care o făcuseră împreună în munţi. Micul şi durduliul cockney era un *shikari* iscusit.

Şi-a dat seama dintr-odată că Dantry era un „gentleman”. Cu instinctul lui de englez, ştia că fuseseră necesare zeci de generaţii pentru a produce un asemenea om, şi-l respecta pentru asta. Era bucuros să-l lase pe fiul

său metis să muncească pentru Dantry, căci acesta, fiind un gentleman, avea să se poarte bine cu el şi să-l înveţe multe lucruri pe care nu le putea învăţa decât de la un „gentleman”, lucruri de mare folos mai târziu în viaţă, indiferent pe ce drum o apuca. Dantry urma să facă din el un servitor bun şi mult mai mult decât atât. Poate, cine ştie... s-ar fi putut ca Rasmussen să moară într-o zi, şi atunci Silas ar fi luat el în primire Grand Oriental Hotel.

În legătură cu copiii lui şi viitorul lor, Sandy era realist, şi făcea tot posibilul pentru a-i feri de acele concepţii despre situaţia lor socială care distruseseră vieţile atâtor alţi metişi. Ştia că locul lor era în Nivandrum. Făceau parte din poporul mamei lor, nu dintr-al lui, iar acesta, îşi spunea Sandy, cu gândul la propria sa copilărie plină de greutăţi şi foame, era un noroc mai mare decât ar fi bănuit ei vreodată.

Uneori, vorbea cu Dantry despre problema asta, în timp ce stăteau amândoi lângă focul de nuci de cocos uscate, în curtea lui Sandy, seara, când Dantry pleca de-acasă, fiindcă nu mai suporta singurătatea.

Într-o seară, la scurt timp după ce se întorseseră din expediţia de vânătoare, Sandy îl întrebă pe Dantry:

— Şi cu femeile cum e? Vei trăi toată viaţa fără niciuna?

Dantry zâmbi, arătându-şi dinţii frumoşi şi puternici, şi spuse doar atât:

— Nu ştiu.

— Cred că nu eşti obişnuit să stai fără ele.

La auzul acestor cuvinte, Dantry izbucni în râs.

— Nu, spuse el, dar nici nu-mi pare rău să le las în pace o vreme.

De astă dată, Sandy fu cel care zâmbi.

— A, deci aşa stau lucrurile...

— Ba nu, deloc... sau, cel puţin, nu total. E adevărat că am cunoscut doar o singură femeie pe care să mi-o doresc de nevastă – una care părea potrivită. Înţelegi ce vreau să zic... o femeie despre care simţi că e pentru tine şi aşa va rămâne întotdeauna. Dar asta a fost demult. N-am mai văzut-o de ani de zile.

— Şi de ce nu te-ai însurat cu ea?

— S-a măritat cu altul... un bădăran cu o avere de milioane.

Chipul de cockney al lui Sandy se zbârci într-o expresie şireată.

— Dacă era soiul ăla, spuse el, scuză-mă că ţi-o spun... nu s-ar fi potrivit cu tine multă vreme.

Câteva clipe, Dantry rămase tăcut, pe gânduri, şi chiar

şi Sandy, care nu prea admira frumuseţea masculină, privindu-l acum în lumina flăcărilor, îi observă farmecul, forma distinsă a capului şi trăsăturile rasate. Era un cap aristocratic. Arăta aproape prea bine.

Apoi, Dantry se încruntă, ca şi cum ar fi fost singur, ca şi cum Sandy nici nu s-ar fi aflat acolo.

— N-a fost deloc aşa. Am avut şi eu o parte de vină. Amândoi am fost nişte proşti.

Şi zâmbi din nou, aproape de parcă ar fi vorbit de unul singur.

— Totuşi, eram nişte tineri destul de atrăgători – aşa cum erau tinerii din Londra după război. Ceea ce nu spune mare lucru.

— Şi n-ai mai văzut-o niciodată de-atunci?

— O dată... de departe, într-un hotel din New York. Era cu soţul ei.

Romanticul din sufletul lui Sandy îl îndemna să meargă înainte. Nu văzuse niciun film în viaţa lui, nu avea romane pe care să le citească, aşa că Dantry lua locul lucrurilor de acest fel.

— Se schimbase? îl întrebă.

— Nu mi-am putut da seama. N-am vorbit cu ea. Era destul de neplăcut că o vedeam doar, în cealaltă parte a

unei săli mari. Arăta la fel, doar că puţin mai... înăsprită.

— Mda, cred că era de aşteptat, comentă Sandy.

Îşi aprinse din nou pipa, şi continuă:

— Ei, şi eu am lăsat în urmă, la Londra, o fată pe nume Sarah Jane, dar nu avea nimic deosebit. Nu cred că mi-a dus dorul. S-a măritat, cum mi-a scris bătrâna mea mamă, după niciun an de când am plecat eu ultima oară.

Trase din pipă un moment, apoi spuse:

— N-am de ce să mă plâng. În locul ei, o am pe mama tuturor puştilor ăstora. Niciodată nu m-a deranjat prea mult culoarea, şi mi se potriveşte destul de bine... nu mă supără cu nimic.

Îl privi atent pe Dantry, care se uita spre foc, şi după un moment spuse:

— Se găsesc soluţii şi mai rele decât una dintre fetele astea de pe-aici.

— Da, uneori m-am gândit şi eu la asta. Uneori, noaptea, nu pot să nu mă gândesc, doar că e aşa de complicat...

— Nu-i atât de complicat pe cât crezi, replică Sandy, adăugând încet: ştiu la ce te gândeşti... la copii.

— Da... şi la multe alte lucruri. Nu sunt deloc un om simplu.

— Îmi dau seama în ce sens situaţia ta e diferită. Probabil ai legături şi responsabilităţi, acasă.

Era o tatonare, o vorbă aruncată de Sandy ca să vadă ce mai putea descoperi despre misteriosul trecut al prietenului său.

— N-am niciun fel de obligaţii, răspunse Dantry.

— Mă rog, oricum, e altfel... Să ai o turmă de copii metişi, cum am eu... Pentru tine, ca gentleman, se schimbă treaba.

— N-ar fi cazul.

— N-o fi, dar aşa e. Nu prea pot să-ţi explic ce vreau să zic.

Dantry nu-i răspunse, iar Sandy vorbi mai departe:

— Când am venit aici, am lăsat totul în urmă. Nu mi-a fost foarte greu, fiindcă nu prea aveam ce să las, iar ceea ce-am lăsat nu-mi prea plăcea, doar o mulţime de amintiri dintr-o copilărie chinuită de muncă şi foame. Cu tine n-a fost la fel.

— Omul mai poate avea şi multe alte feluri de amintiri, replică Dantry, diferite poate, dar la fel de neplăcute. M-am săturat de Europa.

— Totuşi, pentru tine nu-i acelaşi lucru.

— Da, cred că nu e.

Sandy pufni în râs.

— Când m-auzi cum vorbesc, ai crede că-s un afurisit de peşte.

Dintr-odată deveni mai timid.

— Mi-e greu să-ţi explic unde bat, doar că aş vrea să-ţi meargă totul bine. Rasmussen şi cu mine vrem amândoi să rămâi aici... definitiv. Eşti o companie plăcută, cum s-ar zice, ridici moralul comunităţii. Dac-ai avea o femeie, n-ai mai fi aşa de nervos.

— Mulţumesc, răspunse Dantry, strângând din fălcile în unghi ascuţit. Oricum voi rămâne aici... cu sau fără harem.

— Asta-i bine. O să ne distrăm de minune. Încă nu te-am dus la pescuit... cu făclia şi suliţa. Ăla, da, sport! Despre femei n-o să mai vorbim. E un subiect destul de tulburător, întotdeauna, dar dacă te pot ajuta vreodată, doar să-mi dai de veste. Aici, le sunt destul de simpatic tuturor. Cei mai mulţi i-ar face o favoare unui prieten al meu, mai ales de vreme ce orice fată ar pleca de-acasă, de la părinţi, oricând, pentru un băiat arătos ca tine, cu o casă mare, gramofon şi pian.

— În regulă, iar acum, am să mă duc în patul meu cel singuratic.

Şi, când se ridică să plece, observă dintr-odată că fata

cea mare a lui Carleton, Maria, stătea în uşă, iar la vederea lui se retrase brusc, intimidată, şi dispăru. Nu era pentru prima oară când o bănuia că s-ar fi uitat după el. Dădu să-i spună lui Sandy: „Spune-i fiicei tale că n-are de ce să se teamă de mine”-dar, după conversaţia pe care o avuseseră, se gândea c-ar fi putut să sune cam ciudat, aşa că-şi ţinu gura.

În timp ce mergea cu canoea spre insula lui, întoarse o dată capul ca să se uite înapoi, către curtea lui Sandy, şi-l zări pe trupeşul său prieten instalându-şi undiţele pe dig – undiţele care urmau să aducă mâncarea de a doua zi pentru acea familie enormă şi fericită, şi dintr-odată simţi un val de căldură cuprinzându-i inima, ceea ce-l surprinse, căci trecuseră atâţia ani de când nu mai avusese asemenea sentimente pentru cineva... Şi-şi spuse: „Poate că va fi totul bine. Poate că am renăscut. Numai de-aş putea să mă întorc până la capăt...”

Acasă, în patul din dormitorul mare de la etaj, cu vedere spre golf, având un brandy cu sifon alături, rămase treaz multă vreme, gândindu-se la conversaţia avută lângă focul din curtea lui Sandy, din care îşi amintea mai ales o frază: „Cred că n-ai renunţat de tot la cealaltă viaţă”.

Sandy nu era un băiat prea deştept, dar avea isteţimea

oricărui cockney, mai cu seamă marinar, iar lui Dantry, pe negândite, i se părea că pusese degetul pe rana care-l durea cel mai rău. Era adevărat, într-un fel, chiar renunţase la viaţa cealaltă. Aici, în casa asta, cu gramofonul şi pianul, cu cărţile şi ziarele din Apus, nu trăia la fel ca Sandy şi Ranee. Într-un fel, era o existenţă artificială, separată de viaţa din Nivandrum. Şi, doar puţintel cam beat pentru prima oară de când debarcase de pe *Vivandiere,* zâmbea şi-şi spunea: „Poate că o iau iar de la capăt. Poate încerc să fiu şi cu slănina-n pod, şi cu buzele unse. Poate că nu vreau să renunţ la nimic”. Şi apoi: „Poate că totul e numai fiindcă acum casa e terminată, şi nu mai am destule de făcut”.

Probabil tocmai de aceea îi revenise starea de nervozitate, probabil că de-asta, împotriva propriei dorinţe, se gândea iar la femei. Apoi, îşi mai turnă un brandy cu sifon, îl bău şi răsfoi un număr din *The Times* vechi de şase săptămâni, iar când îl fură somnul, era din nou fericit şi împăcat, ascultând prin somn sunetul îndepărtat al tubelor şi al flautelor care plutea printre insule.

6

Sosise vremea pentru vizita lui Mees Opp, iar casa era în sfârşit terminată. Din momentul când plecase de pe *Vivandiere* şi începuse să-şi ocupe mintea cu această idee, se simţise schimbat şi încărcat din nou cu energie. Cu fiecare scaun nou, cu fiecare dală de faianţă şi geam, îndrăgea tot mai mult bătrâna casă, până când, după un timp, stând să se gândească, ajunse la concluzia că era un soi de simbol al propriei lui existenţe – o casă abandonată, pustie, plină doar cu amintiri, în curs de ruinare, care era restaurată, redecorată şi făcută să fie din nou locuibilă şi umană; iar de-a lungul acelor luni, reuşise să se piardă în casă şi în peisajul din Nivandrum – scăpând de acel sine însuşi atât de îngrozitor de care fugise atâta vreme, sinele pe care-l ura pentru trădarea lui, pentru egoismul lui, pentru disperarea şi laşitatea lui, pentru toate acele trăsături pe care nişte oameni ca Rasmussen şi Sandy nu i le vedeau niciodată, fiindcă erau simpli şi inocenţi, şi fiindcă ţineau la el.

Abia când munca fu aproape gata şi plecă de la hotelul lui Rasmussen ca să locuiască în casă, începură să apară momente când eul celălalt revenea – momente când nu

mai avea nimic de lucru şi se plictisea, când nu mai putea citi un cuvânt în cărţile primite de la Londra, nici să mai asculte plăcile de gramofon trimise de la New York, când din cauza arşiţei nici nu putea să se mai gândească la pescuit. O vreme, încercă să-l înveţe pe Silas să gătească mâncăruri europene. Băiatul era sârguincios şi isteţ, dar după un timp Dantry se plictisi şi de această idee. Cânta la pian şi pescuia, îi vizita pe Rasmussen şi Sandy, dar mai erau destule ore din zi... ore lungi... când nu avea nimic altceva de făcut decât să se gândească; iar acum, când casa era terminată, constata că tot timpul se gândise la trecut şi la lumea pe care o lăsase în urmă, nu cu regret, ci fiindcă viaţa din Nivandrum era, într-un fel, lipsită de realitate, şi pentru că trecutul, fiind mai real pentru el, îi era mereu alături, în aşteptare.

Serile erau cele mai neplăcute, în acel moment când soarele se scufunda în Oceanul Indian. Părea să stea o clipă suspendat deasupra zării, iar bărcile pescarilor năvăleau peste Marea Barieră ca să ajungă în golf înainte de căderea nopţii. Apoi, un moment, pământul părea să-şi întrerupă orice mişcare. Briza dinspre mal se oprea, înainte de a începe cea din larg. Aerul era încremenit şi încins, după care, în timp ce soarele cobora dincolo de

orizont, ieşeau şacalii la poalele colinelor din spatele oraşului, iar urletele lor lugubre răsunau cu ecouri peste lagunele şi canalele de lângă golf. Peste tot, de jur împrejur, în aerul cald şi neclintit, plutea acel miros de seară al fumului şi mirodeniilor, al iasomiei şi al bălţilor cu manglieri, toate amestecate într-o aromă care era a Nivandrumului însuşi. La ora aceea începeau să bată tobele, ropotul lor plutind peste apele nemişcate în timp ce se înnopta, iar peste sunetul tobelor se înălţa cântarea mai înaltă a câte unui flaut sau două. Muzica răsuna înainte, în fiecare seară, până târziu după miezul nopţii, nostalgică, neliniştită, trezind vechi doruri după o viaţă care era mai bună decât orice viaţă ar fi putut să fie, redeşteptând amintirile vechii case unde Dantry îşi petrecuse copilăria, şi mai demult, mai departe, amintiri stranii, aproape atavice, ale unor lucruri care fuseseră visate. Sunetul îi devora sufletul. Atunci, se gândea din nou la Alix, şi uneori visa cum ar fi fost viaţa dacă nu erau nişte nechibzuiţi şi se iubeau în continuare. Iar fantoma ei venea iar la el, făcându-l să reflecteze cât de perfectă ar fi fost Alix în casa aceea frumoasă, cât de mult i-ar fi plăcut acest loc şi această viaţă. Dacă el n-ar fi fost un nătâng, s-o piardă, niciodată n-ar mai fi existat altă femeie în viaţa

lui.

„Dar şi ea a fost o neghioabă”, îşi spuse, cu înverşunare. „Amândoi am fost nişte nătărăi. Împreună, aveam tot ce ne-am fi putut dori – tot ce-ar putea cere nişte oameni – şi la toate le-am dat cu piciorul”.

După care o uita iar, auzind sunetul tobelor care nu contenea niciodată. O vreme, nu le mai auzise numai fiindcă plecase departe de Nivandrum, foarte departe. Era într-un club de noapte din Londra, imediat după război, şi o vedea intrând pe uşă, o vedea pentru prima oară, frumoasă, strălucitoare, proaspătă, cu acel aer inocent pe care părea să-l păstreze tot timpul. Sau, era în casa aceea de pe malul mării, iar prin perdelele de creton decolorat intra lumina dimineţii, şi ea era lângă el, şi amândoi erau tineri şi nepăsători şi îndrăgostiţi. Şi încerca să-şi imagineze cum era ea acum, şi-l cuprindea teama, pentru că se cunoştea pe el însuşi şi ştia ce fusese cândva. Şi, în cele din urmă, râdea de sine şi-şi spunea: „Mă port ca un caraghios dintr-o melodramă. Dacă ne-am întâlni din nou, probabil ne-ar fi silă unuia de celălalt – sau, mai rău, ne-am plictisi de moarte”.

Sunetul tobelor revenea, iar Dantry îşi amintea ce spusese bătrânul olandez Tobias, în Sumatra, când le

asculta: „Dacă un om le aude destul de mult, sau omoară pe cineva, sau se sinucide”.

Era cel mai frumos moment al zilei, şi în el ar fi trebuit să-şi afle liniştea, dacă n-ar fi fost şi momentul când se simţea cel mai singur şi lipsit de prieteni, când până şi Rasmussen şi Sandy îi păreau doi străini. Existau ocazii când urletele şacalilor îl umpleau de groază la gândul oraşului mort şi al ţinuturilor sălbatice din spatele lui, al oamenilor care erau atât de prietenoşi şi totuşi atât de ciudaţi, al fermecătorului golf înfundat şi al munţilor împăduriţi cu junglă de dincolo de el. Era o frică fără nume, de nedescris – frica unui om pierdut şi condamnat, prins şi închis în temniţa propriului său caracter şi destin. Profetesa Leah nu-l vedea niciodată în asemenea momente; dacă l-ar fi văzut, s-ar fi simţit victorioasă.

După care, încetul cu încetul, i se părea că începea să descopere ce anume nu era în regulă. Nu cu Nivandrum era problema, ci cu el însuşi, vechiul său eu se ţinea de el ca o umbră. Şi încerca să ducă viaţa unui om de lume, sofisticat, într-un loc care era primitiv şi simplu, sălbatic chiar, aşa că, într-un fel, se izola în spirit chiar şi de oamenii de aceeaşi rasă cu el, ca Rasmussen şi Sandy. Ei erau fericiţi, i se părea, la fel de fericiţi cum fusese Adam

în Grădina Raiului, înainte de căderea în păcat, fiindcă lăsaseră complet Europa în urmă. Acum erau ai acestei ţări; Dantry nu-şi avea locul aici, şi probabil nici n-avea să şi-l afle vreodată.

Aşa că, după un timp, începu să creadă că greşise imaginându-şi că-şi putea construi în Nivandrum o viaţă, în vechii termeni. Începu să creadă lucrul pe care-l ştia deja, deşi mintea lui refuza să-l recunoască, şi anume că greşea gândindu-se că ar fi putut trăi fără femei, că tocmai el, un om atât de senzual şi indulgent cu sine, şi răsfăţat, ar fi putut duce o viaţă de pustnic.

Şi totuşi, nu-şi dorea o femeie aşa cum erau ale lui Rasmussen şi Sandy – femei care făceau parte din viaţa lor. Soţia lui Sandy făcea copii iar şi iar, a lui Rasmussen era superioară, dominatoare, puţin cam sinistră. Şi, în sfârşit, îi trecu prin minte că, în ţara aceea, puteai avea o femeie în termenii pe care-i doreai, o puteai avea oricând voiai, ca să-ţi liniştească sufletul şi să-ţi astâmpere dorinţele neliniştite, să te distreze şi să-ţi facă plăceri, să umple acele ceasuri din zi care erau bântuite de fantome. Puteai s-o alungi când n-aveai chef de ea. Nu ţi-ar fi otrăvit întreaga viaţă cu scene şi istericale, reproşuri şi gelozie, aşa cum aveau obiceiul femeile din Apus. Ai fi putut,

eventual, să cazi la un compromis, un compromis hedonist minunat între vechea viaţă şi cea nouă, prin care căpătai tot ce doreai şi dădeai numai ceea ce-ţi era uşor şi comod să dai.

Şi astfel, începu să se uite la femeile din Nivandrum într-un mod nou, nu ca la nişte fiinţe pe care era mai bine să le ocoleşti, ci ca la făpturi demne de a fi studiate cu sânge rece, aşa cum un expert studiază vitele de rasă pentru a le descoperi pe cele mai bune, mai frumoase şi mai docile. Le privea deja în felul acesta, când Sandy Carleton îi vorbi despre nevoia de a avea o femeie în viaţa lui, iar atunci, împotriva propriei sale voinţe conştiente, aproape fără să ştie, se hotărâse deja.

O alesese chiar pe fiica lui Sandy – pe Maria.

De multă vreme îi trezise interesul, de când fata trecuse cu atâta sfială pe lângă masa lui, ducându-se s-o cheme pe Mees Opp; dar abia când o zărise pe neaşteptate la lumina focului, în uşa casei lui Sandy, îşi dăduse seama pentru prima oară că ea era aleasa. Ceea ce-l cucerise era tocmai timiditatea ei. Celelalte fete din *Vivandiere* erau destul de îndrăzneţe, etalându-şi farmecele, aşteptându-l pe dig, ambiţioase, cochete şi nedumerite că nu părea nici măcar să le bage în seamă. Pe Maria n-o văzuse decât în

penumbră, sau prin câte un tufiş des de bougainvillee.

De două ori, înainte de seara aceea, o văzuse la el în grădină, de la distanţă, când venea la fratele ei, Silas, iar apoi, într-o zi, la scurt timp după discuţia cu Sandy, în timp ce citea pe balcon cu un pahar de brandy alături, îşi dădu încet seama că era privit de cineva sau de ceva.

De mult timp fusese cu nervii întinşi la limită şi, în unele momente, suferise de o anormală conştiinţă a unor lucruri pe care în mod normal nu le-ar fi observat, aşa că, pentru a deveni mai insensibil, se apucase iar de băut, şi acum, în timp ce stătea citind şi bând, refuză să cedeze nervozităţii, să se întoarcă şi să descopere cine sau ce se tot uita la el într-un mod atât de iritant. Vreme de cinci minute, de zece, tot încercă să rămână concentrat asupra cărţii, dar cuvintele nu făceau decât să i se înceţoşeze înaintea ochilor, iar sensul frazelor tipărite îi scăpa cu totul. Când în fine senzaţia de a fi privit deveni insuportabilă, întoarse dintr-odată capul, brusc, dar nu atât de repede încât să vadă mai mult decât o străfulgerare de sari alb dispărând printre florile de croton.

Această experienţă îl nemulţumi, dar îi şi plăcu. Era iritat de impertinenţa fetei, iar vanitatea-i era satisfăcută de interesul ei. După care, dintr-odată, izbucni în râs,

spunându-şi: „Cred că, dacă ar fi să-mi joc rolul cuvenit, dac-ar fi să mă port aşa cum fac bărbaţii în filmele cu acţiunea în Est, aş alerga după ea şi aş duce-o pe sus înapoi în casă”.

Instinctul îl înştiinţa că asta ar fi trebuit să facă, dar simţul ridicolului îl ţinea pe loc. Nici chiar aici, în Nivandrum, nu se prea putea vedea pe sine într-un asemenea rol, cel puţin fără să se simtă comic şi stânjenit. Ştia că nu era un om al cavernelor şi nici total ticălos. Metodele lui fuseseră întotdeauna mai subtile, parţial fiindcă i se întâmpla destul de rar să găsească urmărirea de partea lui, şi în parte pentru că, în urma unei îndelungate experienţe, subtilitatea urmăririi sporise plăcerea de a cuceri şi a consuma. Şi astfel, cu voinţa paralizată, nu făcu nimic, şi nu peste mult văzu în depărtare o siluetă albă, traversând golful spre locuinţa lui Sandy.

După asta, interesul lui faţă de acea fată începu încet să atingă proporţiile unei obsesii, aşa că, în cele mai neaşteptate momente ale zilei, când citea sau pescuia, ori când lua masa de unul singur, se pomenea cu gândul la ea, o vedea în minte, făcea tot felul de speculaţii. Apoi, de la o vreme, începu să bea seara mai mult ca oricând, aşa

că la ceasul nostalgic dintre amurg şi întunecare era prea afumat ca să-i mai pese.

Nu-i era uşor. Nu voia să se însoare cu fata; nici nu se gândea; şi nu voia nici s-o seducă pe fiica unui prieten. Existau momente când se gândea să-i facă o declaraţie deschisă lui Sandy, să-i propună s-o ia pentru atâta vreme cât îi convenea lui, cu un aranjament reprezentând o sumă de bani cum nimeni din Nivandrum nu mai primise vreodată, iar căreia el nu i-ar fi simţit deloc lipsa. Faptul că nu vorbise niciodată cu fata nu-i atenua obsesia, ba încă părea s-o agraveze. După câtva timp, îşi spuse: „Dac-o văd limpede, dacă vorbesc cu ea, s-ar putea s-o uit. S-ar putea să scap de toată pacostea asta”.

Astfel, în continuare stătu atent să descopere când mai venea pe insulă ca să-şi viziteze fratele. Se pomeni stând ca prostul la etajul casei, aşteptând-o. Trecură două zile, apoi încă una, şi în sfârşit, într-a patra, o văzu printre frunzele cocotierilor, venind cu o luntre peste apele dintre insula mare şi cea mică. Încercă să se uite cu binoclul, dar copacii îi tăiau vederea, aşa că nu se alese cu nimic.

O găsi în bucătărie, ajutându-l pe Silas la pregătitul mesei. Apropiindu-se cu repeziciune, o prinse într-un colţ, ca să nu poată scăpa. La vederea lui, fata se ridică grăbită

în picioare, ca o slujnică, şi se întoarse puţin în altă direcţie. Era îmbrăcată în sariul alb, acel sari ceremonial al ţării, cu o coroniţă de iasomie peste cocul negru şi lucios dinapoia capului ei micuţ. Întorsese repede privirea, dar nu destul de repede, căci Dantry apucase să vadă, în lumina arzătoare a amiezii, că era mai frumoasă decât îşi imaginase.

O clipă, rămase tăcut, după care o pofti:

— Te rog, stai jos.

Îşi dădea seama că tremura puţin, iar chipul i se înroşise ca al unui şcolar la prima petrecere... chipul lui, al lui Tom Dantry, pe care nicio femeie nu mai fusese în stare să-l zăpăcească, de la vârsta de cincisprezece ani.

Apoi, spuse:

— Cred că tu eşti Maria.

Cu privirea încă în jos, fata răspunse încet:

— Da, sahib.

— Cred că vii des pe insulă... cât de des doreşti.

Îi privi din nou îmbrăcămintea, şi o întrebă:

— Azi e vreo sărbătoare?

Continuând să-şi ferească privirea, fata răspunse:

— Nu, sahib.

Imediat după aceea, Dantry se întoarse brusc şi ieşi din

bucătărie, fiindcă nici nu se putea gândi cum ar mai fi putut continua conversaţia. Stătu multă vreme aşezat pe terasă, simţindu-se ca un prost, incapabil să descopere de ce fata aceea sfioasă, pe jumătate sălbatică, îl tulburase atât de profund, şi nu peste mult o văzu în canoe, traversând din nou apele albastre spre casa tatălui ei. Acum ştia cum arăta la faţă, iar asta nu rezolvase cu nimic situaţia, ba chiar dimpotrivă.

În seara aceea, când se duse să joace cribbage cu Rasmussen, se îmbătă atât de rău, încât acesta trebui să-l ducă el acasă. Când Rasmussen se întoarse la Grand Oriental Hotel, Leah îl aştepta. Nu scoase o vorbă. Îşi privea doar soţul, dar în ochii ei strălucind de răutate se citea limpede: „După cum vezi, a început”.

7

Timp de aproape trei săptămâni, aşteptă, gândindu-se ba la una, ba la alta, dar fără să facă nimic. Bea mai mult decât oricând în viaţa lui, nu numai din cauza ciudatei pasiuni profane pentru fata aceea, ci şi fiindcă se ura pe sine însuşi. În câte-o zi era hotărât să se ducă direct la Sandy, chiar şi ca să-i ceară fiica în căsătorie, dacă altfel nu se putea, iar a doua zi ideea îi ieşea complet din cap, convins că dacă se combina odată cu ea, acesta avea să fie primul capitol dintr-o poveste monstruos de asemănătoare cu ale altor o mie de bărbaţi albi. Mai întâi, lua pe el un sarong, apoi se îmbăta toată ziua, iar după un timp trecea la opiu, şi în sfârşit, într-o zi, avea să moară, uitat de toată lumea şi de nimeni regretat. Detesta toate aceste gânduri. Sandy avea dreptate. Pentru el şi Rasmussen, lucrurile stăteau altfel, o asemenea situaţie era simplă, uşoară şi firească.

Îşi spunea iar şi iar: „Numai de-aş fi la fel ca Sandy sau ca Rasmussen...” Dar nu era.

Nu voise să ajungă aici. Sperase ca în Nivandrum să-şi găsească liniştea. Maria, şi băutura şi opiul i-ar fi adus un dram de linişte, dar nu pe asta o căutase.

Şi-i era şi ruşine că o fată cu care abia dacă schimbase câteva cuvinte îi trezea o dorinţă atât de profundă şi durabilă. Căci, de-acum, ştia că sentimentele pe care i le nutrea nu erau deloc simple. Nu mai trăise niciodată aşa ceva, o stare atât de violentă, de chinuitoare, încât în momentele de trezie i se părea o pedeapsă pentru toate apucăturile lui de fustangiu dinainte de a fi venit la Nivandrum. Ştia că suferea la fel ca femeia aceea isterică din hotel, la Penang, când o părăsise. Căzuse şi el prins, la fel cum le prinsese pe altele, şi nu o dată sau de două ori, ci în nenumărate rânduri. Nu-şi închipuia că ceea ce simţea pentru Maria ar fi fost iubire. Cum să iubeşti o fată cu care n-ai vorbit aproape deloc, pe care abia o cunoşti, o fată pe jumătate sălbatică şi care abia ştia să citească sau să scrie?

„Poate că îmbătrânesc”, îşi spunea el. „Poate că nu e decât pasiunea unui bătrân senil pentru o tânără fecioară”. Iar acest gând îl făcea să-i vină rău, căci era un bărbat pentru care tinereţea fusese totul, tinereţea luminoasă a unui om care arăta bine şi avea farmec, avere şi libertate.

Apoi, într-o zi, în timp ce citea pe terasă, ajunse la un paragraf care părea scris anume pentru el. Îl citi de două

ori, cu atenţie:

„Dans la damnation le feu est la moindre chose; le supplice propre au damné est le progrés infini dans le vice et dans le crime, l'âme s'endurcissant, se dépravant toujours s'enfonçant nécessairement dans le mal de minute en progression geometrique pendant l'éternite"[1].

Când atât Rasmussen, cât şi Sandy, i-au sugerat că bea prea mult pentru o climă ca aceea din Nivandrum, Dantry a răspuns doar atât:

— E-n regulă. O să treacă. E doar o treabă temporară.

Leah, însă, ***ştia,*** şi în cele din urmă îi spuse lui Rasmussen:

— Despre Maria e vorba. Fata lui Sandy. Asta-i problema cu el.

— Abia de a zărit-o, replică Rasmussen.

În loc de a-i răspunde, Leah ridică doar din umeri.

— De unde ştii? insistă el.

— Ştiu şi atât.

— Păi, şi de ce n-o ia, ca să termine odată?

— Un bărbat ca el? E prea măreţ pentru oricare dintre

---

[1] „În damnare, focul e cel mai puţin important; supliciul propriu osânditului este înaintarea infinită în viciu şi în crimă, sufletul înăsprindu-se, depravându-se mereu, afundându-se inevitabil în răul clipei, într-o progresie geometrică, la nesfârşit". (n.t.).

noi, spuse ea, cu o notă de dispreţ în voce.

— Nu e nevoie să se însoare. Sandy n-ar avea nicio obiecţie, dacă se poartă frumos cu ea.

— Nu asta-l frământă, răspunse Leah. Îi e frică de el însuşi... nu la Sandy sau Maria se gândeşte. E bântuit.

— Bântuit? repetă Rasmussen.

— Da, bântuit de sine. Cei mai mulţi dintre bărbaţii care se apucă de băut sunt bântuiţi.

Şi, în timp ce stingea luminile, mai adăugă:

— Ai să vezi.

Când Rasmussen urcă scara barocă, spre patul lui, Leah nu-l urmă. În schimb, continuă să stingă lămpile, lăsând doar una, iar după ce urcă şi ea la etaj, ca să asculte la uşa soţului ei şi să se asigure că adormise, ieşi din casă, dezlegă o canoe de la debarcader şi porni spre locuinţa lui Sandy. Nu intră în curte, ci îşi continuă drumul până la o insulă aflată mai încolo, înconjurată de mlaştini cu mangrove şi ascunsă într-o mică lagună. Se orienta destul de uşor, la lumina lunii pline, căci cunoştea încă din copilărie toate golfurile şi insuliţele. După ce înconjură parţial insula rotundă, ajunse la o breşă între mangrove şi, intrând cu canoea prin ea, îi înfipse prova, cu puterea unui barcagiu încercat, în mâlul gros al malului, lângă altă

barcă deja legată acolo. Porni apoi prin junglă, pentru a ajunge în sfârşit într-o poieniţă de lângă o colibă dărăpănată. Acolo, în lumina lunii, o găsi pe Maria aşteptând-o.

La vederea ei, fata se ridică în picioare, cu sfială, şi se apropie fără o vorbă. Leah îi spuse:

— Merge. Astă-seară iar s-a îmbătat.

Apoi, în timp ce Maria o asculta în tăcere, se aşeză cu picioarele încrucişate şi faţa spre lună, şi recită o lungă rugăciune, adresată nu lunii, ci Zeului Râului, care închisese portul şi-i alungase pe albii pe care Leah îi ura. După ce termină, mai rămase o vreme într-un fel de transă, în timp ce fata o privea, tremurând uşor de frică. Apoi, deschise în sfârşit ochii şi se uită la Maria. Îi spuse:

— Trebuie să te duci la el. E laş. E speriat. E bântuit. Acum ţi-a venit ţie rândul să faci ce ai de făcut.

Şi-i dădu fetei un talisman, iar Maria plecă, singură prin jungla deasă, spre deschizătura dintre mangrove, unde luă barca şi porni spre curtea lui Sandy.

După plecarea Mariei, Leah intră în colibă şi, dintre gunoaiele care zăceau pe jos, scoase o figurină cioplită grosolan în piatra roşie şi moale care se găsea în munţi. Era bondoacă, obscenă, reprezentându-l rudimentar pe

Zeul Râului, care aducea rodnicia şi zădărnicea planurile albilor, ucigându-le câştigurile şi apărând de ei toată valea cea largă care urca spre podiş. Sculptura era mânjită de sângele a nenumărate sacrificii.

Singură, în lumina lunii care şiroia pe uşă, se prosternă în faţa idolului şi începu să i se adreseze în scâncete melodioase, făgăduindu-i că avea să apere golful, că avea să-i alunge pe albii care veneau acolo ca să înlăture Marea Barieră, pentru a-şi aduce iar vapoarele printre insule. Când termină, se ridică şi merse în spatele colibei, unde erau legaţi o capră şi doi iezi. Luându-l pe unul dintre ei în braţe, îl aduse în colibă, în timp ce iedul se zbătea behăind, iar după ce scoase şi un cuţit dintre resturile de pe jos, îi tăie beregata şi-l ţinu deasupra statuetei, până când i se scurse tot sângele şi muri.

În Grand Oriental Hotel, Rasmussen se trezi din somn pe la ora două noaptea şi, întorcându-se, constată că Leah nu era lângă el, în patul lat, de două persoane. Descoperirea nu-l îngrijoră, fiindcă de multe ori se întâmplase acelaşi lucru. Ori de câte ori era lună plină, Leah pleca în toiul nopţii, unde anume Rasmussen nu ştia, şi nici nu-l prea interesa, atâta vreme cât îi era o tovarăşă bună de pat şi gătea bine, iar vrăjile ei îl lăsau în pace şi linişte.

În seara următoare, Dantry veni la Grand Oriental Hotel, treaz. Era palid, dar îngrijit şi nu bău deloc. În aproape tot timpul serii stătu tăcut. Leah, în colţul ei, cu un aer umil, lucra la broderia pe care o învăţase de la călugăriţe pe vremea când în Nivandrum încă mai era o mănăstire. În timp ce broda, îl privea cu o expresie sinistru-triumfătoare în ochii ei negri şi strălucitori.

La miezul nopţii, Dantry se ridică şi-i spuse lui Rasmussen:

— Noapte bună şi rămâi cu bine. Mâine, plec cu trenul de dimineaţă.

— Şi când te întorci?

— Nu mă mai întorc.

Rasmussen îl privi tăcut, intimidat şi destul de emoţionat, fiindcă Dantry îi plăcea mult.

— Dacă tu şi Sandy vreţi lucrurile din casă, continuă acesta, împărţiţi-le între voi.

Atunci, Rasmussen reuşi să spună:

— E o veste destul de neaşteptată. Ne obişnuiserăm cu tine. O să ne lipseşti. Fără tine, nu va mai fi la fel.

— O să vă scriu. Poate, câteodată... peste vreun an, sau cam aşa ceva... am să mai vin în vizită.

— De ce pleci?

— Nu pot să-ţi spun. Eu mereu trebuie să plec. Circul de ani de zile, oriunde aş ajunge. Nu pot sta mult timp pe loc.

Şi, întorcându-se, mai spuse:

— La revedere, Leah.

Femeia se ridică şi porni din colţul ei, lăsându-şi jos broderia pentru a-i da mâna, deşi n-o făcea decât de hatârul lui Rasmussen. În gestul ei nu se simţea nicio emoţie. Nu-l plăcea pe Dantry cu nimic mai mult decât în acea primă zi, cu peste un an în urmă. Spuse doar atât:

— La revedere, domnule Dantry.

Apoi, Dantry cuprinse cu braţul umerii laţi ai lui Rasmussen, spunând:

— Ai fost bun cu mine. Te invidiez. Îţi mulţumesc.

Şi o luă grăbit din loc, pe cărarea de sub cocotierii care-i plăcuseră atât de mult.

După plecarea lui, Rasmussen făcu o încercare jalnică de a râde, spunându-i lui Leah:

— Ei?

De data asta, se înşelase: Dantry pleca, fără să se fi întâmplat nimic.

— Călătorie sprâncenată, replică ea. Dacă se duce.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun, *dacă* se duce.

După care stinse luminile şi-l urmă la etaj.

În timp ce zăceau în pat, pe întuneric, doar cu sunetul tobelor să risipească tăcerea, Rasmussen constată că nu reuşea să adoarmă – el, care întotdeauna dormea buştean. Se gândea întruna la Dantry. Acum, că plecase, Rasmussen descoperi că nu-i părea rău. Era ciudat, dar dintr-odată nu-i mai simţea lipsa. Ba chiar, stând astfel între somn şi trezie, îi venea greu să-şi aducă aminte ce fel de om era. Nici măcar chipul lui nu şi-l amintea prea bine. Parcă nici n-ar fi trecut vreodată prin Nivandrum. Nu dăduse nimic şi nu lăsase nimic în urma lui. Nici măcar prieteni nu fuseseră, i se părea hotelierului, în timp ce zăcea fără să poată adormi, în arşiţa nopţii.

Nedumerit, Rasmussen cel simplu în gândire nu-şi putea spune decât atât: „Îmi pierd minţile”.

Lângă el, Leah dormea mulţumită. Nu voise să-l alunge pe străin de pe insulă. Ceea ce căutase era mai rău decât atât. Îi promisese Zeului Râului că avea să-l distrugă.

8

În timp ce mergea cu barca înapoi prin întuneric, Dantry îşi regăsise liniştea, pentru prima oară în câteva săp tămâni de zile – acea linişte care nu dăinuia niciodată, cumplita, înşelătoarea, iluzoria linişte care-l cuprindea de fiecare dată când dădea bir cu fugiţii, fiindcă în adâncul inimii crezuse întotdeauna că următorul loc unde ajungea avea să fie cel căutat, că acolo viaţa va fi suportabilă.

Câtva timp, lăsă canoea să plutească la întâmplare, stând nemişcat, cu privirea spre stelele care, în noaptea blândă şi neagră din Nivandrum, păreau nişte mici felinare suspendate pe cer. În depărtare, de pe toate insulele din jur, se auzea eternul sunet al tobelor şi firul subţire de muzică a flautelor. Peste tot, printre palmieri, luceau micile focuri de coji de cocos, şi ştia că în jurul fiecărui foc stătea câte un mic grup de oameni, bârfind, cântând, bătând tobele, relaxaţi, fericiţi şi prietenoşi. El, însă, nu aparţinea niciunuia dintre acele grupuri. Chiar şi când stătea cu prietenii lui Sandy în jurul focului, aceştia plecau nu peste mult, luând-o spre altă curte, pentru a-i lăsa singuri. Iar Maria era întotdeauna prima care se pierdea în întuneric.

Nu, nu avea ce căuta în acel loc, cel mai fermecător şi mai liniştit din toate. Şi fugea din nou. Ei bine, de astă dată urma să fie pentru ultima oară. Alte ocazii n-aveau să mai fie. Încercase aproape peste tot, iar locurile erau mereu la fel. Întrucât fuga nu-i folosea la nimic, avea să se întoarcă în Europa sau în America, încercând să se piardă acolo. Avea să se ducă la Colombo şi să ia primul vapor spre casă.

Era o senzaţie plăcută... aceea de a fi luat o hotărâre, de a pleca din Nivandrum, părăsind casa aceea pe care, scurt timp, o iubise atât de mult. Era mai bine să se desprindă imediat, să plece repede, fără să ia cu el nimic altceva decât nişte haine. Semăna puţin cu o renaştere, atâta doar că i se mai întâmplase de atâtea ori... Un moment, pradă noului său sentiment de triumf, iubi din nou Nivandrumul, acum că pleca, la fel de mult ca în prima dimineaţă când stătuse cu Rasmussen şi cu căpitanul breton în sala mare şi boltită de la Grand Oriental Hotel. Apoi, încet, îşi cufundă din nou padela în apa caldă şi limpede, care cu fiecare mişcare a lopeţii plescăia în întuneric, cu sclipiri şi scânteieri de mii de culori fosforescente.

„Atâtea culori, atâta frumuseţe”, îşi spuse el, „născându-se din putreziciune – din descompunerea a

milioane de trupuri mici, moartea a miliarde de vieţi minuscule...” Şi se întrebă dintr-odată dacă, de pe o altă planetă, cum era luna, tot pământul arăta fosforescent.

Plutind pe jumătate în derivă, canoea ajunse în sfârşit la baza marii scări de unde, cu mult timp în urmă, preoţi şi războinici, aventurieri şi negustori bogaţi, păşiseră în bărcile care-i duceau prin portul cândva atât de aglomerat. După ce legă canoea, stătu un moment să asculte din nou tobele din depărtare şi clipocitul apei, care întotdeauna îi aduceau în suflet o oarecare linişte. „Apa”, îşi spuse el, „orice altceva s-ar întâmpla, niciodată nu voi trăi departe de sunetul apei. „Şi, în timp ce se întorcea să urce treptele spre casă, descoperi un lucru extraordinar. Pentru prima oară de când locuia în casa aceea, la întoarcere vedea o lumină în dormitor. De mult îi dăduse ordin lui Silas să nu lase niciodată lumina aprinsă, fiindcă atrăgea insectele.

Urcă repede scara cea mare şi, când ajunse sus, văzu că în cameră nu era doar lumină, ci şi o persoană aşezată – o femeie în haine europene, purtând o pălărie mare, acoperită cu flori. Stătea lângă lampă, cu spatele spre uşă, privind imaginile dintr-un ziar londonez ilustrat dintre cele ce se aflau mereu pe noptieră, barometre ale propriilor sale nostalgii ocazionale după Anglia, în care găsea mereu

fotografii ale unor vechi prieteni şi cunoscuţi, din cealaltă viaţă, care acum era atât de departe. Toţi se apropiau încet de vârsta mijlocie, iar în locul lor începeau să apară fotografiile copiilor. Propriile lui fotografii, fotografiile copiilor *lui,* ar fi putut să apară şi ele acolo, dar nu erau nicăieri. Îşi începuse viaţa la fel ca toţi ceilalţi, ba chiar cu şanse şi mai mari...

În timp ce stătea astfel, tentat să fugă şi să scape înainte ca femeia să devină conştientă de prezenţa lui, prin creier îi trecură amintiri despre alte femei din ultimii ani, cea pe care o lăsase în urmă la Penang, rusoaica din Shanghai, soţia agricultorului francez din Indochina, acea fată englezoaică ciudată din Calcutta... Care dintre ele se ţinuse după el până la Nivandrum, şi cum ajunsese acolo? Nu venise niciun vapor, iar primul dintre trenurile bisăptămânale sosea abia a doua zi dimineaţa. Poate că era rusoaica. Fusese o femeie romantică şi hiperemotivă, şi avea obiceiul de a purta pălării mari, acoperite cu flori.

Apoi, un val de emoţie i se aprinse în sânge, vechea surescitare care niciodată nu-i adusese altceva decât complicaţii şi necazuri, şi ştiu că i-ar fi fost imposibil să plece fără a descoperi cine era femeia aceea. Şi mai ştia şi că, dacă rămânea pe loc, avea să ajungă aproape sigur la

scene, complicaţii, poate chiar şi o tragedie. Când făcu primul pas, femeia auzi şi, sărind în picioare speriată, se întoarse spre el – iar Dantry văzu că nu era nicio femeie din trecutul lui, nici măcar europeană nu era, ci Maria însăşi, iar inima-i făcu un salt brusc.

Fata tremura, rezemându-se de masă ca şi cum ar fi fost gata să leşine, şi deodată Dantry îşi dădu seama că pălăria aceea ieşită din comun nu era europeană, ci doar o pălărie veche, din fibră de cocos, aşa cum purtau femeile care lucrau pe plantaţiile de orez, iar florile care o împodobeau nu erau nici ele artificiale, ci mănunchiuri de iasomie şi begonii adevărate, bougainvillee şi jacqueranda. Probabil văzuse o asemenea pălărie într-una dintre publicaţiile ilustrate, cu o ocazie când venise la Silas, iar Dantry era plecat de-acasă... cu siguranţă, îi vizitase dormitorul, în lipsa lui... copiase pălăria după fotografia vreunei femei împopoţonate care deschidea un bazar. Efectul era fermecător, naiv şi destul de comic, la fel ca rochia europeană de bumbac ieftin, pe care pesemne şi-o croise singură, cu mari eforturi. Pentru el trebuia să se fi îmbrăcat astfel.

Apoi, mai observă un lucru. Toată suprafaţa marelui pat spaniol era aşternută cu flori. Zăceau peste tot, clopoţei,

iasomii, bougainvilee, chiar şi pe podea, la picioarele patului, cu parfumul lor dens inundând camera, flori culese de ea însăşi, din abundenţa exuberantă a insulelor.

La vederea tuturor acelor flori şi a Mariei, sfioasă şi speriată, cu rochia şi pălăria ei absurdă, lui Dantry i se puse un nod în gât şi nu mai putu şti dacă-i venea să râdă sau să plângă. Era o emoţie curioasă, şi nu se amăgea. Lăcrima pentru sine însuşi... fiindcă i se putuse întâmpla un lucru aşa de simplu şi de fermecător, după atâţia ani de deziluzii şi disperare.

Fata fu cea care vorbi prima. Cu o voce scăzută, aproape de şoaptă, dar şi plină de un soi de demnitate simplă, spuse:

— Sahib, am venit la dumneata.

Dantry zâmbi, un zâmbet care le plăcea femeilor pentru că, în pofida tuturor, a egoismului, falsităţilor şi trădărilor lui, în acel moment era plin de tandreţe şi sentiment. Apoi, porni spre ea şi o cuprinse cu braţul, astfel încât, în cumplita ei sfială, să nu mai fie nevoită să-l privească în continuare, iar când o atinse, fata începu să plângă ca un copil speriat. Multă vreme, în tăcere, Dantry o ţinu strâns la piept, tremurând din tot trupul ei tânăr, lipit de al lui, şi deodată înţelese că, în ciuda propriei lui nefericiri şi

nehotărâri, sosirea lui la Nivandrum avusese un sens. Exista un motiv pentru care, în acea primă dimineaţă, se simţise îndemnat să rămână acolo, fără a se mai întoarce măcar o dată pe *Vivandiere,* ca să-şi ia rămas-bun. Aşa ceva li se întâmpla puţinor oameni, căci era ca şi cum, lepădându-se de toată acea lume obosită şi cinică a tinereţii lui, ar fi nimerit în Eden. Dacă în continuare nu i se mai întâmpla nimic vreodată, n-avea nici cea mai mică importanţă...

Într-un târziu, îndepărtă fata la o lungime de braţ şi, privind-o, îi spuse:

— Îmi place mai mult cum îţi stă în sari.

Maria zâmbi, răspunzând în engleza ei ciudată:

— Credeam că nu-ţi plac şanurile mele. M-am îmbrăcat aşa fiindcă m-am gândit că o să-ţi placă. M-am gândit că o să-ţi fie mai uşor.

Expresia „să-ţi fie mai uşor” veni ca un fel de revelaţie. Dantry îşi spuse: „Prin urmare, a ştiut tot timpul ce simţeam. Credea că mi-era teamă. O ştia”.

Fata repetă:

— M-am gândit că o să-ţi placă. Îmi pare rău.

— Eşti o fată bună, răspunse el, pe cel mai simplu ton. Te iubesc.

— Şi eu te iubesc. Nu ţi-e ruşine de mine?

— Nu, nu mi-e ruşine de tine. Şi nu trebuie să-mi mai spui „sahib”.

— Dar cum să-ţi spun?

Voise să-i răspundă „Tom” şi atât, dar ceva nu-l lăsă, şi se pomeni spunând:

— Dantry.

Apoi, stinse lumina şi, multă vreme, nu se mai auzi decât foşnetul apei şi bubuitul îndepărtat al tobelor care tăceau una câte una, în timp ce luna cobora în mare şi tăcerea se strecura printre insule.

A doua zi dimineaţă, când trenul rablagit porni pe linia sa îngustă, spre podişul arzător şi oraşele cele mari de dincolo de el, plecă fără Dantry, iar când Rasmussen auzi că nu plecase, nu spuse nimic, nici chiar lui Leah. Îşi amintea cuvintele ei: *„Dacă* se duce”. Şi, din nou i se făcu puţin cam frică de ea.

9

N-a plecat nici a doua zi, şi nici în următoarea, şi încet, în farmecul animalic al zilelor şi nopţilor petrecute cu Maria, Nivandrumul, cu insula sa, munţii, bălţile şi casele vechi ajunse să fie ceea ce visase în acea primă dimineaţă, demult, când debarcase. Găsea acolo uitarea şi un soi de pace a cărei existenţă n-o cunoscuse niciodată, nici măcar nu şi-o imaginase până atunci. Era o linişte în care toate amintirile, remuşcările, regretele dintr-o altă viaţă se ştergeau, până când nu mai rămânea nici urmă din ele. Părea un vis provocat de anumite droguri. Şi, din când în când, în rarele momente când se trezea pentru câte o clipă şi căuta cu disperare să se vadă pe sine însuşi, îşi spunea: „Trecutul e mort. A fost ucis. Am scăpat, în sfârşit”.

Nu mai exista nimic altceva decât Maria, soarele, luna, stelele, apa şi munţii. Nici chiar Sandy nu-i făcea greutăţi, căci când Dantry se duse să-l viziteze, dorind să-şi prezinte scuze, constată că grăsuţul cockney era mulţumit. La început, acest lucru îl uimi, dar când Sandy începu să-i vorbească, înţelese.

— Acum e perfect, spuse el. Acum n-ai să mai pleci. Vei

rămâne aici. Iar Maria e fericită, cum sunt şi eu. Vei fi bun cu ea. E mai bine aşa, decât să-şi ia vreun pescar de bărbat. Poate că, într-o zi, vei dori să te însori cu ea, însă aici nici chiar aşa ceva nu contează prea mult. Chiar fiind căsătoriţi, n-ar însemna că rămâi pe loc. Ai putea fugi oricând. E o viaţă fericită. Una mai bună n-ai să găseşti. Este mai bine decât în Europa.

Era mult, mult mai bine decât în Europa, îşi spunea Dantry. Era mai minunat decât tot ceea ce cunoscuse vreodată, acum că se pierduse pe sine, eul acela născut, crescut şi educat într-o altă lume. Începea să uite până şi de existenţa Europei, de care-i mai aminteau doar teancurile de ziare londoneze şi săptămânalele ilustrate care rămâneau nedeschise zile în şir, şi discurile de gramofon de la New York, care sunau straniu şi totuşi extraordinar de asemănător cu muzica tobelor de pe insule. A început să poarte şi el sarong, şi uneori, în zilele când se ducea la pescuit cu Maria, dincolo de Marea Barieră, nici măcar sarongul nu şi-l lua pe el, ci numai o legătură în jurul şoldurilor, iar de la un timp a dobândit şi culoarea de cafea cu lapte a celorlalţi pescari, cu pielea arsă de soare şi de spuma sărată a mării. Dar n-a început să ia droguri, şi l-a părăsit chiar şi pofta de băutură, căci

acum nu mai avea niciun motiv de a-şi înăbuşi conştiinţa şi amintirile.

Maria, însă, continua să-l numească „Dantry”, şi nu venea să stea cu el în casă, pe insulă. Încă mai locuia cu fraţii şi surorile ei, în curtea lui Sandy, şi venea la Dantry numai când o chema el. Aşa că reuşea să-şi păstreze intact tot ceea ce-şi dorea din vechea lui viaţă, o lume diferită de cea a Mariei, a lui Sandy şi Rasmussen – toată muzica şi cărţile şi existenţa spirituală, toate lucrurile pe care niciunul dintre ei, bănuia, nu le-ar fi înţeles vreodată. Astfel, credea el, îşi putea menţine demnitatea. Astfel putea să se salveze de degenerarea ce-i cuprindea pe albii care încercau ceea ce făcea el. Ştia că era un plan înţelept, dar mai era şi un plan despre care, în unele momente, ştia că era nu tocmai uman – în acele momente când Maria era nefericită fiindcă exista o întreagă parte a lui pe care Dantry o excludea din dragostea lor pasională, adoratoare, plină cu sacrificii de sine. Mai ştia şi că Maria se ruşina de întregul Nivandrum fiindcă n-o lua în casa lui frumoasă, cu pianul şi gramofonul, ci o ţinea afară, ca pe o concubină. Nu că s-ar fi plâns, sau să-şi fi trădat nefericirea, prin comportament şi expresia feţei. Dantry era Stăpânul ei, pe care-l adora, iar cuvântul lui era lege.

Şi astfel, în cele din urmă, Dantry a găsit o cale spre a intra în acea lume pe care o căutase de-o veşnicie, o lume în care avea să primească totul şi nu trebuia să dea decât ceea ce găsea el de cuviinţă.

A trecut un an, apoi încă unul, şi un al treilea, fără ca nimic să întrerupă perfecţiunea egoistă a existenţei lui Dantry, nimic să tulbure zilele petrecute parte în port, parte citind şi distrându-se, parte cu Maria, şi de la o vreme vechea lui viaţă, toată Europa, tot ceea ce ţinea de domeniul trecutului, a pălit în neînsemnătate. Găsise ceea ce-şi dorea. Avea să continue aşa la nesfârşit, credea el. Până şi amintirea lui Alix, toate regretele amarnice asociate cu ea, îi reveneau în minte tot mai rar. Uneori, îşi spunea că păcălise Soarta însăşi. Nu mai bea. Nu lua droguri. Trăsese pe sfoară legenda clasică a omului alb în Est.

Nici măcar nu existau copii, niciun fel de „opt produse anna”, ca să-i spulbere plăcerea şi să-l umple de remuşcări. Faptul că acest lucru o cotropea pe Maria de ruşine şi păreri de rău nici nu-i trecea prin minte, iar când se gândi totuşi, nu lăsă ideea să-l tulbure, cum nu se lăsa tulburat nici de nefericirea ei de a locui în continuare cu familia. Nu că Maria s-ar fi plâns vreodată, sau l-ar fi făcut

intenţionat să-şi dea seama de nefericirea ei, aşa cum ar fi făcut o femeie din Apus, şi astfel, după un timp, i-a devenit foarte uşor să rămână insensibil. N-o iubea, dar ţinea la ea şi se purta frumos, atâta vreme cât asta nu-l costa nimic. Şi, în sfârşit, îi trecu prin minte că putea foarte bine s-o ia de nevastă, dacă tot nu voia să mai plece vreodată din Nivandrum, iar asta ar fi dus la o situaţie mai demnă, care să-i compenseze nefericirea cauzată de sterilitate şi de excluderea din casa lui. Căsătoria ar fi făcut-o să poată apărea în faţa oamenilor din insule, iar pe el nu l-ar fi costat nimic.

Aşa că nunta a fost pregătită şi s-a oficiat în biserica siriană creştină, după un rit pe jumătate păgân, pe jumătate derivat din vechea ceremonie a bisericii din Antiohia, o ceremonie pe care Dantry o găsea fermecătoare la modul propriu; iar după aceea, Sandy a dat un mare ospăţ, la care au fost invitaţi jumătate din insulari. A venit şi Mees Opp, căci

Maria aranjase ca evenimentul să aibă loc cu ocazia uneia dintre scurtele ei vizite. Dimineaţa, doctoriţa şi-a examinat sutele de pacienţi, iar după-amiaza a venit la ceremonie şi la petrecere, bând cantităţi enorme de bere şi glumind cu toată lumea, în afara mirelui.

Era ciudat că nu reuşise să se apropie de Mees Opp. În repetate rânduri încercase să se poarte prietenos cu ea. Părea un lucru atât de uşor... doctoriţa era prietenoasă cu toţi băştinaşii. Nu se alesese, însă, decât cu câteva cuvântări politicoase. Mees Opp avea ceva tulburător; existau chiar şi momente când Dantry avea senzaţia că-i era la fel de ostilă ca şi vrăjitoarea Leah. Era ca şi cum, în toate contactele lor, în fiecare conversaţie, l-ar fi ţinut cumva „la distanţă”, de parcă ea ar fi existat într-o altă lume, unde el nu putea să intre, părea aproape că era un băieţel, iar ea, bătrână ca însuşi Timpul.

La petrecere, însă, nici chiar detaşarea lui Mees Opp nu l-a deranjat. Era conştient de prezenţa ei, plină de haz şi bunătate, iubită de toţi oamenii, astfel că nu-l tulbura deloc faptul că între ei nu exista cu adevărat nici prietenie, nici duşmănie, căci acum era fericit într-un fel nou, fiindcă la ospăţ a descoperit că oamenii insulelor îl acceptau pentru prima oară ca pe unul de-al lor, aşa cum de mult îi acceptaseră pe Rasmussen şi Sandy. Mânca şi bea cu ei, aşezat pe nisip. Când s-a întors pe insula lui, cu Maria, luntrea lor a fost escortată de zeci de canoe şi bărci *wallum,* pline cu prieteni şi vecini.

În noaptea aceea, cu Maria alături, Dantry a stat treaz

mult timp, gândindu-se: „În sfârşit, e în regulă. În sfârşit, m-am despărţit de trecut. În sfârşit, mi-am găsit locul aici”.

Dar, dimineaţa, Maria a plecat din nou înapoi la tatăl ei, şi nici acum nu-i spunea „Tom”, ci tot numai „Dantry”. Înşelase din nou împrejurările şi Soarta. Devenise unul dintre insulari, dar îşi păstrase demnitatea. Luase ceea ce voia şi dăduse numai ce nu-l costa nimic. Nu era niciun uşuratic, niciun târâie-brâu. Şi, în seara aceea, n-a trimis după Maria, ci s-a dus să joace cribbage la Grand Oriental Hotel, cu Rasmussen.

Numai Leah nu venise la nuntă. Pretextând că era bolnavă, rămăsese acasă, iar la dojana lui Rasmussen răspunsese:

— Mi-e rău. Mă doare capul. De ce să mă duc? La ce foloseşte căsătoria asta? în adâncul sufletului, nu s-a schimbat. Toţi îi suntem de folos, într-un fel sau altul. Atâta tot. Inima lui e la fel de rea ca înainte.

— Rea? repetă Rasmussen. N-are pic de răutate.

— E soiul care aduce numai necazuri.

— Prostii! Nu doreşte răul nimănui.

— Oameni pot face mult rău şi fără să vrea. Uneori, aşa se fac cele mai rele fapte. Pot să facă rău doar fiind aşa cum sunt.

Acum îl ura şi mai rău decât prima oară când venise la Nivandrum, fiindcă reuşise cumva să i-o ia înainte şi să-i zădărnicească descântecele. Purta sarong, îşi luase o femeie din partea locului, dar cumva nu se apucase nici de băut, nici de droguri. Leah sperase, plănuise chiar, ca la vremea asta să fie un beţiv, trăind în mizerie, cu caracterul făcut ferfeniţă şi sfârşitul la doi paşi. Avea senzaţia stranie că o păcălise, pe ea ca şi pe Zeul Râului, că avea şi el nişte farmece, mai puternice decât ale ei.

Aşa că, în seara de după nuntă, când Dantry veni să joace cribbage, Rasmussen o surprinse aproape imediat făcând tot felul de semne şi descântece disperate la spatele lui Dantry, dar n-o putu opri, căci în acel moment tocmai îi spusese lui Dantry că Lordul şi Lady Groton erau în drum spre Grand Oriental Hotel, împreună cu un secretar, un valet, un *ayah* şi patru servitori, iar vestea avusese un efect extraordinar asupra prietenului său.

Încă înainte ca Rasmussen să fi terminat de vorbit, Dantry căpătă dintr-odată o expresie foarte stranie şi spuse:

— Lord Groton! Eşti sigur că aşa-l cheamă? Lord Groton? Nu se poate. E în Europa. Trebuie să se fi produs vreo confuzie.

— Aşa zice în scrisoare, e scrisă la maşină, răspunse Rasmussen. E de la secretarul lui; se numeşte Eric Lansbury. Nu poate fi nicio confuzie. Uite!

Şi-i întinse lui Dantry scrisoarea, pe care acesta o citi de la început şi până la sfârşit, nu o dată, ci de două ori, fără o vorbă. Zâmbetul acela ciudat şi dur, lipsit de veselie, îi schimba complet înfăţişarea. Apoi spuse, aproape ca şi cum ar fi vorbit singur:

— De ce vine aici? De ce-şi aduce soţia într-un asemenea loc? Trebuie să fie vreo afacere murdară, de un fel sau altul.

Rasmussen, privind-o pe Leah, cam speriat de ceea ce-ar fi putut să facă, văzu că şi ea observase schimbarea de pe chipul lui Dantry. Dăduse uitării incantaţiile şi se uita la el. Ochii ei negri se micşoraseră, cu o expresie concentrată, de parcă ar fi văzut nu trupul lui Dantry, ci însuşi sufletul din adâncul lui.

Scrisoarea era scurtă şi directă, scrisă pe o coală guvernamentală. Nu spunea decât că Lordul şi Lady Groton veneau la Nivandrum pentru o scurtă şedere, iar grupul lor avea nevoie de cel puţin patru dormitoare şi cât mai multe camere pentru servitori. Secretarul dorea să precizeze că Lordul Groton, şi în special Lady Groton, erau

obişnuiţi cu tot ce poate fi mai bun şi luxos în materie de hoteluri, şi că proprietarul avea să fie apreciat şi recompensat cum se cuvine, dacă le oferea nişte camere cât mai confortabile şi curate posibil. Mai solicita şi mâncare deosebit de bună, iar la sfârşit adăugase, într-un post-scriptum: „În caz că există un *shikari* bun în vecinătate, pe Lordul Groton l-ar interesa o partidă de vânătoare. Pe Lady Groton o interesează dansurile locale şi ar fi recunoscătoare dacă aţi putea aranja ca nişte dansatori băştinaşi să-i dea o reprezentaţie”.

Din scrisoare se simţea o aroganţă care-l înfuria pe Dantry, în timp ce o citea. Mai ales post-scriptumul era arogant, prin presupunerea că lumea exista numai ca să le ofere Lordului şi lui Lady Groton distracţii şi desfătări. Cuvântul „băştinaş” îl făcu să se înroşească brusc la faţă, căci abia acum sensul său devenise clar. Îl mai făcea şi să-l înţeleagă pe secretar la fel de clar ca şi cum ar fi intrat el însuşi în încăpere – ecou al lumii pe care aproape o uitase.

— Ăsta nu-i Ritz, comentă Rasmussen, dar e curat, iar Leah face nişte curries-uri foarte bune.

Apoi, observă din nou chipul lui Dantry şi-l întrebă:

— Îl cunoşti?

Un moment, Dantry rămase tăcut, pe gânduri, apoi

răspunse:

— Nu, nu-l cunosc. Poate că nu vin decât la vânătoare.

— Sandy n-a auzit de ei, continuă Rasmussen. Aici nu vine nimeni, niciodată pentru vânătoare. Dacă ar veni pentru asta, s-ar duce pe dealuri, la Rankotah. Par să fie nişte granguri.

— Asta şi sunt, confirmă Dantry. Poate că-s ultimii granguri din Europa.

Aceste cuvinte părură să-l sperie pe Rasmussen.

— Poate s-ar simţi mai comod să stea la tine, propuse el. Tu ştii ce le place şi ce nu.

Dantry râse, cu o undă de răutate.

— A, nu, nu primesc vizitatori de înaltă clasă. Şi, oricum, de ce să te lipsesc de o mică avere? Jupoaie-i, Rasmussen. Sunt bogaţi precum Crosus.

Rasmussen puse scrisoarea deoparte şi începură partida de cribbage, dar Dantry juca prost şi erau momente când părea să nu ştie ce făcea. Pe la ora unsprezece fără ceva, în toiul unei levate, îşi împinse înapoi scaunul, spunând dintr-odată:

— Degeaba. Sunt prea obosit, nu-mi stă mintea la joc.

După plecarea sa, Rasmussen îi spuse lui Leah:

— Vestea pare să-l fi tulburat. Te-ai aştepta să se

bucure că vin la Norman nişte oameni ca ăştia... oameni de clasa lui...

— Da, replică Leah, niciodată n-a mai fost aşa de obosit.

Şi începu să stingă luminile.

Rasmussen îşi stinse şi el pipa.

— Poate că grangurele ăsta vine, spuse el, pentru că vor să facă în sfârşit ceva ca să redeschidă portul.

Leah nu-i răspunse. După plecarea lui Rasmussen la etaj, ieşi repede din hotel, se duse la ponton, dezlegă o canoe şi porni spre insula cu coliba dărăpănată şi statueta zeului ei.

10

Pe la jumătatea lagunei, în canoe, Dantry îşi dădu seama că perioada lui de pace luase sfârşit. Dacă Groton venea la Nivandrum, asta nu putea însemna decât că praful avea să se aleagă de toate. Iar faptul că venea şi ea cu el era incredibil, acum, după aproape cincisprezece ani, când se crezuse eliberat pentru totdeauna, când în sfârşit îşi găsise liniştea. Era de necrezut, îşi tot spunea; nu se putea întâmpla cu adevărat. Era imposibil ca ea să fi auzit că era acolo şi să vină anume pentru asta. Poate că divorţase de Groton, iar acesta sosea cu o nevastă nouă, o femeie necunoscută care-l însoţea. Dar aşa ceva era exclus, altfel ar fi aflat de mult, din *The Times* sau *Telegraph,* ori dintr-o revistă ilustrată. Oamenii ca ei nu puteau să nu apară în ziare.

În pragul isteriei, îşi spuse: „Am să plec. Îl iau pe Sandy cu mine şi mă duc pe dealuri, până pleacă. N-am s-o văd. N-am să vorbesc cu ea”. Şi din nou spuse, de astă dată cu voce tare, rostind cuvintele aproape uimit:

— Nu e cu putinţă. Asemenea lucruri nu se întâmplă. Am să plec. Am să plec.

Dar, după ce se mai calmă puţin, îşi dădu seama că

toată situaţia era mai mult decât posibilă. În lume nu mai rămăseseră multe locuri bune de exploatat, iar Nivandrumul cel uitat de toţi era unul dintre ele. Groton, marele exploatator, marele distrugător, trebuia să fi prins de veste.

Toată noaptea stătu treaz, zvârcolindu-se în căldură, până când sunetul ultimelor tobe se stinse, până când şacalii încetară să mai urle, până când în sfârşit soarele răsări din spatele munţilor înalţi şi albaştri, căci toate amintirile de demult îl luaseră iar în stăpânire, cu o forţă cumplită pe care n-o mai cunoscuse niciodată, şi vedea pe neaşteptate că toată viaţa lui în Nivandrum nu însemnase nimic, numai o negare înverşunată fără nicio bază reală, un soi de plăsmuire, un drog. Dar, mai presus de orice, îi era teamă – de ce anume, nici el nu ştia, dar îşi spunea: „Nu trebuia să mă laud că am dus de nas Soarta”. Şi-o tot repeta, acum cu glas aproape tare: — Am să fug. N-am s-o văd. Nu vreau s-o văd. Dar ştia tot timpul că avea s-o vadă, că era lucrul pe care-l dorea cel mai mult pe lume, singurul pe care-l dorea cu adevărat. Nimic nu-i schimbase vechea dorinţă.

11

La două sute de mile de coastă, trenul cu ecartament îngust care-i aducea pe Lordul şi Lady Groton străbătea platoul arzător, spre munţii cei înalţi care adăposteau Nivandrumul de arşiţa din interior şi ţineau ploile dinspre sud-est pentru fâşia îngustă de coastă verde şi umedă. Trenul avea şapte vagoane de clasa a treia, pline cu agricultori şi prăvălieri, pelerini şi sadhui, şi oameni care pur şi simplu hoinăreau dintr-o parte a ţării în alta, căutându-şi de lucru pe unde puteau. Toţi stăteau înghesuiţi laolaltă, unii pe banchete, alţii pe podele, copiii în poala adulţilor. Vagoanele, încinse de soare şi de căldura pe care o emanau stâncile şi pământul roşiatic, arid şi fierbinte, erau ca nişte cuptoare, iar mirosul din ele era înăbuşitor. Existau şi două vagoane de bagaje, dintre care unul conţinea obişnuitele articole de comerţ, iar celălalt nimic altceva decât cuferele şi cutiile de pălării şi încălţăminte ale Lordului şi ale lui Lady Groton, şi ale suitei lor. În faţă, lângă locomotivă, se aflau trei vagoane de clasa întâi care fuseseră convertite pentru uz privat. Aici stăteau Lordul şi Lady Groton, împreună cu secretarul şi valetul lordului, ayaha care-o înlocuia pe camerista lui

Lady Groton, Harris, rămasă în urmă, bolnavă de malarie, şi patru servitori.

Într-un vagon dintre acestea trei, Lordul Groton stătea întins pe pat, pe jumătate gol, bând brandy cu sifon cu un teanc mare de hârtii pe pieptul dezgolit. Din când în când, le răsfoia şi adăuga câte o cifră ici sau tăia alta de colo, dar fără a pune niciun strop de ordine printre ele. Din cauza căldurii, parcă i s-ar fi învârtit creierul, în capul său masiv şi dur;

băutura îi ridicase tensiunea şi-l făcea să aibă chipul şi mai congestionat şi aproape de apoplexie decât de obicei. Era un chip mare şi buhăit, care spre deosebire de ale majorităţii oamenilor graşi arăta antipatic şi prost dispus, poate din cauza gurii subţiri, aproape fără buze, şi a unghiului pătrat al bărbiei. Vârsta de cincizeci şi patru de ani îi întipărise pe acea faţă toată cariera – o carieră deloc plăcută, în care viclenia şi lipsa de scrupule, necinstea şi chiar cruzimea jucaseră roluri importante, încă de pe vremea când plecase de la şcoala din Birmingham, numit pe-atunci doar Albert Simpson, fiu al unui mic antreprenor de construcţii, până în acest moment când, în calitatea puternicului şi bogatului Lord Groton, unul dintre regii Vestului, călătorea cu un tren nenorocit, pe o cale ferată

îngustă, de mâna a doua, peste una dintre cele mai fierbinţi şi prăfuite câmpii din lume.

Deşi soarele apusese de mult, vagonul încă mai păstra arşiţa zilei, aşa că metalul era fierbinte la atingere, şi până şi cearşafurile de pe pat păreau îmbibate de căldură. Praful se infiltra peste tot, roşcat, mătăsos, încins, fin ca pudra de talc; venea pe sub uşi, prin ventilatoare şi chiar prin voalul des care acoperea ferestrele. Se aşternea într-un strat subţire peste toate obiectele, un strat care pe podea se îngroşase de-un deget, pus în mişcare de curentul ventilatoarelor. Stătea pe cearşafuri şi-i acoperea chipul şi trupul păros, pe jumătate gol. Făcea ca hârtiile de pe pieptul lui să fie mânjite şi aspre, aşa că frecarea foilor între ele îi strepezea dinţii. Cădea pe cubul de gheaţă care se topea în ligheanul de pe jos, transformându-se cu repeziciune într-un pârâiaş de mâl roşu care arăta ca sângele.

Nu canicula, îşi spunea Groton, era aceea care-i buimăcea minţile. Fir-ar să fie! Ce însemna căldura pentru Albert Simpson, care în tinereţe vânduse tacâmuri şi ceasuri ieftine, ceasornice şi pendule prin tot Sudanul, Malaya şi India? Şi nici brandy-ul, se încredinţa el. Ce era un strop de brandy pentru Groton, care toată viaţa băuse

cât voia, fără să păţească nimic?

Chinuit, cu gustul oribilului praf roşu în gură, îşi spunea că, la cincizeci şi patru de ani, era încă tânăr, la fel de voinic şi sănătos ca întotdeauna. Îşi tot spunea la nesfârşit că trebuia să-şi alunge mica suspiciune sâcâitoare, că nu mai era chiar atât de tânăr, ba chiar începuse s-o ducă şi cam prost cu sănătatea. Nu cunoscuse niciodată bolile şi nu putea suporta nici măcar cea mai mică bănuială. Dar, în ciuda a tot ceea ce putea face, în pofida asigurărilor repetate, a marilor eforturi care păreau să-i facă ţeasta să pocnească, unda de teroare rămânea, hârtiile deveneau tot mai neclare, iar cifrele din care voia să smulgă noi bogăţii şi puteri proaspete nu făceau decât să joace şi să se împăienjenească în faţa ochilor lui injectaţi.

Adevărul era că Lordul Groton nu mai era tânărul Albert Simpson, cel ca un taur, care înflorise în dogoarea de cuptor a Sudanului, şi că alcoolul începuse să-l devoreze. La început, băuse fără niciun efect negativ, iar după un timp ajunsese să bea fiindcă mintea nu-i mai funcţiona decât când era saturată cu aburii alcoolului, pentru ca acum să fi trecut şi dincolo de asta: alcoolul, în loc să-l mai ajute, nu făcea decât să-i tulbure gândurile. Vreme de treizeci şi doi de ani lucrase ca un dinam; acum, departe

de casă, de marea lui casă din Sussex şi casa cea frumoasă de pe Hill Street, mecanismele dinamului începuseră să scârţâie şi să dea rateuri.

După un timp, când nu mai suportă, bătu cu pumnul în peretele vagonului, strigând:

— Bates! Bates!

Într-o clipă, uşa se deschise, iscând un vârtej de praf, şi apăru valetul.

Era un om scund şi slab, cu un chip îngust, subnutrit, pomeţi înalţi şi o piele care părea mereu umedă. Ochii săi nu aveau nicio culoare. La vederea lui, Excelenţa Sa se săltă în pat şi strigă:

— Unde-i Lansbury?

Fără să ridice vocea şi fără nicio schimbare de expresie, Bates îi răspunse:

— Doarme, domnule, aş crede.

Aceste cuvinte părură să-l înfurie şi mai tare pe Excelenţa Sa.

— Doarme! răcni el. De ce mama dracului doarme? Eu *nu* pot să dorm. Spune-i să vină-aici.

— Foarte bine, domnule.

— Şi mai zi-i unuia din dracii ăia negri să-mi mai aducă gheaţă pentru lighean.

— Foarte bine, domnule.

Bates se retrase şi transmise calm mesajele. Lucra la Lordul Groton de doisprezece ani, ceea ce însemna cu patru ani mai mult decât rezistase lângă Excelenţa Sa oricare alt servitor, secretar, partener sau angajat, fiindcă ori îi concedia sau îi trăda Lordul Groton, ori plecau ei, cu nervii făcuţi zdrenţe şi respectul de sine nimicit. Dar toate urletele şi insultele îl lăsau pe Bates netulburat, fiindcă îi purta Excelenţei Sale, ca înveliş izolator, un strat fin şi subţire de ură pură, distilată. Se considera pe sine însuşi o maşină, şi avea momente când se pomenea simţindu-se superior stăpânului, momente când îl trăda fără să fie descoperit. Adunase o avere frumuşică primind adeseori mită, era în secret membru al partidului comunist şi spera să apuce ziua când Excelenţa Sa putea fi pus la zid şi împuşcat cu sânge rece. Uneori, Bates se gândea la asta, imaginându-şi scena şi văzându-se pe sine în rolul comunistului care ordona foc. Avea să fie, socotea el, ca exterminarea unui şobolan purtător de ciumă.

Căci Bates, la fel ca majoritatea oamenilor ignoranţi şi fanatici, avea o gândire unilaterală. Îşi pusese deja deoparte un fond îndestulător, pe parcursul celor doisprezece ani de serviciu, şi într-un an urma să fi adunat

suficient ca să aibă din ce trăi tot restul vieţii, într-o vilă semidetaşată, cu o grădiniţă, în suburbiile oraşului său natal, Manchester. Când ultimul şiling necesar urma să pice în contul său de economii, avea să-şi facă bagajul şi să plece din serviciul Excelenţei Sale fără a-l anunţa măcar. Excelenţa Sa urma să sune din clopoţel şi să mugească după Bates, iar Bates pur şi simplu n-avea să mai apară; era o scenă care, în imaginaţia lui, îi dăruia multă plăcere – Excelenţa Sa pregătindu-se pentru un mare banchet capitalist, şi în ultimul moment fără să mai aibă pe nimeni care să-l îmbrace. Regreta doar că nu putea fi de faţă, ca să vadă cu ochii lui. Între timp, îl mulţumea şi-l exaspera pe Excelenţa Sa, numai fiindcă era o maşină, i mulţumea întrucât, ca maşină, era absolut eficient, şi-l exaspera fiindcă, în calitate de maşină, nu putea fi nici rănit şi nici umilit.

Secretarul, domnul Lansbury, veni după ce luă pe el un halat şi o eşarfă asortată cu cravata înnodată cu grijă sub bărbia cam mică. Era un tânăr destul de chipeş, roşu în obraji, a cărui înfăţişare, chiar şi în pijama şi halat, striga: „Eton, Oxford şi cele mai bune cluburi”. Ca secretar, era conştiincios şi neinspirat; nu şi-ar fi păstrat postul vreme de un an şi două luni, dacă nu era eficient. Se logodise

fiindcă tatăl lui era un gentleman şi, fiind foarte strâmtorat, îl rugase pe Lordul Groton să-l angajeze; bătrânul gentleman fusese nevoit să-l implore, cu lacrimi în ochi, până când acesta se înduplecase. Băiatul rămăsese în funcţie fiindcă venea de la Eton şi Oxford şi din cele mai bune cluburi, pentru şi pentru că mai avea multe alte lucruri de care Lordul Groton nu avusese parte şi nici n-ar fi putut avea vreodată, şi deoarece băiatul era de familie bună, sensibil, şi putea fi făcut să sufere, precum şi pentru că Lordul Groton se născuse ca Albert Simpson şi învăţase la Şcoala Gramaticală de pe Laburnum Road şi la Universitatea Castanelor în Cap.

Acum, Groton mugi spre Lansbury:

— Cum poţi să dormi pe căldura asta?

Roşind, tânărul răspunse:

— Mă scuzaţi, domnule. Probabil fiindcă eram frânt de oboseală, după toate dificultăţile cu bagajele.

Celălalt mormăi şi-şi foşni hârtiile înăsprite de praf.

— Ei, eu am multă treabă de făcut şi nu pricep nimic din rapoartele tale. Ia stai jos.

Lansbury, încă îmbujorat şi tremurând puţin, se aşeză pe scaunul de lângă pat, şi împreună începură să parcurgă hârtiile şi cifrele, în timp ce Lord Groton silea capul

îndurerat al băiatului să lucreze cât două capete, dintre care unul era buimac şi cam beat. Şi bea în continuare, ca să-şi clătească beregata de praful arzător. Nu era nimic în neregulă cu rapoartele, erau corecte şi eficiente, dar creierul lui Groton nu le putea percepe semnificaţia.

Două ore mai târziu, când explicaţiile răbdătoare ale bietului Lansbury nu reuşiseră să clarifice cu nimic cifrele, Lordul Groton îşi strânse hârtiile, îl expedie pe secretar şi, timp de o oră, cunoscu pentru prima oară în viaţa lui teroarea pură. Îi era teamă că începea în sfârşit să cedeze, şi că acum, când avea nevoie cel mai mult de putere şi energie pentru a-i da o lovitură omului pe care-l ura cel mai mult în lumea întreagă, acestea îl părăseau.

Căci acesta era motivul pentru care el, marele Lord Groton, se afla într-un tren de mâna a doua, cu ecartament îngust, ce se târa prin arşiţa Marelui Platou. Mai întâi, trebuia să ajungă la faţa locului şi să studieze terenul, să cumpere sau să închirieze tot ce era disponibil, înainte ca Hugo Deakin să bănuiască, măcar, ce se întâmpla. Pontul care-l adusese la Nivandrum costase o sumă fabuloasă, destul ca să ruineze caracterul şi conştiinţa acel puţin trei slujbaşi guvernamentali, care altminteri fuseseră cinstiţi şi conştiincioşi. „Fiecare om”,

era el obişnuit să spună, „are preţul lui”, dar preţul acestor trei funcţionari guvernamentali depăşise orice raţiune. Îi plătise fiecăruia destul ca să pună bazele unei averi şi să le asigure copiilor viitorul, după moartea lui. Cel mai probabil, îi distrusese, şi-l costase mai mult decât orice pe lume, cu excepţia propriei sale soţii. Banii nu contau cu adevărat, căci era atât de bogat încât, de la o zi la alta, nu ştia dacă avea cu un milion de lire sterline în plus sau în minus. Principiile erau totul. Nu suporta să fie învins. Dacă reuşea, preţul merita orice, căci dorea să umilească şi doboare un om mai tânăr, la fel de nemilos ca el, despre care lumea spunea că era mai deştept, şi care îl depăşea încet pe drumul spre cele mai înalte culmi ale bogăţiei şi puterii. El, Groton, trebuia să-l învingă pe Lordul Deakin şi să devină stăpânul Nivandrumului şi al platoului arzător de deasupra lui înainte ca Deakin să descopere măcar că în deşertul fierbinte era petrol, iar guvernul voia să degajeze canalul colmatat al golfului şi să facă iar din Nivandrum un oraş viu şi un port activ. Şi trebuia să se ducă la Nivandrum ca să vadă cu ochii lui, nu cumva să fie ceva în neregulă şi să se facă de râs. Fiindcă-i era milă de orice om care avea încredere în el, niciodată nu avusese încredere în nimeni.

După ce momentul de groază trecu, chicoti cu gândul la apropiatul triumf, la articolele de ziar despre victoria lui asupra lui Deakin – acel Deakin al naibii de deştept – şi la comentariile care aveau să circule prin oraş. Urma să fie din nou admirat şi invidiat de toţi oamenii mărunţi care sperau ca, într-o zi, să ajungă şi ei nişte Groton sau Deakin. Apoi, chicoti iar, ştiind că lumea îl credea în acel moment sus, în Birmania, la vânătoare – în Birmania, unde nu mai rămăsese niciun strop de petrol, niciun tec şi niciun muncitor neexploatat! Şi continua să străbată platoul încins, în drum spre un loc uitat de lume, numit Nivandrum. Nu avea nici cea mai vagă idee cum era oraşul, nici Grand Oriental Hotel, dar asta nu conta pentru el, care cu mult timp în urmă, când era amărâtul de Albert Simpson, dormise în magazii din docuri şi colibe ale băştinaşilor, şi mâncase şopârle şi vulpi zburătoare.

Apoi, după ce sentimentul de teroare rămase în urmă, se gândi la soţia lui, aflată în vagonul din spate – la naiba, trenul nu avea pasarele de trecere între vagoane – şi se hotărî să se ducă la ea când opreau în următoarea staţie. Avea nevoie de ea, în acele momente, soţia lui deţinea ceva aparte, un calm, o siguranţă de sine care-i refăcea mereu încrederea în el însuşi. Se considera mereu un om

al raţiunii dure, dar existau momente când i se părea că nu era decât un prostănac aiurit, în comparaţie cu ea. Şi, în ultima vreme, ajunsese la un soi de obsesie, aşa cum i se mai întâmplase demult, la început, când o smulsese din viaţa sclipitoare pe care o trăia la Londra. „Sclipitor” era un cuvânt care-i plăcea; pentru el, soţia lui era sclipitoare, deşi cam trufaşă, sau poate tocmai din cauza asta, iar viaţa pe care o dusese atunci era „sclipitoare”. Faptul că el, un om de afaceri insipid, o putuse înhăţa dintr-o existenţă sclipitoare, plină de oameni inteligenţi, fascinanţi, admiraţi de toată lumea, continua să-l lase chiar şi acum, după aproape cincisprezece ani, cu respiraţia aproape tăiată de uimire.

În ultima vreme, devenise din nou nemărginit de dezirabilă, ca şi cum acea perioadă când „se obişnuise cu ea” nici n-ar fi existat vreodată. Nu putea să înţeleagă ce se schimbase, decât că părea să fi devenit mai fină şi mai delicată, ca un pumnal de oţel subţiat de prea multă lustruire şi ascuţire, iar acum, în loc de a se mai ţine departe de el, îl accepta, poate nu cu plăcere, dar cel puţin cu indiferenţă. Dacă Groton iubea pe cineva sau ceva pe lume, aceea era soţia lui – şi o iubea, deşi niciodată nu se gândise la asta până la capăt, din aceleaşi motive care-l

făceau să-l urască pe bietul Lansbury: fiindcă era tot ceea ce el nu fusese şi nici n-avea să poată fi vreodată. Spre deosebire de Lansbury, ea îi aparţinea lui, era o proprietate cu care se mândrea la fel de mult ca şi cu caii lui. Ori de câte ori intrau în câte un mare restaurant sau într-un salon distins, era conştient că frumuseţea şi aerul ei distins creau senzaţie, iar acest lucru îi stârnea mereu un val de mândrie nestăpânită. Lansbury mai putea să scape, dar ea îi *aparţinea* lui. Şi totuşi, avusese şi accese de spaimă în legătură cu soţia lui, când i se părea că, oricât s-ar fi mândrit cu ea, niciodată nu-i aparţinuse cu adevărat, nici măcar în momentele când o îmbrăţişa; că în oricât de mulţi bani o îngropa, întotdeauna reuşise cumva să scape de el. Dar acest lucru nu-i înăbuşea ardoarea – dimpotrivă, părea să i-o aţâţe, aşa că acum, la cincizeci şi patru de ani, era mai puternică decât oricând.

Dar îşi mai spunea şi altceva: „Poate că am din nou asemenea sentimente pentru ea fiindcă îmbătrânesc, sau pentru că am să mor”. Atunci, se grăbea să se asigure: „Astea-s prostii. Sunt în puterea vârstei. Niciodată n-am fost mai puternic. „Nu era un spectacol plăcut, nici pentru el şi nici pentru altcineva – spectacolul lui Lord Groton confruntându-se cu posibilitatea mormântului, unde n-

avea să-şi poată duce nici averea, nici puterea, nici soţia.

12

În prima gară după ce plecase de la Excelenţa Sa, Bates coborî şi, îmbulzindu-se prin mulţimea de pe peron, bătu la uşa vagonului unde stătea Lady Groton, strigând:

— Sunt Bates, *me lady.* Doriţi ceva?

Ayaha deschise uşa, iar Lady Groton răspunse:

— Intră, Bates.

Stătea culcată în aşternutul de mătase cu care călătorea întotdeauna şi, când Bates intră, puse jos cartea pe care încerca s-o citească. Bates fu frapat să vadă ce miraculos de calmă părea – era singura din tot grupul care nu arăta încinsă, roşie la faţă, răvăşită şi plină de praf. Era complet netulburată de căldură şi de ţipetele care răsunau din gară, liniştită şi stăpână pe sine, ca şi cum s-ar fi aflat în dormitorul ei luxos din Hill Street. Şi-şi spuse, aşa cum se gândea de fiecare dată când o vedea, ce drăguţă era, ce lipsită de vârstă şi cât de rasată. Nu se gândea la ea aşa cum face orice bărbat în faţa unei femei pe care ar putea-o dori, aşa ceva ar fi fost o lipsă de respect şi, în orice caz, nu-i stătea în fire. O privea mai degrabă la modul abstract, aşa cum o autoritate în materie de artă chineză poate contempla o minunată vază Ming, admirându-i fineţea

oaselor, limpezimea ochilor albaştri, cu privirea aceea directă şi naturală, auriul cam decolorat al părului şi frumuseţea perfectă, aproape insolentă, a gestului cu care-şi ducea ţigara la buzele stacojii. Mai presus de orice, îi plăcea eleganţa ei impecabilă, netulburată şi de netulburat.

Şi-i mai plăcea şi felul cum îi vorbea, lui şi acelei femei ciudate, oacheşe, aproape sălbatice, ayah, pe care o cunoştea doar de două zile. Îi plăcea să se gândească la generaţiile, la secolele care se regăseau în înfăţişarea ei rasată, în calitatea vocii şi a manierelor, căci în pofida tendinţelor lui comuniste, îi plăceau doamnele şi domnii. Odată ce acea civilizaţie pe care o numea „burjuie” urma să dispară, n-avea să mai fie loc pentru ei, dar atâta vreme cât dura, îi plăcea să-i aibă prin preajmă. Şi-i făcea plăcere să vadă că Lady Groton stătea confortabil, în lux. Avea mare grijă ca poleiala ramei care o încadra să nu pălească niciodată.

— M-am gândit, spuse el foarte respectuos, că acum, Arris nefiind aici, poate aveţi nevoie de puţină atenţie.

Lady Groton zâmbi şi-i aruncă una dintre privirile ei calde – o privire care părea să spună: „Ne înţelegem. Îl cunoaştem amândoi pe Excelenţa Sa şi ştim ce ticălos

este”. Cu voce tare, zise:

— Poate-l găseşti pe unul dintre băieţi şi-i spui să mai aducă puţină gheaţă. Şi un brandy cu apă – apă Evian plată, fără gheaţă.

— Foarte bine, *my lady.*

Se retrase şi, în timp ce pregătea brandy-ul şi apa, continuă să se gândească la Lady Groton. Încă îl mai fascina, acum după doisprezece ani, fiindcă avea mereu ceva misterios şi imprevizibil. Ştia destule despre ea, chiar dacă nu totul, mult mai mult decât îşi imagina ea, la fel cum ştia despre Excelenţa Sa incomparabil mai mult decât ar fi bănuit, măcar, stăpânul lui... destul, într-adevăr, ca să-l trimită în puşcărie – doar dacă nu cumva îşi cumpăra libertatea aşa cum făceau escrocii foarte bogaţi, sub regimul burjui.

Ştia despre flirturile şi prieteniile ei, şi o bănuia de infidelităţi, dar niciodată nu vorbise cuiva despre aceste lucruri, nici măcar lui Arris, camerista, fiindcă mereu simţise cumva dorinţa de a o apăra şi proteja, nu numai de alţii, ci şi faţă de propriul ei soţ, şi uneori, în nesocotinţa şi amărăciunea ei, chiar şi de ea însăşi. Mereu îl nedumerea, când „studia” întrebarea de ce se măritase cu Lordul Groton, din capul locului, şi niciodată nu reuşise să afle de

ce-o făcuse, în afară de câte o aluzie, două, scăpate de bătrâna Arris, care acum zăcea bolnavă în spital, la Madras. Bătrâna Arris lucra la ea de când era fetiţă şi, o dată sau de două ori, insinuase câte ceva despre trecut... că se căsătorise cu Groton fiindcă ea şi tatăl ei erau înglodaţi în datorii. Şi că mai existase un bărbat, demult, în perioada căsătoriei, un bărbat de aceeaşi vârstă cu ea, atrăgător, chipeş, bine-crescut, la fel ca ea. Dar acea relaţie se sfârşise prost, deducea Bates, fiindcă amândoi erau prea aprinşi. Se certaseră, iar el plecase din Londra, şi până acum, din câte ştia Arris, niciodată nu se mai întorsese. Uneori, lui Bates i se părea că Excelenţa Ei era victima unei vaste indiferenţe, ivită din nefericire, că nu-i mai păsa ce făcea sau ce i se întâmpla. Şi era mare păcat, îşi spunea el, în timp ce amesteca atent apa cu brandy, când ea era atât de drăguţă şi amabilă, o asemenea doamnă, şi atât de multor bărbaţi le-ar fi plăcut s-o facă fericită. Mare păcat, dacă nu-l înşelase niciodată pe Groton, îşi spunea Bates. O femeie ca ea avea nevoie de dragoste şi de ocrotire, nu doar de bani, singurii pe care i-i putea da Groton – în cantităţi imense, năucitoare.

13

Când trenul porni din gară, Lady Groton, fiindcă era prea cald ca să doarmă, încercă în continuare să citească din carte. Nu se putea spune că *citea* efectiv; privea cuvintele – şi, din când în când, câte o idee, nu întotdeauna o idee foarte solidă, după câte i se părea, se transmitea de pe pagină în creierul ei. Cartea se intitula *Problema culorilor în Imperiu* şi era scrisă de un profesor la Cambridge care niciodată nu călătorise, în afara Angliei, mai departe de Etretat, unde petrecuse odată un weekend ploios. Nu avea nimic de câştigat din acea carte searbădă, şi chiar şi pentru inteligenţa ei neantrenată dar ascuţită, părea deosebit de vanitoasă şi ineptă.

O cumpărase de la Port Said, împreună cu multe altele de acelaşi gen, fiindcă voia să se informeze despre ţările spre care se îndrepta cu soţul ei, dar dincolo de fapte şi statistici, şi de teoriile uneori cam mucegăite, nu găsise în ele nimic de folos, şi de când sosise, cu trei luni în urmă, aflase foarte puţin din surse directe, căci îi fusese absolut imposibil, după câte i se părea, să stabilească vreun contact cu oamenii care trăiau în acele ţări. Avea impresia că-şi petrecuse tot timpul numai pe la recepţii şi dineuri

pompoase, lipsite de orice realitate, şi că era înconjurată încontinuu numai de propriii ei compatrioţi, care erau la fel de neştiutori ca ea în legătură cu ţara respectivă, oameni de care acasă ar fi fugit ca de ciumă. Venise în Orient nu din devotament faţă de Lordul Groton, ci fiindcă sperase să i se întâmple ceva, ceva cutremurător, care s-o captiveze şi s-o stimuleze, făcând din viaţa ei mai mult decât o succesiune de zile, toate la fel. Şi nu se întâmplase nimic, absolut nimic.

Acum, plictisită la disperare de acea carte, ridică privirea spre ayah şi, dintr-odată, simţi dorinţa aprigă de a stabili un anume contact cu acea femeie, nu ca de la stăpână la servitoare, ci ca între femei. În adâncul inimii ştia, pe baza îndelungatei sale experienţe ca *femeie galantă,* că nici rasa, nici culoarea, nici credinţa şi nici poziţia socială nu diferenţiau oamenii. O ştia, la fel cum ştia atât de multe alte lucruri din instinct, că ea şi ayaha din colţ erau amândouă femei şi că în încercările pasiunii sau ale nenorocirii erau la fel, iar toate celelalte lucruri nu erau decât nimicuri, un fel de prejudecăţi spoite, aşternute de către o educaţie falsă pe suprafaţa oamenilor proşti şi obtuzi. Măcar atâta lucru învăţase din propria ei nefericire şi „răutate”. Măcar cu atâta o apropiaseră acestea de realitate.

Ayaha nu prezenta niciun interes pentru ea, ca servitoare. Era proastă, neinstruită şi mai degrabă o pacoste decât un ajutor, dar ca femeie, ca fiinţă umană asemenea ei, era un subiect de mare interes. Ce viaţă avea? Cum gândea? Avea un soţ sau un iubit? Cu ce mari speranţe pornise în viaţă? Oare şi viaţa ayahei, la fel ca a sa, fusese un lung şir de deziluzii?

Aşa că, după un timp, îşi aprinse încă o ţigară şi începu

s-o studieze pe femeia care stătea pe vine în capătul vagonului, uşor fascinată de misterul şi stranietatea care le despărţeau, un mister şi o stranietate impuse lor de minţile altora, de nişte tradiţii stupide. „Lumea mea moare”, îşi spuse, „deja a murit. Poate că toată Europa, tot Occidentul, mor. Femeia asta şi ai ei sunt sănătoşi. Au un trecut, dar este atât de îndepărtat încât a încetat să mai conteze ca realitate. Trecutul nostru este încă prea aproape ca să avem un viitor. Trebuie să murim înainte de a putea renaşte, şi încă nu suntem morţi de-a binelea”.

Femeia nu era urâtă. Probabil avea cam aceeaşi vârstă cu ea, îşi spuse Lady Groton, vreo treizeci şi şapte sau treizeci şi opt de ani. Părea mai bătrână. „În privinţa asta, nu are norocul meu. Eu nu-mi arăt deloc vârsta. Aş putea să am orice vârstă vrea cineva. Nu sunt foarte schimbătoare. Mi-am cumpărat toate asigurările, cu miile de lire sterline pe care le-am cheltuit pe croitorese, coafeze şi *masseuses.* Ea nu-şi poate plăti asemenea lucruri, dar este mai sănătoasă decât mine şi, în adâncul sufletului, nu e la fel de obosită. „Probabil că femeia aceea trecuse prin multe experienţe. Purta un sari violet închis, multe brăţări argintii şi, într-o latură a nasului, un briliant.

După un timp, Lady Groton o interpelă:

— Laksmi.

Ayaha se ridică de îndată, cu toate brăţările ei de argint zornăind, dar Lady Groton îi spuse:

— Nu, n-am nevoie de nimic. Nu te ridica. Voiam doar să stăm de vorbă.

Timidă, femeia se ghemui la loc, în aşteptare.

— Eşti măritată, Laksmi?

— Da, memsahib, de două ori măritată.

— Cum aşa de două ori? Credeam că, în ţara ta, văduvele nu pot să se recăsătorească.

Ayaha zâmbi, cu un umor aproape maliţios, ca şi cum ar fi dus de nas pe cineva care voia să-i facă un rău.

— M-am convertit. Am luat un creştin. De primul meu soţ am divorţat. Era un om rău.

— În ce fel, rău?

— Mă bătea şi alerga după alte femei şi lua banii pe care-i câştigam eu.

— Şi cel de-al doilea soţ?

Pe faţa oacheşă a ayahei se ivi o expresie de plăcere relaxată, aproape toridă, iar Lady Groton reflectă: „Îl iubeşte – norocoasa...”

— Un om foarte bun, memsahib, spuse ayah. Foarte chipeş bărbat, Mahratta. *Chuprassi* la sediul guvernului.

— Şi nu-l deranjează că tu faci o asemenea muncă?

Femeia zâmbi.

— Nu mă duc cu orice memsahib... doar din când în când, cu memsahibe *burra* ca dumneavoastră, ca să o mulţumesc pe doamna guvernatorului. Şi câştig bani. Pun deoparte. O să cumpărăm pământ în satul lui.

— Iar soţul tău... este şi el creştin?

Laksmi râse.

— Nu. Hindus rău. Toţi Mahratta hinduşi răi. Prea sălbatici. Ca mine, creştină rea. Niciodată nu mergem la biserică sau templu.

De astă dată, în zâmbetul ei nu se mai zărea nici urmă de sfială, ci un soi de prietenie, în timp ce continuă:

— Şi eu la fel ca memsahib. Ştiu că memsahib are inimă bună. Templu, biserică, nu contează când oamenii au inimi bune.

— Povesteşte-mi despre viaţa ta, îi ceru Lady Groton.

Uitase de ţigară şi o asculta, fermecată de umorul ştrengăresc al femeii. *Problema culorilor în Imperiu* căzuse de mult pe podea şi zăcea acolo, uitată pentru totdeauna, cum *avea* să fie şi a doua zi dimineaţă, când coborau din tren.

Ayaha începu să vorbească, fără sfială de-acum,

mulţumită să stea la taclale cu altă femeie. Îi spuse că provenea dintr-o castă inferioară, se născuse într-un sat de pe marele platou arzător şi se căsătorise la treisprezece ani cu un bărbat pe care înainte nu-l mai văzuse niciodată. Vreme de zece ani, îndurase căsnicia cu el, după care apăruse chipeşul *chuprassi,* astfel că ultimul ei copil nu mai era făcut cu soţul, ci cu acesta. Bărbatul ei şi *chuprassi*-ul se certaseră pentru ea (iar faţa i se lumină din nou de încântare, devenind dintr-odată foarte frumoasă), *chuprassi*-ul câştigase, după care îi spusese să treacă la creştinism şi să divorţeze, ceea ce şi făcuse.

Continuă să vorbească, brodându-şi povestirea în engleza ei pidgin, cu accente de umor răutăcios, astfel că Lady Groton, amuzată şi fermecată, uită cu totul de arşiţă, iar când termină, tăcu brusc şi rămase privind-o cu ochii ei negri şi strălucitori. Aştepta, ca şi cum ar fi vrut să întrebe, cu respect: „Şi acum, memsahib, ce-mi puteţi spune despre viaţa dumneavoastră?”

Aşa ceva, însă, era exclus. „Viaţa mea”, îşi spuse Lady Groton, „ar şoca-o, probabil. Povestea ei este absolut simplă şi firească. „Aşa că zise:

— E o poveste foarte interesantă, Laksmi... nu foarte diferită de poveştile foarte multor doamne din ţara mea.

Apoi, trenul intră într-o nouă gară şi începu hărmălaia asurzitoare a vânzătorilor de ananas şi dulciuri, a mahomedanilor şi a hinduşilor care ofereau apă de băut. Lady Groton spuse:

— În seara asta nu voi mai avea nevoie de tine. Mâinedimineaţă, să mă trezeşti la prima staţie, după ce se luminează. Vreau să văd împrejurimile.

Ayaha se ridică zâmbind, făcu un salaam, cu încă un zornăit al brăţărilor de la mâini şi de la picioare, şi se retrase. După plecarea ei, Lady Groton se simţi mai înveselită, căci i se părea că era prima oară, în trei luni, când avusese o conversaţie omenească nici oficială, nici simplă gudurare la picioarele ei fiindcă era nevasta bogată a Lordului Groton şi fina bătrânei regine. Se simţea mult mai puţin singură în ţara aceea întinsă şi înfricoşătoare. Până atunci, totul fusese extrem de anost şi plictisitor, ca şi cum s-ar fi înfăşurat în vată ca să se apere şi să nu descopere niciun fel de realităţi. Ayaha o făcuse să se simtă din nou umană.

Apoi, dintr-odată, simţi un val de regret, aproape milă de sine însăşi, ca o durere fizică. Ea, Lady Groton cea bogată, soţia unuia dintre cei mai puternici oameni din Apus, o invidia în mod neaşteptat pe acea localnică umilă,

a cărei viaţă era atât de interesantă şi mulţumitoare. Şi-şi spuse: „Dacă mă măritam cu Tom, viaţa mea n-ar fi ajuns niciodată aşa. N-aş fi fost bogată, dar tot ceea ce făceam era interesant. Aş fi fost la fel de fericită ca femeia asta”.

Acum, însă, era mult prea târziu pentru regrete. Nici măcar nu ştia ce se alesese de bietul Tom, atât de fermecător, atât de plin de viaţă şi naivitate, şi plăcere de a trăi. Şi, cu un mic junghi în inimă, îşi aminti cum fusese ea însăşi, dintr-odată parcă văzându-se aievea ca şi cum ar fi fost o altă persoană, o fată oarecare, atunci, după război. Văzu din nou casa de pe malul mării, cu perdelele de creton decolorat, pe Tom şi pe sine – şi era o tânără aşa de drăguţă – moşmondind împreună să pregătească micul dejun, cu gesturi stângace. Oare ce se mai întâmplase cu Tom? Ce efect avuseseră toţi anii aceia asupra lui? Se plictisea şi el, era şi el obosit şi sătul până peste cap?

În toiul reveriei, îşi dădu seama de ceva din dreptul ferestrei vagonului, ceva mare, alb şi mătăhălos, stând foarte aproape, printre toţi vânzătorii de ananas, turte de orez şi apă, şi când privirea i se limpezi, distinse silueta unei femei foarte masive şi urâte, într-un costum simplu de postav alb, cu o pălărie mare de pai, acoperită cu panglici şi flori, decolorată de soarele arzător al regiunii.

Avea ceva ieşit din comun persoana aceea, o calitate permanentă, statică la nesfârşit, ca a unui monument, care-i atrase atenţia. Femeia ţinea două genţi mici şi stătea foarte calmă în mijlocul tuturor îmbrâncelilor şi strigătelor mulţimii. Faţa-i era destul de banală şi lată, cu piele maronie, însă chiar şi în lumina slabă de pe peron Lady Groton observă că avea nişte ochi extraordinar de albaştri, sclipind de inteligenţă. Unul dintre ei era atins de albeaţă.

Apoi, şeful gării, un eurasian, veni la ea şi, cu o plecăciune adâncă, îi spuse:

— V-am găsit un loc, Mees Opp.

Femeia cea uriaşă porni spre vagoanele de clasa a treia, acele vagoane groaznice, încinse şi puturoase, pline de cerşetori, sadhui şi băştinaşe cu copii mici. Şi deodată, Lady Groton simţi o dorinţă nebunească de a coborî din vagon ca s-o caute pe acea necunoscută voluminoasă şi urâtă, şi să stea de vorbă cu ea la fel cum vorbise cu ayaha, Laksmi, să afle cum era şi ce fel de viaţă avea. Simţi chiar pornirea aproape isterică de a se împrieteni cu ea, măcar puţin eventual, fiindcă ar fi ajutat-o să scape din lumea aceea ireală, înconjurată de avere, lux şi oameni nesăraţi, în care trăia izolată de toată realitatea din jur.

Apoi, peste tot vacarmul gării, auzi glasul soţului ei strigând la Lansbury, şi-şi spuse: „L-a chemat pe sărmanul Lansbury acolo şi-l chinuieşte, fiindcă nu poate dormi. După ce termină cu el, va veni aici să mă plictisească şi pe mine cu atenţiile lui”.

Gândul la el îi provocă un mic fior, din cauza stângăciilor lui mitocăneşti, dar nu dură; se obişnuise de mult cu el, aşa că îmbrăţişările lui n-o mai deranjau atât de tare.

După un timp, stinse lumina şi-şi lăsă capul pe perna de mătase, în aşteptare; cu părul ei auriu-deschis şi ochii albaştri, arăta, chiar şi la treizeci şi şapte de ani, ca un copil singur. Ştia că în gara următoare Groton avea să vină s-o trezească.

14

Conştiincioasă, ayaha veni s-o trezească la scurt timp după ivirea zorilor, spunând:

— Foarte frumoasă ţară, memsahib... toată verde, nu uscată, ca ţara mea.

Pe când îi turna ceaiul, în ochii ei negri se citea aceeaşi expresie prietenoasă.

Când se uită pe geam, descoperi că linia îngustă şerpuia încoace şi-ncolo în josul pantelor montane abrupte, spre mare, şi i se păru că, după câmpiile fierbinţi de pe podiş, murise în timpul nopţii, pentru ca acum să se trezească în Paradis. Aerul era cald încă, dar după uscăciunea arzătoare a platoului părea proaspăt şi răcoros. Aici nu mai existau stânci încinse şi sol roşiatic pârjolit, ci numai verdeaţă, peste tot – verdeaţa deasă şi luxuriantă a junglei montane, încă scânteind acolo unde o atingeau razele prelungi ale soarelui, umezită de o ploaie matinală. Iar văzduhul era plin nu de praf, ci de mireasma bogată a vieţii vegetale şi aroma florilor, a mirodeniilor şi a putregaiului gras şi umed. Totul era verde şi reavăn ca în Anglia ei dragă, Anglia unde se întorcea întotdeauna, cu inima plină de mulţumire. La fel ca în cazul celor mai

multe persoane senzuale, avea în ea o afiliere secretă, misterioasă, cu apa şi umiditatea, aşa că în deşerturi şi în locurile fierbinţi şi uscate o cuprindea spaima şi o undă de nebunie.

În josul pantei, văile jilave încă mai erau cufundate în umbra adâncă şi albastră, şi în timp ce privea încântătoarea privelişte, uitând chiar şi de ceai, îşi spuse: „Am avut dreptate să vin aici, Lucas. Poate că am să mă simt bine, liniştită, în locurile astea”, şi avu o senzaţie ciudată de întoarcere acasă, într-un loc pe care-l cunoştea foarte bine. Uită dintr-odată de toată arşiţa, praful şi plictiseala din ultima săptămână, ba chiar şi de vizita din seara trecută a soţului ei, cherchelit şi împiedicat. Nu se gândea, însă, dacă avea să fie fericită, căci fericirea încetase de mult să mai joace vreun rol prea important în existenţa ei. „În orice caz”, îşi spuse, „va fi un loc primitiv, pe jumătate sălbatic, şi cel puţin atâta lucru o să fie distractiv”.

Apoi, trenul trecu de o ieşitură a munţilor, şi dedesubt se întinse dintr-odată, ca o hartă magnifică, tot golful Nivandrum, presărat cu cele şase insule ale lui pline de cocotieri, ca un giuvaier în labirintul de lagune şi canale aflate dincoace de recifele şi barierele din lungul coastei,

care fereau golful de furtunile Oceanului Indian. Dincolo de gura colmatată a golfului, bărcile de pescuit, cu pânzele lor mari şi zdrenţuite umflate în briza dimineţii care sufla dinspre munţi, goneau ca un stol de rândunele peste Marea Barieră şi dunga de spumă care-i însemna locul.

Un moment, Lady Groton nu mai respiră, pentru ca nu cumva imaginea să dispară ca un vis, lăsând-o din nou în canicula şi praful acelei câmpii oribile. În spiritul ei ostenit, liniştea şi emoţia erau născute una lângă alta. Şi apoi, ca un junghi neaşteptat de durere, îi reveni în minte Lordul Groton. Se gândea vag la el, nu ca la un om, ci ca şi cum ar fi fost ceva detaşat, suspendat deasupra ei şi a acelei ţări frumoase precum o ameninţare neagră, imposibil de descris în cuvinte. Se afla în acelaşi tren, coborând de pe munţii înverziţi spre fermecătorul golf, ca o pasăre de pradă. Avea să distrugă tot ce se găsea acolo. De dragul banilor, şi chiar mai mult din pofta de putere, avea să construiască figuri hidoase, rezervoare de petrol şi barăci cu acoperiş de fier ondulat, iar frumoasa apă verzuie urma să fie curând acoperită cu petrol, peştii şi păsările marine aveau să moară, şi oamenii simpli să devină corupţi şi bolnavi, în timp ce Groton se mândrea cu victoria lui măruntă şi pizmaşă asupra unui rival la fel de vorace ca el.

La poalele munţilor, trenul îşi continuă drumul pe şes şi merse un timp printre plantaţii de orez şi insuliţe verzi, unde Lady Groton văzu pentru prima oară locuitorii frumosului litoral, navigând cu bărcile *wallum* sau muncind pe orezării, în apă până la brâu, aproape la fel de goi ca Adam şi Eva cu mult timp în urmă, într-un alt paradis; iar imaginea lor îi trezi un nou interes şi o nouă vitalitate, ca întotdeauna când vedea oameni noi şi arătoşi. Nu erau scunzi, slabi şi aspri ca aceia de pe câmpiile pârjolite, ci înalţi, cu braţe şi picioare rotunjite de muşchi pe sub pielea netedă, în culoarea cafelei cu mult lapte.

Şi în timp ce-i privea cum întorceau zâmbind capetele, întrerupându-se din lucru ca să vadă trenul, îi veni în minte un gând ciudat: „Aş putea s-o fac. N-ar trebui să afle niciodată. Asta ar regla tot felul de conturi vechi. Ar fi atât de uşor să-i trimit o cablogramă lui Deakin, despre ceea ce pune la cale Groton... Aş putea da în vileag mitele pe care le-a dat. Aş stârni un scandal care să zguduie Londra şi să distrugă o întreagă guvernare. Dar, cel mai important din toate, aş putea salva de profanare locul ăsta minunat – pentru încă măcar câţiva ani”.

Apoi, trenul traversă un drumeag şi se opri pe neaşteptate într-o gară mică şi dărăpănată, iar Lady

Groton se ridică în grabă să se îmbrace şi să-şi aranjeze părul, înlăturând ultimele vestigii ale prafului de pe nesuferitele câmpii. Când termină, auzi glasul răguşit al soţului ei şi vocea cam piţigăiată a lui Lansbury, dând ordine servitorilor. La coborâre, constată că trenul, ca o omidă tăiată în două, se înjumătăţise în timpul nopţii. Mai erau doar vagoanele de clasa întâi cu care venise grupul lor, şi un vagon de clasa a treia rablagit, de unde coborî o bătrână cu un copil. Şi simţi un fior de plăcere că Nivandrum era un oraş mort, unde nu venea nimeni, că rămânea uitat, secret, cu farmecul lui.

În acelaşi timp, văzu venind spre ea un bărbat scund şi cărunt, cu ochi albaştri strălucitori şi o şapcă albă de iahting, pe care scria cu litere aurii „Grand Oriental Hotel” chiar deasupra cozorocului. Apariţia lui îi produse un junghi brusc de dezamăgire, la gândul că acolo, în Nivandrum, erai primit exact ca şi cum ai fi ajuns la Cannesc, cu Trenul Albastru. Deduse că omul era proprietarul hotelului şi-şi spuse, cu o undă de şiretenie: „Pare bine hrănit, mulţumit şi plăcut din fire. Hotelul ar trebui să fie Ida Green”. N-avea de unde şti că şapca lui Rasmussen era doar o cochetărie confecţionată la Colombo, pe care nu avea motive s-o poarte mai des decât

o dată sau de două ori pe an, când sosea cu trenul la Nivandrum câte un vizitator excentric.

Rasmussen îi luă în barca lui, împinsă cu prăjinile de doi băieţi, copii ai oamenilor pe care-i văzuse din tren, pe plantaţii, şi la bordul bărcuţelor, băieţi înalţi, drepţi de spate, care nu purtau nimic altceva decât o legăturică pe şolduri. Nu vedea nimic care s-o dezamăgească, nici în fermecătoarea ambarcaţiune, cu prova şi pupa ei sculptată, nici în aspectul insulelor, cu casele lor baroce vechi, în culori deschise, printre cocotieri. Nu se aşteptase la asemenea clădiri, de un verdepal, galben şi roz, goale şi pustii, iar la vederea lor îşi spuse, la fel ca Tom Dantry, cu cinci ani în urmă: „Trebuie să-mi iau una din astea”. Nu conta dacă trebuia să se întoarcă în lumea aceea obosită din Apus; nu conta dacă trebuia să moară fără să mai revadă vreodată casa. Dacă avea o casă în Nivandrum – una dintre acele case fantomatice, înconjurate de apă – urma să-şi găsească liniştea. Mereu avea să-şi spună că ceva din ea rămăsese acolo, între insulele verzi. În toiul marilor dineuri pe care le detesta, putea să se gândească dintr-odată: „Casa aceea din Nivandrum va fi a mea întotdeauna”, simţindu-se din nou tânără şi înviorată. Şi aproape imediat îşi aminti că soţul ei venise acolo doar

dintr-un singur motiv: să distrugă Nivandrumul, să transforme casele acelea în magazii pentru tacâmuri ieftine, bumbac şi petrol.

Stătu tăcută în tot timpul drumului, aşezată sub umbrarul din frunze de palmier al bărcii, sorbind din ochi toate frumuseţile din jur. Nu scotea o vorbă. Chiar şi când Groton spuse, cu glasul lui răguşit:

— E drăguţ aici, nu?

Îi răspunse doar atât:

— Da, dar prea pitoresc.

Căci ştia că, dacă i-ar fi aflat simţămintele, ar fi devenit invidios pe locul acela – atât de fantastic era – şi s-ar fi grăbit să-şi termine treburile şi să plece. Dacă rămânea indiferentă, avea s-o ia şi el mai încet. Îl putea chiar convinge să meargă şi la vânătoare, în munţi. Voia să stea acolo cât mai mult; în acel moment, n-ar fi deranjat-o să rămână pentru totdeauna, fără să facă nimic, dând uitării restul lumii.

Când barca trase pe neaşteptate lângă debarcaderul lui Rasmussen, simţi încă un şoc plăcut de surprindere. Se temuse de Grand Oriental Hotel, gândindu-se că putea fi cine ştie ce construcţie îngrozitoare, ca hotelurile de lângă căile ferate pe care le vedea peste tot prin Orient.

— Am ajuns, anunţă Rasmussen, sărind pe ponton – şi, la vederea hotelului, lui Lady Groton îi veni să scoată un strigăt de încântare, căci era una din cele mai frumoase dintre casele vechi şi fantomatice, readusă la viaţă, pe insuliţa sa, cu o grădină fermecătoare în jur. Dar se stăpâni din nou, pentru ca nu cumva soţul ei să-i descopere plăcerea ascunsă şi să strice totul.

În holul mare şi răcoros, unde Dantry venea uneori să joace cribbage cu Rasmussen, ceru un gin cu tonic se aşeză de una singură la o masă, în timp ce soţul ei umbla de colo-colo pufnind, uitându-se în camere, făcând planuri pentru ambarcaţiuni, dându-i ordine răstite bietului Lansbury, care se ţinea după el, palid şi transpirat. Lady Groton rămase cu privirea prin uşa boltită dinspre golful pe unde bărcuţele mergeau încoace şi-ncolo, şi deodată îi veni în minte un gând ciudat. De fapt, nu era atât gând, cât senzaţie, căci din obişnuinţă gândea mai mult cu simţurile, pe bază de instinct, îi venise brusc ideea că era fericită, iar fericirea însemna linişte. Era ca şi cum ar fi ajuns la capătul unei călătorii care dura de săptămâni, luni, ani de zile. În clipa următoare, soţul ei apăru alături, asudat şi roşu la faţă.

— E-n regulă, spuse el. Camerele nu-s deloc rele. N-au

instalaţii, dar sunt mari, confortabile şi răcoroase.

Văzu că vorbea pe un ton de scuză, temându-se că hotelul acela, cu confortul său simplu, nu era destul de bun pentru ea.

Abia dacă-l auzise, spunându-şi că nu conta cum erau camerele – după care, venindu-şi în fire, răspunse:

— Mă bucur.

Şi văzu, pentru prima oară, că Groton părea să se simtă rău. Era vânăt la faţă, iar peste ochii lui albaştri şi reci se aşternuse un fel de ceaţă subţire. Cu o tresărire bruscă a inimii, îşi spuse: „Poate c-o să moară. Atunci, praful se va alege de toate şi Nivandrum va fi salvat, iar eu am să pot sta aici, o să-mi iau o casă şi voi veni oricând vreau. Pot veni aici chiar şi când am să fiu bătrână, şi nu-mi va mai fi rămas nimic altceva”.

Instinctul ei n-o înşelase nici de astă dată, căci moartea era acolo, în Nivandrum, aşteptându-l – dar nu acea moarte rapidă şi uşoară după care striga inima ei – moartea care ar fi fost cea mai potrivită pentru el, ca şi pentru ea însăşi.

15

Apariţia Lordului Groton şi a grupului său stârnise mai multă agitaţie în Nivandrum decât sosirile anuale ale vapoarelor, şi în tot timpul după-amiezii şi al primei părţi a serii, tot felul de bărci şi canoe dădură târcoale hotelului şi insuliţei sale, la mică distanţă de mal, cu ocupanţii dornici să-l întrezărească pe marele domn din Apus, sau pe cineva dintr-ai lui. Dacă încercau să acosteze sau se apropiau prea mult, Leah ieşea grăbită din bucătărie şi le poruncea să plece, iar ei o ascultau, fiindcă până şi cei mai puţin superstiţioşi se temeau de reaua ei reputaţie. Câţiva au reuşit totuşi să debarce, sub pretextul că aveau treburi cu Rasmussen, oferind castraveţi şi tărtăcuţe de vânzare, găini, şi fructe, iar Lady Groton îi privea de la fereastra dormitorului cum veneau şi plecau, amuzată de spectacolul multicolor şi mulţumită că prezenţa ei trezea atâta interes. În cameră, ayaha intra şi ieşea, aducând veşti şi informaţii despre Nivandrum, obţinute jos, despachetând, sporovăind, emoţionată de toate priveliştile noi şi de verdeaţa şi frumuseţea unui loc atât de diferit de ţara ei. Sfiala i se risipise complet. Din noaptea aceea caniculară, în tren, simţea că *burra memsahib* era prietena

ei. Vorbea cu bărbaţii şi femeile care aduceau lucruri de vânzare, destul de dificil, fiindcă limba lor era altfel decât a ei, şi le dădea explicaţii fantasmagorice şi exagerate despre bogăţia, importanţa şi frumuseţea stăpânei sale.

— O femeie de aur şi lapte, le spunea ea, frumoasă ca luna în primul pătrar.

Până seara, poveştile ei se răspândiseră în lungul şi-n latul lagunei, ajungând chiar şi pe insulele mai îndepărtate. Amatorii de spectacol avuseseră Şansa de a-l vedea pe însuşi Lordul Groton, în nişte pantaloni scurţi şi o cămaşă confecţionate de un croitor din Hanover Square, agitându-se peste tot transpirat şi roşu la faţă, făcând aranjamente pentru bărci şi barcagii şi studiind golful prin binoclu, şi-i zăriseră secretarul, blond şi îmbujorat, ale cărui haine aveau o croială şi mai elegantă decât cele ale Excelenţei Sale. Îl văzuseră şi pe Bates, încă îmbrăcat în hainele discrete, închise la culoare, pe care le purta în Londra cea friguroasă şi umedă, fără să pară afectat de căldură, palid şi suferind ca întotdeauna de hipotensiune. Pe Lady Groton n-o vedeau nicăieri însă, aşa că, spre seară, devenise deja un fel de legendă plăsmuită în mare măsură de către ayah, Laksmi... o prinţesă miraculoasă de o mare fragilitate, care nu apărea decât după ce soarele

cobora în mare.

Seara, când Lordul Groton veni să se îmbrace pentru cină, intră în camera soţiei sale în timp ce aceasta se pregătea.

Părea bine dispus şi spuse:

— Nu-i rău aici, zău aşa, e foarte comod, iar mâncarea e mult mai bună decât altele cu care am fost trataţi.

Lady Groton îşi dădu seama că se gândea să mai rămână un timp acolo, având nevoie doar de o minimă încurajare, aşa că spuse:

— E foarte cald.

— Tot e mai bine decât în arşiţa de pe câmpii. Fireşte, dacă nu suporţi, vom pleca de îndată ce am aruncat o privire prin jur.

Zâmbind, soţia sa îi răspunse:

— A, nu-i chiar aşa de serios. Cred că e mult mai plăcut decât în majoritatea locurilor prin care am trecut. Cel puţin, aici nu sunt oameni plicticoşi lângă care să stăm la cină. Am cărţi, nu m-ar deranja să stăm un timp.

— Până la Cannes şi la iaht, calea-i cam lungă.

— Nici prânzul n-a fost rău. Un curry excelent.

Ştia, în timp ce se farda cu gust şi nemărginită grijă, că soţul ei o privea. În oglinda pătată a mesei de toaletă

ieftine, îi vedea chipul prefăcându-se concentrat asupra ei, şi observă că o studia cu acea expresie ciudată, intensă şi lacomă cu care se uitase la ea demult, la începuturile căsniciei, o privire care întotdeauna îi strepezise dinţii, nu atât de silă, cât din pură plictiseală – că orice bărbat putea fi în acelaşi timp aşa de adorator, atât de dornic, pe cât şi ucigător de neinteresant. Şi nu suporta să fie privită de parcă Groton ar fi încercat să pătrundă sub suprafaţa ei netedă şi perfectă, pentru a o descoperi aşa cum era de fapt... pe ea, care nu se cunoştea cu adevărat de la o oră la alta, de la minut la minut.

Îşi spunea: „De-aş putea numai să plec pentru un timp, aş reuşi să mă odihnesc şi să mă bucur de locul ăsta... „Aşa că zise cu voce tare, pe un ton indiferent:

— Proprietarul mi-a spus că printre coline sunt nişte locuri de vânătoare excelente... tigri, pantere, sâmburi şi bizoni, şi Dumnezeu mai ştie ce...

— Mi-a zis şi mie.

— Şi e pe-aici un *shikari*clasa-ntâi... un cockney pe nume Sandy, care a venit acum douăzeci de ani. Un personaj nemaipomenit, aş crede.

Suspicios, Groton o întrebă:

— Ţi-ar plăcea *ţie* să te duci la vânătoare?

— Ştii bine cât detest „personajele”.

O vreme, rămase tăcut, bănuitor şi gelos, încă făcând eforturi să descopere ce se întâmpla de fapt în capul ei. Încerca să scape de el? Nu exista prin preajmă niciun bărbat care s-o poată interesa, decât Lansbury, iar pe-asta putea s-o rezolve luându-şi secretarul cu el. Şi, oricum, gândul era ridicol. N-avea cum să se simtă atrasă de băiatul acela îmbujorat, cu accent oxfordian şi caş la gură.

— Nu m-ar deranja să rămân aici, continuă Lady Groton, aplecându-se spre oglindă să se rujeze. „Poate că, dacă stau aici singură”, continuă ea în sinea ei, „o să mi se întâmple ceva. Ceva interesant. N-am de ce să mă tem. Nu mi s-ar putea întâmpla nimic insuportabil, şi orice ar fi de preferat în locul acestei plictiseli îngrozitoare”.

Cu voce tare, spuse:

— Oricum, e foarte frumos şi, imediat ce apune soarele, se face răcoare. Suflă dinspre mare o briză uşoară. Proprietarul spune că nopţile sunt întotdeauna răcoroase.

Întorcându-se spre el, îl întrebă:

— Ce planuri ai pentru mâine?

— Am să mă duc din zorii zilei pe lagune. Vreau să văd topografia terenului. Dacă aveam o şalupă, aş fi putut rezolva totul în câteva ore. Ar fi trebuit să comand una, să

m-aştepte aici.

Lady Groton zâmbi.

— Şi să rişti să te toarne cineva la Hugo Deakin?

Groton râse, amuzat şi mulţumit din nou de figura pe care i-o cocea lui Deakin.

— Aş fi putut-o comanda sub un nume fals. Oricum, şalupă n-avem, aşa că va trebui să lipsesc peste noapte... numai o singură noapte. Nu te deranjează, aşa-i?

— Nu, în niciun caz.

La asta, o privi mai atent, apoi spuse:

— Va trebui să-l iau pe Lansbury cu mine. Asta înseamnă c-ai să rămâi numai cu Bates, pe lângă băştinaşi şi acest Rasmussen despre care nu ştiu nimic.

Lady Groton se ridică şi, întorcându-se, îşi examină imaginea reflectată în oglinda cu pete, gândindu-se cât de bine arăta, şi cât de tânără. Pe câmpia arsă de soare şi în oraşele mari şi încinse, arătase răvăşită şi obosită.

— De ce m-aş teme? întrebă ea. Ce-ar putea să mi se întâmple?

— Ce vrei să spui cu asta?

— Nimic.

„Prostule, numai să pleci, că pe urmă ar *putea* să mi se întâmple ceva!”

— Da, cred că nu e niciun pericol. Bates va avea grijă de tine. Şi-ar da şi viaţa, la nevoie, ca să apere ceva ce-mi aparţine.

Şi râse, cu un aer fudul care făcea s-o treacă fiori de ură pe şira spinării.

„Cum poate fi un om atât de viclean când e vorba de bani, şi aşa de naiv cu privire la oameni? Bates m-ar apăra pe *mine*, dac-aş avea nevoie de protecţie, dar n-ar apăra nimic altceva care-ţi aparţine ţie. Te urăşte. Eşti un tâmpit, că nu ţi-a i dat seama până acum”.

— Nu-ţi face griji pentru mine. Cred c-o să-mi placă foarte mult aici, aşa că fă-ţi treburile în linişte. E la fel de bun ca un tratament de sănătate. Poate nici nu va mai trebui să ne ducem la Freiburg în vara asta, după ce stăm aici o săptămână, două. Oricum, îi poţi spune lui Lansbury să-mi facă rost şi mie de o barcă, şi de doi barcagii, ca să mă plimb şi eu şi să admir peisajele.

— S-a făcut. Barca va fi aici în fiecare dimineaţă la nouă, să-ţi aştepte ordinele.

Se auzi o bătaie în uşă, iar când Lady Groton spuse să intre, Bates vârî capul în cameră, spunând:

— *Me lord,* baia e gata. Mi-a fost puţin cam greu să-i fac să înţeleagă că doriţi multă apă fierbinte.

Nu peste mult, stăteau faţă-n faţă la o masă din marea sală boltită, mâncând la cină supă, creveţi şi curry, salată, crochete de legume şi o budincă – o cină excelentă, căci Rasmussen, înţelept sau nu, îi repetase lui Leah ceea ce-i spusese Dantry: „Jupoaie-i. Sunt bogaţi precum Cressus”, iar Leah avea de gând să-i ţină acolo şi să-i jumulească, pentru cât mai mult timp posibil.

Radioul de modă veche oferea un program cam bâlbâit cu muzică de café concert, de la Hotel des Indes din Batavia, iar Rasmussen, care-şi înlocuise chipiul de portar cu un costum alb nepotrivit, îi servea retrăgându-se discret după fiecare fel, la mică distanţă, conform instrucţiunilor din *Ghidul şi îndrumătorul ospătarului.*

— Numai de-am avea şi gheaţă, comentă Lordul Groton, şi ar fi perfect.

Soţia lui îl privi şi, din nou, observă privirea aceea ciudată, sticloasă, în ochii lui albaştri şi reci, şi după ce calculă un moment, spuse:

— Noroc că nu avem. Ai bea mult mai mult. Iar într-o climă ca asta, nu e bine să bei atâta.

„Acum o să ia două sau trei pahare în plus, doar ca să-mi arate că Albert Simpson, Lord Groton, Supraomul, poate să bea oricât pofteşte, fără să păţească nimic, şi iar o să i se ridice tensiunea”.

— Palavre, aruncă Lordul Groton şi-i ceru lui Rasmussen să-i mai aducă sifon, pentru încă un pahar de băutură.

La sfârşitul cinei, spuse:

— Am comandat barca. E lună nouă. Putem face o mică tură prin golf, înainte de a ne duce la culcare.

„Ca să mă facă să mă simt romantic, cred”.

— Da, ar fi minunat. Mă duc să-mi iau haina.

16

Parţial în derivă, barca îi purta pe fluxul în creştere, printre cele şapte insule. Lui Lady Groton i se părea că, noaptea, golful era şi mai frumos decât i se păruse în lumina zorilor, cu luna nouă deasupra palmierilor, sunetul îndepărtat al tobelor şi trupurile bronzate ale barcagiilor lucind slab în lumina scăzută. Dar, când Lordul Groton spuse:

— E aproape la fel de frumos ca la Veneţia...

Îi răspunse, cu nervii întinşi la limită şi tot sufletul flămând:

— Aproape la fel de banal.

Şi apoi, în timp ce se întorceau de-a curmezişul canalului dintre Grand Oriental Hotel şi insula cea mai apropiată, auzi peste ritmul slab al tobelor sunetul muzicii europene, cântată la pian – la un pian destul de bun. Plutea peste apă, slab şi fragmentar, însă destul de clar ca să recunoască una dintre nocturnele lui Chopin, şi-şi spuse: „Ce muzică perfectă pentru o noapte şi un loc ca ăsta!”

— Ascultă! îi spuse ea Lordului Groton.

— Da, ce?

Era cam nemulţumit că-l întrerupsese în timp ce planifica un loc unde să construiască rezervoarele. Trebuia să fie destul de aproape de apa adâncă, dar izolate, din cauza ratelor de asigurare. Mâine avea să studieze hărţile cu Lansbury, în timp ce mergeau printre lagune.

— Muzica.

— A, aia...!

— Trebuie să fie un european, continuă ea, încercând să-şi ascundă emoţia.

— E la radio.

„Idiotule, ştiu şi eu să fac diferenţa. Se aude din casa de-acolo... cea de vizavi de hotel, cu scara aia frumoasă care coboară până lângă apă. Ce casă minunată!”

— Probabil vine tocmai de la Madras, sau de la Singapore.

Apoi, prin ferestrele mari, cu arcade, ale casei, Lady Groton văzu că avea dreptate. *Cânta* cineva la pian, un bărbat, dar nu era european. Era gol până la brâu, iar ia lumina slabă a lămpilor demodate, pielea lui părea foarte închisă la culoare, dar cânta Chopin, şi nu era deloc rău... în privinţa asta, nu încăpea nicio îndoială. Era foarte ciudat. Vru să-i spună barcagiului să schimbe direcţia, ca să ajungă mai aproape de casă, dar nu cunoştea limba, şi

aproape imediat fu recunoscătoare că nu vorbise, căci asta i-ar fi trezit lui Albert suspiciuni cu privire la casă şi la pianist.

Întorcându-se puţin, continuă să se uite spre casă, până când barca trecu mai departe şi nu-l mai putu vedea pe omul care cânta Chopin.

„Poate” reflectă ea, „tot o să mi se întâmple ceva, la urma urmei...”

După ce reveniră la hotel, găsi o scuză ca să rămână în urmă, şi-l întrebă pe Rasmussen, care-i aşteptase în hol:

— Cine locuieşte în casa aceea de pe insula alăturată... cea cu scara mare?

Rasmussen făcu un efort să-şi adune minţile, căci era un om simplu şi cinstit, căruia nu-i venea uşor să mintă. După ce trase aer în piept de vreo două ori, spuse:

— Un metis bogat, madam. E puţin cam ciudat. Nu pleacă niciodată de pe insulă.

Aşa-i ceruse Dantry să spună.

— Cântă la pian?

— A, da, da... se bâlbâi Rasmussen. Cântă şi la pian...

— Curios că un metis are pian şi cântă muzică europeană.

Din nou, Rasmussen se înecă. De data asta, fu nevoit să

improvizeze:

— Dar şi-a făcut studiile în Europa, madam.

— Mulţumesc. Noapte bună.

În timp ce Lady Groton pornea în sus pe scară, Rasmussen îşi reveni puţin şi spuse, citând din *Ghidul şi îndrumătorul ospătarului:*

— Mă scuzaţi, madam, dar am angajat nişte dansatoare. Pot veni mâine-seară, dacă doriţi.

— Va fi în regulă.

— Lord Groton n-o să fie aici.

— Nu contează. Oricum nu l-ar interesa.

Şi, întorcându-se, urcă scara, lăsându-l pe Rasmussen cam dezorientat şi nemulţumit, fiindcă mereu se purta pe cât de repezit, pe-atâta de nepăsător. De mult nu mai văzuse o femeie ca ea. Dacă stătea să se gândească bine, cu grijă şi efort, nu-şi amintea să fi cunoscut vreodată, măcar, o asemenea femeie. Un moment, îi păru rău că Lady Groton venise la Grand Oriental Hotel, chiar dacă era bogată precum Cressus. Avea ceva tulburător, ceva care-l alarma mai mult decât îl alarmase Leah în viaţa lui.

Nu peste mult, la etaj, Lordul Groton veni în camera ei, dar plecă iar peste o jumătate de oră, iar după aceea, vântul, care-şi schimbase puţin direcţia, începu să aducă

pe fereastră crâmpeie din sunetul pianului. Se auzea slab, acum stingându-se, acum revenind, mereu pe fundalul tobelor tot mai rare. Culcată pe întuneric, chinuindu-se să audă, începu să aibă o senzaţie de decadenţă şi descompunere... Muzica lui Chopin, peste tam-tamul barbar al tobelor.

Dimineaţa, se trezi la auzul unei rumori, cam nedumerită, întrebându-se unde era şi cum ajunsese acolo, iar după un moment îşi aminti călătoria prin munţii cei frumoşi şi felul cum arăta golful, după căderea întunericului, pe ritmurile tobelor şi ale lui Chopin, şi dintr-odată se simţi fericită că era în viaţă, fericită în mod conştient pentru prima oară după luni şi ani de zile. Sub fereastră, murmurele continuau şi, după un timp, cuprinsă de curiozitate, dădu la o parte perdelele patului, se sculă şi merse să se uite afară. Sub fereastra ei se adunase o mare mulţime de oameni, de toate vârstele şi sexele, vorbind şi şuşotind împreună, iar într-un mic chioşc cam dărăpănat, la o masă plină cu medicamente, o văzu pe femeia în costum alb, cu pălăria aceea ieşită din comun, pe care o zărise cu două seri în urmă, pe peronul gării din câmpia prăfoasă, dincolo de munţi. Emana şi aici acea stare de soliditate, de eternitate, în timp ce lua temperatura,

conversa, glumea cu pacienţii – bătrâni şi bătrâne, copii bolnavi, femei gravide, trecând unul câte unul prin dreptul mesei. Şi, din nou, lui Lady Groton îi trecu prin minte că i-ar fi plăcut s-o cunoască pe femeia aceea voinică şi urâtă.

„Cred că stă la hotelul ăsta”, îşi spuse ea. „Trebuie să fie un soi de medic. Când cobor, am să intru în vorbă cu ea. O să-mi poată spune multe despre ţara asta”.

Dar, după ce făcu o baie şi rezolvă diversele încurcături ale ayahei, după ce se machie, se îmbrăcă şi coborî la parter, află că femeia plecase. Rasmussen îi spuse:

— E foarte ocupată. Trebuie să mai viziteze două sate, înainte de apusul soarelui.

Şi, din nou, Lady Groton simţi o undă de regret, de ce anume nu putea spune, căci avea sentimentul ciudat că ceva trecuse pe lângă ea, un lucru a cărui calitate nu putea s-o definească. Şi-şi spuse: „Poate că face parte din destinul meu. Poate că de-asta am observat-o”. Dar aproape imediat izbucni în râs, adăugând în sinea ei: „În curând am să ajung mistică, o să-mi fac horoscopul şi voi încerca să-mi găsesc un guru”.

17

Tom Dantry nu plecase. Aştepta în casa de pe insulă, pradă nehotărârii şi slăbiciunii, încercând să găsească un compromis prin care ar fi putut să rămână pe loc şi chiar s-o vadă, cumva de la distanţă poate, fără să-i dea de veste vreo clipă că se afla şi el în Nivandrum. Aşteptă toată ziua, nerăbdător, uitându-se din când în când spre hotel prin binoclu, fără s-o zărească măcar o clipă. Iar seara, când nu putu să adoarmă, cântă la pian până târziu după miezul nopţii, sperând să se piardă în muzică şi să-şi disciplineze spiritul cu ajutorul ei.

Era extraordinar, cum încă mai putea amintirea ei să-l tulbure... cum continua s-o vadă cu aceeaşi claritate şi atât de vie, după aşa de mulţi ani. Era incredibil, dacă stătea să se gândească, că exista o soartă care-i unise încă de la început, cum Groton, soţul ei, care-i despărţise atunci, era cel ce-i făcea să fie acum din nou împreună, peste aproape cincisprezece ani, pentru a distruge iar un lucru pe care el îl preţuia. Groton, după câte se părea, era hărăzit de Dumnezeu să fie duşmanul lui.

Şi apoi, a doua zi dimineaţă, a văzut-o, destul de devreme, înainte de a începe căldura, într-o barcă *wallum,*

pe canalul care despărţea hotelul de casă... Barca era împinsă de un pescar bătrân, numit Raniji, împreună cu cumnatul său la fel de decrepit. Când îi recunoscu, Dantry îşi dădu seama ce ciudat era că-i alesese pe cei mai bătrâni şi mai urâţi barcagii din zonă, când se găseau atât de mulţi pescari tineri şi chipeşi. Apoi îşi spuse: „Poate că Groton i-a ales... Doar nu poate fi atât de nesimţit. N-ar putea-o insulta în halul ăsta!”

Stătea parţial culcată pe o grămadă de nuci de cocos, îmbrăcată complet în alb, purtând o pălărie albă de pai, cu boruri largi. O femeie închisă la culoare, probabil o ayah, după îmbrăcăminte, stătea ghemuită lângă ea. La început, nu reuşi să-i distingă faţa, din cauza pălăriei, aşa că-i studie doar trupul, îmbrăcat în cele mai scumpe şi mai simple haine de la Paris. Îmbrăcămintea ei, reflectă Dantry, trebuia să fi costat destul ca să întreţină o întreagă familie din Nivandrum, vreme de un an... Ciorapii, pantofii impecabili, rochia, pălăria costisitoare... Apoi, Lady Groton întoarse capul şi, borul pălăriei ridicându-se uşor, Dantry îi văzu din nou, cu o mică tresărire a inimii, fermecătoarea linie graţioasă a gâtului şi ovalul feţei, şi observă că nu se schimbase aproape deloc, încă mai avea acel aer mai degrabă copilăresc care-l dezarmase întotdeauna, iar pe

faţa ei se citea aceeaşi expresie de puritate şi inocenţă aproape desăvârşite. Şi se întrebă: „Oare cum o fi reuşit? Ce-a făcut, ca să se menţină atât de intactă, atât de neschimbată?” Mai văzu şi că era la fel de dezirabilă ca întotdeauna, poate chiar mai mult, îmbogăţită cu înţelepciunea şi experienţa pe care trebuia să le fi dobândit în toţi acei ani.

Apoi, barca dispăru după capătul insulei, şi rămase din nou singur şi pierdut. Totul se terminase. Ştia că acum, odată ce o văzuse, singura lui salvare ar fi fost fuga pe coline, cu Sandy. Şi era prea târziu. De-acum, trebuia s-o mai vadă. Trebuia să-i vorbească, să încerce să descopere măcar puţin din ceea ce, cu mult timp în urmă, îi despărţise atât de absurd.

După care viermele, acel vierme pe care-l ghicise Leah, începu să-l roadă, şi-şi spuse: „O slăbiciune, asta e. Dacă eram puternic, aş fi fugit... acum... azi aş fugi, şi ca să salvez viaţa asta fericită pe care mi-am făurit-o, cu atâta grijă şi înţelepciune”. Un alt glas, însă, îi răspunse: „Ai fi un prost, să fugi tocmai acum, după ce ai văzut-o. Niciodată nu ţi-ai mai regăsi liniştea. Şi de ce să renunţi la plăcere? Plăcerea este singurul lucru de valoare în viaţă, iar amintirea ei e singura care dăinuieşte”. Şi-şi mai spuse că

cea care o adusese în acel hotel, aproape de casa lui, era soarta, o extraordinară manifestare a sorţii, şi numai un nebun i s-ar fi împotrivit. Iar încă un glas mai spuse: „Soarta nu e nimic altceva decât o combinaţie între propriul caracter şi împrejurările în care te găseşti. Seminţele sorţii cuiva sunt sădite încă de la naştere”. Numai de-ar fi fost şi el un om simplu şi onest, ca Sandy sau Rasmussen... Şi toată ziua viermele îl roase, până când îşi dădu seama că nu putea face decât un singur lucru pentru a-şi regăsi liniştea.

În aceeaşi zi, Silas veni de pe coastă cu ştirea că Lordul Groton plecase şi avea să lipsească două zile, iar în aceeaşi seară dansatoarele veneau la hotel ca să dea un spectacol numai pentru Lady Groton, în sala cea mare.

După ce-i dădu această veste, Silas mai spuse:

— Am şi un mesaj de la Maria. Vrea să ştie dacă să vină pe insulă diseară.

Un moment, Dantry rămase tăcut, apoi spuse repede:

— Nu. Zi-i că mâine, poate, dar în seara asta nu. O să-i trimit eu vorbă.

Deveniseră un obicei aceste schimburi de mesaje între el şi Maria. Era ca şi cum Dantry ar fi comandat legume de la un zarzavagiu.

Apoi, când Silas se întoarse să plece, îi mai spuse:

— Ia-ţi liber diseară, dacă vrei. Du-te să-ţi vezi nevasta.

— Vă mulţumesc, sahib, răspunse Silas şi se duse.

Totul mergea la fel ca înainte, de parcă n-ar fi intervenit nimic, ca şi cum Silas n-ar fi fost un băiat metis din Nivandrumul cel mort şi uitat de lume, ci valetul din urmă cu atâţia ani, în casa de pe Bruton Street. Parcă şi-ar fi pierdut controlul asupra lui însuşi şi a propriilor sale acţiuni, fiind purtat înainte de o forţă mai puternică decât el.

Ziua era interminabilă şi, la ora opt seara, începu să se îmbrace, singur, pentru că Silas plecase deja, iar când termină de luat pe el vesta şi pantalonii negri şi sacoul alb elegant, pe care nu le mai purtase de ani de zile, îi veni o idee nouă – şi, scoţându-şi din nou hainele, îmbrăcă un sarong purpuriu, o jiletcă, un veston de doc alb şi sandale, fără ciorapi.

„Aşa-i mai bine”, îşi spuse el, „îi va da de înţeles cum trăiesc acum, ce s-a întâmplat cu mine”.

Apoi, ieşi în grădină şi strânse un buchet mare de jacqueranda, după care coborî treptele, luă canoea, şi porni vâslind peste canal. Se întunecase de-a binelea. Nu putea fi văzut de la fereastra ei.

În sala cea mare, Rasmussen, cu costumul de ospătar şi un şervet pe braţ, stătea în picioare lângă o masă unde fusese pus un singur tacâm. La vederea lui Dantry, în ochii lui albaştri se ivi o expresie de uimire. Dantry îi răspunse imediat, fără a-i lăsa timp să vorbească:

— E-n regulă. Nu mai face mutra asta alarmată, Rasmussen. M-am răzgândit. Mai pune un tacâm la masă.

— Dar...

— Nicio grijă. O să fie în regulă. Fă ce-ţi spun eu. Şi chiar dacă n-o să iasă bine, tot nu contează.

Vorbea pe vechiul lui ton, tonul pe care ultima oară îl auzise căpitanul breton – un ton autoritar, arogant chiar. Rasmussen şi-l amintea din trecutul îndepărtat, ca fiind tonul oamenilor născuţi cu toate privilegiile, al celor foarte bogaţi. Nu mai era glasul lui Dantry, prietenul său.

În timp ce Rasmussen aducea tacâmurile, Dantry luă de pe masă micul mănunchi de flori prăpădit pe care-l pusese acolo Leah, înlocuindu-l cu buchetul mare şi viu colorat de jacqueranda. După aceea, bâjbâi la vechiul aparat de radio, până prinse o muzică transmisă, de data asta, de la Raffles Hotel, din Singapore. Îşi aprinse apoi o ţigară şi aşteptă, tremurând puţin de emoţie, nu numai la perspectiva de a o revedea, ci şi pentru că urma să vadă o

femeie, orice femeie, elegantă, frivolă, costisitoare, din vechea lui viaţă. Prin arcada cea mare din capătul încăperii se auzeau, peste muzica intermitentă din Singapore, clinchetele ocazionale ale muzicanţilor ce veniseră să cânte pentru dansatoare, încercându-şi instrumentele în grădină. Îi ascultă câteva momente, apoi închise radioul, se duse la uşă şi le ordonă să cânte acolo unde se aflau, în grădină, până sosea momentul să apară dansatoarele.

Cu câteva minute înainte de ora nouă, Lady Groton apăru pe scară, îmbrăcată într-o rochie albă de seară, ca şi cum ar fi urmat să cineze la Savoy. Pe un braţ purta trei brăţări late cu diamante şi smaralde, iar la vederea ei, Dantry îşi spuse: „Cât trebuie să se plictisească, dacă şi-a dat atâta osteneală când urma să ia cina singură! „Apoi îşi dădu seama, scormonind printre amintiri din trecutul îndepărtat, că nici nu s-ar fi aşteptat la altceva din partea ei, după cât de mult îi plăceau bijuteriile şi eleganţa.

Lady Groton cobora încet, atentă la treptele late din faţa ei, parcă temându-se să nu se împiedice. Avantajul era de partea lui Dantry, căci se credea singură, astfel că putea s-o vadă aşa cum era, poate pentru prima oară; avu o impresie fugară de trufie, detaşare, autosuficienţă şi

oboseală, calităţi cu totul noi pentru el, care o cunoscuse atât de bine. Şi, ca o revelaţie, îi trecu prin minte că rămăsese fermecătoare şi neatinsă de trecerea anilor, fiindcă nimic nu putea s-o schimbe. Era intactă, completă, perfectă, o operă de artă produsă de o civilizaţie decadentă. „Ce ciudat”, reflectă el. „Parcă nu i s-ar fi întâmplat nimic”.

Apoi, pe la jumătatea scării, Lady Groton ridică privirea să se uite prin sală şi-l văzu. Dantry stătea în picioare lângă masă, nemişcat, cu o expresie imobilă. Nu făcea decât s-o privească, puţin amuzat în sinea lui să vadă cât timp trecea până să-şi dea seama cine era. Şi chiar când îl recunoscu, sau măcar crezu că-l recunoscuse, nu-i veni să creadă că se afla acolo, în Nivandrum, la Grand Oriental Hotel. Totuşi, reacţionă mai rapid şi mai inteligentă decât ar fi crezut el că era posibil. Îl văzuse, îmbrăcat în sarong, jiletcă şi sandale, dar coborî până la baza scării, fără să-şi schimbe cu nimic atitudinea, şi se opri acolo, privindu-l din nou, de data asta direct şi îndrăzneţ, timp de aproape un minut, cu o expresie stranie, care prin calmul şi nepăsarea ei îi podidea inima cu vechi amintiri.

Apoi, dintr-odată, zâmbi, cu vechiul ei surâs neschimbat, care răzbătea cumva afară din vitalitatea ei adormită, ca o

îmbrăţişare caldă.

— Deci, tu erai metisul care cântă Chopin?

Apoi, apropiindu-se, adăugă:

— Lasă-mă să mă uit la tine... Da, tu eşti. Nimeni nu mai are ochii ăştia mari şi tenebroşi, plini de suferinţă.

La asta, Dantry zâmbi şi porni spre ea, cam timid, cam nesigur ce să facă. Puţin amăgit de faptul că arăta aproape la fel ca ultima oară când o văzuse, îi veni s-o sărute, dar îşi dădu seama imediat că nu putea face aşa ceva, din cauza lui Rasmussen, care-i privea. Aşa că-i luă mâna şi, cu acel prilej, observă un lucru extraordinar: avea lacrimi în ochi – în ochii aceia unde nu mai văzuse niciodată altceva decât lacrimi de furie.

— Ai fost un porc, să mă iei aşa pe nepregătite. Puteai să-mi trimiţi vorbă. Nu te mira că-mi vine să plâng, în clipa asta s-a întâmplat ceva îngrozitor în sufletul meu.

Îl privi din nou, după care continuă:

— Nu ştiu ce fac... lasă-mă o clipă...

O secundă, închise ochii, apoi îl întrebă, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat:

— Ce-i cu tine aici, îmbrăcat aşa?

— Aici locuiesc. Casa de-acolo, de pe insulă, e a mea.

Lady Groton zâmbi.

— Ţi-ai găsit de lucru aici?

— Nu, mai am bani destui.

— Aha, un întreţinut!

— Nu, nici asta... nu tocmai...

— Am tot auzit că, în Orient, un alb fără slujbă trebuie să fie sau una, sau alta.

— Mă flatez cu gândul că am reuşit să le evit pe amândouă. Am stabilit un nou precedent. Cu Europa aşa cum e, aş crede că e un precedent care ar putea ajunge la mare modă.

Lady Groton zâmbi din nou, de astă dată cu o undă de cinism, aşa că Dantry putu zări deodată o asprime care era nouă pentru el.

— Poate, spuse ea. Oricum, numai pe tine nu mă aşteptam să te găsesc aici. Ştii, e ciudat, dar pe drum încoace m-am gândit mult la tine.

— Mulţumesc.

— Hai să nu începem. Să n-o luăm iar de unde-am lăsat-o.

— În regulă. Ce zici de-un cocktail? Ne va face să ne purtăm mai firesc.

— Într-adevăr, este o situaţie pe care am putea-o numi neobişnuită.

— Da, că ai venit aici.

— Dar oamenilor obişnuiţi rareori li se întâmplă lucruri neobişnuite.

— Îţi mulţumesc din nou.

— Mă rog, nu ni s-ar fi întâmplat aşa ceva dacă eram oameni ca toţi ceilalţi. O femeie oarecare nu l-ar fi lăsat pe Albert să vină singur într-un asemenea loc şi să locuiască la sediul guvernului, jucând bridge. Un bărbat oarecare n-ar sta acum aici, în Grand Oriental Hotel, bronzat ca un băştinaş şi îmbrăcat în sarong.

— Nu-mi place cuvântul „băştinaş”.

— A, deci acum ai şi principii!

— N-am avut dintotdeauna?

— Ba da, închise într-un dulap de unde nu le scoteai decât ca să le iei ochii încuiaţilor. Numai atunci le trăgeai afară.

— Aceeaşi limbă ascuţită...

Apoi, îi spuse lui Rasmussen să aducă gin şi suc de chitre, şi prepară două cocktailuri pentru amândoi. Mergea mai bine decât îşi imaginase, mult mai bine. Nu se simţea nicio înstrăinare. Aşa cum sugerase ea, era ca şi cum ar fi reluat relaţia de unde o lăsaseră. În esenţă, erau aceiaşi. Scăpăraseră dintr-odată, iar vechea emoţie pe care numai

ea i-o putea trezi, dintre toate femeile pe care le cunoscuse, se aprinsese din nou. „Oi fi sentimental, poate”, îşi spuse el, „dar trebuie să fi fost destinaţi unul pentru altul, indiferent dac-a fost bine sau rău”.

Când primul şoc al surprizei se risipi, şi se simţiră mai firesc, mai relaxaţi, o întrebă, cu o undă de ironie în glas:

— De ce-a venit aici preanobilul Groton?

Zâmbind, Lady Groton îi răspunse:

— E secret. N-am voie să spun.

— Sunt bani de câştigat, cred.

— Da, dacă-i merge. Nu te strâmba.

— Nu cumva are un plan de a redeschide portul?

— S-ar putea.

— Şi a cumpărat în avans informaţiile.

— Nu mai continua. N-am să-ţi spun nimic.

— Cred că am şi ghicit.

O clipă, chipul îi deveni serios.

— Înseamnă c-am să fiu alungat de-aici, tocmai când mă stabilisem pe viaţă. Cred c-o să-mi dărâme casa, ca să pună în locul ei rezervoare de petrol.

Unghiul ascuţit al bărbiei i se înăspri.

— Ei bine, de data asta şi-a găsit naşul. Insula e a mea. N-o să pună mâna pe ea niciodată, câte zile o avea – şi

cred că s-ar putea să am mai multe decât el.

Ridicând puţin tonul, încheie cu cuvintele:

— Poţi să-i spui asta, din partea mea. Mi-a luat un lucru. Altul n-o să-mi mai ia, cu toţi banii în care se scaldă.

Lady Groton se grăbi să răspundă:

— Să lăsăm asta. Hai să nu otrăvim seara, vorbind despre Albert... nu seara asta, cel puţin. Mi-a otrăvit atâtea seri şi zile...

— Deci, am avut dreptate. Nu s-a schimbat cu nimic. Timpul nu l-a făcut să devină mai civilizat, şi nici pe tine mai indiferentă.

Lady Groton lăsă paharul jos.

— Dacă mai continui să vorbeşti despre Albert, mă duc sus şi-mi iau cina la pat. Vorbesc serios. Ascultă!

Tăcu un moment, lăsând să se audă sunetul muzicii din grădină, pe fondul îndepărtat al tobelor.

— De ce să stricăm asta? N-ai învăţat nimic despre viaţă, de când te-am văzut ultima oară. Niciodată n-ai ştiut cum să profiţi la maximum de o ocazie.

— Dacă vrei să spui că viaţa înseamnă să smulgi pe apucate momente de plăcere şi distracţie, pe ici, pe colo, când ai ocazii comode...

— Nu vreau să spun nimic de soiul ăsta. Poţi să-mi mai

oferi un cocktail şi să bei şi tu încă unul. Dacă-mi amintesc bine, după un pahar, două, îţi încui mereu principiile la loc în dulap şi arunci cheia.

Dantry prepară încă un cocktail, în timp ce Lady Groton continuă:

— Problema e că ai concepţii utopice.

— Poate.

— Ai vrea să schimbi întreaga lume, dar nu faci niciun efort în sensul ăsta. Când nu se schimbă, te îmbufnezi.

— Hai, insultă-mă.

— Atunci, lasă-l încolo pe Albert. N-are de ce să conteze pentru noi. E străin de lumea noastră. Dintotdeauna a fost aşa. De-asta a trebuit să adune atâţia bani. Trebuia să-şi găsească un soi de compensaţie, dar ştie că tot străin rămâne, de toţi şi de toate. Ar da tot ce are – toţi banii, toată puterea – pentru câteva minute ca acum cu mine, sau poate chiar cu oricine pe lume, fie şi cu propriul lui valet. Vezi, ăsta-i Albert. Terminat! Inexistent! Nu mai vorbim despre el, marele Lord Groton... bietul Lord Groton, cel mai inutil şi mai jalnic om din lume.

— Are puterea de a face rău oamenilor şi de a le distruge vieţile.

Lady Groton, însă, se încăpăţâna să refuze:

— Nu mai vorbim despre Albert. Să chemăm dansatoarele acum... ca într-un restaurant din West End?

— Da, dacă vrei. Vor dansa încontinuu, până-i opreşti. Fac un fel de maraton al dansului.

— Atunci, să-i chemăm şi să ne vedem de cină. Stau excelent cu sănătatea şi mi-e foarte foame. Căldura îmi prieşte.

— Britanicii vorbesc multe prostii despre caniculă şi soare. Uită-te la mine. Îmi petrec jumătate din timp trăind ca un pescar. În viaţa mea n-am fost mai sănătos şi mai călit.

Lady Groton îl măsură încet cu privirea, din cap până-n picioare, cu ochii întredeschişi şi aerul că-l evalua.

— Trebuie să spun, zise ea, că şi ţie pare să-ţi priască. Niciodată nu te-am văzut arătând aşa de bine ca acum. Iar sarongul îţi stă foarte bine. Arătai atrăgător, aseară, când cântai la pian. Mă emoţionasem foarte tare, crezând că erai un străin şi că s-ar fi putut să fac o nouă cucerire.

— Nu suport să te aud vorbind aşa. E vulgar.

— Doar n-ai să fii gelos pe tine însuţi! Ar fi cam complicat, chiar şi pentru tine, dragul meu.

— Aş da orice ca măcar o dată să ne putem purta mai simplu. Vorbim prea mult.

— Şi primitiv?

— Da, primitiv ca dracu’.

— Ai luat lecţii aici?

— Da, am luat, şi aproape le învăţasem, când ai apărut tu. Am avut dreptate. Voiam să fug, să nu te văd. Asta ar fi trebuit să fac.

— Da, ar fi fost mai bine. Poate pentru amândoi. Dar ce importanţă are? Acum ne distrăm, iar asta nu înseamnă să mint că voiam să fiu agăţată, ştiu.

Rasmussen le servi supa rece, cu ochii săi albaştri mai măriţi de uimire ca oricând, nu numai fiindcă cei doi păreau să se cunoască atât de bine, ci şi pentru că fragmentele de conversaţie pe care le auzea erau atât de complicate şi derutante. Îşi ciulea urechile, căci de fiecare dată când se ducea la bucătărie Leah îl ataca lacomă, întrebând ce mai auzise, iar el nu-i putea spune nimic. Şi dacă-i repeta cuvânt cu cuvânt toate frazele lor, tot n-ar fi însemnat nimic pentru ei. Şi ori de câte ori intra în bucătărie, era nevoit să deschidă prudent uşa, fiindcă Leah stătea chiar în spatele ei, uitându-se prin ferestruica cu gratii.

— Spune-le dansatoarelor să înceapă, îi zise Dantry. Ne vom uita la ei în timp ce mâncăm.

Apoi, Lady Groton îl întrebă:

— Au avut succes lecţiile?

Bietul Rasmussen fu puţin cam surprins de expresia ochilor ei albaştri, în care se citea foamea şi emoţia.

— Da. Foarte.

Imediat, intrară dansatoarele, şi amândoi se întoarseră să-i privească.

Mai întâi veni mica formaţie – un toboşar, un acordeonist, un flautist şi un băiat cu o vioară locală. Se ghemuiră pe pardoseală, în partea opusă a sălii, veseli şi pestriţi în costumele lor de gală, ca nişte păsări tropicale, după care, brusc şi fără nicio ceremonie, intrară cele două dansatoare. Erau grăsuţe şi niciuna dintre ele nu mai era prea tânără, căci fuseseră retrase de bătrâna Ranee şi se întorseseră să trăiască în Nivandrumul lor de baştină, cu banii şi bijuteriile pe care începuseră să le colecţioneze de mult, când terminaseră şcolile templului din Tanjore. Acum erau îmbrăcate mai multicolor decât păsările paradisului, în auriu, argintiu şi alte tonuri vii, cu aranjamente florale mari pe capete, la vederea cărora Dantry simţi brusc un junghi în inimă.

Dezamăgită, Lady Groton remarcă:

— Dar nu sunt nici tinere, nici frumoase.

— Aşteaptă, o temperă Dantry.

Una dintre dansatoare îi spuse ceva în limba locală, el îi răspunse, apoi femeia se adresă micii orchestre, care începu să cânte. Lady Groton îl privi cam mirată, spunând:

— Eşti foarte inteligent. Ce-au spus?

— M-au întrebat ce dans ar dori să vadă înălţimea Ta – chiar aşa au spus: „Înălţimea Sa”. Le-am spus să prezinte Dansul Zmeului, Krishna şi Copis, şi Legenda lui Rama şi a lui Sita. Durează foarte mult, fiecare. Cred c-ai să te saturi înainte de a termina.

Cele două dansatoare îşi luară poziţiile de pornire, care la început părură artificiale şi urâte, până când, dintr-odată, cu gesturi încete, tremurătoare, începură să evoce frumuseţea tuturor statuilor şi basoreliefurilor răspândite prin toate insulele din Orient. Privindu-le, lui Dantry îi trecu deodată prin minte că lipsa lor de frumuseţe şi tinereţe era spre bine, căci asemenea calităţi le-ar fi distras atenţia de la dansul propriu-zis, de la splendoarea mişcărilor vechi de mii de ani, rafinate acum până la limita decadenţei. În dansul lor nu mai exista nicio urmă de realism, nicio concesie adusă patimii sau dorinţei. Fiecare incident, fiecare acţiune, devenise de-a lungul mileniilor un simplu model, un filigran, parte dintr-o friză, superbă în sine şi

fără legătură cu nimic altceva. Era o artă pură, împinsă până la rafinamentul suprem, care nu mai era decât decadenţă, finalmente distrugere şi, în sfârşit, un nou început.

Dantry, privind-o pe Lady Groton, văzu după un timp că şi ea înţelegea frumuseţea dansului. Uitase să-şi bea cafeaua. Ţigara i se stinsese, şi stătea complet nemişcată, privind. Se temuse că s-ar fi aşteptat la ceva ieftin, fiind dezamăgită de dansatoare, astfel făcându-l şi pe el să fie dezamăgit. Într-un sens, era un fel de test. Cu mult timp în urmă, fusese convins că ar fi înţeles, dar acum, în seara asta, devenise nesigur şi cam tulburat.

Nu-l decepţionase. Nu-şi pierduse, de-a lungul acelor ani, nici gustul, nici puterea de înţelegere, iar acum, aşezat lângă ea, era din nou acut conştient de perfecţiunea ei, de buna ei creştere şi ţinuta ei distinsă, de îmbrăcăminte şi bijuterii, de părul ei, de graţia mişcărilor, a poziţiei puţin lăsate pe spate, absorbită, ascultând şi privind. Şi, dintr-odată, i se păru că descoperise însăşi esenţa existenţei ei. Îşi spuse: „Face parte dintre ultimele exemple ale unei părţi din lume care va dispărea curând, fiindcă nu mai e loc pentru ea”. Nu era, ca în cazul lui Groton, genul de creştere crudă, fungală, ivită peste

noapte din gunoiul învălmăşit al vremurilor lui; ea era produsul a sute de ani de relaxare, de privilegii şi responsabilităţi, de inteligenţă, simţire şi educaţie. Iar acum, chiar şi civilizaţia, epoca din care făcea parte, se apropia de sfârşit, şi nu mai exista loc pentru ea, şi nici pentru el, la o adică, şi amândoi erau atinşi de descompunerea a ceva ce se învechise prea mult. Se temea că amândoi erau deja putrezi până-n măduva oaselor. Pe neaşteptate, avu o viziune cu Croton însuşi, Samsonul care dărâma peste ei întreaga construcţie a vremurilor lor.

Apoi, Legenda lui Rama şi a lui Sita se sfârşi, iar dansatoarele se ridicară, transpirate dar deloc obosite, în poziţii arhaice, una lângă alta, cu un picior puţin mai în faţă, perpendicular pe celălalt, aşteptând dispoziţii. Dantry se uită la ceas: trecuse mult de miezul nopţii, şi le spuse dansatoarelor, în propria lor limbă:

— De-ajuns. Înălţimea Sa vă găseşte minunate, şi se va îngriji să primiţi daruri valoroase. Cred că i-ar plăcea să vă mai vadă.

Zâmbind şi salutând cu sallamuri, cele două dansatoare se retraseră.

Apoi, Lady Groton spuse:

— Aş fi vrut să văd mai mult.

— Nu, ajunge atât. Mai mult ar fi prea mult. Le mai chemăm şi cu alte ocazii. Nu încerca să înghiţi totul o dată.

Privindu-l, Lord Groton zâmbi.

— N-ar strica să-ţi urmezi singur sfatul.

În continuară, mai băură puţin brandy, iar ea spuse:

— Cred că sunt minunate. Dac-aş putea să fac şi eu acelaşi lucru, la vârsta lor... Câţi ani au?

— Aproape şaizeci, aş crede.

— Mă întreb ce fel de gimnastică fac.

— Tu faci gimnastică?

— Încă nu. Dar cred că ar fi timpul să-ncep să mă gândesc, cât de curând.

Şi, imediat, pe faţă i se ivi o expresie de spaimă şi furie.

— Nu suport gândul că îmbătrânesc. Dacă vreodată mă *simt* bătrână, măcar, am să mă sinucid.

— E mai rău să *fii* bătrână şi să te şi *simţi* bătrână.

— Nu e nevoie să-mi spui.

— Da, aşa cred. Înţeleg destul de bine ce vrei să spui.

— Eu mai iau un brandy. Încep să simt că trece timpul şi sunt prea multe care mi-au scăpat.

— Deja ai băut destul de mult.

— Şi de ce să nu mai beau? N-am motive să

sărbătoresc? Asta a fost mereu problema cu tine. Tu nu te îmbeţi decât când eşti furios sau deprimat... niciodată ca să te simţi bine.

Aşa că mai luară fiecare câte un brandy, iar Dantry spuse:

— Trebuie să vii să-mi vezi casa. E foarte frumoasă... construită de olandezi, când Nivandrum încă era un mare port, cam acum două sute de ani.

— Am observat. O voiam pentru mine.

— Ce să faci cu ea?

— Să vin aici când îmbătrânesc. Ar putea fi puţin mai bine decât să mă sinucid.

— E mult mai bine, crede-mă. Cam ca şi cum te-ai naşte a doua oară.

Lady Groton îi aruncă o privire pătrunzătoare, apoi spuse:

— Dacă te-ai fi născut într-adevăr a doua oară, acum n-ai sta aici, cu mine la masă. Ai fi fugit pe coline. Ca de ciumă te-ai fi ferit de mine.

— Poate.

— Niciun poate. N-ai voie să te mai amăgeşti aşa la nesfârşit.

— Acum ce rost are să fii antipatică?

Şi deodată, Dantry păru prăbuşit şi frânt de oboseală, ca şi cum s-ar fi scurs toată vitalitatea din el.

În continuare, rămaseră tăcuţi, ascultând sunetul tobelor care se opreau una câte una, printre insule, şi după un timp Lady Groton spuse:

— De ce nu ne-am duce să-ţi văd casa acum? Dacă mă culc, nu cred că am să pot dormi, şi e o noapte minunată.

Câteva clipe, Dantry stătu pe gânduri, în timp ce viermele îl rodea grăbit pe dinăuntru. Nu intenţionase să ajungă atât de departe într-o singură seară. Voise să menţină o oarecare distanţă. Nici măcar nu era sigur, în acele momente, că asta voia de la ea.

Lady Groton continuă:

— Va fi mai dificil după ce se întoarce Albert. E îngrozitor de prost.

Fără entuziasm, căci îi era cam teamă, Dantry răspunse:

— Da, cred că e o idee foarte bună. Am să te duc cu canoea mea. Putem bea ceva, apoi te aduc înapoi.

Lady Groton îşi dădea seama că, din cine ştie ce motiv, devenise dintr-odată rece, retrăgându-se la o mare distanţă, iar această descoperire o lăsa nedumerită, iritată, nesigură. Pentru prima oară i se părea că se schimbase, că în el exista ceva nou, ciudat şi neplăcut.

— N-am să te pun într-o situaţie incomodă dacă vin? îl întrebă. Stă vreo femeie cu tine în casă?

— Nu, n-am pe nimeni.

Şi, ridicându-se brusc, propuse:

— Mergem?

18

Rămânând aşezat la masă, Dantry o privea cum urca scara cea lungă, furios şi nemulţumit de sine pentru că, dintr-odată, savoarea serii se spulberase, în locul ei apărând un soi de groază inexplicabilă – de ce anume sau din ce motiv, nu ştia.

Peste scurt timp, Lady Groton reveni, cu o manta lungă de catifea mov peste rochia albă de seară. La vederea ei, Dantry spuse:

— Nu e o ţinută prea bună pentru navigaţie. Nu te duci cu un Rolls-Royce spre apartamentul din Bruton Street. O să ţi-o faci praf, s-ar putea chiar să te uzi leoarcă.

Lady Groton zâmbi.

— Nu contează. E veche.

„O mantie”, reflectă el, „care după material şi croială trebuie să fi costat cel puţin cincizeci de lire sterline”. Se vedea clar că nu era nici veche, nici purtată.

Lui Rasmussen îi spuse:

— Lady Groton vine să arunce o privire la casa mea. Se va întoarce în jumătate de oră.

Iar Rasmussen, cu ochii încă o oglindă a uimirii, răspunse (după Manualul ospătarului), exact ca şi cum

Dantry ar fi fost complet străin:

— Foarte bine, domnule.

Coborâră pe cărarea îngustă de sub palmieri, spre debarcader, iar Rasmussen rămase în urma lor, nedumerit şi continuând să-i privească până când se urcară amândoi în canoe, iar Dantry împinse barca de la mal. Când reveni la bucătărie, o găsi goală, iar după scurt timp descoperi că Leah era afară, în grădină, la umbra crotonilor, privind canoea cum se pierdea încet în întunericul care despărţea cele două insule. Când se întoarse şi porni spre el, Rasmussen îşi aminti clar profeţia pe care o făcuse demult, în prima seară când Dantry venise pe insulă.

Ajungând lângă el, Leah spuse:

— Această Lady Groton e o femeie rea.

Iar Rasmussen citi în ochii ei că o ura pe englezoaică la fel de mult ca pe Dantry.

Mai în josul grădinii, ascuns sub un mic umbrar, Bates, încă în hainele sale de culoare închisă, îşi fuma pipa şi se adâncea în cugetări filosofice privind felul de a fi al oamenilor care provocau revoluţiile şi aduceau comunismul. În tot timpul serii, îi privise din ascunzătoarea lui pe Excelenţa Sa şi pe străin, prin uşa mare boltită, întrebându-se cine putea să fie Dantry, până într-un târziu

când, fără să-şi mai poată stăpâni curiozitatea, intrase în bucătărie ca să se umilească şi să se înjosească, cerând informaţii de la păgâna bucătăreasă. Nu-şi putea închipui cum putea deveni Excelenţa Sa atât de intimă cu cineva pe cât indicau faţa ei, vocea, tot felul de a se purta. Cunoştea expresia ei din seara aceea, şi ştia ce însemna. Cunoştea şi schimbarea care i se ivise în voce. Întotdeauna se întâmpla aşa, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-odată la viaţă.

În timp ce mergeau spre insulă, lui Dantry i se ridică din nou moralul, stimulat de frumuseţea nopţii şi sunetul ultimei tobe rămase din corul serii trecute. Celelalte amuţiseră, şi numai una, acompaniată de flaut, continua să se facă auzită, plutind către ei de undeva dinspre casa lui Sandy, abătând gândurile lui Dantry, împotriva voinţei sale, spre Maria – acea Maria care cu doar trei zile în urmă îi umpluse viaţa şi-i adusese linişte şi fericire, o Maria care acum, de la căderea nopţii, redevenise doar o fată oarecare din partea locului, fără să-i mai trezească niciun interes deosebit.

În faţa lui, Alix, învăluită în mantia mov, stătea rezemată în canoe, ţinându-şi o mână în apă, ca un copil la plimbare cu barca, privind lucirile fosforescente care se iveau de

fiecare dată când degetele ei atingeau suprafaţa. Tăcuse tot timpul, şi abia într-un târziu Dantry o întrebă:

— La ce te gândeşti?

Râzând, Alix răspunse:

— Mă gândesc cât de incredibilă e toată noaptea asta.

La baza scării, Dantry opri canoea în umbra casei mari, întunecate şi tăcute, şi sărind pe mal, o ajută şi pe Alix să coboare. Îl aşteptă s-o lege de ponton, privind în jur, cu capul dat puţin pe spate, şi inspirând miresmele nopţii, atât de familiare lui, de fum şi iasomie, de mlaştină cu mangrove şi mirodenii. Un moment, păru să fi uitat unde se afla, precum şi că Dantry era atât de aproape, căci când acesta termină de legat canoea şi veni lângă ea, Alix nu vorbi şi nici nu făcu vreo mişcare.

— Acum vezi de ce-mi place aşa de mult? o întrebă el. De ce nu vreau să mai plec niciodată de-aici?

Parcă revenind de la o mare distanţă, Alix răspunse:

— Da, văd...

Apoi, ca şi cum s-ar fi întors la realitate cu preţul unui mare efort, adăugă cu amărăciune:

— Ar fi mare păcat să-l lăsăm pe Albert să distrugă toată această frumuseţe şi linişte.

— Nu există nicio cale de a-l opri?

— Nu ştiu. Am sentimentul ciudat că de-aici i se va trage sfârşitul. Simt că locul ăsta e mai puternic chiar şi decât marele Lord Groton. Aş dori să rămân aici pentru totdeauna, şi niciodată să nu mai văd cealaltă lume.

Şi deodată, îi veni din nou ideea telegramei pentru Hugo Deakin – dar cum ar fi putut telegrafia dintr-un asemenea loc?

Dantry nu-i răspunse direct, spunând în schimb:

— Hai în casă, să bem ceva.

O conduse pe scară, iar la jumătatea distanţei Alix întrebă:

— Nu e nimeni aici? Casa e goală?

— Da. Băiatului i-am dat liber în noaptea asta.

— Şi toate uşile sunt descuiate?

— Nimeni din Nivandrum n-ar fura nimic de la mine.

Alix râse aspru.

— Toate astea s-ar schimba, dacă Albert ajunge să-şi facă mendrele pe-aici.

În încăperea cea lungă, din care jumătate era balconul, Dantry aprinse lămpile cu gaz şi se duse să aducă băuturile, iar când reveni, o găsi pe Alix afară, pe terasă, ca şi cum golful ar fi fascinat-o într-un fel straniu. Stătea parţial aşezată, parţial culcată, pe patul indian acoperit cu

blănuri şi perne, atingând cu un picior blana mare de tigru aşternută pe jos, lângă ea.

În timp ce-şi lua paharul, Alix spuse:

— Cred că ai mare noroc... şi că eşti mai înţelept decât bănuisem.

— Ajunsesem în punctul în care fie mă sinucideam, fie-mi găseam un loc ca ăsta.

— Te înţeleg.

În continuare, stătură un timp de vorbă, aproape timizi, despre viaţa lor din trecut, împreună, despre oamenii pe care-i cunoscuseră şi despre ce se mai întâmplase cu aceştia, iar de la o vreme rămaseră tăcuţi, ascultând ultima tobă de pe malul îndepărtat. Alix stătea rezemată, cu ochii întredeschişi, destinsă ca şi cum liniştea nopţii i-ar fi potolit agitaţia din suflet. Pe Dantry îl cuprindea din nou vechea surescitare şi, după scurt timp, o privi zâmbind şi întrebă:

— Te gândeşti la ce mă gândesc şi eu?

La auzul vocii lui, Alix se însufleţi brusc şi râse încet, vibrant.

— Sigur că da, fraiere.

— Arăţi foarte frumoasă în seara asta... eşti mai frumoasă decât atunci...

— Am făcut cale lungă de la ferma din Sussex. Amândoi ne-am schimbat mult de-atunci.

— E ca şi cum ar fi fost sortit să se întâmple aşa... toată seara asta – muzica, dansatoarele, tobele...

Alix râse din nou, aproape dispreţuitor.

— Da, totul e foarte a la Elinor Glyn.

— Nu-ncepe.

— Până şi blana de tigru, continuă ea, atingând-o cu vârful piciorului.

Dantry nu-i răspunse, iar Alix râse iar.

— Da... totul e foarte romantic şi foarte nesănătos... şi nu e un loc potrivit pentru europeni. Înfierbântă sângele-n vene. E prea provocator şi sălbatic şi primitiv. Şi ce-i cu asta?

Traversând terasa, Dantry veni spre patul indian unde zăcea Alix printre perne, dar când ajunse la divan, ea se ridică, şi cu tot întunericul blând care-i învăluia, el îşi dădu seama că era schimbată, că într-un fel devenise altfel, ca şi cum ar fi fost o altă persoană, ca şi cum ar fi apărut dintr-odată Lady Groton în locul lui Alix, al lui Alix cea veselă, de pe vremuri, pe care o cunoscuse cândva atât de bine.

— Nu, spuse ea, n-are niciun rost să încercăm s-o luăm

de la capăt. Niciodată nu vom mai putea obţine ceea ce-am aruncat. Nu suntem buni de nimic, niciunul dintre noi.

Atunci, se schimbă şi el. Simţea cum se schimba, cum devenea mai rece, mai detaşat, la fel cum se schimbase puţin la hotel, chiar înainte de a fi pornit împreună spre insulă. N-o atinse. Nici măcar nu vorbi, iar ea spuse:

— Cred că acum mă duc înapoi. Altfel, vor începe să vorbească.

Dantry îi aduse mantia mov şi, în timp ce Alix traversa terasa, deveni foarte conştient de două lucruri – că toba solitară nu se mai auzea, şi că pe apă, chiar lângă mal, plutea o canoe în care stătea un observator solitar. Nu spuse însă nimic despre această descoperire, ca să n-o sperie. Dintr-odată, se simţea epuizat şi deznădăjduit, ca şi cum ar fi murit o parte din el.

19

Bates avea obiceiul de a-i considera pe toţi hotelierii ca pe nişte duşmani ai lui personal, şi pe toţi angajaţii hotelurilor ca pe nişte viermi mai prejos de dispreţul servitorului unui gentleman, aşa că, sosind la Grand Oriental Hotel, se purtase ca de obicei, uitându-se de sus, în lungul nasului său subţire, atât la Rasmussen cât şi la Leah. După douăzeci şi patru de ore, însă, ajunsese la convingerea că Grand Oriental nu era niciun hotel propriu-zis, nicio casă de ţară, ci un fel de combinaţie, în ţinutul „junglos” din Orient. Un scurt răstimp, descoperirea îl tulburase, după care, încet, îi trecuse prin minte că s-ar fi putut să-i placă şi că, din toată situaţia, putea lua fiinţă ceva interesant. Pe la amiaza celei de-a doua zile, începuse chiar să se mai descheie la nasturi – nu ai vestonului său negru şi sobru, ci ai spiritului şi curiozităţii.

Din fire, era un spectator, unul nu complet lipsit de maliţiozitate, căruia îi displăcea cu adevărat neamul omenesc şi-l dispreţuia, fiind în egală măsură comunist şi metodist. Şi, fiindcă îl pasionau intrigile, pânda şi trasul cu urechea, avea un stil al lui propriu de a descoperi cele mai surprinzătoare şi neaşteptate lucruri despre oameni. Avea

tot felul de talente de şantajist, iar în capul lui îngust păstra informaţii, bârfe şi dovezi despre tot felul de persoane însemnate şi bogate, care i-ar fi putut aduce o adevărată avere, dar nu de avere avea el nevoie şi oricum n-ar fi ştiut cum s-o folosească, aşa că rămânea un amator şi un filosof înzestrat cu o necontenită mirare faţă de nechibzuinţa şi depravarea lumii celor bogaţi, în care se găsea – ca servitor, detaşat şi fără să facă parte din ea.

Într-un chip ciudat, trăia prin intermediul altora, căci avea o imaginaţie vie şi o extraordinară putere de a-şi proiecta mintea şi spiritul în trupurile lâncezânde ale celor din jur. Toate astea îi confereau nu numai puterea de a şantaja, ci şi un fel de atitudine ca a unui om de ştiinţă. De exemplu, existau unele momente când îşi imagina că era Lordul Groton şi înţelegea perfect mobilurile şi acţiunile stăpânului său. Acesta era unul dintre motivele pentru care-i nutrea un dispreţ atât de profund. Şi mai erau şi ocazii când, într-un mod mistic, devenea Lord Groton, înţelegându-i astfel neliniştea, nefericirea şi acea pojghiţă de artificialitate şi indiferenţă în care se învăluise, ca să se apere.

Astfel, Bates ducea o viaţă în care existau foarte puţine momente de plictiseală, şi singurul element care-l tulbura,

în perspectiva retragerii într-o vilă semidetaşată din Manchester, era gândul de a se desprinde de toată lumea fascinantă în care trăise aproape toată viaţa, ca servitor. N-avea să fie foarte stimulator să se proiecteze în trupul zarzavagiului care locuia în vila numărul optsprezece, sau într-al funcţionarului de la numărul douăzeci şi doi, decât dacă, printr-o întâmplare norocoasă, unul dintre ei era un Doctor Crippen sau un Mr. Peace. Speranţa asta îi rămânea întotdeauna.

Iniţial, venise la Nivandrum cam nemulţumit, aşteptându-se la o perioadă plicticoasă – căci, ca orăşean, detesta jungla şi natura, oricât ar fi fost de frumoase, şi nu vedea nimic interesant în perspectiva de a se proiecta în făptura vreunui pescar sau barcagiu. Imediat după sosire, iniţiase o investigare a personalităţii lui Rasmussen, pe care-l alesese ca fiind cel mai probabil subiect de la orizontul din Nivandrum; dar aproape imediat ajunsese în fundătura dezamăgirii. Rasmussen, descoperise el rapid, era doar un om simplu, la fel ca majoritatea muncitorilor cinstiţi, nu foarte deştept, fără niciun mister şi niciun viciu. Trăia o viaţă simplă, lucru cât se poate de limpede, îndeplinind funcţiile naturale ale unui lucrător în putere, dar simplu şi direct, fără nimic din complicaţiile şi

perversităţile care nuanţau o existenţă sofisticată. Iar de la Rasmussen nu puteai scoate nimic, fiindcă nu avea nimic în el – nici bârfe, nici ponturi utile, nici scandaluri. Chiar şi în faţa celui mai flagrant scandal, intuia Bates, Rasmussen ar fi fost pur şi simplu departe de realitate. Niciodată nu vedea nimic. Era ceea ce Bates, în catalogul său privat, însemna ca „gol”.

Dar soţia lui Rasmussen, Leah, era cu totul altceva.

O descoperise aproape de îndată, în acea primă seară când îi fusese greu să-l convingă pe Rasmussen de importanţa cantităţilor, a unor cantităţi cât mai mari, de apă fierbinte, gata la orice oră, în caz că Excelenţa Sa dorea să facă o baie; căci Excelenţa Sa, cum bine ştia Bates, era la fel ca Lady Macbeth: avea un fel de obsesie a spălatului, ca şi cum ar fi avut înăuntru ceva ce credea că putea fi spălat, dacă făcea destule băi. Uneori, spre nemulţumirea lui Bates, făcea şi câte patru pe zi. „Întocmai ca Lady Macbeth”, îşi spunea Bates.

Când a văzut-o pe Leah pentru întâia oară, în bucătărie, ocupându-se de gătitul primei cine, i-a sărit inima din loc, şi nu datorită feţei ei frumoase (lucru care niciodată nu-l interesase foarte mult, iar acum abia dac, a-l mai interesa cât de cât), ci din cauza ochilor ei extraordinari, negri şi

opaci, puţin cam prea apropiaţi, precum şi a gurii dezaprobatoare. Ghicise, aproape imediat, că nimeni altcineva nu mai descoperise faptul că Leah trebuia să aibă şi sânge european, că probabil avusese un bunic sau un străbunic printr-ale cărui vene circulau corpusculii Doamnei Grundy. Vedea că era genul nu doar conştient de lucrurile care se întâmplau, ci şi capabil de a le face să se întâmple, nu deschis şi violent, ci cât se poate de subtil. Din felul cum îl privea, puţin cam rece şi sfidător, înţelesese că era potrivită pentru el... genul agitatoric. Ar fi fost o bună agitatoare oriunde în lume. Era, conchisese Bates, pe placul lui.

Reuşise să-i smulgă încă vreo câteva oale de apă fierbinte pentru baia Excelenţei Sale, şi când operaţiunea luă sfârşit, mai reuşise, cu tact şi multă paradă de umilinţă prefăcută şi complimente subtile, să realizeze cel puţin o breşă apreciabilă în zidul ostilităţii ei. Niciodată nu se prea văzuse pe sine însuşi în rolul cuiva care flatează un „băştinaş”, dar în acest caz făcuse o concesie. La urma urmei, în acel loc uitat de lume, unde nu exista înaltă societate, şi doar foarte puţină civilizaţie, nimeni n-ar fi bănuit sau descoperit un compromis atât de îngrozitor.

În ultima zi, avusese grijă să mai bage capul pe uşa

bucătăriei, o dată sau de două ori, ca să treacă timpul mai repede. Nu se codea nici de la câteva bufonerii, aşa că până seara reuşise chiar să câştige o umbră de zâmbet, din partea înverşunatei Leah.

Astfel, când canoea care-i ducea pe Dantry şi Lady Groton părăsise hotelul, în direcţia insulei, Bates, care continua să-şi fumeze pipa cu un aer meditativ, revenise încet din grădină în bucătăria hotelului. Îl munceau o emoţie şi o curiozitate atât de devoratoare, încât parcă ar fi avut o tumoră malignă dureroasă. De fapt, curiozitatea, acţionând toată seara în timp ce-i spiona pe excelenţa ei şi prietenul său prin uşa cea mare cu arcadă, îi cauzase o indigestie gravă. Dacă nu descoperea ceva în legătură cu acel străin de pe insulă – acel nou-venit pe care Excelenţa Ei pătruse să-l materializeze din văzduh – ştia că nici n-avea să poată dormi noaptea.

Când intră, Leah nu era în bucătărie. Aşteptă un timp, şi tocmai se pregătea să renunţe la şansa de a vorbi cu ea, când apăru dintr-odată în spatele lui, fără să fi scos un sunet.

Remarcă imediat că nu se încrunta atât de feroce cum îl privise cu ocazia primei invazii. Ştia că aceasta era tehnica multor bucătari şi bucătărese, chiar şi în casele mari din

Anglia, căci avea experienţă cu ei şi practicase aceleaşi metode, cu prilejurile când descoperise că bucătarul era singura sursă de informaţii utile dintr-o casă.

— Ce-ar fi să bei o bere cu mine? o întrebă.

Leah scoase un fel de pufnet, sau măcar cea mai vagă părere de pufnet, şi răspunse, ca şi cum ar fi făcut parte din congregaţia Fraţilor din Brethern:

— Nu beau niciodată bere.

— Atunci, ce-ai vrea?

— Poate un lichior de rodii.

Aşadar, Bates îi spuse unuia dintre băieţi să aducă o bere pentru el şi un lichior de rodii cu apă pentru doamna, iar Leah îl lăsă să le achite, căci deşi pentru ea Bates nu era decât un membru al grupului Lordului Groton, cel „bogat precum Cressus” – cine-o mai fi fost şi ăla.

— E frumos aici, comentă Bates.

— Da, e frumos.

— Minunat loc.

— Da, minunat loc.

Se aşeză în faţa lui, la o masă mică, cu un aer cam îngâmfat, privindu-l bănuitor, aşa cum se uita la toţi europenii, în afară de Rasmussen şi, poate, Sandy.

— Da, e un loc foarte frumos, continuă Bates.

De astă dată, însă, chiar dacă era de părere că Bates n-avea motive să se repete, nu se mai deranjă să-i răspundă, iar valetul simţi o linişte stranie. Îşi spuse că, dacă punea o întrebare, s-ar fi putut ca lucrurile să meargă mai bine, aşa că spuse:

— Aici se face vreodată mai cald decât acum?

— Se face mult mai cald, la vremea musonilor.

Bates mai luă vreo două sorbituri din bere şi ajunse la concluzia că toate acele replici preliminare, de încălzire, ca să zică aşa, nu duceau nicăieri, aşa că întrebă, vorbind tare, ca şi cum Leah ar fi fost surdă şi el ar fi vrut să se facă înţeles.

— Cum se numeşte domnul care a venit aici astă-seară?

— Dantry, răspunse Leah. Domnul Dantry.

— European?

— Da, englez.

— Locuieşte aici de mult?

— De cinci ani.

— Şi e un tip destul de drăguţ?

— Nu-i drăguţ.

— Aha... făcu Bates.

Şi, după un moment:

— Cu ce se ocupă?

— Cu nimic.

Din nou, Bates luă o înghiţitură de bere, gânditor, spunându-şi că nu ajungea la niciun rezultat, căci la toate acele întrebări ar fi putut răspunde şi el. Ceea ce dorea era s-o facă să vorbească. Numai aş putea afla diverse lucruri – de la oameni care le divulgau, comiţând indiscreţii.

Nici chiar faptul că spusese „nu-i drăguţ” nu însemna nimic, decât poate că, din cine ştie ce motiv strict personal, nu-l plăcea. Nu părea nici duşmănoasă, nici stânjenită, ci stătea în faţa lui, bându-şi lichiorul şi privindu-l cu o asemenea îndrăzneală şi intensitate, încât începea să se simtă tot mai stingher. Lui Bates, observatorul, nu-i plăcea deloc să fie observat la rândul lui. Avea sentimentul că, în acea bucătărească, găsise o persoană pe măsura lui. Într-un târziu, întrebă:

— Familist?

— Cine?

— Acest Dantry.

Asta, însă, era prea mult pentru engleza lui Leah, care-l întrebă:

— Cum adică, familist?

— E căsătorit?

— Sigur, s-a căsătorit – acum trei zile. Mare ospăţ.

Involuntar, Bates trase adânc aer în piept, apoi continuă:

— Cu o europeană?

— Nu. Nu o metisă.

— Aha...

Sorbi iar din bere, dorindu-şi să fi băut bere şi ea, ca să devină mai comunicativă. Apoi, în timp ce încerca să găsească o nouă metodă de atac, Leah trecu la ofensivă.

— De ce vrei să ştii despre acest om?

— De nimic... din niciun motiv... eram doar curios.

— Pentru ce a venit aici stăpânul dumitale?

— Ei, complicată întrebare...

Bates nu avea de gând să spună de ce se afla Excelenţa Sa în Nivandrum, aşa că se eschivă:

— Nu ştiu. Poate vrea să meargă la vânătoare.

— De ce minţi? îl întrebă femeia, iar Bates îşi zise: „M-a prins”.

— Nu mint, spuse el, începând să vorbească în pidgin, împotriva propriei voinţe.

— Poate a venit să deschidă un port.

Aceste cuvinte îi tăiară respiraţia. Încercând să se reculeagă, spuse:

— Nu ştiu.

Femeia, însă, deduse răspunsul din atitudinea lui, şi din expresia surprinsă, aşa că pur şi simplu presupuse că spusese „da”.

— Mai bine să plece. O să-l oprească Shaputra.

— Cine e Shaputra? se interesă Bates. Şeful?

— Marele Zeu al Râului. A închis portul. Vrea ca portul să stea închis.

— Hmm, făcu Bates, poate că ai dreptate.

Apoi, îşi luă pipa şi o umplu încet, încă deconcertat şi stânjenit de privirea ei. De asemenea, mai încerca şi să se adune şi să descopere vreo cale de-a o lua pe ocolite, de a o face să fie mai prietenoasă. „Poate că atacul direct ar merge cel mai bine”, îşi zise el – aşa că spuse:

— Nici eu nu vreau să se redeschidă portul. Îmi place mult mai mult aşa.

Nu-i răspunse, aşa că Bates continuă, repezit:

— Ascultă aici. Am putea să ne înţelegem. N-are niciun rost să mă tratezi ca pe un vultur afurisit.

Ceva din atitudinea lui, poate faptul că într-adevăr semăna puţin cu un vultur, cu capul lui alungit şi nasul subţire, o făcu să zâmbească. Era un zâmbet cam acru, care-i apăru pe buze împotriva voinţei ei. Dar nu spuse nimic – aşa că, după un timp, Bates continuă:

— Ştii multe lucruri. Eu nu le ştiu, dar ştiu multe altele, pe care tu nu le ştii. Aşa e, nu?

— Poate.

— Ei bine, nu-mi place aici şi puţin îmi pasă dacă bătrânul a venit ca să redeschidă portul sau nu. Mi-ar plăcea să fim mai prietenoşi.

— Eu sunt prietenoasă, replică Leah în chip surprinzător, fără să-şi schimbe expresia feţei. Şi îmi placi. De la început.

— Ca să vezi...! remarcă Bates.

Apoi zâmbi şi el, iar femeia îi răspunse cu un nou zâmbet; alarmat dintr-odată, îşi spuse: „Sper că nu i-am căzut naibii cu tronc!”

— E foarte bine aşa, continuă el. Spune-mi ce ştii, şi-am să-ţi spun şi eu ce ştiu. Ce zici? Facem târgul?

— Facem, zâmbi Leah şi mai larg.

— Mai vrei un lichior?

— Sigur.

De astă dată, profitând de noul nivel de intimitate dintre ei, Bates îşi luă berea şi, traversând bucătăria spaţioasă, se aşeză la aceeaşi masă cu ea, iar Leah, ca semn al tratatului încheiat între ei, aduse nişte biscuiţi vechi şi umezi, pentru care nu-i ceru niciun ban.

„Ei, aşa-i mai bine”, reflectă Bates.

— La drept vorbind, spuse el, bătrânul a venit într-adevăr să se ocupe de redeschiderea portului, numai că e secret, înţelegi? Un secret teribil, păstrat cu străşnicie.

— Femeia face probleme, replică Leah.

— Care femeie?

— Femeia bătrânului.

Bates clătină din cap, fără să spună nimic, aşa că Leah continuă:

— Nici Dantry nu e bun de nimic.

„Oricum, prost nu e”, îşi zise Bates. „Are o minte destul de ageră”.

Şi spuse:

— Povesteşte-mi despre omul ăsta, Dantry.

Iar Leah, care începea să aibă puţină încredere în el, îi vorbi despre Dantry în engleza ei pidgin, despre felul cum venise acolo şi nu mai plecase, cum şi-o luase pe Maria ca ibovnică şi apoi, în sfârşit, şi de soţie, cum n-o lăsa niciodată să stea cu el în casă, ci o ţinea la locuinţa tatălui ei, dincolo de canal. Îi mai spuse şi multe alte lucruri, mărunţişuri pe care le observase şi care pentru un ascultător oarecare n-ar fi însemnat nimic – dar pentru Bates, în rolul lui de pândar şi şantajist amator, însemnau

enorm, căci îl ajutau să umple multe goluri, aşa că la vremea când Leah termină de povestit, îşi formase o imagine destul de clară despre Dantry. „Altul dinăia”, îşi spuse el, „care fac revoluţii şi susţin comunismul”.

După aceea, nu-i mai puse nicio întrebare, gândindu-se că ar fi fost mai bine s-o ia cu încetul, ca să nu se alarmeze şi să trântească la loc portiţa pe care el tocmai reuşise s-o deschidă.

— Ei, ei... fu singurul lui comentariu, în timp ce-şi umplea paharul, cu aerul de a cugeta adânc la tot ceea ce-i spusese ea.

— Şi cu doamna cum e? vru să ştie Leah.

— Ei, asta-i o întreagă poveste în sine.

Şi, după ce-şi adună puţin gândurile, Bates începu să-i dezvăluie câte ceva, foarte puţin, despre averea lui Lady Groton, despre succesele ei şi cum îi apăreau fotografiile prin toate ziarele, şi faptul că Lordul Groton era unul dintre cei mai bogaţi bărbaţi din lume.

— De ce s-a măritat cu un porc bătrân ca el? întrebă Leah.

— Nu ştiu. Gusturile nu se discută.

— Banii, decretă ea, cu o expresie curioasă de ură apărându-i în ochii aceia ciudaţi şi negri, surprinzându-l o

clipă pe Bates, care-şi spuse: „O fi deocheată...”

Apoi, pentru un lung răstimp, nu făcură decât să stea în tăcere, Bates cam jenat, studiindu-şi pipa ca şi cum ar fi fost un obiect nou şi minunat pe care atunci îl vedea pentru prima oară, iar Leah doar privindu-l lung, cu o expresie mată ce părea să-l sfredelească precum un burghiu în lemnul de balsa. Cu siguranţă, conchise el, nu era educată într-ale comportamentului în societate şi nu ştia cum să menţină vie o conversaţie. „Observatorul observat”, îşi zise Bates. „Cel păcălit sunt eu. A scos deja de la mine tot ce voia să ştie”.

Tensiunea se risipi, când unul dintre băieţi vârî capul pe uşă, ca să anunţe:

— Memsahib vine acasă.

Ridicându-se, Bates o salută:

— Atunci, noapte bună.

— Noapte bună, răspunse Leah.

— Mâine-seară mai bei un lichior?

— Sigur.

Era în regulă. Câştigase. Se înţelegeau.

Ajunse în holul cel mare tocmai la timp ca s-o vadă pe Excelenţa Sa intrând. Era singură, învăluită în mantia mov, arătând de parcă ar fi fost gata să se urce în Rolls şi să

plece spre restaurant, cu părul aranjat impecabil şi faţa fardată cu acea perfecţiune de mască ajunsă la mare modă imediat după război. Bates, însă, lucra pentru ea de prea mult timp ca să se lase amăgit. Nu în asemenea detalii descopereai ce-şi pusese în gând – în ochi se găsea întotdeauna răspunsul.

Aşa că se duse spre ea, luminat din spate, şi o întrebă:

— Excelenţa Voastră doreşte ceva?

În acelaşi timp, îi observă cu atenţie ochii – şi, înainte ca Lord Groton să-i poată răspunde, îşi zise: „Mda, se mişcă repede...!”

— Nimic, Bates, doar un suc de chitre şi apă.

— E deja lângă pat, my lady, în urcior. Acolo se menţine mai mult timp rece, când nu avem gheaţă.

— Mulţumesc, Bates.

Şi trecu pe lângă el, urcând scara, iar Bates îşi dădu seama că nici măcar nu-l observase – ci, ca o femeie drogată, nu făcuse decât să răspundă unui glas familiar care ajungea la ea ca prin ceaţă.

În spatele lor, dincolo de uşa cea mare, Leah, ca o fantomă, se strecură prin pâlcul de bougainvillee, în jos spre debarcader, unde o aştepta canoea. Acum era necesar să vorbească repede cu Zeul Râului, să-i

dăruiască sângele unei capre, să-i spună ce descoperise – că albii veneau să-i deschidă din nou golful. Era nevoie să-i invoce ajutorul împotriva farmecelor lor puternice, să găsească o cale de a-i învinge, la fel cum voia ca, până la urmă, să învingă şi farmecele lui Dantry, care până acum fuseseră prea puternice pentru ea. Ştia că o aştepta o treabă grea şi complicată, fiindcă albii nu se temeau de ea, la fel ca oamenii de pe insule.

20

Pe rogojina de lângă uşa camerei, ayaha dormea, iar când auzi paşii stăpânei sale sări în picioare, trezindu-se într-o clipă. Tot ca prin ceaţă, Lady Groton fu conştientă de prezenţa ei şi-i spuse:

— Nu te deranja, în seara asta n-o să mai am nevoie de tine.

Voia să fie singură. Când, spre nemulţumirea ei, ayaha protestă, îi spuse:

— Nu, n-am nevoie de tine.

După care, în parte pentru sine, cu voce tare, şi puţin şi către ayah, adăugă:

— Cândva, demult, mă îmbrăcam şi mă dezbrăcam singură, până şi părul tot singură mi-l aranjam. Nu-s chiar atât de neputincioasă. Nu vreau să mă ajuţi acum. Înţelege că nu vreau.

Femeia o privea nedumerită, ca şi cum atunci ar fi văzut-o pentru prima oară. Apoi, îi deschise uşa să intre, închizând-o în urma ei ca să se culce din nou pe rogojină, ca un câine credincios.

În cameră, Alix îşi aprinse o ţigară şi se dezbrăcă încet. Nu luase niciodată droguri, aşa ceva părându-i-se

dintotdeauna o prostie, dar acum îşi spuse: „Aşa ar trebui să fie...” O învăluia un fel de ceaţă, o stare de moliciune. Până şi imaginea ei reflectată în oglinda ieftină, cu pete, era mai neclară, mai tulbure şi deformată decât de obicei, aşa că, atunci când se uită prima oară în oglindă, o încercă brusc o stare de surprindere îngrozită, ca şi cum ar fi visat, în realitate fiind o femeie bătrână care-şi imaginase, doar, tot ceea ce i se întâmplase frumos şi romantic, începând din acel moment când trenul, ocolind capătul muntelui, îi dezvăluise frumuseţea priveliştii din Nivandrum. O dată sau de două ori, îşi spuse: „Nu, nu se poate. N-are cum să se fi întâmplat aşa ceva”, apoi începu să se dezbrace, plângând, cu lacrimile prelingându-i-se încet pe obraji. Nu erau lacrimi de durere sau regret, ci lacrimile savuroase şi liniştitoare ale fericirii şi plăcerii atinse de melancolie. Nu mai plânsese aşa, desfătător, plăcut, de pe vremea când era o şcolăriţă isterică.

Mult timp stătu astfel, lăcrimând neputincioasă, până când, după un timp, se ridică şi se duse la fereastră, unde rămase cu privirea peste apă, spre casa lui Dantry. Acum era întunecată, cu excepţia luminii din camera lui, şi de la o vreme se stinse şi aceea. Cu un mic junghi, Alix îşi dori să nu fi fost discretă, întorcându-se la hotel, când inima îi

striga să stea pe loc, să rămână acolo pentru totdeauna, să nu se mai întoarcă niciodată la vechea ei viaţă. Altă dată, demult, ar fi făcut-o, dar acum ştia că nu ea însăşi era acea care o adusese înapoi, acea fiinţă nepăsătoare care cândva renunţase la toate pentru el, ci obişnuinţa îndelungată, de ani de zile, obiceiurile impuse de lumea în care trăia, bazate pe regula care spune că nu contează ce faci, ci cum faci, regula că niciodată nu trebuie să te laşi descoperit. Şi dintr-odată îşi dădu seama cât de mult o schimbaseră toţi anii aceia, câtă slăbiciune şi câtă duritate se găseau acum în sufletul ei.

„Aş putea să mă întorc chiar în clipa asta”, îşi spuse, numai că nu avea nicio cale de a se întoarce – decât dacă ar fi înotat peste canal, la fel ca Leander. Apoi, îi veni un gând îngrozitor – că poate Tom n-ar fi dorit-o înapoi. Şi-şi aminti cum îşi schimbase brusc atitudinea, la hotel, şi o privise ca şi cum ar fi fost o străină. Poate că preţuia solitudinea pe care şi-o câştigase. Ştia că bărbaţilor le plăcea asta.

„Oricum n-ar conta”, îşi spuse, „dacă mâine m-aş duce înapoi şi aş rămâne pentru totdeauna, dacă n-aş mai pleca niciodată de-aici”. Imediat, însă, se sperie la gândul că poate era prea târziu. Poate că acum n-ar mai fi avut

curajul de a merge până la capăt. Căci chiar şi în asemenea momente, era sinceră cu sine însăşi; fusese sinceră de când se ştia, şi toată viaţa făcuse din cinste o necesitate, dacă voia să supravieţuiască.

„Am fost o proastă, atunci, demult, şi poate că mai sunt proastă şi acum”.

În cele din urmă, conştientă cu o bruscheţe dureroasă de încremenirea nopţii, plecă de la fereastră şi continuă să se dezbrace. Înainte de a se culca, îşi luă doza dublă de somnifer, nu fiindcă ar fi avut nevoie, ci pentru că mai ales în noaptea aceea trebuia să adoarmă imediat, ca să nu se mai gândească în continuare. Dar, odată ce ajunse în pat, cu vălul contra ţânţarilor tras în jur şi lumina stinsă, somniferul nu mai avu niciun efect, de parcă ar fi fost apă. Mintea ei părea să fi luat foc, şi o străbăteau gând după gând, regret după regret, amărăciune după amărăciune, unele după altele, chinuindu-i şi înteţindu-i starea de nehotărâre.

Mult timp îşi spuse că poate ar fi fost mai bine dacă pleca de-acolo cât mai curând posibil, dacă traversa înapoi câmpiile arzătoare, cu trenul acela oribil, ca să stea toată ziua pe veranda casei de oaspeţi a guvernului, jucând bridge şi mahjong, bârfind şi urându-le pe toate femeile

care-i apăreau înaintea ochilor. O fi fost plictisitor, dar nu şi dureros, şi deloc periculos. Apoi, gândul îi pieri de la sine, fiindcă ştia că n-ar fi făcut una ca asta. Întotdeauna făcuse numai ce voia, încă de la început, când tatăl ei o răsfăţase şi-i dăduse tot ce i se năzărea, deşi existau momente când se adâncea în datorii numai ca să-i satisfacă ei poftele. Iar acum avea să facă iar ceea ce dorea – şi dorea să rămână acolo, să-l vadă pe Tom în continuare, noapte de noapte, la nesfârşit, într-un efort de a recupera ceea ce pierduseră. Dorinţa ei, în adâncul sufletului, era aceea de a nu mai pleca niciodată din Nivandrum.

„Voiam să mi se întâmple ceva, şi iată că s-a întâmplat”, reflectă Alix. „Ultimul lucru la care m-aş fi aşteptat sau pe care l-aş fi dorit vreodată”.

Şi totuşi, dorea acel lucru. Îl dorise tot timpul, în inima ei, mai mult decât orice pe lume. Era singurul lucru pe care ar fi putut să şi-l dorească. Căci era din nou îndrăgostită, la fel cum fusese demult, îndrăgostită cu voluptate, fără să-i pese de nimic, aşa cum nu mai fusese niciodată, din ziua aceea când Tom plecase din viaţa ei – pentru totdeauna, aşa cum credeau amândoi. Acum ştia ce anume căutase în toţi acei ani. Îşi dorise înapoi vechile

sentimente şi încercase să le regăsească pe ici, pe colo, pe unde putea, dar nu le mai aflase niciodată, şi după un timp ajunsese să-i placă acea căutare nepotolită şi nesfârşită, diversitatea, curiozitatea perversă care o îndemna să vadă în fiecare bărbat atrăgător un posibil amant. Ajunsese să-i placă atât de mult, încât până la urmă devenise singurul lucru care o mai interesa. Din când în când, încercase să descopere ce anume îi putuse dărui Tom şi numai Tom, dar nu găsise niciodată răspunsul. Pentru ea, toţi bărbaţii erau la fel. Într-un sens, era ca şi cum ar fi fost încă inocentă, dacă n-ar fi existat cicatricele... cicatricele zecilor de întâlniri, întotdeauna sfârşite în plictiseală, nelinişte şi dorinţa de a fugi.

Gândindu-se acum la toate cele întâmplate în timpul serii, i se părea că dintr-odată înţelegea de ce era atât de schimbătoare, stările depresive şi apatice, care o cuprindeau ca şi cum dintr-odată s-ar fi dispreţuit pe sine însăşi. Era vorba de cicatricele pe care le văzuse el, acele cicatrice pe care Alix şi le ascundea cu atâta grijă, încât înainte nu le descoperise nimeni, niciodată.

„Dar nici Tom”, reflectă ea în continuare, „n-a fost cu nimic mai bun decât mine”. Numai că, în cazul unui bărbat, situaţia stătea altfel, din păcate. Sinceritatea o

împiedica să nege acest lucru. Situaţia era diferită. Asemenea lucruri puteau lăsa neatins pe un bărbat, dar muşcau adânc din sufletul femeii, fiindcă în cazul unei femei erau implicate emoţiile, chiar şi în cel mai trecător flirt – femeile implicau sentimentul, romantismul, uneori chiar şi tandreţea. Acum o ştia, poate pentru prima oară, şi-i era ruşine de cinismul ei, de vicleşugul ieftin pe care-l folosise, de aluziile frivole pe care i le făcuse lui Tom, călcându-şi principiile în picioare.

Într-un târziu, somniferul o făcu să picotească şi, în pragul somnului, din nou cufundată în ceaţă, aşa cum fusese la întoarcerea de pe insulă, continua să-şi repete: „Sunt îndrăgostită. Sunt îndrăgostită. Niciodată n-am fost îndrăgostită de alt bărbat. Niciodată nu l-am iubit atât de mult cum îl iubesc acum”.

Se găsea o savoare nouă în această iubire, diferită de primele patimi, aproape inocente, din trecutul îndepărtat, născută din ceea ce li se întâmplase amându-rora de-atunci, o savoare aproape perversă. Ca băiat tânăr, Tom fusese dezirabil; acum era cu atât mai mult. La fel cum un gurmand sau un om căruia îi place să mănânce curry cere tot mai multe garnituri şi mirodenii tot mai iuţi în timp ce-şi degustă drumul prin viaţă, ceea ce-şi dorea ea acum nu

mai era atât dragoste, cât pasiune, iar el i-o putea dărui, acest Tom care era acelaşi Tom şi mai mult decât atât. Acest Tom, dur ca oţelul şi pe jumătate gol, într-un sarong, la fel de bronzat ca orice pescar.

„Mâine am să-l revăd”, îşi făgădui Alix. „Mâine! Nu contează ce se întâmplă cu Albert”.

A doua zi, însă, nu-l văzu, căci încă de dimineaţă, înainte ca efectele somniferului să fi trecut, Tom porni cu pescarii peste Marea Barieră, ca să scape de ea.

Se trezi târziu, iar când Silas îi aduse ceaiul, nu-l întrebă, ca întotdeauna, dacă se simţise bine în seara liberă, ci abia dacă-i vorbi, şi numai ca să-i spună că avea nevoie de mâncare la pachet pentru prânz, căci avea să fie plecat toată ziua.

După ce primise ordinele, băiatul rămase pe loc, fără să facă nimic, ca şi cum ar mai fi avut ceva de spus. Nu dură decât o secundă, dar lui Dantry, care avea nervii întinşi la limită, i se păru că stătea acolo la nesfârşit, tăcut şi cu o expresie de reproş în ochii săi atât de asemănători cu cei mari şi blânzi ai Mariei.

Furios, Dantry îl întrebă:

— Ei, ce e? Ce mai vrei?

Iar băiatul răspunse simplu:

— Nimic, sahib.

Şi plecă. În timp ce dispărea pe uşă, Dantry simţi dintr-odată imboldul de a striga după el: „Şi zi-i afurisitei de soră-ta să nu mai vină niciodată aici, şi s-o ia şi pe Lady Groton cu ea! Nu vreau să mai văd o femeie în viaţa mea!” – dar nu spuse nimic.

Ştia că nu voia s-o mai vadă pe Alix – fiindcă acumn, cu sânge rece, după ce euforia nopţii trecuse, privea lucrurile într-un mod cu totul nou, şi era cam speriat de ceea ce vedea.

„Suntem doi nebuni”, îşi spuse el. „Şi eu sunt la fel de rău ca ea. Ce poate ieşi de-aici, decât necazuri şi nenorociri?” Căci nu-şi închipuia că ar fi fost doar o aventură trecătoare, ca atâtea altele. Nu era nici măcar ca acea pasiune ciudată pe care o simţise la început pentru Maria. Ştia că era ceva mult mai serios, mai profund şi mai de durată. Era ca o malarie recurentă care-şi atacă victima când se aşteaptă mai puţin. Simplul fapt că fusese de ajuns s-o revadă ca să se îndrăgostească iar de ea îi dădea de înţeles cât de serios era totul. Pentru scurt timp, în timp ce se îmbrăca, o urî că apăruse din nou în viaţa lui, căci acum ştia că liniştea i se risipise, că mulţumirea înceată, neschimbătoare, ca a animalelor, a vieţii pe care şi-o

clădise cu atâta grijă se pierduse iar, pentru totdeauna, înlocuită cu... nici el nu ştia ce.

Cu o senzaţie de şoc şi teamă, îşi dădu brusc seama că nu se mai gândise deloc la Maria, din clipa când i se păruse că vedea canoea în penumbra de lângă insulă. Fără ştirea sau voia lui, înţelegea acum că se săturase de ea, că nu dorea s-o mai vadă, şi ştia că ştiuse asta de la început, în adâncul inimii lui pe care nu voia să şi-o asculte – că urma să vină o vreme când frumuseţea ei n-avea să mai conteze pentru el, iar devotamentul nu mai făcea decât să-l plictisească. Aşa fusese tot timpul, acum ştia, dar nu recunoscuse, fiindcă în liniştea îndelungată a zilelor monotone nu păruse să conteze prea mult. Din seara trecută, însă, totul devenise clar. Acum se putea gândi la Maria numai aşa cum era: o metisă drăguţă şi neştiutoare, pe jumătate sălbatică, pentru care nu mai simţea nici cel mai mic interes. „Nenorocul meu e că în viaţa mea nu m-am ostenit să gândesc până la capăt”, conchise el. „Dacă o făceam, genul de situaţii ca asta cu Maria nu m-ar fi tulburat niciodată”.

Rămase toată ziua la pescuit, dincolo de Marea Barieră, deşi nu venise acolo ca să pescuiască, ci numai pentru a scăpa de ea şi de sine însuşi, aşa că pescuitul nu avea

importanţă, decât în măsura în care lupta cu câte un peşte mare îi muta gândurile pentru o vreme. Aşa că rămase în larg toată ziua, cuprins de melancolie. La apusul soarelui, când vântul îşi schimba direcţia, ieşeau şacalii şi se porneau tobele, îşi făcuse din nou un plan de acţiune.

De data asta avea să fugă, fără doar şi poate, luându-l pe Sandy cu el, pe dealuri, ca să rămână acolo până la plecarea lui Alix, şi între timp urma să-i spună lui Sandy că n-o mai dorea pe Maria şi avea să-i dea o sumă cu care să poată trăi toată viaţa în lux, după standardele din Nivandrum. Şi, ca de obicei, imediat ce luase hotărârea, dintr-odată se simţi din nou liber, şi în timp ce barca plutea cu repeziciune spre insulă, traversând Marea Barieră pentru a intra pe apele liniştite ale golfului, îl încercă o senzaţie ciudată de însufleţire. Se hotărî chiar ca, după revenirea de pe dealuri, să plece pentru o vreme la Shanghai sau la Hong Kong. Ar fi fost o schimbare, şi poate că oricum stătuse prea mult timp în Nivandrum. Trecuseră aproape cinci ani de când nu mai plecase la vânătoare. Avea să fie din nou liber, eliberat de Maria, eliberat şi de Alix – de astă dată, pentru totdeauna.

Pentru ca Alix, de la fereastra camerei sale, să nu-l vadă revenind, o luă prin canalele dinspre coastă şi acostă în

spatele insulei, lăsând barca acolo până la căderea întunericului, când Silas o aduse la debarcaderul din faţa casei.

La vederea lui, Dantry nu-l întrebă ce se mai întâmplase în timpul zilei, dar băiatul, după ce aşteptase respectuos o secundă, îl anunţă:

— Doamna englezoaică a venit pe insulă pe la ora cinci.

La care Dantry răspunse:

— Foarte bine.

Şi adăugă:

— Pregăteşte-mi cele pentru vânătoare. Mâine mă duc pe coline.

I se păru că în ochii lui Silas apăruse o expresie de uşurare şi încuviinţare, şi-l chemă din nou, cu intenţia de a-i spune că, deşi Maria era sora sa, ceea ce se întâmpla între ea şi stăpânul lui nu-l privea. Imediat, însă, îşi dădu seama că i-ar fi fost imposibil să spună aşa ceva, aşa că zise în schimb:

— Adu-mi un brandy.

Şi astfel, îşi dădu seama că redevenise el însuşi, acelaşi dinainte, cel de care scăpase în sfârşit vreme de atâtea luni şi ani de zile, când Maria îl făcuse fericit, căci nu ochii, glasul şi atitudinea lui Silas îl mustrau acum, ci chiar el,

omul acela pizmaş, dezbinat, şovăitor, se privea pe sine din ochii lui Silas, vorbindu-i cu glasul acestuia.

Pe la ora nouă era beat de-a binelea, iar când băiatul veni să-l ajute să se îmbrace, îi spuse să-i pregătească hainele europene – şi, ezitând, cu mişcări nesigure, ajutat de Silas, se îmbrăcă, luând pe el cămaşa apretată care de mult se înmuiase şi se cam îngălbenise, din cauza umezelii. Chiar şi în acest timp, continuă să bea.

Iar Silas, învârtindu-se prin jur, îi dădea hainele, le scutura de praf nevăzut, puţin cam jenat şi uşor fascinat de spectacolul stăpânului său care se îmbăta cu repeziciune. Prin aburii beţiei, Dantry era conştient de expresia dojenitoare a lui Silas, şi după un timp ajunse să înţeleagă că în atitudinea servitorului său nu era nimic nou. Silas îl privise dintotdeauna aşa, cu un soi de curiozitate catifelată, ca şi cum ar fi fost un animal exotic. Acum, dându-şi seama, expresia lui îl irita, dar oricât de repede ar fi întors capul, nu-l surprindea niciodată pe băiat uitându-se direct la el. Totuşi, ştia mereu că Silas îi urmărea fiecare mişcare, fiecare schimbare din expresia feţei. Îi simţea ochii observându-l de la spate, şi devenea încet fascinat de speculaţiile privitoare la ceea ce se petrecea în mintea băiatului.

Apoi, beat şi nervos, se întoarse repede din faţa oglinzii, dar din nou Silas fu mai iute decât el, prefăcându-se atras de o pată de pe sacoul de seară pe care-l ţinea în mâini. Uitându-se la el, Dantry îl întrebă:

— Ei, ce tot vezi? De ce te uiţi încontinuu la mine?

Silas, însă, nu se lăsă prins. Chipul lui deveni rece şi opac, în timp ce răspundea:

— Nimic, sahib... Nu înţeleg.

— Vezi prea multe, naibii. Ce e? M-am schimbat cu ceva? Sunt altfel? La ce te tot holbezi aşa?

— Nu s-a schimbat nimic, sahib, replică băiatul.

Apoi zise din nou:

— Nu înţeleg.

La asta, lui Dantry îi trecu prin minte că i-ar fi fost imposibil să descopere vreodată ce se întâmpla în capul servitorului său – şi, beat cum era, i se păru că tot timpul, de-a lungul tuturor acelor luni şi ani, fusese amăgit nu numai de Silas, ci şi de sora lui. Nu ştia ce gândea Maria. N-o ştiuse niciodată. Poate că toţi, chiar şi Sandy, pur şi simplu găsiseră în el un avantaj, îl văzuseră ca pe un om bogat de pe urma căruia puteau trăi. Poate că încă-l mai priveau ca pe un străin pe care-l tolerau pentru ceea ce puteau obţine de la el.

Sau, din nou, se putea ca pe Silas să-l intereseze numai procesul îmbătării omului alb. Poate că se bucura, sau poate-i părea rău. La fel de posibil era şi ca Silas să-şi vadă stăpânul altfel decât se vedea el însuşi, chiar şi în momentele reproşurilor de sine... ca pe un om doborât, împrăştiat şi bun de nimic, căruia merita să-i fie devotat fiindcă-i oferea o viaţă plăcută şi uşoară, şi bani. Poate că-şi spunea: „Încă un european care o ia pe aceeaşi cale ca alţii. Încă un european care-n curând va ajunge la capăt şi va fi înlăturat din drum”. Fuseseră împreună vreme de cinci ani, dar nu avusese nici cea mai vagă idee ce gândea servitorul său despre el. Şi deodată, întrezărindu-i chipul reflectat în oglinda din faţa lui, avu o impresie fugară de dispreţ şi chiar duşmănie.

Se întoarse repede şi-i spuse:

— N-am să mănânc nimic de cină. Mă duc la Sandy.

Apoi, îi veni o idee.

— Când plec, să stingi toate luminile.

Dacă era întuneric, poate că Alix nu mai venea pe insulă, să-i aştepte întoarcerea.

În drum spre Sandy, trecu întâmplător prin apropierea unei alte ambarcaţiuni, cea mai mare şi mai importantă barcă *wallum* din golf, şi recunoscu în lumina slabă a lunii

noi, culcat pe o grămadă de rogojini, trupul ca de taur al Lordului Groton, îmbrăcat în alb, întorcându-se dinspre lagune.

21

Pe tot parcursul dimineţii, Lady Groton îl aşteptase pe Dantry să vină la hotel sau să-i trimită un mesaj prin care o chema pe insulă. Cu puţin timp înainte de prânz, se duse în camera ei şi, încuind uşa, îşi luă binoclul şi se uită mult timp spre insulă, dar nu văzu decât un servitor, un băiat arătos, îmbrăcat complet în alb. Prin ferestrele mari se vedeau salonul şi dormitorul, dar pe-acolo nu se mai mişca nimeni decât băiatul, care intră cu un prilej şi, aşezându-se, răsfoi revistele londoneze ilustrate de pe masă. Apoi, tocmai când se pregătea să renunţe, văzu apropiindu-se de insulă o canoe, la bordul căreia se afla o femeie tânără şi, din câte putea distinge, drăguţă. Barca dispăru în spatele casei, şi nu peste mult femeia apăru iar, în grădină, unde începu să taie flori de jacqueranda şi clopoţei. Intră cu ele în casă şi se duse în dormitorul lui Dantry, unde puse florile într-o vază de pe masă, iar servitorul i se alătură şi vorbiră câteva momente, după care dispărură din nou.

Mai privi casa încă o oră, prin binoclu, şi după un timp femeia trecu prin grădină şi se făcu nevăzută, pentru ca imediat să apară iar din spatele casei, plecând cu canoea.

„Asta e femeia lui”, îşi spuse Alix. A pus florile acolo ca să-l facă să se gândească la ea, când se întoarce. Trebuie să ne fi văzut cineva, aseară. Cineva trebuie să-i fi spus...”

Singură, plictisită şi nervoasă, fără poftă de mâncare, luă totuşi prânzul, apoi aşteptă iar, în arşiţa după-amiezii, fără să se gândească la nimic altceva decât la cele întâmplate cu ani în urmă, în acea primă noapte când îl văzuse şi-i plăcuse chipul lui, cu tristeţea, inteligenţa, chiar şi slăbiciunea ce se citeau pe el – slăbiciunea pe care atunci nu o recunoscuse – în zilele şi nopţile de la Ferma Tipton, când se certau uneori, dar în cea mai mare parte a timpului fuseseră nebuni de fericire.

Pe la ora cinci, când nu mai putu suporta aşteptarea, porunci să i se aducă barca şi traversă canalul, până pe insulă.

La început, nu găsi pe nimeni şi hoinări prin casă, observând multe lucruri pe care nu le remarcase, în emoţia serii trecute. Când în sfârşit ajunse şi în dormitor, nu văzu acolo decât buchetul de flori îndesat în vaza de lângă pat – căci pentru Alix nu era o simplă vază cu flori, ci spiritul acelei femei care venise şi plecase fără ca ea să-i distingă clar faţa. Iar florile, aduse acolo de către femeie, deveniră un simbol al ameninţării care-l putea despărţi pe Tom de ea pentru a doua oară. Mult timp stătu cu privirea la ele, parcă fascinată, întrebându-se cum era acea femeie şi dacă-l făcuse pe Tom fericit, măcar pentru câtva timp. Apoi, îi veni un alt gând: „Dacă aş lua florile, n-ar şti că le-a adus. N-ar afla că a fost aici şi nici nu s-ar mai gândi la ea, ci numai la mine”. În continuare, însă, îşi spuse: „Nu, nu pot face asemenea meschinării. Nu mă pot comporta ca o ţoapă”.

Şi totuşi, o făcu. Ca hipnotizată, porni spre flori şi le luă din vază, gândindu-se: „Acum trebuie să plec cât mai repede, înainte de a apărea servitorul”, şi se simţi cam dezgustată de sine, dar nu le puse înapoi în vază. Ieşi repede pe terasa cu patul indian şi blana mare de tigru, şi se grăbi să coboare scara cea lată, dar nu destul de iute, căci când ajunse jos văzu apărând silueta servitorului,

care-şi încheia în grabă vestonul alb. Nu mai putea face nimic. Nu putea să arunce florile, prefăcându-se că nici nu se atinsese de ele, aşa că se opri, roşie în obraji, aşteptându-l pe servitor să se apropie. Ea, Alix Groton, care nu roşea niciodată, se simţea pe neaşteptate ca un copil mic prins cu mâţa-n sac.

Cu preţul unui mare efort, reuşi să spună:

— Transmite-i sahibului că a venit Lady Groton.

— Da, memsahib.

Văzu că băiatul observase florile şi, înnebunită, adăugă:

— Mai spune-i şi că am luat florile ca să le pun în camera mea. La hotel nu sunt flori.

Îşi dădu seama imediat că spusese o idioţenie, căci era de ajuns ca băiatul să întoarcă privirea şi să vadă, pe insula lui Rasmussen, grădina plină de iasomie, jacqueranda, canne, bignonii şi sute de alte flori. Şi-şi dădu seama, după privirea lui, că înţelesese ce făcuse, şi de ce. Văzu că ştia povestea – toată povestea. Cum o aflase, nu putea să-şi imagineze.

Coborî grăbită în barcă şi ceru să fie dusă înapoi la hotel, încă mai ţinea în mâna înfierbântată nenorocitele alea de flori. Nu le putea arunca peste bord, sub privirea servitorului şi a barcagiului. Rămaseră la ea, la fel ca

Albatrosul după gâtul Bătrânului Mariner, până pe insula lui Rasmussen. Le mai avea în mână chiar şi când debarcă, de-acum urându-le cu patimă, pentru că o făcuseră ridicolă, costând-o demnitatea în ochii unui servitor. Le duse până în camera ei, iar acolo le trânti pe o masă şi o chemă pe ayah. Când femeia intră, îi spuse: — ia-le pe-astea şi aruncă-le la gunoi. Ayaha nu spuse nimic, privind-o doar cu o expresie ciudată, aşa că se întrebă: „Oare ştie ceva? Ce fel de loc e ăsta?” Şi, pentru prima dată, o cuprinse un fel de teamă, simţind ceva din acea groază rău prevestitoare care-l chinuia uneori pe Dantry seara, când ieşeau şacalii şi începeau tobele.

În tot restul serii, aşteptă, aşezată lângă fereastră, iar la asfinţit văzu bărcile de pescuit întorcându-se, fiecare găsindu-şi drumul spre casă ca o pasăre care-şi caută cuibul printre canale şi insule, şi după un timp auzi şacalii începând să se cheme între ei, printre orezăriile de pe ţărm, dar Tom tot nu se zărea nicăieri. Chiar şi când se întunecă, în casă nu se aprinse nicio lumină. Şi, de la o vreme, furia luă locul neliniştii, iar mândria ei rănită strigă: „Nu are niciun drept să-mi facă asta! E un porc şi un laş!” Şi-şi mai spuse: „Acum poate s-aştepte mult şi bine până mai fac vreun efort să-l văd. Urăsc locul ăsta. Voi pleca joi,

cu primul tren, şi nu-am să-l mai văd niciodată”. Dar nu-l uită.

Într-un târziu, în casă apăru o lumină, iar Alix îşi spuse: „S-a întors, se îmbracă şi nu peste mult va veni aici”, şi toată furia îi fu înghiţită iar de anxietate şi dorinţă. Nu peste mult, lumina se stinse. „În câteva minute va fi aici”, îşi zise Alix şi, ridicându-se de pe scaunul de lângă fereastră, se duse la masa de toaletă şi se fardă pentru a patra oară în după-amiaza aceea, iar când termină cu machiajul se îmbrăcă, fără ajutorul ayahei, cu o altă rochie, şi-şi mai puse câteva bijuterii, gândindu-se tot timpul: „Acum se va auzi o bătaie în uşă. Acum Rasmussen va veni ca să-mi spună că e jos, şi mă aşteaptă”. Şi din nou îl văzu limpede, în sarongul purpuriu care-l făcea să arate mai atrăgător ca oricând, pe vremuri.

Nu se auzi însă nicio bătaie la uşă, şi nici Rasmussen nu apăru, iar când se duse iar la fereastră, casa de pe insulă era tot cufundată în întuneric, iar Alix ştiu că nici vorbă să vină, şi aruncându-se pe pat, începu să plângă. Nu ştia de cât timp zăcea acolo, când auzi un ciocănit în uşă şi, acoperindu-şi pe jumătate faţa cu mâinile, întrebă:

— Ce e? Cine-i?

Încerca să-şi controleze vocea, pentru ca ayaha sau

Rasmussen, sau cine-o fi fost în faţa uşii, să nu-şi dea seama că plânsese şi să dea de veste printre insulari. O clipă, avu brusc sentimentul isteric că toţi acei oameni pe care-i văzuse din tren şi din barca wallum, în timp ce plutea printre insule, toţi acei semisălbatici anonimi care roiau peste tot o pândeau şi o ascultau.

Dar nu era decât Rasmussen, care nu venise ca să-i spună că Tom o aştepta jos, ci s-o întrebe dacă voia să ia cina în camera ei. Îl expedie, spunându-i că nu avea nevoie de nimic, apoi se dezbrăcă şi, luând o doză mare de somnifer, se vârî în pat, sperând să-şi piardă conştiinţa imediat şi să nu se mai trezească ore întregi, fiindcă aşteptarea şi dezamăgirea deveniseră insuportabile, ca o durere de dinţi violentă.

Încercă să citească, gândindu-se că aşa avea să adoarmă mai repede, dar cartea pe care o alesese nu însemna nimic pentru ea. Nu putea nici măcar să distingă cuvintele de pe pagini. Tocmai adormea, în sfârşit, când auzi o nouă bătaie în uşă şi, cu ochii închişi, încercă să n-o ia în seamă – dar, după un al doilea ciocănit, uşa se deschisă şi intră, ţinând în mână o lampă cu gaz, Lordul Groton. Deschizând puţin ochii, Alix îi recunoscu silueta masivă, umplând tot cadrul uşii, şi-şi dădu seama, cu un

şoc, că pe tot parcursul zilei şi al serii uitase complet de el, uitase că urma să se întoarcă în seara aceea. Parcă nici n-ar fi existat.

În timp ce Albert traversa camera spre ea, lui Alix îi veni să ţipe, dar rămase mută, cu tot trupul crispat şi ochii încă întredeschişi, privindu-l. Purta un halat pe care ea nu putea să-l sufere şi, la vederea lui, simţi că i se strepezeau dinţii. Ea i-l dăruise, de Crăciun, cu mulţi ani în urmă, crezând că avea să-i placă, fiindcă avea un model cu cai – şi reuşise peste măsură de bine. Halatul fusese spălat de nenumărate ori şi se rosese, dar Groton nu se mai despărţea de el. Ori de câte ori Alix îi sugera să-l arunce, îi răspundea că-i purta noroc. Caii de pe el alergau, săreau peste obstacole şi şanţuri, se ridicau în două picioare, galopau spre potou. Încet, cu trecerea anilor, acel halat devenise un simbol al vizitelor lui Groton la ea. Până la urmă, reuşise s-o facă să deteste caii atât de mult, încât nu se mai ducea nici la vânătoare, nici la curse.

Groton nu scoase o vorbă până ajunse la pat – unde, ridicând plasa şi punând lampa pe masa de alături, se aşeză şi el. Tăcerea lui o făcu să-şi spună: „A aflat. Acum începe scandalul”. Şi-i veni să strige: „Pleacă de-aici! Te rog, măcar în noaptea asta, pleacă!” în clipa următoare

însă, îi văzu pe chip că nu venise ca să rămână. Arăta posomorât şi indispus, iar în colţurile bărbiei masive i se formaseră nodurile de muşchi care indicau întotdeauna că urma să facă o scenă.

— Puteai să mă aştepţi, spuse el.

Alix făcu un mare efort să se controleze, şi răspunse:

— Nu ştiam la ce oră vii, şi eram foarte obosită. A fost reuşită călătoria?

— În unele sensuri, da.

Apoi, îşi scoase un trabuc şi-l aprinse, sub privirile ei, după care întrebă:

— Alix, cine-i Dantry ăsta?

O secundă, Alix ezită, conştientă chiar şi în ceaţa care-o învăluia că trebuia să tragă de timp, să afle cât de mult ştia. Nu avu nevoie de mari eforturi, căci o făcuse atât de des încât, într-un fel, devenise un soi de tehnică fixă.

— Un vechi prieten, răspunse ea. De ce?

— Din curiozitate.

— Nu l-am mai văzut de aproape cincisprezece ani.

— Era băiatul... acel Dantry care avea V.C.-ul?

„Deci, ştie atâta lucru. Şi altceva, ce mai ştie...?”

— Da. Cine ţi-a spus de el?

— Bates.

Numele lui Bates îi simplifica situaţia. Dacă Bates îi vorbise despre Dantry, atunci nu avea nicio informaţie concretă, numai suspiciuni. Bates o protejase de multe ori.

— A apărut aici, aseară, spuse ea. Locuieşte în Nivandrum de mult timp.

Drept răspuns, Groton zise:

— Cred că ştie multe despre locurile astea. Ar trebui să-mi fie de folos.

— Mă îndoiesc.

— De ce?

— N-ar avea cum să ştie lucrurile care te interesează pe tine. Nu e un om foarte practic.

— Asta se vrea o glumă?

— Nu... nu.

De-acum, era sigură că nu ştia toată povestea – nici din seara trecută, nici despre cele întâmplate cu ani în urmă. Era bănuitor şi irascibil, fiindcă omul era Tom Dantry, iar cei ca Tom Dantry îi dădeau întotdeauna un sentiment de inferioritate. Nu-l deranjau niciodată prieteniile ei cu sportivii. Era vorba de acel snobism răsturnat al lui, ura nesănătoasă contra tuturor celor născuţi cu lucrurile pe care el nu le realizase niciodată şi nici n-avea să fie vreodată în stare să le atingă. „Aşa funcţionează sistemul

de castă, acasă”, îşi spuse Alix – căci, dintr-odată, sub imperiul provocării, mintea i se limpezise, şi se simţea în putere şi plină de ură la adresa lui; nu ura fizică pe care o cunoştea de obicei, ci un soi de silă rece şi nepătimaşă faţă de toţi acei oameni ca el ale căror vieţi, ale căror suflete, oricât de îndoielnică ar fi fost existenţa lor, se preocupau numai de bunurile materiale.

Groton spunea:

— Cât de apropiată eşti de el?

— Cândva, l-am cunoscut foarte bine. Am fost prieteni, la Londra, imediat după război.

Fălcile lui se strânseră puţin mai tare.

— Şi de-atunci pe unde-a fost?

— A cutreierat lumea. Pe unde anume, nu ştiu.

— Aşa a vrut?

— A fost dorinţa lui.

— Cred că-i un nătâng nenorocit.

— N-aş zice. Încerca să-şi pună viaţa în ordine.

— Care-i problema cu el? Ce voia să pună-n ordine?

— Multe. Ceea ce i s-a întâmplat în război... şi propriul lui caracter. Nu-i o poveste foarte interesantă. Te-ar plictisi.

Scrumul havanei căzu pe cearşaful de mătase roz, iar lui

Alix îi veni să zică: „Măcar nu e nevoie să fumezi aici”, dar îşi spuse din nou: „Dacă-l las în pace, o să plece mai repede”. Îi venea din nou somnul şi, cu un efort, se ridică în capul oaselor ca să-şi sprijine spatele de perne, conştientă că trebuia să rămână cu mintea limpede, dacă voia să reziste până la sfârşitul jocului, fără să se dea de gol.

— Unul din radicalii ăia afurisiţi, cred – nu...? comentă Groton.

— Cred că se poate spune şi aşa. Oricum, nu-şi găseşte locul în lumea asta, aşa cum e.

— De ce agăţi mereu dobitoci din ăştia?

Alix râse, un râs tainic, la adresa prostiei. Nu-i plăceau în mod deosebit radicalii, intelectualii sau orice altă categorie de oameni. Oamenii n-o atrăgeau prin ideile sau inteligenţa lor, cu altceva, mult mai simplu. „Ce caraghios”, îşi zise, „întotdeauna soţul e ultimul care pricepe adevărul”.

Era obosită şi plictisită, fiindcă mai trecuse prin asemenea scene de nenumărate ori. Ştia toate întrebările şi toate răspunsurile, iar la asta avea mintea mult mai ageră decât el.

Groton continuă, înverşunat şi abuziv, vorbind despre

neglijenţa ei în materie de ceea ce se cuvine şi ce nu, despre stilul provocator în care se îmbrăca şi se uita la alţi bărbaţi, şi despre o mie de alte lucruri. Lui Alix nu-i era greu să-l asculte, dar din când în când se uita la el şi, o vreme, se gândi că poate băuse iar prea mult, dar în cele din urmă îşi dădu seama că nu alcoolul îl făcea să arate şi să se poarte aşa. Chipul lui, în loc de a fi învineţit de băutură, era palid şi păstos, şi în unele momente părea să facă mari eforturi pentru a vorbi. Apoi, Alix îşi simţi din nou plictiseala şi, somnoroasă cum era, i se păru că toţi caii de pe halat se treziseră la viaţă. Se mişcau ameţitor, dând din copite, alergând, ridicându-se pe două picioare, făcând salturi.

Fiindcă nu-i folosea la nimic, nu-şi pierdea niciodată cumpătul şi nu răspundea în timpul acelor lungi scene de gelozie, iar acum nu Groton era cel care o înfuria, ci halatul şi caii ăia prosteşti care se tot agitau. Îşi auzi propria voce întrebând:

— De ce te iei mereu de oamenii ca Tom Dantry? Fiindcă-i urăşti pe toţi gentlemanii? Fiindcă ştii că în multe privinţe sunt mai presus de tine?

Un moment, Groton se holbă la ea, cu gura fără buze întredeschisă, atât de uluit încât părea să nu-şi poată găsi

cuvintele. Apoi, o întrebă:

— Ce vrei să spui cu asta?

— Nimic special.

— Ei, să nu-ţi intre-n cap cine ştie ce prostii. Mă mândresc că sunt Albert Simpson. Mă mândresc că mi-am croit singur drum în viaţă. Mă mândresc cu tot ce am construit. E mult mai mult decât ar fi în stare gentlemanii tăi bolnăvicioşi, care se târăsc la picioarele mele.

Din nou, Alix îl uimi, replicând:

— Da, e foarte adevărat.

Şi, înainte ca Groton să poată răspunde:

— Ce vrei de la mine, Albert? Dacă nu-ţi place ca bărbaţii să stea de vorbă cu soţia ta, de ce te-ai mai însurat cu mine? Trebuia să-ţi iei o femeie suburbană, simplă şi respectabilă, care să poarte pălării fanteziste, nu pe mine. Uneori, am impresia că nu m-ai ales din niciun alt motiv decât că eram Alix Ainsworth, o fată din „înalta societate”, căreia i se făcea multă reclamă în revistele ilustrate. Voiai să le arăţi oamenilor că-ţi puteai lua orice voiai din lume – că nimeni şi nimic nu era prea bun pentru tine. Am fost un fel de pradă valoroasă, şi voiai să te lauzi cu mine. Nu pe mine mă doreai cu adevărat. Dac-aş fi fost doar o Mary Smith oarecare, care locuia în Bloomsbury,

nici nu te-ai fi uitat la mine. Între noi n-a existat niciodată un dram de înţelegere sau simpatie. Îţi doreai doar ceea ce, absolut întâmplător, eram eu.

Mult timp, Groton îşi privi capătul ţigării, fără o vorbă. Alix ştia ce se întâmpla. Îşi stăpânea furia, număra până la zece înainte de a vorbi, ca să nu spună nimic ce-ar fi trebuit apoi să retracteze. Era un afacerist şiret. Îl surprinsese de multe ori, când vorbea cu ea sau cu alţi oameni de afaceri. Dar, în realitate, era cu mult mai mult decât atât, căci deodată, în creierul lui obosit şi tulbure, îşi dădu seama că, poate pentru prima oară, se însurase cu ea fiindcă avusese o şansă de a afla adevărul, iar vanitatea lui se temea. Un moment, Groton ezită, întrebându-se dacă ar fi fost mai bine să continue cu necunoaşterea şi îndoiala, aşa cum făcuse ani de zile, după care, ca un om care ezită să se arunce în apă rece, se avântă:

— Tu de ce te-ai măritat cu mine?

Alix îi răspunse de îndată:

— Fiindcă tatăl meu şi cu mine eram faliţi şi împovăraţi de datorii. Fiindcă mi-ai oferit o sumă mare de bani, fiindcă am crezut că ar fi minunat să fiu colosal de bogată, şi fiindcă eram îndrăgostită de alt bărbat, şi nefericită, şi

puţin îmi păsa cu cine mă măritam.

Apoi tăcu un moment, gândindu-se, străduindu-se să fie sinceră, iar efortul de concentrare o făcea să arate foarte tânără, ca o fetiţă răutăcioasă.

— Cred că banii care-mi reveneau mie au contat, reluă ea. Însemnau că, orice s-ar fi întâmplat, aveam să fiu întotdeauna independentă, n-aş mai fi avut niciodată nevoie de banii tăi.

Groton o mai privi un moment, drept în ochi, obosit, înţelegând pentru prima dată indiferenţa fără fund a femeii cu care se căsătorise, lipsa oricărei speranţe de a o domina vreodată sau de a-i frânge voinţa. Apoi, încet, se ridică în tăcere şi strivi jarul trabucului pe masa de lângă pat, lăsând-o acolo, stinsă, zdrobită şi sordidă, printre propriile ei articole femeieşti, tabachera de aur şi platină, sărurile de mirosit, cartea de rugăciuni. Era un gest mârlănesc şi brutal, iar Alix îşi spuse: „La fel ar vrea să-mi facă şi mie, în clipa asta, dar se teme. E din nou Albert Simpson cel sărac, necioplit, stângaci, speriat de aristocraţie”.

Soţul ei vru să spună ceva, dar gura lui nu făcu decât să se mişte în gol, până reuşi să îngaime:

— Noapte bună.

Şi ieşi din cameră, închizând uşa în urma lui, lăsând-o pe Alix conştientă că în sfârşit îl rănise, pe el, care se credea invulnerabil. Găsise punctul slab al primului Baron Groton, născut sub numele simplu de Albert Simpson, în Wilhelmina Crescent, Birmingham, şi nu-i părea rău. O răzbuna pentru multe. Poate că, de-acum, avea s-o lase în pace pentru totdeauna. Oricum, cu partea ei de avere urma să aibă toată viaţa destui bani, chiar dacă Groton nu-i lăsa nimic prin testament. Însă îi era şi puţin ruşine, ştiind că-l făcuse să sufere fiindcă Tom nu mai apăruse. Albert plătise pentru ceea ce-i făcuse Tom.

Efectul somniferului trecuse, şi era îngrozitor de trează şi surescitată, căci acum credea că trebuia să-şi remodeleze viaţa şi să fie liberă din nou, dar îşi putu pune ordine în gânduri şi, după un timp, se ridică şi-şi aprinse o ţigară, apoi mai luă o doză de somnifer şi, pentru că tot se dăduse jos din pat, merse la fereastră, călcându-şi mândria în picioare, şi se uită spre casa de pe insulă, pentru a vedea că era tot întunecată. Se făcuse târziu, căci tobele începuseră să tacă, treptat, una câte una, printre insule.

După ce se culcă din nou, auzi altă bătaie în uşă, şi când întrebă cine era, un glas îi răspunse:

— Bates, *me lady.*

— Intră.

Valetul intră, în stilul lui respectuos şi cam evaziv, şi cu chipul său cadaveric.

— Ce este? îl întrebă.

— Îmi prezint scuze că o deranjez pe Excelenţa Voastră, dar cred că e ceva în neregulă cu Excelenţa Sa. Nu se simte bine.

— Ce are, Bates?

— Nu prea ştiu, *me lady,* dar febră sigur are. Am vrut să-i iau temperatura, însă nici n-a vrut s-audă. Îl ştiţi cum e. Nu recunoaşte niciodată când se simte rău.

— N-ai chemat un medic?

— Nici asta nu m-a lăsat. A spus că într-un loc ca ăsta nu există doctori buni.

Pe chipul său lung apăru umbra unui zâmbet, în timp ce adăuga:

— Dumneavoastră şi cu mine îl înţelegem pe bătrânul ticălos.

O tulbura zâmbetul acela. Amândoi îl puteau urî pe Groton. Amândoi îl urau. Dar, atâta timp cât trăiau de pe urma lui, n-ar fi trebuit s-o recunoască. Implicaţiile acelui zâmbet erau prea incomode.

Un moment, Alix tăcu, gândindu-se la o mulţime de lucruri, după care spuse:

— Îţi mulţumesc, Bates. Dacă mâine-dimineaţă nu se simte mai bine, voi încerca să găsesc un medic. Pot să-l conving, cred.

— Vă mulţumesc, *me lady,* noapte bună.

— Noapte bună, Bates.

După plecarea valetului, gândindu-se la el, Alix ajunse la concluzia că era un servitor rău, nu fiindcă ar fi fost ineficient sau prost, ci pentru că avea un spirit mult prea independent, iar puterile lui de divinaţie erau prea mari. Nu era deloc plăcut să ai în preajmă un slujitor care-ţi cunoştea motivele, ba chiar şi gândurile. „Probabil e unul dintre acei servitori care sunt implicaţi în crime”, reflectă ea. Avea nişte maniere de cea mai desăvârşită discreţie profesională şi, în cazul ei, Dumnezeu îi era martor că dăduse destule dovezi de discreţie; totuşi, instinctul o înştiinţa că nu era demn de încredere. Întrevederea cu el îi lăsase o senzaţie ciudată de dezgust, ca şi cum ar fi reuşit cumva s-o ia drept complice a uneia dintre intrigile lui. Ca şi cum ar fi implicat-o în ceva necurat. Nu se dăduse de gol prin nicio vorbă sau privire, şi nici măcar prin intonaţie, ci numai cu acea părere de zâmbet, dar Alix ştia că se

gândea la moartea lui Groton şi perspectiva îi făcea plăcere, iar el la rândul lui ştia că şi ea avea asemenea gânduri.

După un timp, stinse iar lumina, dar trecu multă vreme până să adoarmă. Sunetul îndepărtat al tobelor şi bâzâitul insectelor o iritau şi, un moment, când zăcea între somn şi trezie, o cuprinse o spaimă isterică de Nivandrum şi de toată regiunea din jur. Apoi, încă o dată, tocmai când adormea, avu un vis straniu în care căuta cu disperare ceva, dar ce anume, nu ştia. Era conştientă de o cumplită nelinişte şi de nevoia de a se grăbi, în timp ce rătăcea pe nişte străzi urât mirositoare şi câmpii întinse şi pline de praf, şi în cele din urmă printr-o junglă unde părea să audă plantele, copacii, ferigile uriaşe, lianele, crescând peste tot în jurul ei, făcând-o prizonieră. Şi peste tot erau ochi fără feţe care-i priveau zbaterile, după care, chiar când ştiu că era gata de a găsi ceea ce căuta, se trezi ţipând, şi în primul moment de luciditate îşi aminti că toţi acei ochi erau la fel, negri şi apropiaţi. Era ochii femeii numite Leah, doamna Rasmussen, pe care abia dacă o băgase în seamă, pe care n-ar fi observat-o dacă nu avea ochii aceia stranii.

22

Când Dantry sosi acasă la Sandy, îl găsi pe cockney, împreună cu jumătate din familia lui şi vreo şase vecini, aşezaţi în jurul focului. Unul dintre cei prezenţi, al treilea fiu al lui Sandy, stătea cu o tobă între genunchi şi o alta lângă el. Pe când ceilalţi sporovăiau şi jucau cărţi, el bătea în ambele tobe, explorând noi ritmuri, găsind alte şi alte combinaţii de sunete între toba masculină şi cea feminină. Cu excepţia mâinilor care i se mişcau cu repeziciune de la o tobă la cealaltă şi înapoi, stătea absolut nemişcat, complet absorbit de muzică.

La vederea lui Dantry, apărând din întuneric în haine europene de seară, micul grup se cufundă în tăcere – o tăcere atât de adâncă, încât băiatul cu tobele, conştient dintr-odată că acompaniamentul taclalelor încetase, ridică privirea şi se opri şi el. Apoi, unul câte unul, rudele şi vizitatorii, jenaţi şi stingheriţi, plecară pe furiş spre focul dintr-o altă curte, iar băiatul rămas ultimul îşi luă şi el tobele şi dispăru printre boschetele răzleţe de croton şi bougainville care creşteau în apropierea caselor. Era ca şi cum ar fi apărut deodată o fantomă, sau vreo făptură contaminată cu o boală cumplită şi fără nume, iar Dantry

îşi spuse: „Dumnezeule, toţi trebuie să ştie că e ceva în neregulă”. Situaţia se schimbase din nou, redevenind ca la început.

În cele din urmă, numai Sandy rămase aşezat în faţa focului, fumându-şi pipa, mai gras decât prima oară când venise Dantry pe insule, mai blajin şi mai solid, semănând mai tare ca oricând cu un mic Buddha cockney şi rotofei.

În timp ce-l privea pe Dantry apropiindu-se, îşi dădu seama, după mersul lui, că băuse, iar apoi, când observă că Dantry era îmbrăcat aşa cum obişnuiau oamenii ca să ia cina în restaurantele londoneze, înţelese că era beat rău şi, în tăcere, îşi spuse că era mare păcat, după ce lucrurile merseseră aşa de bine atâta vreme. Era mare păcat că se întâmplase tocmai când oamenii de pe insule începuseră să se deprindă cu el şi să-l accepte. Acum, în seara asta, la vederea lui beat şi îmbrăcat aşa cum era, toţi fugiseră din nou, la fel ca în urmă cu ani de zile, când abia venise pe insule. Sandy ştia de ce fugiseră: nu erau băutori din fire, iar la vederea beţiei se simţeau întotdeauna cam ofensaţi. Îi făcea să se simtă la fel de timizi şi ruşinaţi ca atunci când vedeau un nebun. Iar Dantry înrăutăţise lucrurile luându-şi pe el hainele acelea europene. Apariţia unui european beat îi tulbura profund de fiecare dată; când era

beat, orice european devenea fie peste măsură de familiar şi stânjenitor, fie brutal şi duşmănos. Acum, Sandy aşteptă, în timp ce Dantry venea spre el, să vadă ce manifestare a brandy-ului îşi luase cu el ginerele său, şi de îndată ce lumina focului îi dezvălui chipul, se lămuri. Devenise urât şi nefamiliar. Era un chip străin, pe care Sandy, prietenul lui, nu-l mai văzuse niciodată, un chip care-l frapa, în felul său simplu, cam ca măştile pe care le purtau dansatorii pentru a-l reprezenta pe demonul din legenda lui Rama şi a lui Sita.

Îl tulbura, dar rămase tăcut până când Dantry ajunse lângă foc, iar atunci îi spuse: — Bună seara.

Dantry nu se aşeză. Nici nu i-ar fi fost prea uşor, în sacou de seară, să se lase pe vine lângă foc, iar gestul de a rămâne în picioare îl alarmă şi mai mult pe Sandy. Era ca şi cum acea atitudine, laolaltă cu hainele, ar fi fost un soi de declaraţie tacită, ca şi cum Dantry ar fi spus: „Am revenit la ceea ce eram din naştere. Acasă, acolo de unde venim, exista o barieră între noi, şi nici aici n-o poate înlătura nimic...” Iar memoria lui Sandy, întorcându-se cu douăzeci şi cinci de ani în trecut, trezi un impuls obscur de a se ridică şi el, legănându-se puţin pe picioare, la fel ca Dantry, nu arogant, ci supus, aşteptând ordine. Imediat,

însă, îşi spuse: „Toate astea sunt moarte şi îngropate. Niciodată n-am să mai fac aşa ceva. Aici e lumea mea, nu a lui, şi va trebui să se poarte ca atare”.

Fără să-i răspundă la salut, Dantry se mărgini să întrebe:

— De ce-au fugit cu toţii? Am ciumă?

— Nu, răspunse încet Sandy. S-au speriat.

— De ce să se sperie?

— Fiindcă băutura îi transformă pe prieteni în străini.

— N-am băut.

Păstrându-şi calmul, Sandy deveni puţin mai aspru. Era o expresie pe care Dantry n-o mai văzuse niciodată la omuleţul cel trupeş şi binevoitor, dar Sandy continua să-şi spună: „Asta e lumea mea, nu a lui, şi n-are voie nici s-o domine, nici s-o distrugă”.

Cu multă blândeţe, zise:

— Cred că ai băut mult mai mult decât credeam, dacă-ţi închipui că nu poate nimeni să vadă cât eşti de beat.

În timp ce vorbea, înăuntrul lui se petrecu un lucru ciudat. Ştia că nu-l respecta pe acel compatriot al lui, iar acum mai ştia şi că niciodată nu-l respectase. În junglă, la vânătoare, sau acolo, între insule, pescuind şi ducând o viaţă sănătoasă şi paşnică, ştia că era un om mai de soi

decât Dantry. Fără el, Dantry n-ar fi avut parte de vânătoare şi pescuit, nici măcar o nevastă n-ar fi avut, la o adică. Fără el, Dantry ar fi fost pierdut în Nivandrum, complet străin. Până acum, nu se gândise la niciunul dintre aceste lucruri, decât poate o dată sau de două ori, când felul lui Dantry de a se purta cu Maria îl rănise, i-o trecuse cu vederea, în parte din bunăvoinţă, şi în parte ca prieten. Fusese dispus să ignore aroganţa ocazională a acelui om care provenea dintr-o clasă socială diferită şi era atât de neajutorat când ajungea în afara palisadelor şi fortificaţiilor de protecţie ale acesteia. Nu, Sandy era mai de soi, iar acum o ştia. Toţi banii, tot trecutul familial, toate studiile şi educaţia, nu-i aduseseră de fapt nimic lui Dantry, decât cel mult dezavantaje. Într-un fel, faţă de restul lumii, îl slăbiseră. Pe Sandy nu-l deranja băutura, dar lui îi plăcea să bea ca să se distreze, zgomotos, nebunatic, cu voie bună, când avea ceva de sărbătorit. Nu-i plăceau băutorii mohorâţi, care beau în singurătate numai ca să-şi adune curajul şi hotărârea, sau ca să uite de propria lor nefericire, iar acum, ca şi cum focul cu fum dulce-mirositor din faţa lui ar fi răspândit o orbitoare lumină albă, ştia că de aceea bea Dantry; de asta, în cei cinci ani de când se cunoşteau, de fiecare dată când băuse devenise tot mai

nesuferit. Întotdeauna bea nu ca să se veselească şi să sărbătorească, ci pentru a-şi îneca amarul.

De pe chipul lui Dantry, privindu-l la lumina focului, se şterse dintr-odată orice expresie, când semnificaţia cuvintelor lui Sandy îşi croi drum până la minţile lui tulburi. Un moment, simţi nevoia să spună: „Ridică-te în picioare, când vorbeşti cu mine” – dar aproape de îndată, oricât era de beat, ştiu că în acele împrejurări aşa ceva n-ar fi sunat decât ridicol şi grotesc, fără niciun rezultat, risipindu-se prin tăcerea din curte. Un moment, îi fu ruşine, la fel ca nu demult, când Silas îl privea îmbrăcându-se, aşa că spuse fără convingere:

— Sunt eu beat, dar nu chiar atât de beat.

— O să-ţi aduc un scaun, spuse Sandy şi, ridicând glasul, strigă spre casă: Anthony! Anthony! Adu-i lui sahib Dantry scaunul!

Peste câteva clipe, unul dintre băieţii cei mai mici ai lui Sandy veni cu un scaun ţeapăn şi ieftin, singurul din casă, care nu era folosit decât când soţia lui Sandy se aşeza la eleganta maşină de cusut pe care i-o cumpărase soţul ei cu bani primiţi de la Dantry.

Cu mişcări sfioase şi stângace, băiatul puse scaunul lângă Dantry, îi aruncă o privire temătoare şi o tuli înapoi

în întuneric.

Un moment, Dantry rămase privindu-l, dintr-odată stânjenit şi simţindu-se cam ridicol, conştient pentru prima oară de ce, în beţia lui, se îmbrăcase atât de pompos. Pe negândite, îşi luase o ţinută ca pentru un dineu la Londra, într-un efort nevolnic de a-şi restabili prestigiul, ca şi cum ar fi fost deja un târâie-brâu nevoit să cerşească demnitatea şi respectul, în loc de a le primi în mod firesc. Încercase să smulgă cu forţa ceva la care nu mai avea dreptul. Iar acum, stând lângă scaun, îşi dădea seama că, dacă s-ar fi aşezat pe obiectul acela ieftin şi ţeapăn, lângă focul din curtea lui Sandy, în timp ce acesta stătea pe jos, ar fi devenit insuportabil de caraghios. Probabil că vecinii şi copiii încă mai stăteau ascunşi printre tufele de croton şi bougainvillee, privindu-l, zâmbindu-şi unii altora, înăbuşindu-şi chicotelile amuzate. Calmul, chiar şi demnitatea acelui Buddha cockney bondoc, aşezat cu picioarele încrucişate dincolo de foc, nu-l ajutau cu nimic. Era ca şi cum Sandy ar fi spus: „Te-ai făcut de râs. Acum, descurcă-te cum poţi”.

Cu o lovitură de picior neaşteptată, azvârli scaunul prin curte şi, scoţându-şi haina, o aruncă la pământ, după care se dezbrăcă şi de cămaşă. În sfârşit, gol până la brâu, se

aşeză pe pământ, lângă foc, faţă-n faţă cu Sandy, în timp ce acesta, care-l privea tot timpul, nu avea nicio altă reacţie decât umbra unui zâmbet sardonic, atât de vag încât, în lumina pâlpâitoare a focului, Dantry nici măcar nu putu fi sigur că exista cu adevărat.

— Şi acum...? zise el, privindu-l, dar Sandy nu răspunse nici de astă dată.

Venise cu intenţia de a-i propune o partidă de vânătoare, dar acum, cu o sensibilitate parte naturală şi morbidă, parte generată de alcoolul din sângele lui, îşi dădea seama că ar fi fost imposibil, pentru că între ei intervenise ceva, ceva care ar fi stricat toată expediţia şi ar fi făcut-o, deopotrivă cu relaţia dintre ei, să devină încordată şi nefirească. Iar tăcerea lui Sandy îl tulbura, dându-i de înţeles că toţi cei cinci ani petrecuţi în Nivandrum nu duseseră nicăieri. I se părea că, aşa cum Şedea lângă foc, cu pieptul gol, având pe el doar pantalonii negri de seară, era la fel de străin ca în prima zi când sosise pe insule.

Cum Sandy continua să tacă, simţi brusc nevoia de a spune ceva, iar când o făcu, vorbi puţin cam isteric, mergând mai departe decât intenţionase.

— Plec de-aici, spuse el.

La asta, Sandy îi răspunse:

— Cred că ar fi o idee bună. O schimbare ţi-ar face bine. Ai stat mult timp aici, fără să te duci nicăieri. Locul ăsta te deprimă.

Şi din nou, când vorbi, Dantry întrecu măsura, împins de iritare:

— Nu, vreau să zic că plec definitiv.

De astă dată, Sandy nu mai spuse nimic. Mai spusese o dată că pleca, dar n-o făcuse, datorită Mariei. După câteva clipe de tăcere, Dantry continuă:

— Am să-i dau Mariei o sumă de bani. Îi las destul ca să aibă din ce trăi toată viaţa. Voi fi generos.

— Nu mă gândeam la asta, replică Sandy.

— Toţi aţi dus-o mult mai bine, de când m-am însurat cu Maria.

— Nu, n-am dus-o mult mai bine. N-am dus-o cu nimic mai bine.

— Ce vrei să spui?

— Nu ne-ai adus nicio fericire deosebită. O maşină de cusut şi câteva haine europene pentru copii nu înseamnă fericire.

— A fost mult mai mult decât atât.

— Nu cine ştie ce. A fost mai multă nefericire decât

fericire.

— De ce?

— Mai e şi Maria.

— N-am fost bun cu Maria? Nu i-am dat de toate?

— Nimic din tot ceea ce i-ai dat n-a însemnat mare lucru. Nu i-ai dăruit lucrul pe care-l dorea.

Dantry nu-l întrebă: „Şi care era acela?” căci, oricât era de beat, cunoştea toate lucrurile pe care i le refuzase.

— Nu trebuie să uiţi, continuă încet Sandy, că Maria e pe jumătate europeană. Şi chiar dacă n-ar fi fost, nu-i poate plăcea să fie tratată ca un obiect.

— Ţii foarte mult la ea, aşa-i? îl întrebă Dantry.

— Desigur. Înţelegi doar, e fiica mea. Faptul că mama ei e de culoare nu schimbă cu nimic lucrurile. Este o soţie bună. Mi-a oferit o viaţă minunată. Mă face fericit, pe mine şi pe copiii noştri.

O secundă, Sandy tăcu, trăgând din pipă, cu privirea spre foc. Apoi spuse:

— Nu ţi-aş cere să rămâi aici. N-ar rezolva nimic. Am crezut că ar putea fi bine. Aveam îndoielile mele, chiar şi când te-ai însurat cu ea, dar încă mai credeam că poate ieşi bine.

Făcu iar o pauză, ca să-şi scuture scrumul din pipă şi să

şi-o umple la loc; după aceea, continuă:

— Şi-ţi spun sincer că am sperat să fie totul în regulă. O doream atât pentru tine cât şi pentru ea, dar acum ştiu că nu se poate. Am greşit când am crezut că s-ar putea să fii altfel. Nu eşti. A fost o soluţie proastă şi pentru tine, şi pentru ea, şi pentru toată lumea. Acum ar fi mai bine să pleci, iar Maria să te uite. Pot să-i găsesc un soţ bun printre insulari, care să aibă grijă de ea şi să-i dăruiască acei copii pe care tu nu i-ai fi dorit niciodată, fiindcă nu voiai să renunţi la cealaltă lume. Niciun moment n-ai dorit cu adevărat să fii unul dintre noi. Voiai să primeşti totul şi să nu dai nimic.

Apoi, în mod surprinzător, se ridică şi-i întinse mâna, spunând:

— Poate că nu e vina ta. Pentru a judeca nişte lucruri ca astea, trebuie să ştii toată povestea. Îţi urez drum bun. Nu-ţi face griji în legătură cu banii. Maria nu va avea nevoie de ei, fiindcă aici banii nu sunt prea importanţi. Sper ca, într-o zi, să-ţi găseşti şi tu locul în lume.

Aşadar, Sandy îl expedia – Sandy, un marinar cockney care-i fusese shikari, îl concedia ca pe un subaltern. Totuşi, Dantry rămase aşezat pe pământ, stânjenit şi conştient că, pentru a doua oară, Sandy îl pusese în inferioritate. Voise

să vină la el ca un om lezat, să-i acuze, pe Sandy şi familia lui şi toţi cei din Nivandrum, că-l toleraseră numai pentru banii pe care-i primeau de la el, iar Sandy făcuse ce făcuse şi inversase jocul, nu fiindcă ar fi fost mai inteligent sau mai abil, ci pur şi simplu pentru că avea dreptate, pentru că stătea cu picioarele lui scurte şi dolofane proptite pe pământ, bine înfipte în realitate. Această concluzie îl mai dezmetici şi-l făcu să se simtă ruşinat. În acelaşi timp, în suflet i se trezea furia, şi-şi spuse: „Numai ea şi Groton sunt de vină, că au venit aici. Au distrus totul, iar acum Groton o să distrugă şi insulele, şi va corupe toţi oamenii, cu rezervoarele şi docurile lui pentru petrol. Să-i trăsnească Dumnezeu!”

În tăcere, se ridică şi strânse mâna lui Sandy, după care spuse foarte încet:

— La revedere, Sandy.

Iar Sandy îi răspunse, cu o demnitate stranie, uşor stingherită:

— La revedere, domnule.

Apelativul „domnule” avu aproape efectul unei lovituri. Un moment, îl lăsă fără cuvinte. Era ca şi cum, doar prin acel singur cuvânt, Sandy ar fi condamnat tot ceea ce era şi tot ce reprezenta Dantry, întreaga lume de unde venise

şi din care Sandy scăpase atât de sigur, atât de triumfător, câtă vreme el nu se putuse desprinde de ea niciodată. Căută pe chipul lui Sandy o urmă de ironie, nesigur dacă vorbise aşa intenţionat, sau dintr-o obişnuinţă moartă de mult, dar trăsăturile dolofane şi agreabile ale micului cockney erau calme şi lipsite de orice expresie.

Nu-i mai rămăsese decât să-şi ia rămas-bun, şi nu ştia cum s-o facă într-un mod cât mai demn. Sandy îl ajută puţin, întrebându-l pe neaşteptate:

— Şi Maria?

— Cred c-ar fi mai bine să nu ne vedem. Aşa o să-i fie mai uşor.

— Poate.

Şi, din nou, peste chipul lui rotund trecu acea părere de zâmbet, vagă dar destul de puternică pentru a sugera: „Aşa o să-ţi fie ţie mai uşor. Acum, poţi să fugi din nou. Poţi să fugi, dar eul tău nepreţuit te va aştepta în port, la Singapore, în Batavia ori în Shanghai, sau oriunde vei debarca.

Apoi, fiindcă nu mai era nimic altceva de făcut, Dantry se întoarse şi plecă de lângă Sandy şi micul foc, dar înainte de a ajunge la poartă îi auzi glasul:

— Ţi-ai uitat haina şi cămaşa.

Oare puterea lui Sandy de a-l face să se simtă ridicol nu avea margini?

Strigă peste umăr:

— Aruncă-le naibii-n foc!

Apoi ieşi afară din curte, unde privirea sardonică a micuţului Sandy nu mai putea să-l urmărească, dar încă nu era liber, căci în timp ce se apropia de micul dig apăru dintre bambuşi, venind spre el, silueta familiară a Mariei. Luna răspândea destulă lumină ca s-o recunoască de îndată, şi chiar pentru a-i distinge faţa şi ochii mari şi negri, când ajunse lângă el. Părea foarte scundă, iar apariţia ei făcu să i se strângă brusc inima, nu de teamă sau afecţiune, ci de milă... mila contra căreia nu putea niciodată să se înarmeze, mila de care nu putea să scape decât cu fuga, mila ascunsă în adâncul tuturor slăbiciunilor şi nehotărârilor lui, astfel încât nu-şi găsea niciodată liniştea. Şi-l mai încerca şi un soi de mirare, în creierul lui tulbure, că la vederea ei, care cândva îi stârnise o excitaţie atât de puternică, acum nu mai simţea nici cea mai mică dorinţă.

Se opri la capătul digului, fiindcă altceva nu avea ce să facă, fără să spună nimic. Maria fu aceea care vorbi prima. Spuse doar atât:

— Dantry.

Iar acum, propriul lui nume părea şi mai nepotrivit, şi mai ruşinos decât oricând. Cumva, faptul că-i zicea „Dantry”, nu „Tom”, se afla la originea tuturor problemelor, ca un fel de simbol. De aceea n-o cunoştea deloc; de aceea niciodată n-o cunoscuse, acela era motivul pentru care nu reuşise să cunoască pe nimeni dintre insulari. Pentru toţi, el nu fusese niciodată „domnul Dantry”, sau „sahib”, sau „domnul Tom”, ori măcar „Tom”, ci doar „Dantry”, un apelativ impersonal care nu însemna absolut nimic – nu exprima nici demnitate, nici respect, nici prietenie sau intimitate; însemna doar că încercase să ia tot ceea ce-i ofereau ei şi să nu le dea nimic în schimb. Într-un moment de o limpezime orbitoare, privind făptura scundă şi nemişcată în lumina lunii, văzu pentru prima oară tabloul complet.

Spuse, cât putea de blând:

— Da, Maria?

— Ce-am făcut?

Nu-i putu răspunde. Cum ar fi putut? Cum ar fi putut-o face să înţeleagă – pe ea, o copilă simplă şi directă, care trăia într-o stare naturală, când nu reuşise să le facă nici pe alte femei, mult mai mature, mai înţelepte şi mai

subtile, să înţeleagă că venea o vreme când toate se comparau cu o singură femeie, iar situaţia devenea insuportabilă. Aşa că zise doar atât:

— Nimic, Maria. Tu n-ai făcut nimic. Eu sunt cauza.

Îl privi nedumerită, iar Dantry simţi dintr-odată imboldul de a-i pune mâinile pe umeri spre a încerca s-o ajute să înţeleagă, dar se temea s-o atingă, pentru ca nu cumva gestul acela să readucă toată fericirea stranie, animalică şi sănătoasă pe care o cunoscuseră împreună, slăbindu-i din nou puterile. Şi era hotărât să fugă; trebuia să fugă.

Totuşi, nu avea curajul de a-i spune că pleca pentru totdeauna, şi că atunci îl vedea ultima oară. Pe asta trebuia s-o lase în seama lui Sandy.

— Când te întorci? îl întrebă ea.

— Nu ştiu, minţi Dantry. Am să dau de veste prin Silas.

Câteva clipe, domni tăcerea, iar Sandy auzi tobele începând din nou să bată, în curtea lui Sandy, şi acum ştiu sigur că restul familiei, vecinii, tânărul toboşar, aşteptaseră cu toţii, privind din tufişuri, până când plecase. Acum, când ciumatul nu mai era, veniseră înapoi.

— Dantry, spuse încet Maria, voi face tot ce-mi ceri, fiindcă vreau ca tu să fii fericit.

Cuvintele ei îl umplură de ruşine, fiindcă în viaţa lui nu

rostise aşa ceva, nici chiar faţă de Alix, cu ani în urmă. Dacă atunci ar fi făcut-o, toată viaţa lui ar fi decurs altfel. Voise ca oamenii să fie fericiţi, nu spre binele lor, ci fiindcă fericirea lor îl făcea să fie fericit la rândul lui. Când ceilalţi nu puteau fi fericiţi, fugea.

Într-un târziu, spuse:

— Nu poţi face nimic. Acum e prea târziu ca să mai facem ceva.

Şi, de teamă să nu creadă că încerca s-o acuze, adăugă:

— Înţelegi, Maria, tu nu ai nicio vină... de vină sunt nişte lucruri care s-au întâmplat demult... şi au continuat ani şi ani de zile...

Ştia că-i era imposibil, ei, care nu cunoştea altă lume decât golful, insulele, să înţeleagă de ce anume avea nevoie, şi o clipă o urî pentru că-l iubea. În cele din urmă, întotdeauna ajunsese aici: ajunsese să-i urască pe cei care-l iubeau, care cumva, într-un mod obscur, îl încărcau cu responsabilităţi, îi trezeau mila şi-l făceau să se simtă nefericit. Numai Alix nu-i făcuse niciodată asta, nici măcar o dată. Acum înţelegea clar, pentru prima oară, că acesta era motivul pentru care o folosise ca un standard după care să măsoare alte femei. Îl iubea, dar îl lăsa liber, fiindcă şi ea era liberă, în pofida tuturor; în pofida lui

Groton şi a vieţii pe care o avusese, era mereu liberă. „Liberă”, îşi spuse. „Strălucitoare şi liberă”. Şi deodată, o văzu foarte clar, în toată frumuseţea ei, cu faţa ei copilăroasă, ca şi cum ar fi fost învăluită într-o lumină care-l împiedica s-o mai vadă pe Maria. Din toată decadenţa şi aristocraţia ei, ieşea în evidenţă doar acest aspect pozitiv. Era limpede, necomplicată şi liberă. Poate că fuseseră necesare sute de ani pentru a produce această libertate, la fel cum şi decadenţa avusese nevoie de sute de ani ca să se contureze.

Acum, când se trezise pe jumătate din beţie, mintea-i funcţiona cu o luciditate sclipitoare, aşa că părea să vadă toate lucrurile în acelaşi timp şi să înţeleagă totul cu o putere nici plăcută şi nici utilă, aşa că drumul pe care-l avea de urmat se distingea mai clar ca oricând. Trebuia să plece şi să termine cu toate, înainte de a le aduce necazuri şi altora, înainte de a le încurca vieţile şi a le corupe sufletele. Putea să bea până murea, putea să cutreiere cârciumile de pe toate insulele şi din toate oraşele Orientului. Dar Alix ar fi trebuit să termine şi ea, fiindcă o apăsa acelaşi blestem, numai că ea n-ar fi făcut-o niciodată, ea era mai înţeleaptă, mai dură şi mai dispreţuitoare – şi liberă.

Stătu acolo mult timp, fără s-o mai ia în seamă pe Maria, cu mâinile lipite de capul care-i plesnea de durere, acoperindu-şi ochii ca pentru a scăpa de lumina slabă a lunii noi, feciorelnice – luna acea care era nouă şi proaspătă, având în faţa ei eternitatea. Era momentul celei mai negre nefericiri pe care o cunoscuse vreodată, iar cea care-l salvă fu Maria, cu atingerea ei. Când îşi coborî mâinile şi o privi, văzu că se prosternase la picioarele lui, îmbrăţişându-i genunchii. Plângea încet, spunând:

— Dantry, voi face tot ce pot ca să fii fericit... fiindcă, în inima ta, eşti un om bun.

O lăsă acolo, zăcând la pământ, şi porni repede spre canoe, nu ca să plece pe insula lui, ci să plutească în derivă pe canalele şi lagunele fermecate. În timp ce barca dispărea în ceaţă, o alta se ivi din umbra de lângă mal, lunecând pe apa ca oglinda spre micul dig al lui Sandy.

23

După plecarea lui Dantry, Sandy rămase aşezat lângă foc şi, după un timp, unul câte unul, copiii şi vecinii reapărură să-şi reia locurile în micul cerc. Lui Sandy, însă, îi pierise buna dispoziţie, şi nu-şi reluă glumele care-i făceau pe toţi să râdă. Haina şi cămaşa lui Dantry zăceau pe jos lângă el, şi nu vorbi despre ele, nici nu glumi pe seama lor, căci se întreba cum avea să-i explice Mariei ceea ce-i spusese Dantry, fără s-o rănească prea dureros. Ştia prea bine că, la plecarea lui, Maria trebuia să-l fi urmat – dar mai ştia, căci de-acum îşi cunoştea foarte bine ginerele, şi că Dantry n-avea să-i spună adevărul, ci numai s-o descurajeze. Îşi zise din nou: „Nu mai e nimic de făcut. Cu cât pleacă mai repede din Nivandrum, definitiv, cu atât mai bine. Căci fiecare zi pe care o mai petrece aici nu va fi decât o nouă tragedie”. Şi reflectă că primul tren avea să plece abia a doua zi după-amiaza, târziu. Nu de Dantry se temea, ci de ceea ce-ar fi putut face Maria.

Lângă el, al treilea dintre fiii lui bătea tobele, căutând ritmuri noi, şi după un timp unul dintre bătrâni începu să-l acompanieze la flaut, mai întâi stabilind o temă muzicală, pentru ca apoi s-o cânte amândoi împreună, cu

nenumărate variaţiuni. În unele momente, vecinii conversau încet, dar în cea mai mare parte a timpului rămâneau tăcuţi, căci se părea că Dantry lăsase în urma lui nu doar sacoul şi cămaşa, obiecte palpabile, ci şi un un soi de umbră care făcea focul să pălească şi temele muzicale ale bătrânului cu flautul să sune tot mai melancolic şi sinistru.

Sandy stătea cu privirea spre foc, fără să mai arate ca un Buddha vesel, ci ca unul grav, în genul celor din nord, până când, de la un timp, deveni conştient de o anume rumoare din jur, o agitaţie neliniştită, şi ridicând ochii văzu că bătrânul cu flautul se oprise din cântat şi făcea semnul împotriva deochiului, cu degetele lui uscate şi noduroase. Pe chipul lui zbârcit se citea o expresie îngrozită şi, urmărindu-i direcţia privirii, Sandy o descoperi pe Leah, nevasta lui Rasmussen, care stătea tăcută lângă foc. Era îmbrăcată într-un sari negru, aşa că, în penumbră, i se vedea doar faţa cu ochi apropiaţi, atât de frumoasă, dar şi tulburătoare totodată, cu expresia ei răuvoitoare şi semnele răutăţii din suflet.

Copiii fugiră, dar adulţii rămaseră pe loc, temători, dar nedorind s-o jignească plecând. Sandy, cu privirea spre ea, îşi spuse ca întotdeauna: „Toată treaba asta cu deochiul e

o prostie”. Totuşi, era şi el tulburat, în chip neclar, poate nu atât de vrăjile ei, cât de senzaţia acelei răutăţi subtile. Nu pleca niciodată de pe insula lui Rasmussen, nu mai venise la Sandy din noaptea aceea de demult, când Maria plecase pe furiş spre insula lui Dantry, noaptea când începuse toată nefericirea ei. Acum, pentru prima oară, îi trecu prin minte că era posibil ca Leah să aibă vreo legătură cu comportamentul Mariei.

Făcu un efort, mai cu seamă de ochii tuturor celorlalţi, să-i considere vizita ca fiind ceva absolut normal, şi o invită:

— Stai jos, Leah.

Fiindu-i cam teamă de ceea ce avea ea de spus, vorbise în engleză, limbă pe care vecinii lui n-o înţelegeau decât vag, sau chiar deloc.

Iar Leah îi răspunse, tot în engleză:

— Nu stau jos. Am venit s-o văd pe Maria.

— Ce treabă ai cu Maria? se interesă Sandy.

— S-o ajut.

— Cu ce s-o ajuţi?

— Să-i spun cum să-şi ia bărbatul înapoi.

Sandy rămase tăcut câteva clipe, ca să câştige timp. Apoi spuse:

— Maria încă îl mai are pe bărbatul ei.

Leah zâmbi. Nici nu se putea numi tocmai zâmbet, arătând mai degrabă ca expresia unei profetese în transă... A unei prezicătoare, acea Cassandra care mereu prevedea corect viitorul, fără ca nimeni s-o creadă decât când era prea târziu.

— Nu-l are, replică ea, cu îndărătnicie. Şi o ştie şi Maria.

— Maria nu-l mai vrea, insistă încăpăţânat Sandy.

— Maria îl vrea pe bărbatul ei... îl vrea fericit.

Un moment, Sandy căzu pe gânduri. „Poate că, la urma urmei, ar fi în stare s-o ajute. Poate că totuşi o fi ceva de capul tuturor scamatoriilor ei. În fond, Leah i l-a obţinut pe Dantry, din capul locului, O fi interesând-o şi pe ea. O fi vrând să şi-l ţină sieşi. Ştiu eu, poate că nici n-am dreptul să mă amestec. Oricum, n-are ce rău să facă”. Aşa că spuse:

— Maria e în casă. Să nu-i faci niciun rău.

— Ce rău? întrebă Leah, cu un zâmbet binevoitor. O fac pe Maria fericită. Ştiu ce vrea Maria.

— În regulă.

— Mulţumiri, răspunse femeia şi porni prin întuneric spre coliba cea mai mare.

Ceilalţi o urmăreau cu ochi plini de uimire. Leah mergea

încet, cu demnitatea unei profetese, şi când dispăru în casă, ca o umbră, Sandy simţi brusc nevoia de a o urma, ca s-o trimită înapoi pe insula lui Rasmussen înainte de a fi apucat s-o vadă pe Maria, dar nu se clinti din loc. Nu numai lenea îl împiedica, ci şi faptul că îmbătrânea şi nu-i mai era la fel de uşor să se ridice şi să se aşeze ca odinioară.

24

A doua zi dimineaţă, la ora opt, pe Lady Groton o tre zi din somn o bătaie puternică în uşă. Încă buimacă din cauza somniferelor pe care le luase, se dezmetici cu greutate, ca să răspundă, aşteptându-se ca uşa dormitorului ei din Hill Street să fie deschisă de Harris. Dar uşa, care în mod foarte ciudat nu era nici pe departe aceea a propriului ei dormitor, se deschise ca să intre Bates, care părea atât de agitat pe cât ar fi fost posibil din partea lui. Maşinal, Lady Groton îl întrebă:

— Ce e, Bates?

După care îl ascultă, încercând să-şi dea seama unde se afla şi de ce nu avea în cameră un cămin în care să ardă focul.

— Excelenţa Sa, spuse Bates, nu se trezise de-a binelea. Părea să fie într-o stare de toropeală, aşa că acum, nemaiputându-se împotrivi, Bates îi luase temperatura, constatând că era cu câteva grade peste cea normală.

— Mă tem, *me lady,* adăugă el, că are una din febrele alea orientale.

În clipa aceea, totul se limpezi în jurul ei, îndeajuns ca să-şi spună: „Nu te temi deloc. Sper să fie aşa cum spui.

Speră să aibă cel puţin ciumă”. Dar, cu un mare efort de a se aduna, zise:

— Cred c-ar trebui să chemăm un medic, doar că nu ştiu pe cine să trimit după el, şi nici unde.

— M-am interesat, *me lady,* la acel Rasmussen, şi nu e niciunul, decât un fel de vrăjitoare.

Ezită o clipă, apoi adăugă:

— Am auzit că uneori pot fi destul de pricepute. Au tot felul de leacuri locale pentru muşcăturile de şarpe, şi altele asemenea.

După un moment de gândire, Lady Groton răspunse:

— Nu, nu putem face aşa ceva. Lord Groton s-ar supăra.

Bates replică:

— Rasmussen a spus şi că mai e un fel de doctoriţă – o metisă, sau aşa ceva – care locuieşte în capitală. O cheamă Mees Opp... doar că drumul până acolo e lung, şi nu circulă niciun tren.

Numele îi reaminti pe dată înfăţişarea acelei femei masive şi mămoase, îmbrăcată în alb, cu flori decolorate pe pălărie. Lady Groton o revăzu în minte aşa cum arătase pe peronul gării, calmă, senină, liniştitoare, în mijlocul pelerinilor şi al vânzătorilor de turte de orez. O văzu iar şi cum o văzuse de la fereastră, tratându-i pe insularii

bolnavi şi suferinzi care aşteptau la coadă. Şi deodată, îi reveni gândul că acea femeie juca un rol în propriul ei destin. Un gând care tot revenea, iar şi iar. Îşi zise, însă: „Nu pot să fiu aşa idioată. Trebuie să gândesc raţional” – şi spuse:

— Putem telegrafia la Mardas sau la Colombo, să trimită un medic cu avionul.

Bates, însă, îşi dădu seama de greşeală.

— Am vorbit şi despre asta, *me lady,* cu Rasmussen. Nu există niciun loc unde să poată ateriza un aeroplan, şi oricum e îndoielnic că ar veni vreun medic.

— Chiar dacă ştie cine e pacientul?

Bates zâmbi afectat.

— Tocmai asta e, *me lady.* Nu le putem spune. Excelenţa Sa a interzis cu stricteţe să chemăm un doctor.

— Când?

— Aseară, când încercam să-l conving să mă lase să-i iau temperatura. A zis: „Un lucru să fie clar, Bates: dacă mă îmbolnăvesc, nu trimiţi după niciun doctor. Sunt un om viguros şi am s-o scot la capăt, dar nu permit să se-amestece niciun doctor aici. E un ordin”, a zis, „cel mai strict ordin pe care ţi l-am dat vreodată, şi nici chiar Excelenţa Sa nu poate trece peste el. Lucrezi pentru

mine”, a zis, „nu pentru ea”.

— De ce-a spus asta?

— Nu sunt sigur, *me lady,* dar ştiţi cum e cu doctorii. Mereu îl fac să ocărască. Şi pe urmă...

Şovăi un moment, apoi se avântă:

— Cred că nu vrea să se afle de ce a venit aici. N-ar trebui să ştiu asta, dar am aflat.

Din nou, la fel ca în seara trecută, pe chip îi trecu umbra unui zâmbet confidenţial, iar Lady Groton avu un moment de nelinişte. Era înfricoşător cât de multe ştia Bates. N-o deranja câte ştia despre ea, atâta vreme cât n-o recunoşteau unul faţă de altul. Pe neaşteptate, îl întrebă:

— De-aici se poate trimite o telegramă?

— Nu, *me lady.* M-am interesat. Trebuie să fie trimisă din cealaltă parte a munţilor.

— Vrei să spui că la gară nu există telegraf?

— Nu, *me lady.* Aşa stau lucrurile pe-aici.

Lady Groton stătu un moment pe gânduri, obosită şi cu mare efort.

— Atunci, cred că tot ce putem face e s-o aducem pe Mees Opp.

— Excelenţa Sa nu poate suferi doctorii, replică Bates. O doctoriţă ar face să-i crească şi mai mult tensiunea.

Dintr-odată, pe Lady Groton o cuprinse furia, o furie cumplită, pentru că Albert o pusese într-o asemenea situaţie, singură, izolată în locul acela uitat de Dumnezeu, cu el bolnav şi neputincios, fără medici, surori, telegraf, fără condiţii de lux, şi totul numai fiindcă voia să adune şi mai mulţi bani şi să aibă şi mai multă putere. O dorea atât de mult, acea victorie asupra lui Hugo Deakin, încât era gata să-şi pună viaţa în pericol, mai degrabă decât să transpire vestea că era în Nivandrum. Mai degrabă ar fi murit, decât să-l lase pe Deakin să-i descopere secretul. Era incredibil; şi totuşi, în mod vag, obscur, era şi ceva magnific în această hotărâre şi îngustime a scopului. Probabil aşa deveneau bogaţi şi puternici oamenii ca Albert. Dar era şi înspăimântător, fiindcă se învecina cu nebunia.

— Cred că am ajuns dincolo de ceea ce vrea sau nu vrea Lordul Groton, spuse ea. Dacă zace fără cunoştinţă, nu poate să se ia la ceartă. Şi cred că asta ne aduce din nou la Mees Opp. Cum ar putea ajunge aici?

— Cu vaporul, *me lady.*

— Cât ar dura?

— Două, trei zile.

Reflectă din nou, apoi spuse:

— Mă duc să-l văd şi eu, apoi îi voi trimite un mesaj domnului Dantry. În împrejurările astea, el ne va fi de cel mai mare folos. Locuieşte aici de cinci ani. Ar trebui să ştie ce e de făcut.

I se păru că-l auzea pe Bates spunând:

— Foarte bine, *me lady,* cred că e cel mai înţelept lucru.

Totuşi, nu putea fi sigură, fiindcă în adâncul ei o voce rostea întruna: „De Mees Opp ai nevoie. Ea le poate rezolva pe toate. Pe Mees Opp trebuie s-o chemi”.

Simţea o oboseală stranie şi, un moment, îşi spuse: „Poate că şi eu am să mă îmbolnăvesc”, dar era conştientă de prezenţa lui Bates, care stătea acolo privind-o, aşa că zise:

— Asta-i tot, Bates. Dacă am nevoie de tine, te chem.

Când Bates ieşi, avu impresia că pe chipul lui se citea aproape o expresie de satisfacţie, ca şi cum şi-ar fi spus: „Au nimerit şi ei la înghesuială. Acum vor şti ce înseamnă să fii sărac şi să n-ai bani de doctor. Acum nătărăul ăla blestemat o să bolească şi-o să moară, ca tot omul”.

Pentru prima oară, era profund tulburată de Bates, cu stilul lui încrezător, ca şi cum ar fi căutat, pe dibuite, cu cea mai mare diplomaţie, să încheie o alianţă cu Albert.

După ce se fardă şi-şi aranjă părul, luând pe ea şi un

capot, se simţi mai puţin ameţită şi amorţită, deşi creierul încă mai părea să-i fie învăluit în vată, iar când ridică mâna îi era grea ca plumbul şi avea senzaţia stranie că nu era a ei.

Era pentru prima oară că se ducea în camera lui Groton şi, când o văzu, îi veni să râdă, nu numai din cauza camerei în sine, ci şi la gândul că Albert o alesese, fără îndoială, pentru că era cea mai mare şi impozantă din tot hotelul lui Rasmussen. Zăcea, grotesc, într-un pat vast, din lemn de tec, ornamentat cu sidef, pe un covor roşu decolorat, iar la vederea lui Albert, zăcând doar pe jumătate conştient (cum nu-l mai văzuse niciodată, în toţi anii de când erau împreună), avu un şoc neaşteptat. Parcă nu l-ar mai fi văzut niciodată aşa cum era, parcă niciodată nu văzuse cât de umflat şi grosolan putea fi, căci acum scânteia, vitalitatea, energia care mereu îi însufleţea făptura voluminoasă, transformând simpla greutate în putere, lipsea, şi arăta stins, inert şi greoi, cu conturul dur al fălcilor brutale înmuiat şi toţi muşchii feţei fleşcăiţi.

Apoi, îşi aminti vag, ca şi cum ar fi visat, ce se întâmplase în noaptea trecută, cearta din dormitorul ei, când pentru o clipă se purtase ca o femeie simplă şi vulgară; şi o cuprinse o senzaţie de ruşine şi silă de sine,

pentru că trăise timp de peste optsprezece ani cu mormanul ăla de carne ce zăcea acum pe pat, pentru că îl putuse accepta iar şi iar cu indiferenţă. Şi dintr-odată se gândi la Tom Dantry şi la trupul lui atât de diferit, zvelt, dur şi bronzat, oricât de mult ar fi băut. Şi simţi o dorinţă stranie de a-şi plânge singură de milă, pentru toate greşelile pe care le făcuse, pentru toată nesocotinţa şi nefericirea ei înfrigurată. Cu privirea spre Groton, îşi spuse: „Indiferent dacă mai trăieşte sau moare, între noi totul s-a terminat. N-am să mai fiu a lui niciodată”. Totuşi, în inima ei, îşi dorea cu neruşinare să moară, căci acum ştia că, atâta timp cât mai era viu, şi poate şi multă vreme după aceea, avea să-l vadă mereu aşa, trădat de boală, greu, umflat, învineţit, cu gura puţin căscată, şi de fiecare dată când îl vedea sau se gândea la el avea să-şi aducă aminte că-şi vânduse lui trupul ei fin şi zvelt, şi nu o dată, ci de nenumărate ori.

Aplecându-se peste pat, conştientă că Bates o privea cu coada ochiului, curios să vadă cum se purta, îşi dădu seama că trebuia să se prefacă într-un fel, pentru a-i şterge definitiv de pe buze zâmbetul acela insinuant, o prefăcătorie care, chiar dacă probabil n-avea să-l păcălească, măcar să-l pună totuşi la punct.

Jucând rolul soţiei devotate, spuse:

— Albert! Alberti Eu sunt, Alix!

Ochii albaştri şi stinşi se întredeschiseră, dar cu privirea în gol, departe dincolo de ea, fără s-o vadă. Apoi, Groton scoase un grohăit slab şi închise ochii la loc. Încercă să-l trezească iar, fără niciun rezultat, după care îi spuse lui Bates:

— Am să-i scriu domnului Dantry. Poţi să trimiţi mesajul imediat. Dacă vrem s-o chemăm pe Mees Opp, trebuie s-o facem de îndată, dar mai întâi vreau să aud ce ne sfătuieşte domnul Dantry. Mai bine du-i personal răvaşul, şi aşteaptă un răspuns.

— Foarte bine, *me lady.*

— Ţi-l aduc când îl termin, mai spuse ea şi ieşi, lăsându-l pe Bates încântat că avea să-l vadă de aproape pe acel Dantry, la el acasă, unde putea descoperi tot felul de lucruri, ce fel de mobilă avea, ce servitori şi ce stil de viaţă, şi dacă era într-adevăr atât de gentleman pe cât părea.

În camera ei, Alix îşi deschise trusa de scris, dar când începu mesajul constată că nu-i era deloc simplu să-i scrie, fiindcă mai dorea şi alte lucruri pe lângă simplele informaţii despre Mees Opp sau vreun alt medic. Acum îşi

dădea seama că Tom o evita cu deliberare, şi se cam temea să nu fi plecat deja, în timpul nopţii, iar acum, cu Albert zăcând în patul acela îngrozitor, ca un animal bolnav, nu şi-l putea imagina pe Tom lăsând-o acolo singură, într-un hotel străin, cu un proprietar slab de minte şi Bates devenind tot mai dificil. Iar prin minte îi plutea mereu, ca o ispită subtilă, gândul că la urma urmei, indiferent dacă Albert murea sau nu, avea să scape curând de el, după care îl putea avea din nou pe Tom, poate pentru totdeauna. Nu mai era atât de tânără; poate că venise vremea să se gândească la un mod de a se aşeza locului, definitiv; iar la gândul îmbătrânirii, o străbătu un mic fior de oroare. Şi în sfârşit, pe când se chinuia aşa, încercând să găsească un mod de a-şi realiza cât mai bine scopul acela complicat, îi reveni în minte imaginea lui Tom, aşa cum arătase în acea primă seară când veniseră dansatoarele, şi ştiu că-l dorea mai mult decât pe oricare alt bărbat din lume, şi că în viaţa ei nu existase niciodată altul.

De trei ori scrise mesajul şi-l distruse, şi ar fi putut continua aşa toată dimineaţa, dacă n-ar fi presat-o timpul, şi dacă nu s-ar fi temut că, dacă amâna prea mult, Bates ar fi început să devină curios şi insinuant. Era ciudat, dar

încetul cu încetul începea să se teamă de Bates, ca şi cum ar fi fost propria ei conştiinţă, sau un spion cu misiunea de a o urmări.

Apoi, în timp ce începea pentru a patra oară, îşi spuse dintr-odată: „Ce proastă sunt! N-am să-i scriu nimic. Mă voi duce personal la el”. Căci acum îşi dădea seama că avea o scuză, un motiv, care să-i salveze mândria şi vanitatea. Putea să se ducă la el şi poate reuşea să-l mai ţină acolo, în Nivandrum, lângă ea, măcar pentru un timp, fiindcă acum fiecare oră, fiecare minut, fiecare secundă îi părea nepreţuită.

Rupse în grabă hârtia şi, după ce se privi în oglinda veche şi pătată, îşi aranjă părul pentru a doua oară şi-şi rujă buzele, se îmbrăcă, îşi puse pălăria şi coborî scara pentru a-i cere lui Rasmussen să cheme barcagiii.

Nu peste mult, Bates, uitându-se pe fereastra acelei *chambre de luxe* a lui Groton, o văzu traversând spre insula lui Dantry, şi-şi spuse: „Până să se termine totul, vom avea necazuri”.

Era dezamăgit şi cam nemulţumit că nu fusese trimis el însuşi, căci acum nu mai prea avea şanse să vadă interiorul casei lui Dantry şi să descopere dacă era într-adevăr un asemenea gentleman pe cât arăta. O privi cum

debarca şi urca scara cea mare, intrând în casa lui Dantry, după care coborî la parter ca să aducă un păsat de griş pentru Excelenţa Sa. Nu mâncarea îl interesa cel mai mult, ci ocazia de a mai sta puţin de vorbă cu femeia numită Leah.

25

Trenul pleca la amiază, dar Dantry se trezise imediat după răsăritul soarelui, spre a străbate casa pentru ultima oară, spunându-i lui Silas ce să-i împacheteze într-o geantă sau două, cam terfelite – nişte pantaloni scurţi, câteva cămăşi, cărţi, articolele de toaletă. În timp ce-l privea cum îi făcea bagajele, îi trecu prin minte cât de adânc se cufundase în viaţa din Nivandrum, cât de mult se îndepărtase de civilizaţia occidentală. Abia dacă-i mai rămăseseră câteva lucruri materiale din vechea viaţă. Iar acum, pentru prima oară, plecarea devenea realitate, şi simţea un junghi neaşteptat la gândul că, cel mai probabil, n-avea să mai poarte niciodată sarong şi să mai umble aproape gol, doar cu o legătură pe şolduri, pescuind dincolo de Marea Barieră. Îl durea capul după noaptea nedormită şi beţia din seara trecută, şi era cu moralul la pământ, amintindu-şi scena umilitoare care avusese loc la Sandy. Un moment, îşi spuse: „Aş putea totuşi să rămân aici, dar să n-o mai văd niciodată”. Ştia însă, în adâncul inimii, că o asemenea idee nu era bună de nimic. Atâta vreme cât Alix se afla în Nivandrum, n-avea să-şi găsească liniştea.

Băuse un ceai şi două pahare de brandy, ca să se pună pe picioare, iar acum stătea în dormitorul mare, cu vedere spre golf, când auzi pe cineva intrând încet în cameră, aşa cum făcea Silas – dar era o încetineală diferită şi, întorcându-se, o văzu pe Maria stând timidă în uşă. Era îmbrăcată complet în alb, aşa cum arătase în ziua aceea, demult, când o surprinsese la bucătărie, şi purta o cunună de iasomie în jurul cocului negru. Ceva din înfăţişarea ei îl făcu să nu se simtă nemulţumit, ci timid şi puţin ruşinat, aşa că-i spuse, cu blândeţe:

— Intră.

Veni sfioasă spre el, zicând:

— Am venit să-mi iau rămas-bun.

Era o scenă ciudată, iar Dantry îşi dădea seama de stranietatea ei. Era conştient că Maria venise la el cu inima plină de iubire, şi ştia că, în adâncul lui, nu mai simţea nimic pentru ea, decât milă. Nu se pricepea să se prefacă, dar acum simţi un impuls peste puterile lui, provenind din situaţia creată, care-l îndemna să joace un rol necesar, însă pe care nu-l simţea.

— Am să vin şi eu la gară, dacă nu te superi, continuă Maria. Te ajut să-ţi duci lucrurile.

Aceste cuvinte avură un efect destul de dureros, prin

simplitatea şi devotamentul pe care le implicau, căci vorbea cu o sinceritate copilărească, nu aşa cum făcuseră alte femei, femei apusene, ca să-şi salveze vanitatea sau să-i trezească sentimente de vinovăţie. Maria n-o făcea pe martira. Venise aşa la el numai fiindcă îl iubea, fiindcă voise să-l mai vadă o dată, pentru ultima oară, şi exista ceva chinuitor în conştiinţa faptului că era inevitabil s-o rănească; parcă ar fi rănit un copil, sau un căţel.

— Nu, în niciun caz, răspunse. Nu te las să-mi duci bagajele pe cap, ca o nevastă de fermier.

La care ea răspunse, cu deplină simplitate:

— Mi-ar plăcea să le duc aşa, dacă-ţi face plăcere.

— Ia loc, Maria. Putem sta de vorbă, până-mi termin treburile.

Căci îşi dăduse seama, dintr-odată, că avea să fie mult mai uşor dacă făcea ca vizita să se desfăşoare cât mai firesc posibil, şi ar fi mers mult mai uşor dacă-şi găsea o ocupaţie, în timp ce ea era acolo şi-l privea. În acest mod, nu mai era nevoit să vadă expresia din ochii aceia mari şi negri, privirea unei fiinţe care murea.

Maria se aşeză, nu pe un scaun, ci pe marginea marelui pat, cu sfială, iar Dantry văzu din nou patul aşa cum fusese în acea noapte dintâi, cu mult timp în urmă, când

fusese acoperit cu iasomie, jacqueranda şi boboci de begonii. Amintirea îl făcu să-i vină rău pentru un moment, şi-şi spuse cu amărăciune: „Şi cu asta s-a terminat. Şi asta a mers ca toate celelalte”. Într-o zi, la bătrâneţe, amintirea n-avea să-i mai trezească o durere acută, ci o stare dulce şi luminoasă. Deocamdată, însă, mai avea de aşteptat; încă era prea proaspătă ca să-i provoace altceva decât suferinţă. Fata aşezată pe marginea patului nu mai era cea pe care o găsise în camera lui în seara aceea, îmbrăcată într-o rochie europeană şi cu o pălărie veche de fibră de palmier acoperită cu flori adevărate. Cea de acum era doar o tânără metisă drăguţă, care nu-i trezea nicio emoţie. Şi, într-un moment de revelaţie, îşi dădu seama că asta făcuse ca totul să dea greş. Între ei nu existase niciodată altă legătură decât cea trupească. Pentru ea, în simplitatea ei, fusese ceva foarte frumos. Şi fusese de ajuns. Pentru oameni ca Rasmussen şi Sandy tot de ajuns era. Dar pe el, pe Dantry, îl apăsa blestemul complicat al civilizaţiei, aşa că nu peste mult se plictisise, o plictiseală care nu contase până la sosirea lui Alix. În momentul când o văzuse, îşi descoperise pe dată nebunia şi greşeala. Descoperise că, de fapt, nu scăpase.

Fata stătea pe marginea patului, tăcută, cu acea

încremenire de care sunt capabile femeile orientale, plină de tristeţe, şi totuşi cunoscând un soi de fericire resemnată că el încă mai era acolo, că le mai rămăseseră câteva minute preţioase, care treceau cu o viteză oribilă, în ticăitul micului ceas de pe masa de toaletă – momente, secunde, când îl mai putea privi, ştiind cât de mult îl iubea, prin câte ore de desfătare trecuseră împreună. După un timp, Maria îşi ridică picioarele de pe podea, strângându-şi-le sub trup aşa cum obişnuiau localnicii, acoperite cu marginea sariului alb.

Şi Dantry era conştient de tic-tacul ceasului, dar pentru el fiecare minut, fiecare secundă, se târa ca melcul. Făcându-şi de lucru fără rost cu scosul lucrurilor din sertare, îi vorbea evitând s-o privească. Îi spuse că aranja să-i trimită bani, ca să fie toată viaţa bogată, în Nivandrum. Fata nici nu protestă, nici nu acceptă oferta, stând doar acolo în linişte, dar tăcerea transmitea un reproş pornit nu din propriile ei intenţii, ci din conştiinţa încărcată a lui Dantry, ca şi cum ar fi spus: „N-am nevoie de bani; dar, dacă-ţi face plăcere să mi-i dai, dacă te linişteşte şi te mulţumeşte, am să-i primesc”.

Nu era o conversaţie uşoară, căci Maria nu simţea, ca femeile europene, nevoia de a vorbi ca să-şi ascundă

emoţiile. Niciodată nu vorbise prea mult. Dantry îşi amintea acum că, în tot timpul petrecut împreună, spusese foarte puţin, şi nimic care să-l intereseze prea mult sau să-i trezească pofta de a conversa. În acel sens, viaţa lor fusese mereu goală. Rezistase fiindcă, ori de câte ori se plictisea de ea, o trimitea înapoi, acasă la Sandy.

Limbile ceasului se târau încet pe cadranul ruginit de la eterna umezeală a lagunelor. Lui Dantry i se părea că niciodată n-aveau să mai ajungă în acel punct care i-ar fi dat posibilitatea de a spune că trebuia să plece la gară, iar Maria ar fi făcut mai bine să se întoarcă la familia ei. Fugise de multe ori, însă niciodată nu mai fusese atât de dureros ca acum. Scene, istericale, ţipete, toate ar fi fost de preferat în locul simplei tăceri întrebătoare a micii siluete de pe marginea patului.

Dantry aprinse o ţigară şi i-o oferi, apoi îşi luă şi el una şi-şi turnă un pahar de whisky. În acelaşi moment, văzu în cadrul spaţios al uşii, profilată pe albastrul luminos al golfului, silueta lui Alix, în hainele ei albe şi scumpe, şi-şi spuse: „Căţeaua!

De ce-a trebuit să vină aici tocmai acum?” – şi, imediat: „Ei bine, asta e. De-acum, o să ştie”.

Cu glas tare spuse, pe cel mai firesc ton de care era

capabil:

— Bună! Intră. Tocmai îmi împachetam.

Iar în sinea sa adăugă: „Am fost prins... de astă dată, de două femei, nu doar de una”, căci în acel moment se gândea numai cum să scape. I se părea că niciodată în viaţa lui nu se simţise mai obosit.

Alix trecu pragul, după care o văzu pe Maria aşezată pe marginea patului. Un moment ezită, iar Dantry observă că, pentru prima oară de când o cunoştea, era gata să-şi piardă stăpânirea de sine.

— Maria, dumneaei este Lady Groton, spuse el – apoi, spre Alix: ea e soţia mea.

La asta, Alix nu găsi niciun răspuns, dar sângele îi fugi din faţă. Poate că Dantry n-ar fi observat, dacă paloarea aceea bruscă nu-i lăsa izolate tuşele de roşeaţă plasate subtil, ca două pete contrastante pe pomeţii obrajilor.

Maria se lăsă să alunece pe podea, tremurând uşor. Nu salută cu un *salaam* as cum ar fi făcut o localnică pură, ci se ridică în picioare, cam speriată, ţinându-se cu o mână de tăblia vopsită a patului.

Apoi, Alix îşi reveni şi spuse:

— Ce mai faceţi?

Maria se înclină, murmurând ceva de neînţeles.

— Se pare că am ajuns într-un moment nepotrivit, continuă Alix. Îmi prezint scuze pentru că am dat buzna fără să anunţ, dar n-am prea avut încotro.

— Stai jos, o pofti Dantry. Nu te pot găzdui multă vreme. Trenul meu pleacă în patruzeci şi cinci de minute.

Îşi dădu seama că era ceva comic în aerul de politeţe dintre ei, ceva ce n-ar fi fost amuzant cu nicio altă femeie din lume. Cu ea, însă, era absurd. Se cunoşteau atât de bine, încât existau momente când fiecare ştia ce gândea celălalt, şi nici nu era nevoie de cuvinte.

Alix nu se aşeză, iar Dantry ştiu că mândria era aceea care o împiedica s-o facă.

— Despre Albert e vorba, spuse ea. E grav bolnav. N-am ştiut ce să fac. Aici nu cunosc pe nimeni. Nu ştiu după cine să trimit.

— Cât de bolnav? se interesă Dantry.

— Cât se poate de rău. Are o temperatură de o sută şapte.

Un moment, Dantry tăcu, gândindu-se: „De ce nu-l lasă să moară? Ar fi mai bine pentru toată lumea. Nimeni n-are nevoie de el viu... nici Alix, nici secretarul, nici eu, nici măcar valetul. Dacă moare, Nivandrumul ar fi salvat... pentru un scurt răstimp, cel puţin”.

Apoi spuse:

— Cred că nu avem nimic altceva de făcut decât să încercăm s-o aducem pe Mees Opp. Păcat că nu s-a îmbolnăvit acum trei zile, când ea era aici. De-acum, a ajuns înapoi în capitală.

— Era bolnav încă de-atunci, dar nu lăsa pe nimeni să se ocupe de el.

— Nu ştiu dacă Mees Opp va veni sau nu.

— Nici când va auzi pentru cine?

Tom râse, scurt şi aspru.

— Asta nu cred c-ar impresiona-o prea tare. Aici, numele marelui Lord Groton nu înseamnă cine ştie ce... şi cu atât mai puţin pentru Mees Opp. E o persoană deosebit de simplă şi umană. Pentru ea, un rajah şi un coolie sunt cam acelaşi lucru – cu deosebirea că un coolie are mai multă nevoie de ajutorul ei.

Era din nou conştient, în mod acut, de ticăitul ceasului. Nu mai avea timp. Curând, trebuia să plece, altfel pierdea trenul... Şi acum, dintr-odată, cu Alix stând acolo în faţa lui, aparent atât de calmă, îi pieri dorinţa de a mai pleca, şi ştiu că în sufletul lui nu dorise niciodată să plece. Stăpânirea ei de sine, calmul ei, chiar şi duritatea care se ghicea sub înfăţişarea netulburată, aveau ceva care-i

dădea şi lui un soi de putere. Mai ştia şi că, în inima ei, Alix suferea la fel de mult ca el. Îşi zise din nou: „Dar ea *este* sinceră. Strălucitoare şi liberă”.

Apoi, Maria făcu un lucru extraordinar, primul lucru pozitiv pe care o văzuse făcându-l vreodată. Spuse:

— Este unsprezece şi jumătate, Dantry. Dacă nu pleci acum, ai să pierzi trenul.

Iar Dantry îşi dădu seama că ghicise totul, măcar acum dacă nu dinainte, şi prefera să-l lase să plece din viaţa ei pentru totdeauna, decât să mai rămână pe loc, cu femeia aceea albă.

Alix spuse şi ea:

— Dacă trebuie să prinzi trenul, du-te neapărat. O să mă descurc eu cumva.

Dantry simţea ochii mari şi negri ai Mariei privindu-l, dar nu îndrăznea să se uite la ea, ştiind că, orice s-ar fi întâmplat, indiferent ce hotărâre lua el, cu Maria totul se terminase. Ceasul ticăia înainte, zgomotos. Iar Dantry îşi spunea: „Dacă mai stau aici, toate nu se vor mai putea sfârşi decât într-un singur fel. Dacă rămân, va trebui să-l părăsească pe Groton şi să vină cu mine, pentru totdeauna”, apoi îşi auzi propriul glas spunându-i Mariei, fără s-o privească:

— Spune-i lui Silas că nu mai plec cu trenul ăsta. Poate iau trenul de sâmbătă; poate direct din capitală; oricum, nu pot să plec şi să-l las pe *burra sahib,* care e foarte bolnav.

Un moment, Maria rămase absolut nemişcată, privindu-l în tăcere, după care, fără o vorbă, se întoarse şi ieşi din cameră, ca o servitoare, ca să se supună ordinului.

După plecarea ei, câteva clipe domni tăcerea, apoi Alix spuse:

— E frumos din partea ta că mai rămâi.

— Nu e frumos deloc. Nici nu voiam să plec. Căutam doar o scuză.

— Atunci, de ce plecai?

Era o atitudine caracteristică pentru ea, exprimându-i toată cinstea şi libertatea, toată puterea pe care o avea într-însa. Cu voce slabă, Dantry răspunse:

— Fiindcă am crezut că aşa e cel mai bine... fiindcă mi se părea singura soluţie.

După o scurtă tăcere, Alix întrebă:

— Ce se întâmplă cu noi, Tom? De ce nu putem vorbi sincer unul cu altul, şi doar puţin mai simplu? Numai de-am fi fost cinstiţi cu ani în urmă, totul ar fi decurs altfel.

Nu-i răspunse, iar ea se întoarse, adăugând:

— Nu ştiam că e chiar atât de rău.

— Ce anume?

— Că te-ai căsătorit.

Dantry râse.

— M-am căsătorit acum mai puţin de o lună. Cu o zi înaintea scrisorii care anunţa sosirea voastră.

Şi râse din nou.

— A, nu era o legătură nouă. Trăim împreună de peste trei ani.

— O iubeşti?

— Nu, n-am iubit-o niciodată.

Câtva timp, Alix tăcu, pe gânduri. Apoi spuse:

— Da, nici eu nu cred că ar fi fost posibil... pentru un bărbat ca tine.

Dantry îşi termină whisky-ul şi o auzi spunând:

— Acum cred că ar fi cazul să vorbim cu rost. Cum pot să trimit după doctoriţa asta? Cât timp durează?

— Cel puţin douăzeci şi patru de ore, într-o direcţie. Dacă vine imediat, putem fi înapoi aici poimâine. Am să mă duc eu însumi s-o chem, Mă îndoiesc că ar veni, dacă trimitem doar un băiat s-o aducă. E foarte probabil să aibă nevoie de ceva muncă de lămurire.

— E bine că te-am rugat pe tine... *mai ales* pe tine.

— Da, cam aşa e.

Şi râse din nou, fără chef, la gândul că el şi Alix colaborau ca să salveze viaţa unui om pe care, în sinea lor, niciunul dintre ei nu-l mai dorea viu.

— Dar nu mă deranjează. E un lucru la ordinea zilei.

Se întoarse în altă direcţie, continuând:

— Acum, mai bine du-te la hotel şi spune-i lui Rasmussen să-l cheme pe al treilea băiat al lui Sandy. Se numeşte Anthony. Poate să-mi arate drumul. Vin şi eu acolo, imediat ce mă schimb şi mă pregătesc pentru drum.

Alix nu mai zise nimic, ieşind doar din cameră pentru a coborî scara spre barca de jos, însă din minte nu-i ieşeau cuvintele pe care Dantry i le spusese Mariei: „Poate iau trenul de sâmbătă; poate direct din capitală...” Acum nu mai putea să plece. Nu trebuia să plece, când tocmai îl regăsise. În timp ce barca traversa canalul, îşi spuse: „Ar fi trebuit să am curaj. Ar fi trebuit să-i spun că, în ciuda tuturor, ne-am iubit mereu... că acum ne-am găsit din nou şi trebuie să rămânem împreună pentru totdeauna”. Şi ştia că n-o spusese din cauza stării lui de ironie perversă. Nu poţi spune asemenea lucruri, oricât de mult ai dori, când în aer pluteşte batjocura crudă. Şi mai era şi fata aceea, soţia lui. Chiar şi după plecarea ei, rămăsese ceva în urmă, ceva

intangibil care-i făcuse pe amândoi să se simtă cam ruşinaţi, ceva ce-i despărţea şi-i lăsa fără cuvinte.

În timp ce mergea pe cărare, îşi mai spuse: „Numai de-aş putea să-l ajut în vreun fel” – şi, în chip destul de ciudat, se gândi dintr-odată la tânăra pe care o văzuse în dormitorul lui, atât de mică şi de proaspătă, şi-i păru rău şi pentru ea, fiindcă niciodată n-avea să poată înţelege de ce Tom era atât de ciudat şi pervers şi nefericit. Niciodată n-ar fi înţeles puterea lui de a se tortura singur şi de a-i face pe alţii nefericiţi.

După ce coborî la debarcader, îi transmise lui Rasmussen mesajul, apoi se duse în camera lui Groton, încet, ezitant, fiindcă nici ea nu ştia ce voia să facă. Îl găsi singur, în aceeaşi stare vecină cu coma, răsuflând greu, iar acum îl văzu, rece şi obiectiv, mai rece poate decât îl mai văzuse vreodată, în toată viaţa lor trăită împreună. La apariţia ei, nici nu se clinti, şi nici nu dădea semne că i-ar fi remarcat prezenţa în cameră. Ayah spusese că nu trebuia să intre acolo până nu afla de ce boală anume suferea; dacă era ciumă, sau chiar holeră, ar fi putut să fie periculos. Alix, însă, nu avea simţul pericolului, fiindcă undeva în adâncul ei era conştientă, la fel ca atât de mulţi soldaţi în luptă, că nu i se putea întâmpla nimic. Iar în

ultima vreme începuse să aibă şi senzaţia deprimantă că soarta ei era aceea de a trăi mai departe, mereu şi mereu, până ajungea la capătul acelui drum blestemat, că poate aceasta avea să fie ispăşirea ei, fiindcă pe măsură ce îmbătrânea apăreau tot mai des momente în care era conştientă că avea de ispăşit ceva, la un moment dat, într-un anumit loc, şi nu putea să scape.

Acum, în starea ei de detaşare, nu simţea nicio dorinţă de a ieşi din cameră, ca să scape de spectacolul soţului ei inconştient, zăcând pe patul acela oribil din lemn de tec. Îi făcea chiar plăcere, într-un chip pervers, să-l privească stând aşa, neputincios, doborât, învins pentru prima oară. Nu simţea în mod deosebit nici milă şi nici regret, fiindcă ştia atât de bine că asemenea sentimente nu-l atinseseră niciodată în viaţa lui.

Şi, în timp ce stătea acolo, îşi spunea: „Uită-te la tine – nu marele şi ţanţoşul Lord Groton, lăudăros, agresiv şi gata să cumpere tot ce-şi doreşte, ci doar Albert Simpson cel simplu şi vulgar, fiul unui mic antreprenor de construcţii din Birmingham, Albert Simpson, arivistul, parvenitul. În viaţa ta n-ai făcut o faptă bună şi generoasă, pentru nimeni, decât dacă-ţi aducea ţie, în primul rând, profit şi glorie. Şi ai ruinat bărbaţi şi femei care aveau

încredere în tine, numai de dragul puterii şi al banilor. O, ai dat bani cu grămada pentru operele de caritate, având grijă să ţi se facă reclamă în ziarele tale, dar fără să te coste niciodată nimic. N-ai scăpat nicio ocazie, iar oamenii care nu te cunoşteau te credeau mărinimos, aşa că-ţi înălbeai caracterul şi acopereai o mulţime de escrocherii, înăbuşind criticile duşmanilor. Ţi-ai fi trădat propria ţară, dacă asta-ţi aducea încă un şiling sau încă o uncie de putere. Demult, ai vândut puşti şi obuze pe sub mână, turcilor, ca să omoare la Gallipoli o mulţime de băieţi veniţi de la tine din ţară, oameni mai de soi decât tine, care se duceau la moarte în timp ce tu stăteai acasă ca să scoţi bani din nevoile tragice ale compatrioţilor tăi, şi publicai în ziarele tale articole dezlănţuite, pentru ca războiul să continue. Şi acum, cu doar două săptămâni în urmă, la Singapore, ai scris un editorial care să apară în toate ziarele Groton, menit să stârnească noi resentimente şi înverşunări, şi să cauzeze noi războaie. Te-a costat o sumă frumuşică pentru a-l telegrafia tocmai de la Singapore – destul cât să avem cu ce trăi două luni, tatăl meu şi cu mine, cu ani în urmă – dar nu conta, fiindcă dacă izbucnea un război, aveai să capeţi înapoi de-un milion de ori mai mult. Nu ştiai că l-am citit înainte de a-l trimite, dar am

făcut-o.

Sunt atâtea lucruri pe care nu le ştii despre mine, şi atâtea pe care le ştiu eu despre tine. Bates şi cu mine am putea să-ţi scriem împreună o biografie care te-ar arunca în închisoare pe viaţă, sau într-un azil de nebuni, numai că probabil ţi-ai cumpăra ieşirea şi de-acolo. A, da, eşti foarte şiret – îţi foloseşti ziarele, liniile maritime, minele, fabricile, învârtindu-se la nesfârşit în cerc, scoţând profituri pentru tine pe socoteala muncitorilor, a acţionarilor şi a omenirii însăşi. Niciodată n-ai avut un singur prieten pe care să nu ţi-l fi cumpărat. Până şi propria nevastă ţi-ai cumpărat-o, şi cu ce mai partidă te-ai ales, probabil cea mai proastă afacere din viaţa ta. Oare ce ţi s-o fi întâmplat, demult, în copilărie poate, de te-a făcut să-ţi doreşti toate acele lucruri pentru care ai sacrificat tot ceea ce era decent? Te gândeai la toate astea demult, când vindeai tacâmuri şi ceasuri ieftine în Malaya? Cine te-a rănit? Ce anume ţi-a băgat în cap ideea că toată puterea asta şi toţi banii ăştia erau singurele lucruri pe care merita să le ai, în întreaga lume? Ce te-a făcut să crezi că poţi cumpăra valori ale vieţii – valori ca iubirea, fidelitatea, respectul şi buna creştere? Cum eşti tu pe dinăuntru? Cum poate fi să fii *tu însuţi?* Ce senzaţie ai când eşti atât de nemilos, atât de

îndârjit, atât de singur, urând pe oricine nu-ţi linge ghetele?

N-ai să spui niciodată, nimănui, fiindcă nici chiar tu nu ştii ce simţi. Niciodată n-ai ştiut. N-ai cum să ştii, fiindcă eşti ca un om născut cu o diformitate fizică oribilă, care nu poate şti nicicând cum e să fii normal, bun, tânăr şi frumos. Creierul tău, sufletul tău, trebuie să sufere de o anomalie gravă, cu atât mai rea cu cât nu poate fi văzută. Trebuie să fi fost un copil groaznic – acaparator, calculând mereu cum să smulgă bani chiar şi de la propria lui mamă. Dar asta te-a distrus şi pe tine. Fiindcă eşti un om terminat, Albert Simpson. Lumea a terminat cu tine, eşti obosit şi sătul de tine însuţi, şi strivit de tot ceea ce ai construit singur, cu atâta ambiţie şi atâtea înşelătorii. Ai să mori într-un hotel ieftin şi incomod, într-un pat oribil, nu în casa ta luxoasă de pe Hill Street, sau în conacul georgian de la ţară. Ai să mori în Orient, de o boală cumplită, şi nimănui n-o să-i pese, nici măcar unui singur om de pe lumea asta, nici chiar soţiei tale, secretarului sau servitorului. Poate că cenuşa ta va fi trimisă acasă, la bordul unuia dintre vapoarele tale – sau poate că nu... Dar eşti terminat, fir-ai tu al dracului să fii! N-ai să mai pleci viu de-aici, din locul ăsta pe care voiai să-l distrugi, la fel

cum ai distrus tot pe ce-ai pus mâna. Niciodată n-ai să mai intri-n camera mea, să te culci cu mine, ca un animal ce eşti. Niciodată n-ai să mai strigi la servitori şi la subalterni, ca la nişte câini. Niciodată n-ai să mă mai faci să mă ruşinez în public că te-am cunoscut vreodată. Mi-ai făcut un lucru incalificabil, mie, sufletului meu. A, te-am lăsat să mi-l faci, fiindcă eram obosită şi nu-mi mai păsa, dar m-ai fi putut ajuta şi tu cu ceva. Ai fi putut să-ţi dai seama de ce aveam nevoie – o, atât de puţin! – ca să mă salveze, fiindcă la început am încercat să iasă bine, dar tu n-ai observat. Niciodată n-ai avut timp. N-ai făcut decât să mă îndopi cu bani. Ei, dar acum s-a zis cu tine. Ai să mori şi-ai să putrezeşti, şi-n câţiva ani nimeni n-o să-şi mai aducă aminte cineai fost. N-ai nici măcar un moştenitor pe care să-l laşi în urma ta. Mă bucur că sângele ăsta al tău spurcat n-o să trăiască mai departe, printr-un copil născut de mine. Mă bucur că am avut grijă de asta. Eşti pe ducă, şi nimănui nu-i pasă. Haide, bolboroseşte şi sforăie, ca un animal grosolan ce eşti. Au fost vremuri când credeai că-mi poţi frânge mândria, făcându-mă să devin la fel de aspră ca tine, dar n-ai reuşit niciodată. Până la urmă, tot eu am câştigat. Chiar şi azi-noapte, când te-am dat afară bosumflat din camera mea. N-ai avut niciun pic de

bunătate, de sensibilitate, de morală sau etică, aşa că nimeni nu te-a putut atinge vreodată – numai eu. Te cunoşteam destul de bine ca să ştiu unde te doare, şi în sfârşit m-ai făcut să mă folosesc de ceea ce ştiam. M-ai silit s-o fac. Şi nu-mi pare rău. Nu-mi doresc decât să fi fost mai crudă. O, de-ai şti numai de câte ori te-am trădat, şi nici măcar odată cu vreun bărbat care să nu fie mai bun ca tine – mai cald, mai blând, mai decent, mai frumos, mai uman. Da, şi fiecare dintre ei a fost un amant mai bun ca tine. Oamenii ajung să arate aşa cum sunt, Albert. Tu ai fost mereu un porc şi-acum arăţi ca un porc, cum zaci acolo sforăind şi bolborosindu-ţi balele. Ei bine, ţi s-a înfundat. Ai să mori. Ăsta ţi-e sfârşitul, şi toată lumea – până şi puştanii de pe străzile din Canton, Bombay şi Madagascar – toţi vor fi mai fericiţi şi vor avea o viaţă mai bună, fiindcă tu vei fi mort”.

Şi deodată, simţi dorinţa nestăvilită de a traversa camera ca să-l scuipe, dar n-o făcu, fiindcă aproape imediat îşi dădu seama că un asemenea spectacol n-ar fi fost decât extrem de caraghios.

„Ce s-a întâmplat cu mine?” se întrebă ea. „Poate că şi eu sunt pe cale să mă îmbolnăvesc. N-ar trebui să stau aici, însă chiar şi dacă iau boala de la el, ce importanţă ar

avea? N-ar trebui să-mi pese. De ce să mă preocupe atât de profund, dintr-odată, răutatea lui Albert? De ce sunt aşa de isterică?”

Dintr-odată i se făcu teamă, nu de Albert, de care nu se temuse niciodată, nici de vreo boală, ci de sine însăşi şi de groaza aceea fără nume pe care o tot simţise, în răstimpuri, de când sosiseră la Nivandrum. Fugi repede din cameră şi, ajunsă în odaia ei, zăvorî uşa şi se trânti pe pat, unde plânse mult timp, mut, isteric, fără să scoată un sunet, iar de la o vreme, când îi secară lacrimile, rămase cu faţa îngropată în pernă, din nou înfrigurată şi înfricoşător de calmă, iar după o oră se ridică, se duse la trusa de scris şi redactă o telegramă adresată Lordului Deakin, la Londra:

Groton în Nivandrum pe coasta de sud. Perspective sigure de petrol. Cumpără căi ferate şi litoral. Acţionaţi imediat sau e prea târziu.

Era singura cale de a salva Nivandrumul. Dacă Albert şi Deakin începeau să se lupte pentru el, totul se putea sfârşi printr-o remiză, şi niciunul şi nici celălalt n-ar mai fi reuşit să-l distrugă.

Acum era absolut calmă. Ştia ce făcea. Îşi spuse: „Toată viaţa i-a înşelat pe cei din jur, iar acum îl păcăleşte propria

lui soţie”.

Apoi, o trimise pe ayah să-l caute pe Bates, iar când acesta intră, rămase tăcută mult timp, privindu-l, cercetându-i ochii spălăciţi şi chipul lung şi smead, şi întrebându-se dacă îndrăznea să facă ceea ce avea de gând. Într-un târziu, după ce Bates ghici cam pe jumătate ce-i trecea prin minte, spuse cu toată demnitatea de care era în stare:

— Bates, întotdeauna mi-ai fost bun prieten.

Chipul valetului rămase de nepătruns.

— Da, *me lady.* Întotdeauna aţi putut avea încredere în mine, cred.

— Vreau să fac un lucru îngrozitor.

La fel de neclintit, Bates răspunse.

— Da, *me lady.*

Îi dădu mesajul şi-i privi chipul în timp ce-l citea. Când termină, Bates se uită la ea şi zâmbetul acela vag apăru iar, încet, zâmbetul care acum le pecetluia înţelegerea şi alianţa, dând-o pe mâna lui, spre bine sau spre rău. Dar nu mai conta, căci avea sentimentul straniu că toate se apropiau de sfârşit.

— Da, *me lady,* repetă el.

— Există vreo cale de a o trimite?

— Cred că se poate rezolva.

— Înţelegi... îţi poţi imagina de ce o expediez?

— Da, *me lady.*

— Atunci, trimite-o... cu cât mai curând, cu atât mai bine.

— Da, me *lady.*

Şi plecă din cameră, cu chipul încă luminat de un zâmbet care devenise aproape mistic. Încet, savurând fiecare pas, coborî scara cea mare şi ieşi în grădină. Pe drum, îl întâlni pe Lansbury şi, după ce-şi dădură bună dimineaţa, secretarul cel roşu în obraji îl întrebă:

— Excelenţa Sa se simte mai bine?

După care remarcă, pe un ton de senior feudal, cu accent oxfordian puternic:

— Arăţi ca pisica după ce a înghiţit canarul.

— Aproape la fel mă simt, confirmă Bates. Mă gândeam la altceva.

Bates nu-l putea suferi pe Lansbury, dar niciodată nu-l urâse mai mult ca în acel moment, fiindcă era atât de prost, atât de condescendent, atât de bun de nimic.

Coborî pe cărarea îngustă până în locul unde tufele de croton şi bougainvillee erau cele mai dese, şi acolo, scoţând un chibrit, dădu foc hârtiei, privind-o cum ardea până nu mai rămase decât scrumul.

Distrusese telegrama nu pentru că n-ar fi fost de acord, ci fiindcă nu era nevoie de ea. Mesajul fusese deja trimis, chiar de el, cu un mesager care plecase nu cu trenul, ci de-a lungul coastei, până în capitală, şi îl expediase în dublu exemplar, unul la Londra şi altul la agentul lui Deakin din Bombay, astfel încât să evite orice întârziere şi orice greşeală. Bates cunoştea obiceiurile oamenilor de afaceri; avea o îndelungată experienţă şi ştia ce să facă. Nu era prima dată când primise bani de la Lordul Deakin. Cu onorariul pentru acest mesaj, avea să-şi cumpere vila semidetaşată din Manchester şi să se înscrie în filiala locală a partidului comunist. Şi Bates simţea că lucrurile se apropie de sfârşit.

Leah era cea care-l ajutase, Leah care-l găsise pe alergătorul capabil să ducă telegrama pe coastă, căci pe lângă toată credinţa ei în Zeul Râului, credea şi în forţa acţiunii. Uneori era necesară, când voiai ca lucrurile să se realizeze.

26

După ce-şi scoase costumul de călătorie uzat şi se îmbrăcă iar cu un sarong, Dantry traversă canalul, spre Grand Oriental Hotel. La debarcader îl găsi pe Lansbury, îmbrăcat în pantaloni albi de doc, blazer bleumarin şi top, pescuind alene. Secretarul îl privi cu uimire, iar când deduse că omul acela bronzat, îmbrăcat în haine locale, îi era compatriot, îl salută cam stânjenit, ca şi cum Dantry ar fi avut lepră: — Bună dimineaţa.

Venind spre el pe cărare, Dantry îşi spuse: „Snob afurisit şi îngust la minte! Cei din Nivandrum nu mă mai vor aici, iar acum nici piţigăiaţii ăştia mici că el nu vor să mă mai primească înapoi”.

Lady Groton trimisese vorbă că se îmbrăca şi, în timp ce o aştepta, comandă un brandy cu sifon.

Rasmussen, tot în costumul lui ridicol de ospătar, îl salută şi el, cu un:

— Bună dimineaţa, domnule!

Cuvântul „domnule” îl nedumeri şi-l duru pe Dantry, la fel ca în seara trecută, când i-l adresase şi Sandy. Apoi, Rasmussen se interesă cum mai stătea cu sănătatea, nu cordial, ca un prieten, ci cu atitudinea distantă a unui chelner care pune o întrebare profesională, iar Dantry reflectă: „Deci, şi pe el l-a apucat. Toţi sunt împotriva mea!” Apoi, îşi dădu seama că trebuia să apară de-a dreptul ridicol în ochii lui Rasmussen, după ce eşuase şi a doua oară în hotărârea lui anunţată de a pleca din Nivandrum pentru totdeauna. Îi trecu prin minte că soarta îi jucase din nou o farsă – că trebuia să existe vreun motiv mistic obscur de a fi venit la Nivandrum din capul locului, un motiv pentru care ori de câte ori încerca să plece intervenea mereu câte ceva care să-l împiedice. Poate că acesta era destinul lui. Poate că-l aştepta ceva anume, şi trebuia să meargă până la capăt. Apoi, îşi spuse: „Dar astea nu-s decât nişte nenorocite de prostii orientale!”

Nu peste mult, Alix coborî scara, încet, la fel ca în prima

seară, iar la vederea ei Dantry fu la început furios din nou, apoi puţin zguduit – dar îşi zise: „Nu, trebuie să merg înainte. Trebuie să merg înainte la nesfârşit”.

Alix îi zâmbi, iar când el o întrebă brusc, fără nicio altă formulă de salut, dacă voia să bea ceva, răspunse:

— Nu, e mult prea devreme pentru băutură.

Dantry încercă să descopere pe faţa ei dacă era tulburată de boala lui Groton, dar expresia lui Alix nu trăda nimic altceva decât o uşoară oboseală, care-o făcea şi mai atrăgătoare în ochii lui. După ce se aşeză şi ea, o întrebă:

— Ce cred oamenii că are?

— Nu ştie nimeni. Aici i se spune doar „febră”. Cred că asta le acoperă aproape pe toate.

— Pe toate, în afară de elefantiazis şi lepră.

— Nu cred că ar fi posibil să aibă una din ele. Ce-ar fi putut să ia aici?

— Poate fi holeră, ciumă, tifos, malarie sau încă vreo alte şase boli. Toate sunt destul de urâte. După simptome, aş zice că cele mai probabile sunt febra tifoidă şi malaria. Cred că s-ar putea să fie ceea ce se numeşte „malarie neagră”.

— Şi e gravă?

— Da.

— De ce?

— Fiindcă atinge creierul.

Alix tăcu mult timp, cu gândul la ceea ce-i spusese, reflectând: „Poate că n-am fost decât o neghioabă isterică. Poate că nu era nevoie să trimit telegrama aia”. Cu voce tare, zise:

— Cred că aş face mai bine să iau problema-n mâinile mele şi să trimit după un medic în toată regula.

— Nu e nevoie. Mees Opp este la fel de bună ca oricare, şi are mult mai multă experienţă decât cei mai mulţi, cu situaţiile de genul ăsta.

— Mă mai gândeam şi că prezenţa unei doctoriţe ar putea fi foarte enervantă.

Dantry îi aruncă o privire tăioasă, întrebându-se ce anume o făcea să spună aşa ceva. Răspunse:

— O doctoriţă ar putea fi cam iscoditoare, presupun, dar nu cred, că Mees Opp o să se poarte aşa.

Alix nu-i răspunse, drept pentru care o întrebă:

— Ai trimis să-l cheme pe băiat?

— Da. Trebuie să apară din clipă-n clipă.

— E cel mai bun pe care-l putem găsi... cel mai iute. Câştigă toate cursele de canoe.

— Tom.

— Da.

— Ce-ai de gând să faci?

— La ce te referi?

— Ai să pleci... direct din capitală?

— Nu ştiu.

— Vrei să iei masa cu mine azi... înainte de a porni la drum?

— Nu. Voi lua cu mine nişte curry şi orez. Trebuie să plec cât mai repede.

— Eu nu voi pleca de-aici prea curând.

— Da, cu el în halu-n care este, nici eu n-aş crede.

— Faci pe prostul, Tom.

— Nu fac deloc pe prostul. Încerc să gândesc raţional, măcar o dată.

— Ori de câte ori erai nesuferit, spuneai că gândeşti raţional.

Nu-i răspunse, iar Alix continuă:

— Ai vreun motiv anume? îţi promit c-am să mă controlez.

De ce Dumnezeu nu putea să-l lase în pace? De ce-l tot aţâţa, readucând trecutul la viaţă, iar şi iar?

— Nu, n-am niciun motiv special, decât că sunt un nevrotic nenorocit şi trebuie să fiu lăsat în pace. Am o

stare de stres... permanentă, cred. Praful se-alege de tot pe ce pun mâna.

— Mai bea un rând.

— Nu, Jezebel. Asta nu-i o soluţie. Am băut şi aseară, şi m-am făcut de râs într-un hal fără de hal.

— Cu siguranţă, nu te face niciodată să devii mai atrăgător.

Dantry nu-i răspunse nici de această dată, iar Alix, după un timp, reluă:

— Trebuie să fii puţin mai înţelegător cu mine. N-am cum să fug şi să-l las pe Albert aici. Va trebui să mai rămân şi eu, încă vreo două, trei săptămâni. Trebuie să mă ajuţi, altfel o să-mi pierd minţile, într-un loc ca ăsta.

Dantry zâmbi.

— Credeam că-l găseşti nespus de frumos...?

— Aşa era, dar s-a întâmplat ceva cu el. O dată sau de două ori m-am şi speriat.

— Cum adică, te-ai speriat?

— Nu pot explica. M-am speriat pur şi simplu... Toate mă speriau.

Şi, ca şi cum asta ar fi făcut spaima mai tangibilă şi concretă, adăugă:

— N-o pot suferi pe femeia aia, doamna Rasmussen...

— N-o să te otrăvească.

— Nu de asta mă tem.

— Altceva, ce-ar putea face?

— Nimic, cred.

— Se spune că e deocheată.

Din nou se lăsă tăcerea între ei, iar după un timp Dantry reluă:

— Ei bine, se pare că n-ajungem nicăieri.

Îşi termină paharul şi se ridică.

Alix nu răspunse. Nu-l acuza că o dezamăgise. Nu-i reproşa nimic. Spuse doar atât:

— Am să te mai văd vreodată?

— Poate.

— Ai ceva cărţi pe care-ai putea să mi le împrumuţi? Am să mă plictisesc îngrozitor aici.

„Nu se poate să plece. Nu poate să mă părăsească tocmai acum. Dacă o face, n-am să mai pot trăi”.

— Trimite pe cineva să-ţi aducă orice vrei.

Dintr-odată, îşi dădu seama că prin încăpere trecea cineva, chiar pe la marginea câmpului său vizual, şi întorcând capul o descoperi pe Leah. Nu le adresă nicio vorbă, nici nu dădu vreun semn de recunoaştere, dar Dantry ştiu că fusese tot timpul acolo, lângă ei ascultându-

i din spatele paravanului de lângă radioul unde se aşeza să brodeze.

Alix continuă:

— Credeam că-ţi place aici. Credeam că aici voiai să mori. Eu am fost de vină?

— Nu, nu tocmai. Dar, dacă nu veneai încoace, n-aş fi plecat.

După un moment de gândire, Alix spuse:

— Te vei putea întoarce după plecarea mea. Va fi la fel ca înainte.

— Ba nu, n-ar mai fi la fel. Nu mi-ar folosi la nimic. Nu-i deloc aşa de simplu. Faptul că tu te afli aici sau nu n-ar schimba cu nimic lucrurile.

— A, deci aşa e...

— Da, aşa e. Dacă nu te-aş fi revăzut niciodată, poate că ar fi fost bine în continuare. Ghinionul a făcut ca tu să vii aici. Erai singura persoană de pe lumea asta care-ar fi putut avea un asemenea efect.

Apoi, apăru Rasmussen, cu băiatul lui Sandy, Anthony. Acesta purta pe el doar legătura de şolduri şi se opri într-o poziţie respectuoasă, aşteptând. Avea şaptesprezece ani şi aceiaşi ochi mari şi negri ca ai Mariei. Până şi Lord Groton observă asemănarea.

Dantry îi vorbi băiatului în propria lui limbă, apoi se întoarse spre Alix.

— Zice că-i totul în regulă. Crede că Mees Opp ar putea fi aici în trei zile.

După ce Dantry îl trimise pe băiat afară, Alix remarcă:

— Oamenii din zonă sunt extraordinar de frumoşi.

Cu un zâmbet uşor amar, Dantry răspunse:

— Da, nici n-ai crede că tatăl băiatului e un cockney din Camden Town.

Şi se ridică în picioare, adăugând:

— Cred că-i timpul să mergem.

Câteva secunde, Alix îl privi lung, apoi spuse, întinzându-i mâna:

— La revedere şi succes. Cel mai probabil, n-o să ne mai vedem.

— Da, e improbabil.

Dantry îi luă mâna cu toată răceala de care era în stare, apoi se întoarse şi plecă. Simţind că-i venea rău, străbătu pardoseala de piatră şi, când ajunse la uşa cea mare, îi auzi vocea strigând, aproape chinuită:

— Tom!

Se opri în prag.

— Da?

— Nu ne-am spus totul.

— Aşa e, n-am spus totul.

Alix veni spre el şi, când ajunse alături, continuă:

— M-am gândit mult, nu doar acum, ci şi noaptea, când nu puteam dormi. Am să vin şi eu cu tine, Tom. Voi rămâne lângă tine toată viaţa, dacă asta vrei. Voi locui cu tine aici.

— Nu, asta n-o pot face.

— Va fi totul în regulă, după ce Albert n-o să mai fie.

— Ba nu, n-ar fi deloc în regulă.

— De ce?

— Fiindcă de-acum n-am mai putea sta aici... e prea târziu pentru asta.

Zâmbi.

— Vezi tu, într-un fel, am fost izgonit din paradis.

Alix îşi mută privirea, apoi spuse:

— Aha, înţeleg. Din cauza ei...

— Din cauza ei... şi dintr-a noastră... ceea ce suntem... ce sunt eu...

— Şi nici măcar n-ai iubit-o vreodată.

— Nu, niciodată, nici chiar la început.

Îşi duse mâinile la cap, ca pentru a-şi limpezi gândurile tulburi, ca şi cum Alix nici n-ar fi fost acolo, iar el ar fi

vorbit singur.

— A trebuit s-o am. Căutam... căutam ceva...

— Ştiu. Înţeleg.

Apoi, pradă unui impuls:

— Am să vin şi eu cu tine, dacă vrei... azi... acum!

Dantry râse:

— Drăguţ ar mai fi... demn de noi amândoi.

— De ce nu?

— Şi să-l laşi să moară, iar lumea să spună că am fugit împreună, părăsindu-l? O, ce mai poveste ar fi şi asta! Ne-ar termina definitiv. Ne-ar urmări oriunde ne-am duce. N-am mai găsi niciun loc în care să ne stabilim. A, nu, nu putem scăpa aşa de uşor! N-am reuşi decât să ne urâm unul pe altul, în cele din urmă, şi să ne distrugem.

— Nici asta nu m-ar deranja, dacă am fi împreună.

— Da, pentru scurt timp, pentru o săptămână, două, ar putea merge totul bine. Şi pe urmă, n-ar mai urma decât un infern. Pe o femeie, lucrurile astea n-o afectează atât de rău ca pe un bărbat.

Îşi ridică din nou mâinile la cap.

— Nu, trebuie să mă gândesc bine... E ultima şansă... Nu pot s-o încurc şi pe asta.

— E singurul lucru care ne-a mai rămas, Tom... singurul

în întreaga lume...

— Nu, nu trebuie să vorbeşti aşa. Asta n-are nicio legătură.

Îi luă mâna şi, ţinând-o într-ale lui, o sărută şi spuse încet:

— E lucrul pe care mi-l doresc mai presus de orice pe lume. Dacă nu ne-am fi pierdut unul pe celălalt, la început, acum n-am fi într-o încurcătură ca asta.

Calmă, Alix răspunse:

— Atunci, du-te. Şi, cât timp eşti plecat, aminteşte-ţi că va veni o zi când o să fim amândoi bătrâni, iar viaţa nu va mai avea nicio savoare, va exista mereu o tortură în inimile noastre, fiindcă unul dintre noi n-a fost puternic. Dacă te răzgândeşti, îmi poţi trimite un mesaj. N-o să-mi iau rămas-bun chiar acum... chiar dacă n-o să ne mai vedem niciodată. Dar să ţii minte că întotdeauna te voi aştepta... întotdeauna.

Fără să mai scoată o vorbă, Dantry se întoarse şi porni spre micul debarcader unde-l aştepta Anthony, fiul lui Sandy, iar Alix rămase pe loc, stând în uşă până când canoea dispăru printre insulele lagunei albastre.

27

În timp ce urca scara, Alix se gândea: „Da, plătesc pentru că am fost o proastă! Plătesc cu vârf şi-ndesat. Şi mai am o mulţime de plătit. Încă nu s-a terminat. Va merge tot aşa şi tot aşa... la nesfârşit”.

Pornind spre camera ei, auzi glasul lui Groton strigând furios, şi pe al lui Bates încercând să-l calmeze, şi-şi spuse că Bates risca să nu reuşească, aşa că deschise uşa şi intră în cameră.

Groton încerca să se dea jos din pat, în delir, iar Bates se chinuia să-l ţină. Striga:

— Unde-i ticălosul ăla de Dantry?... Comunistul ăla blestemat! Escrocul... încearcă să-mi fure nevasta, în timp ce eu zac cu... Unde-i? îl aranjez eu. Am să-l termin!

Apoi, ochii lui albaştri spălăciţi o zăriră pe Alix şi amuţi dintr-odată, ca şi cum s-ar fi ruşinat amintindu-şi de cearta lor din noaptea trecută. Un moment, o recunoscu, apoi începu iar să tune şi să fulgere la adresa lui Dantry, a ei, a lui Deakin, a tuturor celor ce îndrăzneau să i se împotrivească pe lumea asta. Încet, Alix îşi puse ambele mâini pe umerii lui mătăhăloşi, încercând să-l scuture.

— Ascultă, Albert! Ascultă-mă! A plecat, înţelegi? S-a

dus pentru totdeauna. Totul s-a sfârşit.

Ochii lui apoşi o mai priviră un moment, înnebuniţi, apoi, dintr-odată, tot trupul acela enorm se prăvăli pe pat şi rămase acolo respirând greu, cu chipul vânăt şi congestionat.

28

Spitalul” se afla într-o incintă proprie, la mică distan ţă în afara capitalei, nu departe de palatul bătrânei Ranee. La început, fusese doar o casă abandonată, pe care o ocupase cândva un văr al lui Ranee, dar după moartea acestuia rămăsese în seama şobolanilor şi a vulpilor zburătoare, până când Mees Opp se întorsese de la Edinburgh şi, după o luptă îndelungată cu avariţia bătrânei regine, primise permisiunea de a o folosi ca spital. Acum, cincisprezece ani mai târziu, în seara când fiul lui Sandy sosi de la Nivandrum, avea şase „aripi” înconjurate de liliac şi smochini indieni.

Casa iniţială nu fusese niciodată pretenţioasă – doar o construcţie cu ziduri de piatră şi acoperiş de stuf, care avea mereu nevoie de reparaţii şi era locuită de şobolani, şopârle şi şerpi. Era clădită în jurul unei curţi mari, cu un rezervor de apă proaspătă în mijloc, ceea ce era foarte comod, din punctul de vedere al lui Mees Opp. „Aripile” erau şi mai nepretenţioase, căci nu aveau pereţi de piatră, ci de bambus, şi pământ bătătorit pe jos, dar întreaga construcţie era remarcabilă, ţinând seama de împrejurările în care muncea Mees Opp, la fel de remarcabilă precum

cele mai bune spitale moderne din orice oraş european. Căci luase fiinţă numai prin voinţa lui Mees Opp, fără niciun ajutor de la bătrâna Ranee, şi cu un capital foarte mic, pe care i-l lăsase bunicul ei olandez, plus sumele de nimic pe care le primea din când în când de la două bătrâne doamne prezbiteriene cu care făcuse cunoştinţă în timpul studiilor, la Edinburgh. Îl crease din nimic, şi-l ţinea în funcţiune din aproape nimic. Nu avea nevoie de bani pentru ea însăşi. Şi existau momente când se aglomera atât de mult cu bolnavi şi alţi nefericiţi, încât erau întinse foi de prelată sub smochinii indieni, ca să adăpostească pacienţii pentru care nu se găsise loc nici în „spital”, nici în „aripi”. Veneau acolo suferinzi de malarie şi febră tifoidă, de vărsat şi elefantiazis, uneori chiar şi de holeră şi tifos – aproape toate bolile care afectează omul la tropice. Veneau victime ale muşcăturilor de şerpi şi femei gata să nască – plus tot feluri de cazuri speciale, cu diformităţi sau anemie acută, pe care trebuia să le ţină sub ochi ceas de ceas.

Mees Opp le făcea pe toate, ajutată de trei sau patru coolies şi patru indigene pe care, ca prin minune, le recrutase dintre femeile necăsătorite şi văduve. Locuia la marginea incintei, lângă poartă, într-o căsuţă constând

dintr-un cabinet, un dormitor şi o verandă, doar cu un acoperiş de stuf peste pământul gol, unde deschidea de trei ori pe săptămână o clinică, pentru a examina şi trata un lung şir de bolnavi, răniţi şi mutilaţi – bărbaţi, femei şi copii.

În acest mic pavilion o găsi Dantry la sosire, după treizeci de ore de când plecase din Nivandrum. În tot acel timp, fără să doarmă, fără să se oprească nici măcar pentru a mânca, el şi fiul lui Sandy, Anthony, lopătaseră prin arşiţa zilei, luând-o pe scurtături obscure, cunoscute numai de băiat, până când soarele coborâse în ocean. În ciuda tuturor eforturilor, drumul durase mai mult decât se aşteptaseră, căci pierduseră multă vreme, după căderea întunericului, încercând să se orienteze şi să se facă înţeles printre oamenii care vorbeau un dialect atât de diferit de cel din Nivandrum. Când au ajuns la spitalul lui Mees Opp, soarele apunea pentru a doua oară de când o lăsaseră pe Alix în uşa cea mare de la Grand Oriental Hotel.

Mees Opp tocmai lua cina, împreună cu o altă femeie, foarte închisă la culoare, pe care le-o prezentă ca fiind doamna Badoki. Nu mai purta costumul alb şi pălăria bizară cu flori, apărându-se de arşiţa cumplită cu un soi de

şal gen, Mother Hubbard. La vederea lui Dantry şi a băiatului, ridică surprinsă privirea, fără să-i recunoască la început, din cauza miopiei. Dar înainte ca ei să-i vorbească, întrebă:

— Ce este? Cine-i bolnav?

Iar Dantry răspunse:

— Lordul Groton.

Mees Opp nu făcu decât să repete numele, semn că în primul moment nu-şi amintise cine era, aşa că Dantry preciză:

— Un englez care a venit la Nivandrum.

La asta, îşi aminti de trenul pe care-l luase din acea gară mică, pe platoul arzător şi înalt – trenul care, cu excepţia celor câteva vagoane de clasa a treia pline de sadhui, muncitori şi agricultori, îi aparţinuse marelui *burra sahib,* cu secretarul lui, nevasta, servitorii şi munţii de bagaje.

— Da, răspunse ea, acum îmi amintesc. Mă gândeam că poate o fi Sandy, sau Maria.

Apoi le spuse încet să stea jos, şi primul lucru pe care-l întrebă fu cât timp avea să-i ia drumul până acolo, „nu cu carul cu boi sau barca *wallum,* ci cu canoea”. Îi adresase întrebarea lui Anthony, ştiind că el îi putea spune mai precis decât Dantry. În acelaşi timp, bătu din palme, iar

când apăru un servitor, îi spuse să aducă apă şi grog, după care îl întrebă pe Dantry:

— Aţi mâncat?

— Nu, doamnă doctor.

— Atunci, mai bine mâncaţi aici. Magistratul mănâncă devreme, ca să poată juca polo în răcoarea serii.

— Vă mulţumesc, răspunse Dantry.

— Presupun că locuiţi la magistrat, aşa-i?

— Nu, nu-l cunosc. N-am venit pregătit pentru aşa ceva. Aş prefera aici, dacă aveţi vreun colţişor liber.

Mees Opp se întoarse spre doamna Badoki şi-i spuse:

— Domnul Dantry ar putea sta în camera jobedarului.

Iar spre Dantry adăugă:

— Nu-i foarte luxoasă, dar e curată.

— O să fie în regulă.

Dantry dedusese că era nedumerită de prezenţa lui, întrebându-se ce căuta acolo, când tânărul Anthony ar fi putut aduce şi singur mesajul. Servitorul aduse grogul şi apa, iar după ce amândoi fură serviţi, Mees Opp îi ceru să le aducă şi curry, iar lui Dantry îi spuse:

— Ce-i cu Lordul Groton?

Dantry îi vorbi despre febra mare şi violenţa simptomelor.

— Desigur, eu nu mă pricep, dar aş crede că are malarie neagră. În Nivandrum nu e tifos, nici febră tifoidă.

Femeia tăcu un moment, iar Dantry se miră că nu-l trimisese pe Anthony să mănânce cu servitorii de la spital. Ar fi preferat aşa, ca să-i poată vorbi între patru ochi. Prezenţa băiatului, cu ochii lui mari şi negri, atât de asemănători cu ai Mariei, îl stânjenea. Apoi, îşi aminti că-l trata ca pe un om ca toţi ceilalţi, aşa cum dorise şi el însuşi să fie tratat, cu doar câteva zile în urmă. Şi-şi mai aminti, cu un mic şoc, că în fond Anthony era propriul lui cumnat.

Mees Opp îi întrerupse şirul gândurilor, spunând:

— N-am să pot pleca până mâine-seară, cel mai devreme.

— E un caz foarte urgent, doamnă doctor. Lordul Groton e o persoană foarte importantă, afirmă Dantry-şi din nou simţi ironia faptului că-l apăra pe Groton, încercând s-o convingă să plece de îndată, pentru a salva viaţa omului pe care el îl ura mai mult decât pe oricine în lume, poate singurul pe care-l urâse vreodată. Şi, aproape pe loc, îşi dădu seama că femeia aceea masivă şi urâtă depistase o anume falsitate în tonul vorbelor lui.

Servitorul aduse porţiile de curry şi le servi lui Dantry şi

Anthony la aceeaşi masă cu Mees Opp şi doamna Badoki, la care Dantry înţelese că trebuia să continue cu insistenţele în faţa tuturor celorlalţi. Încet, îi povesti cum începuse boala lui Groton, cum probabil era deja bolnav la sosirea în Nivandrum, iar ea îl ascultă, punându-i din când în când câte o întrebare profesională, cu o precizie de expertă, astfel încât încrederea lui spori şi mai mult.

În cele din urmă, Dantry încheie cu cuvintele:

— Ăsta e singurul motiv pentru care am venit şi eu. Ştiu că sunteţi întotdeauna ocupată. Am venit numai cu scopul de a vă explica personal cât e de necesar să se facă imediat ceva.

Înţelegeţi că este unul dintre cei mai importanţi oameni din tot Imperiul Britanic.

— A, da, răspunse ea încet. Înţeleg foarte bine asta. Îmi amintesc perfect de el. V-am dat cuvântul meu că fac tot ce e omeneşte posibil. Dar nu pot pleca de-aici mai devreme de mâine-seară.

Apoi se ridică, adăugând:

— Dacă mă scuzaţi, trebuie să fac vizita de seară, împreună cu doamna Badoki, cât timp mai este lumină. Dacă aveţi nevoie de ceva, e de-ajuns să-i cereţi servitorului. Voi fi liberă din nou la opt şi jumătate.

Se ridică şi el, rămânând în picioare până când Mees Opp ieşi din căsuţă şi traversă curtea, cu rezervorul de apă potabilă în mijloc. Apoi, se aşeză la masă şi încercă din nou să mănânce – dar era atât de obosit, încât nu mai avea poftă de mâncare şi, ridicându-se, îl chemă pe servitor şi-i ceru să-i arate camera unde avea să stea peste noapte.

Era prea obosit ca să mai insiste în favoarea Lordului Groton, nu numai fizic, ci şi sufleteşte, iar în adâncul inimii ştia că toată călătoria nu folosise la nimic. Îşi dăduse seama din momentul când Lorenzo spusese: „Nu pot pleca de-aici mai devreme de mâine-seară”.

O respectase întotdeauna, din acea primă dimineaţă când se uitase afară şi o văzuse examinând şi glumind cu lungul şir de omenire în suferinţă, sub fereastra camerei lui din Grand Oriental Hotel, dar niciodată până acum, când o găsea pe terenul ei propriu, în acel spital pe care-l crease pornind de la zero, nu bănuise că avea o asemenea autoritate. Era ca şi cum ar fi fost atoate-importantă, ca şi cum el, şi chiar marele Lord Groton, n-ar fi avut mai multă importanţă pentru ea decât orice coolie. Şi-şi spuse, zăcând pe patul indian tare, în lumina tot mai slabă a înserării: „Poate că ea vede lumea altfel. Poate că ne vede

aşa cum suntem. Poate ne consideră pe amândoi la fel de inutili... atât pe Groton, cât şi pe mine”.

Nu peste mult, Anthony veni şi el în cameră, culcându-se pe rogojina trimisă de doamna Badoki, pe jos. Băiatul, mai puţin obosit decât Dantry, se interesă dacă avea nevoie de ceva, apoi ieşi iar să stea de vorbă cu servitorii, lucru pe care el, Dantry, nu-l putea face. Nu putea nici vorbi cu hamalii, nici să stea la magistrat. „Nici în car, nici în căruţă”, îşi spuse el.

Vag, fără să-şi poată da seama prea bine de ce, întreaga călătorie îl lăsa cu o senzaţie de gol, de zădărnicie şi de neînsemnătate. Era ca şi cum o parte din el ar fi murit, ca şi cum partea aceea a lui pe care ar fi putut s-o respecte era acum pierdută pentru totdeauna. Şi-şi spuse cu amărăciune: „Ei bine, am făcut ceea ce era onorabil. Mi-am dat toată silinţa să aduc un medic, cât mai rapid posibil. Voi mai încerca şi mâine, iar dacă nu reuşesc, şi Groton moare, n-am să-mi pot reproşa nimic. Am făcut tot ce puteam... Alix şi cu mine”.

Obosit cum era, nu putea să doarmă, ci doar zăcea cu gândul la Alix, rămasă în urmă, la Nivandrum, cu Groton pe moarte, fără altă companie decât boul ăla de secretar şi sinistrul valet. Într-un fel, nu rămăsese deloc în urmă. Îl

însoţise tot timpul, de-a lungul orelor de lopătat prin canicula amiezii, pe parcursul drumului împiedicat prin jungla întunecoasă. Mereu se aflase lângă el. Şi, pentru prima oară, îşi spuse: „Nimic altceva nu contează. Nimic decât relaţia asta dintre noi. E ceva de care foarte puţini oameni au parte, niciodată majoritatea. Şi, într-un fel, e indestructibilă”. Totuşi, nu putea întrezări nicio ieşire, şi nu din cauza lui Groton, sau măcar a Mariei, ci dintr-a apăsării egoismului, nebuniei, slăbiciunii şi indulgenţei faţă de sine care pluteau peste ei amândoi. Undeva, în viitor, aveau să fie nevoiţi să ispăşească. Simţea că totul se strângea în jurul lui, cu un sentiment de oroare imposibil de definit.

În cele din urmă, neputând să adoarmă, se ridică pe marginea patului, ca să fumeze, într-un soi de stare semiconştientă, fără să se mai gândească decât la ea, cum stătea în uşa aceea mare, cum spusese: „Tom, nu ne-am spus totul. Am să vin şi eu cu tine... Voi rămâne lângă tine toată viaţa, dacă asta vrei”. Era o stare mai puternică decât oricare dintre ei. Tot trupul, istovit şi extenuat, îl durea de dorinţă.

O bătaie în uşă îl făcu să tresară şi, adunându-se, răspunse în dialectul local:

— Intră.

Lumina slabă a înserării fu blocată de silueta masivă a lui Mees Opp, care apăru în cadrul uşii. Se opri acolo, cu o lanternă electrică în mână, spunând:

— Aveţi tot ce trebuie? Anthony mi-a spus că plănuiţi să plecaţi, aşa că am trimis un hamal să vă aducă valizele. Mi-a spus că le-aţi lăsat la canoe.

Acum toţi şi toate erau împotriva lor. Nu-i mai rămăsese nicio scuză ca să se întoarcă la Nivandrum.

29

În timpul vizitei de seară cu doamna Badoki, Mees

Opp se prefăcuse că urma rutina obişnuită a spitalu lui. Vorbise cu pacienţii, ba chiar şi glumise cu ei... toţi bolnavii de malarie şi dizenterie, de febră tifoidă şi cumplite boli de piele. Dar, cu această ocazie, făcea totul pe jumătate mecanic, cu o parte a minţii ei inteligente distrasă de problema Lordului Groton şi a acelui om ciudat, Dantry, atât de deştept, de sclipitor şi de nefericit, de a cărui amărăciune nu reuşise niciodată să se apropie măcar, darmite s-o şi înţeleagă.

Nu mai era tânără. În ultima vreme, pentru prima oară în viaţa ei, devenise conştientă că începeau să-i slăbească imensa vitalitate şi forţă care o ajutaseră să răzbească prin cele mai incredibile încercări şi izbânzi, iar acum se confrunta cu perspectiva unei călătorii lungi, prin căldură, înapoi spre Nivandrum, cu un sentiment de oroare. O altă femeie... aproape oricare altă femeie, ar fi respins solicitarea; nu-i lipseau motivele de a refuza o asemenea călătorie. Lordul Groton n-o interesa, şi nici nu dorea în mod deosebit să-i salveze viaţa. Cunoscuse Occidentul cu mulţi ani în urmă, destul de bine ca să afle totul despre

Lordul Groton şi cei ca el, ca să înţeleagă că erau un flagel în propria lor lume, la fel ca şi în Orient. Cunoştea mahalalele din Glasgow, Leeds şi Birmingham, unde oamenii trăiau într-o mizerie şi o depravare mai cumplite decât chiar şi printre proscrişii din propria ei lume. Când se gândea la Lordul Groton, îi trecea prin minte că poate n-ar fi fost prea rău să-l lase să moară acolo, în Nivandrum, singur, departe de tot luxul şi de toată puterea pe care o câştigase exploatându-şi semenii. O asemenea decizie s-ar fi putut dovedi chiar o binecuvântare pentru omenire.

În adâncul inimii, însă, Mees Opp era o femeie umilă, şi considera că această hotărâre nu stătea în mâinile ei, ci într-ale lui Dumnezeu, şi întrucât îşi petrecuse toată viaţa ajutându-i pe alţii, ştia că, în ultimă instanţă, n-ar fi putut-o face, nici chiar unui om ca Lordul Groton. Deprinderea era prea puternică. În cele din urmă, trebuia să facă drumul acela lung şi fierbinte.

Şi apoi, chiar în timp ce trecea prin pavilionul celor mai săraci pacienţi, unde pe jos nu era decât pământ bătătorit, iar plafonul consta doar din frunze de palmier, îi veni o altă idee, o idee care părea aproape miraculoasă, şi fu chiar destul de uimită că nu-i trecuse prin minte mai devreme, ocupată şi hărţuită cum era ea întotdeauna. Se baza pe

faptul că Lordul Groton era fabulos de bogat, şi pe sărăcia mizerabilă a „spitalului”. Dacă se ducea la Nivandrum şi-i salva viaţa, ar fi putut primi de la el o sumă de bani enormă, destui bani ca să cumpere un generator de curent electric, ca să cumpere aparatul de radiologie la care visa de ani de zile. De mult abandonase ideea de a primi vreun ajutor de la bătrâna Ranee, iar oamenii de soiul Lordului Groton nu făceau niciodată donaţii pentru spitalele obscure şi necunoscute, ca acela al lui Mees Opp; făcuseră daruri extravagante şi spectaculare doar instituţiilor mari şi deja bogate, pentru a atrage atenţia lumii asupra generozităţii donatorului. Erau ca baronii feudali care cumpărau indulgenţe pentru iertarea opresiunilor şi a celorlalte fapte rele pe care le săvârşiseră. Acum, într-un fel, îl avea la mână pe unul dintre ei; îl putea aproape forţa să-i dea banii, nu pentru ea însăşi, ci pentru sătenii suferinzi şi neştiutori ce roiau prin satele ce-i erau atât de dragi, încât şi-ar fi dat viaţa pentru ele.

Nu era religioasă, dar un moment avu impresia, aşa cum stătea acolo, în arşiţa înăbuşitoare, că Dumnezeu îi dăduse un semn, că-i adusese în faţă un om care putea s-o ajute, indiferent dacă dorea sau nu, să înfiinţeze ceva ce-avea să dăinuiască şi după ce ei amândoi nu mai erau, ceva care

să-i ajute pe cei săraci şi nenorociţi, şi să anihileze măcar o mică parte din vasta povară de mizerie a lumii.

Doamna Badoki era o femeie negricioasă, scundă şi slabă, o văduvă în vârstă de patruzeci de ani, la fel de urâtă şi nedorită de nimeni ca şi Mees Opp. Provenea dintr-o castă joasă şi, cândva, fusese foarte săracă, dar Mees Opp o vindecase şi pe ea, nu de vreo boală trupească, ci de aceea a deznădejdii şi înfrângerii. De zece ani, lucra în spital, Pe cât de urâtă era, pe-atâta era de deşteaptă, şi o mare parte din lucrurile învăţate de Mees Opp cu ani în urmă, la şcolile de medicină din Edinburgh, trecuseră mai departe la doamna Badoki, aşa că, atunci când pleca în turneu prin district, Mees Opp avea mereu cui să lase sarcina bolnavilor şi a suferinzilor ce umpleau casele vechi şi colibele acoperite cu crengi. Doamna Badoki era aceea care o însoţea la vizitele pe care le făcea prin spital de două ori pe zi.

După ce Mees Opp îi ură noapte bună lui Dantry şi închise uşa de la camera jobedarului, doamna Badoki o întrebă:

— Cine-i albul acesta?

Mees Opp îi răspunse:

— A locuit în Nivandrum vreme de aproape cinci ani.

Este cel care s-a însurat cu fiica lui Sandy Carleton.

Dar nu asta voia să ştie mica doamnă Badoki, cea urâtă şi deşteaptă. Aceste lucruri nu-i spuneau aproape nimic. Aşa că preciză, în hindustani:

— Nu despre asta vorbeam. Ce fel de om e?

— Aha... făcu Mees Opp şi, după un moment de gândire, spuse: e nefericit. Mi-e greu să-ţi explic cum e, dacă n-ai fost niciodată în Europa. Are o boală a sufletului pe care o mai au şi mulţi alţi europeni... numai că el stă mai bine decât ceilalţi. Singurii pe care-i vezi aici de obicei nu merită să fie salvaţi.

Traversau curtea spre pavilionului unde erau internate pacientele maternităţii, un spaţiu pe care Mees Opp se străduia cu disperare să-l menţină cât mai curat şi modern posibil. Făcu în tăcere câţiva paşi, până trecură de rezervorul cu apă, apoi spuse:

— Ar putea fi vindecat de boală... dar nu vrea. E ca un hindus care vrea să moară, aşa că nu se luptă. Ştie la fel de bine ca mine că e bolnav, dar nu lasă pe nimeni să-l ajute. Are un soi de mândrie îndărătnică. Nu-mi dă voie să-l ajut. Mare păcat. Ar putea face atât de mult... şi ar putea şi să fie fericit.

După alte câteva momente, încheie cu cuvintele:

— N-ar fi trebuit să se însoare cu fata lui Sandy. Şi pe-asta, tot din cauza bolii a făcut-o.

Ajunseră la vechea casă transformată unde stăteau femeile gravide, iar Mees Opp uită dintr-odată de Dantry şi întrebă:

— A apărut vreun semn?

— Nu, răspunse doamna Badoki, nu s-a plâns de nimic.

Nu era nevoie să rostească niciun nume, căci ambele femei ştiau despre cine era vorba – soţia unui coolie care era internată acolo de trei zile, aşteptând să nască.

— E trează? se interesă Mees Opp.

— Acum câteva momente, era.

— Speriată?

— Ea zice că nu, dar cred că este. A venit mama ei s-o vadă. I-am dat voie să rămână aici.

— Foarte bine. Mă duc să vorbesc cu ea. Când plec, poţi să-i dai ceva ca să doarmă la noapte. N-are niciun rost să se teamă.

— Să vin şi eu cu dumneavoastră?

— Nu, s-ar putea să se alarmeze.

Aşa că Mees Opp intră într-o cameră unde, pe un pat ieftin din colţ, zăcea o femeie anormal de mică, ghemuită sub un cearşaf simplu de bumbac. Pe jos, lângă ea, stătea

culcată o bătrână cu părul alb şi faţa zbârcită ca o bucată de piele neagră şi veche. La vederea lui Mees Opp, se ridică în picioare cu mişcări ţepene şi făcu un *salaam,* dar Mees Opp îi spuse să se culce la loc, iar bătrâna se chirci lângă pat, privind-o cu nelinişte în ochi. Pe pat, femeia cea scundă încercă să-i zâmbească timid lui Mees Opp, cu faţa ei cenuşiu-gălbuie din cauza anemiei acute şi ochii negri sticloşi de frică.

— Cum te simţi? o întrebă Mees Opp.

— Nu prea bine.

— Mâine va fi totul în regulă. Trebuie să ai încredere în mine.

— Da, memsahib.

— O să naşti un copilaş frumos.

— Mulţumesc, memsahib.

— Iar doamna Badoki o să-ţi dea să bei ceva care să te ajute să adormi şi să uiţi de toate. Trebuie să iei medicamentul. O să-ţi facă bine.

— Da, memsahib.

— Noapte bună.

— Noapte bună.

Bătrâna se ridică iar în picioare, dar de astă dată Mees Opp abia dacă o mai luă în seamă şi ieşi din cameră, în

pavilion, unde stătea aşezată doamna Badoki. Îi spuse:

— E într-adevăr speriată. Dă-i un somnifer şi ai grijă să doarmă până se termină totul.

Apoi, ieşi iar în noaptea senină şi se plimbă mult timp pe sub copaci, fiindcă şi ei îi era teamă. A doua zi, sau în următoarea, trebuia să facă o operaţie pe care n-o mai făcuse niciodată. Asistase la aşa ceva în Edinburgh, şi citise nenumărate cărţi pe tema aceea, fiindcă în sat mureau mereu femei deoarece, în copilărie, nu avuseseră ce mânca şi se deformaseră. Această femeie, pe care o găsise într-un cartier de coolie, aproape pitică, avea nişte picioare strâmbe şi aproape paralizate. Iar când Mees Opp o convinsese să vină la „spital”, descoperiseră că nu putea să nască. O aştepta moartea, dacă Mees Opp nu reuşea s-o salveze. Aşa că acum trebuia s-o facă. Trebuia să fie salvată, deoarece credea în Mees Opp – ea, şi soţul ei, şi mama, şi toate rudele şi oamenii din sat. Cu toţii credeau că Mees Opp putea să facă minuni. Din cauza asta era totul atât de înspăimântător. Dacă dădea greş, oamenilor din sat avea să le slăbească încrederea în ea, şi trebuia s-o ia iar de la început pentru a-i convinge să vină la spital, în loc de a se duce la vraci şi la moaşele nespălate. Acum îi era frică, dar dacă reuşea avea să-i fie mai uşor, după

aceea, să salveze vieţile a sute de femei, înainte de a-i veni şi ei vremea să moară.

După un timp, se întoarse în mica ei casă pentru a dormi câteva ore, ca să fie calmă a doua zi, pentru operaţie – dar nu putu să adoarmă. Stătu mult timp aşezată pe veranda cu vedere spre „spital”, cufundat acum în întuneric, cu excepţia lucirii gălbui a câte unei lămpi cu parafină, vizibilă pe sub umbrele negre ale liliacului şi ale smochinilor indieni. Şi, în timp ce stătea acolo, cunoscu unul dintre acele momente emotive pe care le avusese uneori, de-a lungul anilor petrecuţi acolo, în sălbăticie – un moment de satisfacţie, de însufleţire, de victorie asupra vieţii însăşi.

Lucrul acela, incinta aceea, „spitalul” acela era al ei; îl durase din nimic, sau poate numai din propriul ei sentiment de înfrângere în viaţă. Căci, la optsprezece ani, Mees Opp înţelesese că zeii nu fuseseră buni cu ea; o făcuseră urâtă şi grasă, săracă şi, lucrul cel mai rău, metisă, aşa că, într-un fel, era izolată pe vecie de ambele soiuri de oameni al căror sânge se amesteca în venele ei. Zeii n-o înzestraseră cu nimic altceva decât inteligenţă şi sănătate, dar ştia că aceste daruri erau valoroase, şi puţini oameni din jurul ei mai avuseseră parte de ele. Şi, la

optsprezece ani, ştia deja ce trebuia să facă şi care era rolul ei în viaţă, iar de-atunci începând învăţase cu îndărătnicie, studiase stăruitor, până când, într-un târziu, reuşise cumva să ajungă la Edinburgh şi să înveţe ceea ce trebuia să ştie. Făcuse ceea ce i se spusese, iar şi iar, atât în Răsărit cât şi în Apus, că era imposibil. Iar acum, acest „spital”, această incintă ale cărei clinici funcţionau de trei ori pe săptămână în mica verandă, însemnau pentru ea dragostea, însemnau un soţ, copii, cămin, gospodărie, tot ceea ce şi-ar fi dorit şi-i fusese refuzat. Acum nu-i mai părea rău că nu avusese toate acele lucruri. Era mulţumită cu ceea ce făcuse, şi chiar mai mulţumită când ştia că încă mai avea atâtea de făcut – destul ca s-o ţină ocupată zi şi noapte, toată viaţa, până avea să fie bătrână şi bolnavă şi să moară, pentru a fi îngropată acolo, în curtea pe care o iubea atât de profund. Acolo se regăsea tot Orientul, forfotitor, neînvăţat, bolnav şi suferind – Estul care renăştea încet, dureros, într-un soi de măreţie ca răsăritul soarelui în înaltul munţilor.

Acum ştia ce trebuia să facă. Lordul Groton putea să mai aştepte. Putea chiar şi să moară, dar femeia coolie trebuia să fie salvată. Şi se mai punea şi problema lui Dantry. Îl simpatiza, în pofida tuturor. Era un om prea

mândru ca să fie pierdut. Ar fi putut să-l vindece şi pe el, la fel cum o vindecase pe biata doamnă Badoki cea urâtă. Ştia care era leacul, dar avea nevoie de puţin timp. Dantry nu trebuia să plece, să se întoarcă în acea lume de unde venise, lumea care-l împinsese la boală şi disperare. Ştia că fugea, iar dacă fugea şi de astă dată, cu siguranţă avea să se piardă. Cumva, trebuia să-l silească să vină cu ea, înapoi la Nivandrum.

Şi apoi, îi trecu prin minte un alt gând. Mai rămânea Leah, şi relele pe care putea să le facă, relele pe care le făcuse deja de-atâtea ori, când Mees Opp nu era acolo ca să le împiedice. Ştia că Leah era cea care o trimisese pe Maria la Dantry, de la bun început. Tot Leah putea fi şi răspunzătoare de violenţa ciudată a simptomelor Lordului Groton.

A doua zi, avea să facă intervenţia chirurgicală, şi trebuia să opereze cu mână sigură, ca să nu mai survină nicio amânare, şi pe urmă să poată pleca, luându-l cu ea şi pe Dantry.

30

Dimineaţa, când se trezi, Dantry găsi cele două valize vechi lângă pat. Anthony dispăruse deja din camera jobedarului, iar Dantry, stând pe marginea patului indian, privi mult timp cele două bagaje roase, ca şi cum ar fi fost, într-un fel, nişte simboluri, ca şi cum ar fi avut o forţă mistică în ele, care avea puterea de a-l sili să facă ceea ce nu dorea. I se părea mai clar ca oricând că Mees Opp ghicise aproape toată povestea şi era hotărâtă să-l trimită la drum, spre Singapore, Colombo sau Batavia, oriunde în afara acelei lumi în care eşuase atât de jalnic. Oboseala fizică îi trecuse, dar cea sufletească dăinuia, aşa că într-un fel se bucura de prezenţa celor două geamantane mizerabile, întrucât îl obligau să ia o decizie pentru care nu mai avea putere. Apoi, îi veni cheful să bea ceva, o poftă frenetică, nebunească, pe care n-o mai simţise niciodată, în toţi anii lui de băutură. I se părea că n-avea să se poată ridica de pe pat, ca să se spele lângă rezervorul din curte şi să-şi înceapă ziua, fără stimulentul alcoolului. Şi-şi spuse: „Ăsta-i sfârşitul. M-a ajuns din urmă, în fine”, şi i se păru dintr-odată că nu doar dorinţa de a bea îl prinsese din urmă, ci că toată viaţa lui era acolo,

apăsându-l la rândul ei... tot hedonismul, tot egoismul, neruşinarea cu care profitase de aspectul lui chipeş şi de farmecul lui, toate avantajele cu care-l înzestraseră împrejurările, de la bun început.

„Acum”, îşi zise el, „ştiu cum se simte un adevărat pierde-vară”. Simţea acea dorinţă neaşteptată de a se pierde în aburii alcoolului, în senzualitate, în desfrâu, de a atinge un soi de inconştienţă în care nimic nu mai avea nici cea mai mică însemnătate, decât să se afunde tot mai adânc în viciu şi depravare, până când, în cele din urmă, se distrugea singur şi nu mai rămânea nicio urmă de nefericire, ci doar nefiinţa. Şi, dintr-odată, i se făcu frică.

Sunetul unei bătăi în uşa camerei îl smulse din meditaţie, şi deveni acut conştient de o spaimă nevrotică la gândul de a vedea pe cineva, de a vorbi cu o fiinţă omenească, fie şi doar unul dintre hamalii spitalului; dar îi mai rămăsese ceva din convenţiile civilizaţiei, aşa că se înfăşură în sarong şi răspunse:

— Intră.

Era unul dintre hamali, care făcu un *salaam* şi spuse:

— Mees Opp m-a trimis să vă întreb dacă vreţi să beţi cafeaua cu dumneaei, pe verandă.

O secundă, Dantry ezită, încă temându-se să stea de

vorbă cu cineva, şi tocmai voia să trimită un mesaj că se simţea prea rău, când băiatul mai spuse:

— Vrea să ştie şi dacă sahib ar dori să bea ceva înainte. Mi-a zis să vă spun că avem numai brandy.

La asta, răspunse:

— Da. Şi spune-i că vin la cafea în câteva minute.

După ce băiatul plecă, stătu un timp gândindu-se cu uimire la caracterul lui Mees Opp – faptul că ea, o domnişoară bătrână, care niciodată nu trăise în lume, niciodată nu cunoscuse beţivi şi nu ştia cum e să ai chef de-o duşcă imediat ce deschizi ochii dimineaţa, se gândise la brandy, singurul lucru de care avea nevoie. Îşi spuse: „Ştie totul”, şi din nou simţi vechea dorinţă de a se împrieteni cu ea, atât de puternică încât acum i se părea că prietenia dintre ei îi era la fel de necesară ca brandy-ul. Parcă nu şi-ar fi putut începe ziua până n-o vedea şi nu se asigura de respectul ei.

Când băiatul îi aduse brandy-ul, îl bău, apoi se duse la rezervor şi se spălă. Pe treptele mari care coborau în bazin, vreo şase femei spălau rufe, iar în faţa lui, complet goi şi fără pic de ruşine, se îmbăiau doi sahdui care veniseră de pe drumul plin de praf roşiatic. Femeile îl priviră cu ochii lor mari şi negri, oprindu-se din lucru ca să

se uite la acel sahib alb ce se scălda în bazin ca unul de-al lor.

Soarele încă nu se înălţase prea sus pe cer, iar văzduhul era limpede şi răcoros, dar se simţea acea nemişcare aproape sinistră care precede întotdeauna izbucnirea musonului, o încremenire care cândva, demult, în îngrozise uneori în arşiţa nopţilor. Acum, nu se mai temea de ea fiindcă, la fel ca localnicii, ştia că nu peste mult aveau să vină ploile, purificatoarele ploi torenţiale care făceau ca pomii, tufişurile şi celelalte plante să crească mai energic, cu un soi de vitalitate sălbatică; ploile care aduceau propria lor zăpuşeală umedă, dar şi o senzaţie de curăţenie şi prospeţime, ca şi cum lumea, obosită, prăfuită şi epuizată, ar fi renăscut.

O găsi pe Mees Opp aşezată la o masă simplă de tec, în micul hambar pe care-l numea „verandă”. Era îmbrăcată iar în hainele imaculate de doc alb, dar nu purta pălărie, aşa că Dantry văzu pentru prima dată că părul ei era rar, drept şi de culoarea noroiului. Singura ei undă de frumuseţe se zărea în expresia ochilor albaştri, ca de porţelan. În faţa ei se aflau teancuri de hârtii şi fişe medicale, fixate pe masă cu bulgări de coral, jad sau granat, aduşi în dar de pacienţi. La un capăt al mesei se

afla un urcior cu cafea şi un castron de lemn pictat, plin cu papaya, pepeni şi pomegranate. Citea un număr din *The Times* vechi de şase săptămâni, iar când văzu ziarul, Dantry îşi spuse: „Ce prost sunt! Sigur că ştie cine e Groton. Ştie totul despre el”.

Mees Opp îl întâmpină cu o remarcă despre frumuseţea dimineţii şi-i turnă cafeaua. Apoi, îl întrebă fără niciun alt preambul:

— Plănuiţi să plecaţi azi?

Din nou, Dantry îşi dădu seama că nu luase nicio hotărâre şi nu avea niciun plan clar. Obosit cum era, nu voia decât să rămână pe loc cât mai mult, bând şi dormind acolo, pe patul tare din camera jobedarului.

Dar amintirea valizelor terfelite îl sili să spună:

— Da, plănuiam să plec când porniţi şi dumneavoastră spre Nivandrum.

— Dacă totul merge bine, voi pleca mâine pe la amiază.

— Pe căldura aceea?

— Înainte nu pot, şi trebuie să ajung acolo cât mai repede posibil. Altă cale nu există.

Dantry îşi aprinse o ţigară, apoi spuse:

— Speram să puteţi pleca diseară. Înţelegeţi, nu e vorba numai de Lordul Groton. Este acolo şi soţia lui.

Ezită un moment, apoi continuă:

— Nu e foarte obişnuită cu viaţa de-aici. Cred că-i este cam teamă.

Privindu-l, Mees Opp îl întrebă:

— Ce fel de persoană e?

Un moment, Dantry nu-i răspunse, fiindcă nu se putea gândi la niciun mod de a i-o descrie unei femei ca Mees Opp pe Alix şi viaţa ei. Dacă-i spunea despre bijuteriile şi hainele ei scumpe, şi despre hotelurile luxoase cu care era obişnuită, nu i-ar fi făcut o impresie corectă despre felul cum era cu adevărat. Fiindcă, în adâncul ei, nu era aşa. Trebuia s-o facă să înţeleagă adevărul despre acea sinceritate aparte, despre simţul libertăţii, calitatea inocenţei care, în pofida tuturor, rămânea o parte atât de importantă din Alix.

Aşa că spuse:

— E foarte greu de descris. Este nefericită. A avut ghinion. E o femeie admirabilă, care niciodată nu şi-a găsit locul potrivit în viaţă. Când o vedeţi, poate nu veţi crede că e adevărat ceea ce vă spun acum – dar este.

— De ce-a venit la Nivandrum? Mai bine rămânea în casa de oaspeţi a guvernului.

— Fiindcă aşa e ea. Aşteaptă mereu să se întâmple

ceva. Întotdeauna a căutat ceva nedefinit. Dar, în lumea ei, n-a găsit niciodată acel lucru, fiindcă acolo nu există.

Şi imediat ştiu că spunea prea mult şi că vorbea cu o emoţie pe care nu intenţionase să şi-o arate, şi fu conştient că lui Mees Opp cea urâtă nu-i scăpaseră nici cuvintele lui, nici starea aparte care se simţea din ele. Avu dintr-odată senzaţia că era unul dintre acei localnici suferinzi care-şi aşteptau cu răbdare rândul să apară în faţa ei, să fie examinaţi şi să li se diagnosticheze bolile.

Mees Opp comentă:

— Trebuie c-o ştiţi de multă vreme, dacă o cunoaşteţi atât de bine.

Iar Dantry răspunse:

— Am cunoscut-o dintotdeauna, încă dinainte de a o vedea prima oară.

Femeia luă o ţigară de la el, o aprinse şi mută una dintre bucăţile de jad care ţineau hârtiile pe masă. Apoi îl întrebă:

— Unde-o să mergeţi, după ce plecaţi de-aici?

— Nu ştiu. Nu mi-am făcut niciun plan.

— Nu e nimic ce-aţi dori să faceţi... nicio necesitate care să vă determine să vă duceţi într-un loc sau altul?

Înainte, Dantry nu se gândise niciodată în acest mod la

situaţia lui. Era pur şi simplu conştient că dispunea de libertate, o libertate absolută, fără niciun fel de obligaţii, căci nici chiar Maria nu schimbase cu ceva lucrurile. Ani de zile muncise şi-şi făcuse planuri pentru a atinge acea libertate, acea dezlegare totală, de toate responsabilităţile, iar acum Mees Opp o făcea să pară meschină şi sordidă, dacă nu chiar sinistră, periculoasă.

— Nu, spuse el. Nu am niciun scop anume.

— Dacă nu aveţi, aţi putea să mă ajutaţi pe mine.

O privi surprins.

— Cum?

— Aţi putea veni cu mine înapoi la Nivandrum.

Inima lui făcu un salt neaşteptat, dar spuse cu glas scăzut:

— Nu, pe-asta n-o pot face.

— Din cauza Mariei?

— Da... parţial, şi din cauza ei.

— Am să vorbesc eu cu Maria. O voi face să înţeleagă.

Apoi adăugă:

— N-ar fi trebuit să vă însuraţi niciodată cu ea.

— Da, când am făcut-o, am crezut că nu conta.

Mees Opp continuă, insistent:

— Aţi putea să mă ajutaţi. Cred că Lord Groton nu va fi

un pacient comod... în împrejurările existente.

Dantry înţelegea ce voia să spună, chiar şi fără ca ea să se pronunţe explicit... că un om ca Groton n-ar fi făcut decât s-o dispreţuiască, atât ca femeie cât şi ca metisă. Şi spuse:

— Nu v-aş putea fi de prea mare ajutor acolo. Lordul Groton mă detestă.

Apoi îşi dădu seama că, fără să vrea, îi destăinuise totul.

— N-am vrut să spun tocmai asta, replică Mees Opp. Numai că mi-aţi putea fi de ajutor în foarte multe feluri. Rasmussen şi Sandy nu-mi sunt de prea mare folos, când e vorba de persoane atât de sus-puse.

Chiar atunci, apăru doamna Badoki, venind prin curte dinspre „maternitate”. În timp ce urca pe verandă, Mees Opp o întrebă:

— E totul gata?

Iar când doamna Badoki răspunse că da, se ridică şi-i spuse lui Dantry:

— Acum trebuie să mă scuzaţi. Am de făcut o operaţie.

Şi plecă, mergând pe lângă doamna Badoki, prin praf.

Tremura, şi-şi spunea întruna: „Nu trebuie să tremur. Trebuie să-mi păstrez calmul”. Când ajunse la pavilion, o găsi pe femeia infirmă întinsă pe masa de operaţie

improvizată. Nu mai era speriată. Zăcea nemişcată, respirând regulat.

31

În Nivandrum, căldura care anunţa apropierea musonilor începu dintr-odată, în chip straniu, fără vântul care anunţa de obicei că zilele deveneau treptat tot mai umede şi fierbinţi. Numai copacii, plantele şi viţele păreau conştiente de apropierea lui, şi cu zece zile înainte începură să încolţească lujeri noi, frunzuliţe proaspete şi boboci extravaganţi din trunchiurile care obosiseră şi se cam uscaseră, după atâtea luni de soare secetos. Era ca şi cum fiecare plantă ar fi fost atinsă de o mână nevăzută şi miraculoasă; fiecare arbust, fiecare mănunchi de croton şi bougainvillee se îndesea şi se înverzea. Pe lângă case şi la marginea apei, bambuşii creşteau îmbogăţiţi cu smocuri de frunze proaspete, verde-deschis şi delicate. Apoi, odată cu schimbarea lunii, căldura se prăvăli şi noaptea, ca un val sufocant din uşa deschisă a unui cuptor. Dincolo de Marea Barieră, marea devenise ameninţător de calmă, aşa că, la amiază, arăta ca o placă de aramă, brunată şi fără nicio încreţitură, sub văpaia crudă a soarelui; iar serile, briza care întotdeauna aducea prospeţime din larg nu se mai înteţea deloc, şi încet, imperceptibil, pe măsură ce noaptea înainta, arşiţa întunecată devenea şi mai

insuportabilă decât fusese canicula din miezul zilei. Pentru prima oară, pescarii nu mai stăteau în larg toată ziua, ci se întorceau grăbiţi înainte de amiază, fiindcă ar fi fost imposibil să reziste sub cerul acela fără nori, pe acea plată de metal fierbinte. Se înapoiau şi de teama acelei prime mari furtuni care într-o zi avea să izbucnească dintr-odată, fără veste, dinspre sud-vest, pentru a distruge chiar şi cele mai solide bărci înainte de a apuca să treacă peste Barieră, la adăpostul golfului înconjurat de palmieri.

Dincoace de Barieră, pe suprafaţa încremenită a lagunelor şi a canalelor, căldura se ridica din apă, aducând cu sine vapori invizibili, astfel că insulele şi frumoasele case vechi, trandafirii, albastre şi galbene, păreau din depărtare să devină imateriale, plutind fără sprijin prin văzduhul fierbinte şi neclintit.

În toiul zilei, orice activitate înceta şi întregul Nivandrum dormea – dacă arşiţa nu era prea puternică chiar şi pentru somn. De la fereastra camerei din Grand Oriental Hotel, la amiază, casele şi insulele păreau pustii, ca un oraş din care fugise orice formă de viaţă. Până şi Leah, zveltă şi deprinsă cu canicula acelei lumi, fugea din bucătărie, căutând răcoarea marii săli de piatră unde, atentă, într-un colţ ascuns după un paravan din fibră de cocos, îşi

pregătea zarzavaturile, iar când termina, cosea puţin. Stătea acolo în toată perioada caniculară a zilei, singura persoană din tot hotelul care rămânea trează şi lucidă.

La etaj, Bates, când nu era nimeni prin preajmă, capitulă în sfârşit şi se aşeză lângă patul Lordului Groton, în cămaşă cu bretele şi fără guler, căci Excelenţa Sa, fiind inconştient, nu putea să-l vadă; nici îmbujorarea saxonă a secretarului Lansbury nu-l deranja, căci sub soarele tropical devenise de un roşu ca al racului fiert, şi oricum Lansbury nu apărea deloc, decât după apusul soarelui, când ieşea din camera lui timorat, moleşit şi ofilit ca o salată verde care are nevoie de apă. O dată pe seară venea să bată la uşa Lordului Groton, dar Bates nu-l primea niciodată, iar înainte de a deschide uşa avea timp să-şi pună gulerul şi vestonul, aşa că apărea îmbrăcat corect, cu manierele impecabile ca întotdeauna, ca şi cum ar fi fost tot în ceaţa jilavă de pe Hill Street. Ayah, obişnuită cu căldura arzătoare a câmpiilor, găsea umezeala din Nivandrum mai puţin cumplită şi, fiind liberă toată ziua, după-amiaza se ducea pe continent, unde-şi găsise deja un iubit printre pescari. Dintre toţi, numai Bates îşi putea menţine „moralul”, cum spunea el. Ceilalţi, chiar şi corectul Lansbury, erau praf. Căldura, înălţându-se

dinspre lagune, alunga locuitorii în case şi făcea insulele şi clădirile să pară că pluteau prin aer, şi în acelaşi fel afecta mintea şi chiar caracterul fiecărui european din Nivandrum.

Şi, tot timpul, Lordul Groton zăcea cu febră, într-o comă întreruptă doar din când în când de accese delirante. Bates îi rămânea alături, nu atât din devotament faţă de Excelenţa Sa cât din conştiinciozitate, şi pentru că imaginea Lordului, dărâmat, neputincios, poate chiar pe moarte, la fel ca orice om de rând, îi dăruia o plăcere şi o satisfacţie subtile. Îl încânta chiar şi ideea de a-l ţine cât mai mult timp în viaţă, pentru a suferi la maximum. În mintea lui Bates, boala devenea un fel de ispăşire, iar Excelenţa Sa avea multe de plătit. Posibilitatea de a sta de veghe era un privilegiu şi o bucurie la care Bates nu visase niciodată. Şi, în timp ce Lordul Groton ispăşea, soţia lui îl trăda.

N-o făcea deschis, fizic, ca alte dăţi, ci în spirit, ceea ce, după cum ştia Bates, era mult mai rău. Privind-o, valetul descoperea un lucru pe care nu-l crezuse niciodată posibil – şi anume, că Lady Groton era îndrăgostită. Cunoştea diferenţa. O mai văzuse şi înainte cu alţi bărbaţi, dar nimic n-o atinsese, cu acele ocazii. Rămânea întotdeauna liberă

şi intactă, şi mereu destul de detaşată. Acum, înţelesese imediat Bates, era cu totul altceva... ceva ce se străduia din răsputeri să ascundă. După plecarea acelui misterios Dantry, Bates o văzuse desfăcându-se în bucăţi. Era un proces de care oamenii ca Lansbury şi Rasmussen nu-şi dădeau seama niciodată, probabil, dar Bates îl înţelegea perfect, precum şi Leah, care ajunsese să creadă că rugile, incantaţiile şi sacrificiile ei începuseră în sfârşit să activeze o putere mai presus de orice speranţe.

Lady Groton nu mai mânca deloc la prânz, dar părăsea hotelul în răcoarea zorilor şi revenea numai după ce soarele pârjolitor cobora din nou în mare. Îşi făcea regulat datoria de a veni în camera Lordului Groton de două ori pe zi, o dată dimineaţa, înainte de a pleca, şi a doua oară după înapoiere. Acum, însă, vizitele ei erau altfel, fiindcă nu mai făcea nicio încercare de a-l amăgi pe Bates. De la trimiterea telegramei, capitulase. Nu mai juca teatru, prefăcându-se în faţa lui că ar fi fost o soţie devotată şi preocupată profund de sănătatea soţului ei. Parcă i-ar fi spus, fără cuvinte: „Sunt prea obosită ca să mă mai prefac. Ai ştiut dintotdeauna. În locul ăsta, cealaltă viaţă, cealaltă lume, nu mai există”.

Bates avea impresia că, pentru prima oară în toţi anii de

când o cunoştea, îşi pierduse acea ţinută, acel autocontrol, acea resemnare care uneori i se păruseră aproape inumane. Şi, descoperind toate acestea, i se trezise un sentiment nou, de simpatie şi afecţiune, care-l uimea pe cinicul Bates. Era mai bună decât crezuse, mult mai bună, fiindcă acum, odată ce renunţase să mai „joace jocul”, cum spunea Bates în sinea lui, devenise mai umană, o femeie aşa cum Bates ar fi putut întâlni oriunde, nu doar în acea lume a bogăţiei şi artificialităţii pe care o observase aproape toată viaţa.

32

În fiecare dimineaţă, bătrânii barcagii veneau s-o ia imediat după ce se lumina de ziuă, şi timp ce o oră, două, înainte de a începe să se ridice căldura aburindă din lagune, o duceau cu barca *wallum* încoace şi-ncolo, printre insule, încheind călătoria la baza marii scări de pe insula lui Dantry. Acolo, Alix îi trimitea la treburile lor, urmând s-o ia din nou la căderea nopţii. La început, după plecarea lui, simţise numai un soi de amorţire şi deznădejde, după care amorţeala îi trecuse repede, în locul ei ivindu-se durerea, durerea chinuitoare a dorinţei, a regretului şi a pustietăţii, căci acum i se părea că nu-i mai rămăsese nimic pentru care să trăiască. Nici înainte de a-l revedea nu avusese mare lucru, dar viaţa îşi purtase singură de grijă, învârtindu-se în cercul rigid obişnuinţelor şi al formalităţilor cunoscute dinainte. Nu se schimba decât odată cu atracţia câte unei noi aventuri; acum, însă, toate acestea se întrerupseseră, şi ştia că niciodată, câte zile mai avea de trăit, n-avea să mai regăsească acea emoţie slabă pe care i-o produceau flirturile şi relaţiile trecătoare.

Când îi vedea casa, cărţile, patul şi scaunele, durerea părea să-i mai slăbească puţin. Pentru casă avea

sentimentele unei femei care cândva fusese foarte fericită acolo, cu un amant mort de mult. Şi mai venea şi pentru că hotelul, cu Rasmussen, cu Leah cea care trăgea mereu cu urechea, cu prostul de Lansbury şi atoateştiutorul Bates, îi devenise insuportabil, hidos, forţându-i mereu nervii la limită.

Pe insulă, ziua trecea încet. Alix încerca să citească, să cânte la pian... în timpul caniculei de la amiază, se plimba prin umbra subţire a cocotierilor. Şi bea mai mult decât ar fi trebuit, ceea ce, pe arşiţa aceea, n-o făcea decât să se simtă şi mai rău. Era uimită că toată casa rămânea descuiată, cu uşile şi ferestrele larg deschise, în văzul tuturor insularilor, un loc pustiu unde nu se săvârşeau nici furturi, nici violări de domiciliu. Parcă ar fi fost vrăjită, parcă o anume calitate a ei le-ar fi inspirat localnicilor un soi de teamă sau oroare. Şi, uneori, când avea nervii întinşi la maximum, i se părea că nu era singură acolo, în casă, că locul era bântuit. În cea de-a doua zi, le spuse barcagiilor să se întoarcă după ea înainte de apusul soarelui, fiindcă se temea de umbre şi de acea înserare rapidă şi tăcută, când urletele şacalilor începeau atât de brusc, ca şi cum o cortină neagră ar fi învăluit într-o clipă tot pământul.

La hotel, se ducea întotdeauna imediat în camera ei, fiindcă îşi dădea seama că toţi cei de-acolo o observau – Leah cu ochii ei negri şi sfredelitori, Rasmussen cu privirea lui albastră care nu înţelegea nimic, Lansbury cu chicotelile sale idioate, aproape feminine. I se părea că până şi hamalii şi barcagiii o urmăreau cu privirea peste tot, poate bucurându-se de nefericirea ei, poate părându-le rău pentru ea, ceea ce era şi mai intolerabil, dar mereu curioşi şi conştienţi că suferea.

La etaj, făcea un efort de a intra în camera lui Groton. Acesta încă mai rămânea inconştient aproape toată ziua, şi ori de câte ori deschidea pentru câteva momente ochii şi se uita în jur, înnebunea din nou, dezlănţuindu-se şi blestemându-l pe Dantry, aşa că lui Bates îi era greu să-l ţină în pat, sarcină care devenea tot mai uşoară de la o zi la alta, pe măsură ce febra îl secătuia de puteri. Dantry părea să-l obsedeze, ceea ce şi pentru Bates era semnificativ, căci înainte nu mai reacţionase niciodată astfel; niciodată nu fusese foarte deranjat de câte o aventură a soţiei sale; de obicei, nici nu ştia despre ele. Acum însă, dintr-odată, în chinurile bolii, îl cuprinsese o dorinţă delirantă de a-l distruge pe Dantry.

Uneori, încercând să facă apel la raţiune, prin ceţurile

bolii, Bates îi spunea:

— Dar, Excelenţa Voastră, domnul Dantry a plecat definitiv. S-a dus pentru totdeauna. Nu se mai întoarce.

La asta, Groton îl privea un moment, apoi răspundea:

— Ba nu, o să vină înapoi. N-a plecat de tot.

Şi iar începea să tune şi să fulgere, până cădea la loc pe patul din lemn de tec cu sidef, epuizat, iar Bates, privindu-l, spunea în sinea lui: „Ţi-a venit sfârşitul, nici vorbă. Nu mai poate dura mult. Nici chiar un taur n-ar scăpa cu viaţă după o febră ca asta. Ai să te duci acolo unde te-aşteaptă plata pentru toate ticăloşiile tale”.

Iar când Lady Groton revenea, seara, Bates nu spunea nimic despre toate acele atacuri, căci nu voia s-o tulbure, şi ştia destul de bine că înţelegea şi ea ce se întâmpla. Existau momente când până şi lui Bates îi părea rău pentru amândoi. Era ceva jalnic în acea neputinţă, aici unde toţi banii şi puterea lor nu le mai foloseau la nimic, unde amândoi erau mai singuri decât fuseseră vreodată.

33

Acasă la Dantry, în cea de-a patra zi, la scurt timp după arşiţa de la amiază, Lady Groton stătea culcată pe patul indian, sub baldachin, cu ochii închişi, îşi repeta în minte la nesfârşit, cum făcuse de-atâtea ori în ultima vreme: „Va veni înapoi. Acum e pe drum. Nu mi-l pot imagina bând încet până la moarte, fără să ştiu măcar unde e. Se va întoarce. Se va întoarce. Trebuie să se întoarcă”.

Zăcea astfel, în tăcere, încordată din tot trupul, *impunându-i* să se întoarcă. Ea, care nu era deloc superstiţioasă, care detesta misticismul, era acum gata să încerce absolut orice. Nu i se mai părea că ar fi fost ridicolă. Existau chiar şi momente când, înnebunită, se gândea să apeleze la descântecele lui Leah. Nu mai era acea Lady Groton mândră, autosuficientă, peste măsură de civilizată, ci numai o femeie îndrăgostită pentru prima şi singura oară în viaţa ei. Şi apoi, aşa cum zăcea acolo în căldura cumplită, şoptind de una singură într-un fel de transă, îşi dădu seama că cineva o privea. Conştiinţa faptului că era privită ajunse la ea încet, croindu-şi drum prin zidul nefericirii, şi după un timp, deschizând ochii, o văzu stând lângă pat, cu un pistol în mână, pe soţia lui

Dantry.

Prezenţa armei o readuse la realitate, cu un şoc neaşteptat, şi în primul moment îşi spuse: „Nu poate fi adevărat. Aşa ceva e prea melodramatic ca să mi se întâmple tocmai *mie”.*

Pielea aurie a fetei era foarte palidă. Ţinea revolverul cu stângăcie, ca şi cum încheieturile mâinilor ei suple ar fi fost prea slabe pentru greutatea lui. Un lung răstimp, se priviră în ochi, după care se întâmplă o ciudăţenie. Pistolul căzu din mâna Mariei, iar fata se lăsă în genunchi, îngropându-şi capul în braţe, pe marginea patului indian. Nu scotea niciun sunet, dar tremura de suspine din tot trupul.

Lady Groton se ridică în capul oaselor şi-i puse o mână pe umăr, întrebând-o cu un soi de politeţe tragicomică:

— Ai venit să-mi vorbeşti?

Fata nu făcu decât să clatine din cap, aşa că Alix continuă:

— Împuşcă-mă, dacă vrei. Poate ar fi o cale potrivită de a termina cu toate.

Şi deodată, Maria începu să vorbească, în engleza ei întretăiată, cu vocea frântă de suspine. Vorbea cu capul încă ascuns între braţe, ca şi cum ar fi fost copleşită de

ruşine.

— Voiam să vă omor, spuse ea. Am venit aici ca să vă omor. Voiam să vă omor şi pe urmă să mă omor şi pe mine... dar n-am putut, când v-am văzut. Nu ştiam că era aşa. Nu ştiam că şi pe dumneavoastră vă doare.

Iar Lady Groton, acum cu mintea mai limpede, avu brusc o viziune a felului cum arăta, culcată acolo pe pat, cu ochii închişi, repetând la nesfârşit: „Se va întoarce. Trebuie să se întoarcă”. Nici nu ştia cât timp stătuse fata acolo, privind-o.

Încet, o cuprinse cu braţul şi o ridică, dar Maria, ca un copil, continua să-şi acopere faţa cu braţele, şi deşi se aşeză docilă pe marginea patului, nu se uită la Lady Groton.

— Iartă, spuse ea. Am greşit. A fost rău ce-am făcut. Eram nebună. Nu ştiam.

Aşezată acolo, lângă ea, pe Lady Groton o cuprinse din nou mila. Propria ei nefericire i se părea acum mai mică – fiindcă, într-un fel, suferinţa cruntă a acelei fete era mai oarbă şi mult mai profundă. Ea, una, era puternică, întărită cel puţin de cunoaştere şi înţelegere. Ea îl cunoscuse pe Tom dintotdeauna; ştia cum era pe dinăuntru; ştia ce-l făcuse să fie aşa cum era; cunoştea lumea bolnavă din

care venise. Fata asta, care nu plecase niciodată din Nivandrum, nu putea şti acele lucruri. N-avea cum să ştie de ce se purta Tom aşa cum se purta. N-aveam cum să se apere de el.

Îşi auzi propria voce spunând:

— Nu trebuie să pui aşa la suflet, nu merită. N-o să se mai întoarcă niciodată la tine. E mai bine să-l uiţi.

Apoi, după câteva clipe de tăcere, continuă:

— Nu-ţi spun asta fiindcă l-aş dori pentru mine. Totul s-a terminat, iar el a fugit. Nu trebuie să-ţi pese aşa de mult de el, fiindcă e egoist, slab şi răsfăţat. Auzi ce-ţi spun? înţelegi ce vreau să zic?

Constată că vorbea încet şi atent, cu o dicţie exagerată, aşa cum ar fi vorbit cu un străin sau un copil, căci încerca sincer s-o ajute pe fata aceea şi s-o facă să înţeleagă.

— Da, înţeleg, răspunse Maria. Numai de n-aţi fi venit aici... Atunci, n-ar fi fugit.

— Într-o zi tot s-ar fi dus. Într-o zi s-ar fi săturat şi ar fi plecat. Vezi tu, nu e bun de nimic. Nu merită să ţii aşa de mult la el.

Atunci, Maria se ridică brusc, şi pentru prima oară îşi descoperi faţa.

— Nu trebuie să vorbiţi aşa de el, fiindcă e un om cu

adevărat bun, spuse ea. Nu trebuie să încercaţi să mă faceţi să-l urăsc. Aşa ceva e rău.

— A, îl iubesc la fel de mult ca tine, dar ştiu cum e. Nu e un om bun. Este rău fiindcă e slab... înţelegi?

Atunci, dintr-odată, fata păru să se prăbuşească din nou şi, suspinând, se întoarse şi coborî scara, alergând până în grădină. Iar Lady Groton, încă plină de dorinţa de a o ajuta, o urmă o parte din drum, dar se opri în capul scării, conştientă că nu mai putea face nimic, că orice-ar fi zis sau încercat, fata n-ar fi crezut-o că-i voia binele, nu răul.

Rămase în capul scării până când canoea cu Maria apăru pe lagună, traversând spre casa lui Sandy. În timp ce se pierdea în depărtare, Alix îşi spuse: „O, Doamne, voiam să mi se întâmple ceva – şi mi s-a întâmplat!” Se întâmplase, dar încă nu se terminase. Puţin cam speriată, se întoarse la patul indian, luă pistolul şi-l puse între pernele brodate. Apoi se culcă din nou şi, spre seară, fiindcă în ultima vreme abia dacă mai dormise nopţile, adormi.

34

În cea de-a patra zi de la începutul valului de căldură, au călătorit din zori şi până-n seară, fără să se oprească la amiază nici măcar pentru a mânca... Dantry era într-o canoe, iar Mees Opp şi Anthony, în cealaltă. Mees Opp nu putea suferi canicula, şi erau momente când i se părea că tot trupul ei enorm începea să se topească, dar îi revenea curajul când se gândea că operaţia reuşise, iar femeia coolie, cu un băieţel lângă ea, îşi petrecea convalescenţa în grija doamnei Badoki. Toată ziua, chiar şi la amiază, când frunzele copacilor se încovoiau jalnic sub soarele nemilos, în mintea ei apărea imaginea femeii schiloade, care nu mai era îngrozită, nici bătrâna ei mamă nu se mai temea, iar soţul coolie se bucura copilăreşte de naşterea unui fiu despre care toţi medicii şi moaşele spuseseră că n-avea nicio şansă de a trăi. Mees Opp săvârşise minunea, vestea se răspândise ca fulgerul prin districtele înconjurătoare, iar acum aveau să vină la ea gravide din tot statul, chiar şi din îndepărtatele jungle montane. Dar cel mai important era că-i pierise teama. Făcuse ceea ce avea de făcut.

În canoea din spate, Dantry lopăta prin căldură, cam

ameţit, abia conştient ce anume făcea sau încotro se îndrepta. Mişcările ritmice ale padelei îi aduceau o senzaţie hipnotică de uşurare. Efortul fizic, care cândva ar fi fost un chin, pe o asemenea căldură, părea acum aproape plăcut şi agreabil.

Oboseala îl făcuse să devină ca un câine ascultător, mulţumit să-şi sacrifice voinţa pentru comoditatea de a i se spune ce avea de făcut, căci acum se lăsase pe mâna lui Mees Opp. Făcea tot ce-i spunea ea. De ce voise să se întoarcă la Nivandrum nu reuşise să ghicească – poate fiindcă voia într-adevăr s-o ajute, sau poate spera să-l convingă să se întoarcă la Maria. Nu făcea mari eforturi de a-i descoperi motivele, şi în niciun caz nu şi le trăda nici ea, prin cele mai mici aluzii, dar lui Dantry nu-i trecea un moment prin minte că-l considera bolnav şi, în compasiunea ei pentru suferinţele omeneşti, nu-şi putea găsi liniştea până nu-l vindeca. După un timp, încetă complet să se mai gândească, mişcând doar lopata... în apă, afară... în apă, afară... iar canoea plutea pe suprafaţa netedă ca oglinda a lagunelor.

Când soarele apuse în sfârşit, micul grup mai avea douăzeci de mile până la Nivandrum, dar în întuneric, cu ajutorul focurilor, al făcliilor şi al pescarilor, băiatul lui

Sandy, Anthony, continua să se orienteze pe canalul principal. La căderea nopţii, Mees Opp se mai învioră şi, din când în când, îl îndemna cu blândeţe pe băiat să se străduiască mai mult, căci acum, când femeia coolie şi copilul ei erau în siguranţă, nu se mai gândea decât la Groton – şi, cunoscând-o pe Leah, îi era frică.

Era genul de noapte care-i conştientiza toată iubirea pătimaşă pentru ţara aceea, care o făcea să ştie că, orice s-ar fi întâmplat, n-ar mai fi fost niciodată mulţumită departe de măreţia Orientului, care-i dădea de înţeles că, în ciuda sângelui ei amestecat, acolo-şi avea locul. Pe malurile lagunei, torţele băieţilor care vânau peşti cu suliţele străluceau ca nişte licurici gigantici. Dantry, Anthony şi cu Mees Opp păreau, într-un fel, să-şi facă o intrare triumfală, străjuiţi din toate părţile de luminile focurilor din sate. Deasupra, fulgerele izbucneau în explozii mai de culoare opalescentă, dezvăluind din când în când câte o canoe sau o barcă *wallum* plutind prin apropierea lor, în întunericul de nepătruns. Şi peste toate, se auzeau eternele sunete ale tobelor şi flautelor, punctate de urletul câte unui şacal singuratic. Scena avea o splendoare pe care Mees Opp n-o găsise niciodată în Apus, ca şi cum aici natura i-ar fi îngăduit omului să

supravieţuiască numai pe baza îndurării.

Când şi când, întreba:

— Mai avem mult?

Căci, în întuneric, nu mai recunoştea locurile familiare. Iar Anthony răspundea, frânt de oboseală:

— Doar puţin mai e...

Când micul grup ajunse să zărească luminile cunoscute de la Grand Oriental Hotel, o parte din apatia lui Dantry se risipi, lăsându-l să se însufleţească din nou în răcoarea serii, conştient pentru prima oară de complicaţiile pe care avea să le creeze cu siguranţă reîntoarcerea lui. Acum, dintr-odată, se temea să vadă feţele unor oameni ca Rasmussen sau Leah. Se îngrozea până şi de primul moment al reîntâlnirii cu Alix, aşa că instinctul îl îndemna s-o amâne cât mai mult posibil şi, aducându-şi canoea în paralel cu cea a lui Mees Opp şi Anthony, strigă:

— Mai întâi mă duc la mine acasă, şi voi veni la hotel imediat ce m-am făcut prezentabil.

După care, când intrară pe canalul dintre cele două insule, coti spre locuinţa lui şi acostă la baza scării mari.

Pe fundalul cerului înstelat, vechea casă barocă se înălţa solidă şi neagră, iar la vederea ei îi reveni o parte din vechea plăcere şi iubire pentru acea locuinţă. Îşi spuse:

„Aş putea să stau aici, fără să mai plec niciodată de pe insulă. Aşa, poate reuşesc să nu ajung în cine ştie ce încurcătură”. Ştia, însă, că n-ar fi putut să rămână la nesfârşit pe insulă, căci sentimentele pentru Alix i se redeşteptaseră pe neaşteptate şi, în pofida oboselii, ardea de nerăbdare s-o revadă.

„Acum”, îşi spuse el, „acum că am fost atât de prost încât să mă întorc, nu mai contează ce-o să se întâmple”.

Scoţând lanterna electrică dintr-una din cele două valize jerpelite, îşi duse bagajele pe mal şi coborî lângă ele, la baza treptelor. Cu ajutorul lanternei, urcă scara. Printre insule, tobele începuseră din nou, iar din depărtare se auzeau şacalii. Toate-i readuceau în sânge vechea emoţie a acelor locuri.

Nemişcarea casei şi a întregii insuliţe, înconjurată de sunetele vieţii de pe malurile din apropiere, părea ceva tangibil, şi o clipă avu şi el senzaţia că locul era bântuit. O clipă, nervii săi obosiţi se încordară de teamă şi oroare, stări pe care nu le putea înţelege, ca şi cum silueta pe care o vedea ar fi fost o stafie sau un cadavru. Apoi, îndreptând lumina spre pat, constată că persoana culcată acolo era Alix. Nu era moartă, căci respira calm şi uşor, cu capul dat puţin pe spate şi faţa foarte palidă în lumina

gălbuie. Arăta, în somn, ca un copil obosit.

Încet, cu inima bătându-i, se apropie şi îngenunche lângă pat, rezemându-şi capul pe pieptul ei şi spunându-şi: „Aşa a fost sortit să fie. Altfel nu putea să se întâmple”. Şi ultimul dram de putere îl părăsi, ca apa scurgându-se printr-un stăvilar spart, umplându-l de fericire.

O secundă, trezită de atingerea lui, Alix se sperie, după care, dintr-odată trează, îşi spuse: „Nu poate fi adevărat. Nu poate fi Tom. Asemenea lucruri nu se întâmplă”. Apoi, fără să deschidă ochii, întinse mâna şi-l atinse pe cap, iar când îi simţi părul des şi negru, la fel ca pe vremuri, în întunericul micii odăi de la Ferma Tipton, îşi spuse: „Da, *este* Tom. O, Doamne, îţi mulţumesc! îţi mulţumesc că mi l-ai adus înapoi. De-acum, voi fi bună pentru totdeauna”. Şi, încet, îi trase capul spre al ei, spunând încet:

— Tom, dragul meu Tom...

Iar lacrimile începură să-i curgă. El o sărută, şi din nou sunetul tobelor şi urletul şacalilor şi întreaga lume din jurul lor încetară să mai existe, iar lui Alix i se păru că erau învăluiţi într-o lumină imensă şi orbitoare.

35

Când canoea ajunse la micul debarcader al Grand Oriental Hotel, Rasmussen însuşi cu acela care răspunse la chemarea lui Anthony, venind grăbit să le iasă în întâmpinare... un Rasmussen alarmat şi posomorât de căldură şi de senzaţia stranie că hotelul era învăluit într-o ceaţă tulbure, de când sosise grupul Lordului Groton. Fără nicio formulă de bun-sosit pentru Mees Opp, spuse doar atât:

— Mă bucur că aţi venit.

Stând pe micul dig, cu cele două genţi ale ei, Mees Opp îl întrebă:

— Cum se simte pacientul?

— La fel. Nu va mai putea suporta febra mult timp.

— Ce-aţi făcut pentru el?

Rasmussen ridică din umerii săi masivi.

— Chinină. Apă rece. Ce-am putut şi noi...

— N-am reuşit să ajung mai devreme.

— Sper numai că nu e prea târziu.

Luându-i genţile, Rasmussen o conduse prin sala cea mare şi, în timp ce o străbăteau, capul lui Leah apăru un moment în uşa bucătăriei. N-o salută pe Mees Opp. Nu

făcu decât s-o privească ursuz, cu o expresie de ostilitate înfricoşătoare în ochii săi negri. În graba ei, Mees Opp nici n-o observă, urmându-l doar pe Rasmussen la etaj, spre o cameră vecină cu cea a Lordului Groton. Îndicându-i uşa, acesta spuse repezit, cu o ciudată lipsă de respect:

— Acolo-i.

— Mulţumesc, răspunse Mees Opp. Aş dori ceva de mâncare şi de băut.

— Ce-aţi prefera?

— Orice aveţi.

Apoi, după plecarea lui Rasmussen, se duse la uşă şi ciocăni. Bates, în sfârşit relaxat, într-un halat de noapte, deschise, iar Mees Opp intră, cu mica ei trusă de medicamente, prezentându-se:

— Eu sunt doctoriţa, Mees Opp.

Bates, cam uimit de intrarea ei precipitată şi autoritatea atitudinii, răspunse băţos:

— Mă numesc Bates. Sunt valetul Excelenţei Sale.

În răstimp de-o secundă, se uitară unul la altul, aproape cu ostilitate – Bates, fiindcă n-avea chef să ureze bun-venit unei doctoriţe metise, iar Mees Opp pentru că era conştientă de sentimentele lui, precum şi că ceva de pe chipul acela îngust şi palid, cu nas lung, o punea în gardă.

Apoi, aruncă o privire spre patul din lemn de tec cu sidef, se aşeză fără a aştepta să fie invitată şi spuse:

— Spune-mi exact ce s-a întâmplat, cum a început şi cum a evoluat.

Bates, cam surprins de comportamentul acelei femei grase pe care nu prea putea s-o analizeze, rămase în picioare şi-i povesti cum Excelenţa Sa păruse bolnav timp de două sau trei zile înainte de a fi nevoit să cedeze, cum zăcuse aproape patru zile între comă şi delir, cum făcuseră tot ce puteau, încrezându-se în cunoştinţele de medicină locală ale lui Rasmussen şi Leah.

Apoi, Mees Opp trecu la nişte întrebări mai intime, după care întrebă pe neaşteptate:

— Lady Groton unde e?

Un moment, spre propria lui uimire, Bates se simţi ruşinat, văzând că Mees Opp se aşteptase ca soţia să fie la căpătâiul bolnavului. Încurcat, răspunse:

— Suportă greu căldura. Nu e obişnuită, iar seara se duce cu barca, să ia puţin aer. Uneori, în timpul zilei, se mai duce şi la casa unui englez care acum e plecat. Acolo e mult mai răcoare decât în hotel.

Fără să-l privească, Mees Opp spuse:

— Da, domnul Dantry s-a înapoiat cu mine.

Iar Bates îşi zise: „Aha, deci asta era! De-asta a rămas atât de mult după apusul soarelui. Ştia că urma să se întoarcă”. I se părea însă, cu noile sale sentimente pentru Excelenţa Sa, că trebuia să-şi acopere urmele, aşa că spuse, încet:

— Excelenţa Sa se va bucura mult. Cred că se plictiseşte foarte tare aici.

— Aha... făcu Mees Opp, deschizându-şi geanta de pe genunchii ei enormi, pentru a începe să scoată tot felul de sticluţe şi termometre. Când crezi că se întoarce? întrebă ea, după un timp.

Din nou, Bates se simţi ruşinat, fără să ştie prea bine de ce. Răspunse:

— Ar fi trebuit să revină de două, trei ore. Întârzie mult mai mult ca de obicei.

Nu voise s-o apere pe Lady Groton; nici măcar nu găsea necesar s-o apere în faţa unei doctoriţe metise, dar această femeie îl tulbura, fiindcă ignora toate regulile care ţin lumea pe baze solide, această femeie care se vedea clar că nu era impresionată de Lordul Groton, şi nici măcar de Lady Groton. Trecea cu vederea sau ignora propria lui necuviinţă indiferentă şi, cumva, într-un mod misterios, autoritatea, demnitatea şi calmul ei îl făceau să se simtă

mărunt şi stânjenit, şi cam ruşinat.

— Aş dori s-o văd, când vine. Ai avut grijă de el?

— Da.

— Atunci, fă bine şi dormi puţin. De-acum încolo, mă ocup eu. Am să mă culc în camera de-alături şi voi veni la el din când în când. Câţi ani are pacientul?

— Cincizeci şi patru.

— A mai avut malarie?

— Nu... în ultimii zece ani n-a avut. Înainte, nu ştiu.

— Nici n-ar conta, mai mult de zece ani. Bea?

— Da.

— Mult?

— Da.

— Ei bine, am să-l examinez. Din ce-mi spui, pare-mi-se că e malarie, genul cel mai grav. Cu siguranţă, nu este enterică. Poţi sta pe-aproape, în caz că am nevoie de ceva.

Aşa că Bates rămase pe loc, privind de la picioarele patului, nemulţumit ca un copil căruia i s-a luat un privilegiu la care ţinea mult. Femeia aceea, acea femeie ciudată, i-l luase într-o clipă – nu numai pe Excelenţa Sa, ci şi plăcerea de a-l privi pe Excelenţa Sa murind.

Se uită la ea în timp ce-i lua pulsul şi tensiunea, după care, întorcându-se spre el, îi spuse:

— Zi-i acelei Leah să aducă nişte apă fierbinte. Vreau să-i fac o baie călduţă. După asta, poţi să te duci la culcare.

Bates ieşi fără să-i răspundă sau să-i ureze noapte bună, dintr-odată conştient că voia ca Lordul Groton să moară, iar acum începeau să apară şanse de a nu muri, fiindcă venise această femeie – căci Bates văzuse de îndată, cu spiritul lui de observaţie pentru asemenea lucruri, că-şi ştia meseria şi, lucru mult mai important, şi-o exercita cu competenţă şi devotament.

Nu peste mult, Rasmussen îi aduse ceva de cină, după care apăru un coolie cu nişte oale cu apă fierbinte, urmat de Leah, care venise mai mult din curiozitate, decât din dorinţa de a da o mână de ajutor. Mees Opp o salută. Leah nici măcar nu intră în cameră, ci rămase afară, uitându-se prin uşa pe jumătate deschisă. Mees Opp îi spuse să se ducă la culcare, după ce lăsa un băiat lângă uşă, pentru cazul că avea nevoie de ceva în timpul nopţii.

Nu se atinse de orezul cu curry pe care i-l adusese Rasmussen, până când Lordul Groton fu îmbăiat şi tratat cu medicamente, ca să-i scadă febra. După ce se linişti în sfârşit, respirând normal pentru prima oară în ultimele câteva zile, Mees Opp reveni în camera ei şi, lăsând uşa

întredeschisă, se aşeză să-şi ia cina care se răcise cât de mult permitea căldura din Nivandrum. N-o deranja că era călâie; abia dacă-şi dădea seama ce mânca, dar ştia că, pe arşiţa aceea, trebuia să-şi hrănească organismul voluminos, fiindcă dacă trupul acela gras şi urât o lăsa de izbelişte, mintea nu i-ar mai fi fost de niciun folos. Căci trupul i se detaşase de mult, aproape complet, de ea, devenind doar un instrument, un aparat care o servea şi fără de care n-ar mai fi putut face nimic.

Nu se gândea la mâncare, ci la Lordul Groton, la Bates, la Rasmussen, la femeia numită Leah şi la senzaţia stranie de confuzie şi osândă care o izbise de îndată ce ajunsese la debarcader. Rasmussen, singurul dintre toţi pe care-l cunoştea cât de cât bine, părea să fie schimbat – neliniştit, iritabil şi nervos. Pe Leah abia dacă o cunoştea, altfel decât după reputaţie, dar nu-i plăcea faţa aceea cu nas lung şi ochi apropiaţi care avea obiceiul să apară de după paravane şi uşi închise doar pe jumătate. Mees Opp nu credea în deochi, dar credea în puterea atmosferei şi a mediului ambiant. Ştia că era foarte posibil ca un pacient să fie ucis de cei din jur, nu cu lovituri sau otravă, ci de emanaţiile care ajungeau foarte aproape de frontierele magiei. Cunoscuse în sate pacienţi care ar fi trebuit să-şi

revină, şi mureau pur şi simplu fiindcă în mica lume din jurul lor plutea un aer de moarte şi voinţă de a muri. Acum, sângele ei colorat o înştiinţa că şi acolo, în Grand Oriental Hotel, domnea o atmosferă încordată şi sinistră, ceva ce nu prea putea să analizeze, fiindcă încă ştia doar foarte puţin, dar părea dirijată spre omul inconştient şi neputincios de pe patul din camera vecină. Erau lucruri pe care le putea intui, fără ca vreun medic european să le fi bănuit vreodată.

Şi, în timp ce mânca, tot vedea feţele celorlalţi, pe a lui Rasmussen, acum perplex şi încordat, şi faţa soţiei lui, niciodată foarte limpede, la adăpostul paravanului din fibră de cocos sau al uşii întredeschise. Lui Mees Opp nu-i plăcea faţa aceea şi, în timp ce se gândea la ea, la deochi şi la vrăjitoria din sate, îi veni o idee ciudată şi-şi spuse: „Mâine am să-i spun femeii că vreau să mănânc şi eu din tot ceea ce i se aduce pacientului”.

Era un gând straniu. Omul era bolnav, cu siguranţă, şi la fel de sigur boala lui era malaria, dar se putea să nu fie malarie neagră, care era destul de rară. Violenţa simptomelor putea proveni din altă parte, de la ceva ce primise de la femeia Leah. Asemenea cazuri erau destul de comune în sate, cazuri de bărbaţi şi femei care mureau

violent de o boală care în sine ar fi fost destul de simplă. Numai absenţa mobilului o nedumerea. De ce ar fi vrut Leah ca un străin ca Lordul Groton, un om bogat şi puternic, de pe urma căruia ar fi putut avea de câştigat, să moară?

O mai nedumerea şi valetul, dar să-l judece pe el îi era mult mai dificil. Pe femeia Leah o înţelegea, aproape în fiecare sat se găsea una la fel – care, pe măsură ce îmbătrânea şi-i cădeau dinţii, devenea o proscrisă, dar o proscrisă care ţinea tot satul paralizat sub vraja terorii pe care i-o putea impune. Valetul, însă, era altfel; el venea dintr-o lume pe care Mees Opp, chiar şi în timpul şederii sale în Occident, n-o văzuse niciodată, căci viaţa ei de-acolo se mărginise la sălile de curs şi gazdele ieftine. Niciodată nu văzuse interiorul uneia dintre acele case mari unde locuiau bogătaşii din Anglia – lumea unde lucrau valeţi ca Bates – într-un soi de lux tainic. Împrejurimile, lumea servitorilor, puteau fi ceva despre care nu ştia nimic, dar un chip omenesc rămânea tot un chip omenesc, indiferent de diferenţele de clasă şi de avuţie, iar chipul lui Bates, valetul, îi plăcea şi mai puţin decât faţa lui Leah. Ba chiar, când îşi termină masa, îl antipatiza atât de mult, încât începu să-şi piardă încrederea în devotamentul lui.

Despre bolnav îi erau greu să-şi formeze o părere, dincolo de faptele pe care i le dezvăluise de la bun început experienţa ei cu organismul omenesc – şi anume, că era gras, primitiv şi îmbibat de alcool. Atâta vreme cât rămânea inconştient şi ud, fără acea scânteie animată care investea un trup cu personalitate, restul făpturii lui rămânea un mister. Cu totul diferită era Lady Groton, care o interesa cel mai mult – faptul că soţia lipsea în asemenea momente de lângă patul soţului, că îi fusese îndeajuns de devotată pentru a-l însoţi într-un loc ca Nivandrum, ca pe urmă să-l lase pradă bolii, numai în grija unui valet ca acela.

După ce puse tava cu resturile cinei lângă uşă, luă pe ea un soi de Mother Hubbard din bumbac alb aspru şi se uită la ceas. Spre uimirea ei, era trecut de miezul nopţii, şi-şi spuse: „Poate că Lady Groton a venit şi s-a dus în camera ei, fără să mai treacă pe-aici” – dar, după ce se pieptănă şi mai aruncă o privire spre pacientul adormit, auzi paşi pe scară, urmaţi imediat de o bătaie în uşa camerei Lordului Groton. Ştiind că Lady Groton se aştepta să-l găsească acolo pe valet, se duse să-i deschidă chiar ea.

Afară stătea o femeie blondă, înaltă şi zveltă, îmbrăcată complet în alb. Nu arăta aşa cum se aşteptase Mees Opp.

Crezuse că va vedea o Lady Groton de vârstă medie, ştearsă şi grăsulie, puţin cam agitată şi neliniştită, ca atâtea englezoaice pe care le văzuse în Orient, măritate cu bărbaţi importanţi şi dominatori – aşa că pentru moment, sub efectul surprizei, putu să spună doar atât:

— Nu intraţi?

Limba-i era îngreunată, dar mintea intuitivă din acel trup enorm funcţiona cu repeziciune. Nu ştia ce era şic şi ce nu, căci asemenea lucruri nu avuseseră niciodată de-a face cu viaţa ei, dar ştia că femeia cu haine albe elegant croite avea o înfăţişare rasată şi o atitudine distinsă şi autoritară. Îşi spuse pe dată: „E mai de soi decât mă aşteptasem. În ambele sensuri e mai de soi” şi, o clipă, inima mare a lui Mees Opp fu străpunsă de un mic junghi de invidie, fiindcă în uşă stătea imaginea a ceea ce, demult, când era doar o tânără fată, îşi dorise mai presus decât orice pe lume să fie frumoasă, blondă şi zveltă. În acelaşi moment, i se păru foarte ciudat că o asemenea femeie putea fi nevasta alcoolicului necioplit care zăcea inconştient, sforăind slab, pe patul din lemn de tec. Totul era nepotrivit, îşi spuse Mees Opp. „Nimic nu se potriveşte aici...”

Dar, între timp, Lady Groton îşi revenise din uimirea de a o fi găsit acolo pe femeia aceea metisă, grasă şi urâtă, în

locul lui Bates, şi o întrebă:

— Presupun că dumneata eşti Mees Opp...?

— Da, răspunse Mees Opp încet. Poftiţi în camera mea. Acolo putem vorbi fără să-l deranjăm.

O luă înainte, iar în camera ei simplă Lady Groton se aşeză în cercul luminos al lămpii cu parafină, unde Mees Opp o putu vedea mai bine, mirându-se că în căldura aceea groaznică arăta atât de calmă şi stăpână pe sine, atât de complet lipsită de orice disconfort sau anxietate. Şi apoi, chiar în timp ce stăteau de vorbă, Mees Opp avu impresia că pe faţa femeii se distingea o anume radiaţie, un soi de lumină plină de emoţie, care-i aşternea pe trăsăturile ei mici, copilăreşti, o expresie ce declanşă iar gânduri şi stări pe care Mees Opp nu le mai cunoscuse de peste treizeci de ani. Îşi spuse, încercând să-şi păstreze mintea la ceea ce vorbea: „Dar femeia asta e îndrăgostită!” Nu era nevoie să cunoască marile case de modă de la Paris, sau lumea aristocraţilor şi a valeţilor, ca să-şi dea seama când o femeie era îndrăgostită, şi când dragostea ei era împlinită. În satele din Orient şi în cartierul West End din Londra, femeile, cum bine ştia Mees Opp, arătau exact la fel când era vorba de dragoste.

Lady Groton spunea, încă dinainte de a se fi interesat de

soţul ei:

— Sper că drumul până aici n-a fost prea neplăcut. E minunat din partea dumitale că ai venit, dar era o situaţie cam ieşită din comun. Poate am să-ţi pot explica toate motivele, mai târziu... înainte să plec.

— Nu, răspunse Mees Opp, sunt obişnuită cu asemenea vreme. Mai curând n-am putut veni. Înţelegeţi, am o viaţă foarte ocupată.

— Ai fost foarte bună că ai venit oricum. Nimeni dintre noi nu poate să-ţi fie vreodată îndeajuns de recunoscător.

Câteva clipe domni tăcerea, apoi întrebă:

— Cum îl găseşti?

Timidă, Mees Opp îşi netezi părul lăţos, de culoarea mâlului, apoi replică:

— Încă nu pot spune. Mâine voi şti mai mult. Aş crede că totul va fi bine. Depind multe de vitalitatea soţului dumneavoastră.

— E imensă, declară Lady Groton.

— Şi încă nu pot fi sigură cât de gravă e cu adevărat boala. Acum, aş zice că e mai puţin gravă decât pare. Dar vom vedea.

— Dacă pot face ceva, nu ezita să-mi spui. Vreau să zic, dacă pot face ceva ca să te ajut pe *dumneata.* Probabil ştii

că banii nu sunt o problemă.

— Într-adevăr, spuse Mees Opp.

„Poate mă va ajuta să obţin de la el bani pentru spital. Pare atât de drăguţă, atât de calmă şi amabilă, şi e aşa de frumoasă. Dar de ce a stat departe de soţul ei bolnav până târziu după miezul nopţii...?”

Lady Groton deschise o tabacheră de aur şi platină şi i-o oferi, iar Mees Opp, fără a şti prea bine ce făcea, luă o ţigară. (Fuma din când în când cu doamna Badoki, care locuise cândva la Bombay.) Apoi, în timp ce-şi ridica mica brichetă cu onyx şi rubine să-şi aprindă ţigara, Lady Groton continuă:

— Ştiu că e foarte târziu. Am stat mult mai mult decât mă aşteptasem. Înţelegi, m-am întâlnit cu domnul Dantry. Nu ştiam că se întoarce.

Mees Opp, întrebându-se cât de mult ştia, cât descoperise din toată povestea Mariei, o privi un moment în tăcere, apoi răspunse:

— Da, l-am convins eu să vină înapoi. M-am gândit că e mult mai bine.

Pradă unui impuls, Lady Groton spuse:

— Foarte frumos din partea dumitale.

Apoi, ca pentru a se justifica:

— Era foarte plicticos aici, fără nicio persoană pe care s-o cunosc bine.

Dar, în pofida propriilor sale intenţii, expresia de pe faţa ei dădea de înţeles: „O, îţi mulţumesc! Eşti o femeie bună şi generoasă! Cât îţi mulţumesc!”

— Şi el e bolnav.

La asta, faţa lui Lady Groton încremeni, speriată.

— Cum adică, e... bolnav? întrebă ea.

— În spirit, îi explică Mees Opp. Poate se va vindeca.

Iar Lady Groton reflectă: „S-a vindecat, de-acum. Dacă l-aţi fi putut vedea în seara asta, cum s-a schimbat, ce mult seamănă cu felul cum era, demult... De-ai şti, numai...” Cu voce tare, însă, spuse:

— Am stat mai mult decât mă aşteptam pentru că am găsit un vechi album de fotografii... plin de prieteni şi chipuri de demult.

— A fost în regulă, o asigură Mees Opp. Valetul mi-a fost de mare ajutor.

Observă că, în timp ce pomenea despre albumul de fotografii, peste faţa lui Lady Groton se aşternuse o umbră vagă, şi-şi spuse: „Înseamnă că nu-l cunoştea dinainte. L-a cunoscut doar cu ani în urmă”, şi simţi dintr-odată un val de invidie la adresa acelei femei mai tinere decât ea, dar

acum nu pentru că era mai frumoasă, mai bogată şi mai norocoasă, ci datorită expresiei de pe faţa ei. De-acum era sigură ce se întâmplase pe insulă, şi mai era şi puţin cam alarmată, gândindu-se: „Poate am greşit aducându-l înapoi” – dar, în acelaşi timp, o altă voce îi spunea: „Ai avut dreptate. În lume e atât de puţină fericire şi atât de multă jale... Ai ajutat doi oameni să fie fericiţi măcar pentru câteva ore, iar asta e ceva!”

Lady Groton, însă, spunea:

— A, Bates... Nu trebuie să-l iei în seamă pe Bates.

— Nu m-a deranjat cu nimic.

— Uneori, e nesuferit şi imposibil.

Şi, ca o umbră, îi reveni în minte amintirea telegramei trădătoare. Uitase de ea – de ore întregi, de când se trezise pentru a-l găsi pe Tom alături.

O vreme, fumară amândouă în tăcere, după care Lady Groton vorbi din nou:

— Cât timp crezi că va trece până când soţul meu o să poată pleca?

— Mi-e imposibil să spun. Depinde atât de mult de pacient... Dar nu va putea să plece mai devreme de două săptămâni, cel puţin.

— Va fi şi mai cald ca acum?

— Uneori, după ce izbucneşte musonul, e şi mai cald. E zăpuşeală, dar măcar pentru o parte din zi pare să fie mai răcoare.

La asta, Lady Groton se ridică pe neaşteptate, spunând:

— N-am să te mai reţin. Cred că eşti foarte obosită. Sper că Rasmussen a avut grijă să mănânci bine la cină.

— A fost o cină foarte bună, o încredinţă Mees Opp, care n-o găsise nici bună, nici rea.

Lady Groton îi întinse mâna:

— Noapte bună. Vrei să te ajute ayaha mea? Aproape n-am ce să-i dau de lucru.

— Eventual. Vom vedea, răspunse Mees Opp.

Îi deschise uşa lui Lady Groton, care-i zâmbi în timp ce ieşea, şi din nou, cu un mic junghi în inimă, Mees Opp îi observă expresia radioasă.

După ce uşa se închise la loc, Mees Opp se opri o clipă în faţa oglinzii pătate de pe masa de toaletă, apoi stinse repede lampa, dar înainte de a se duce la culcare, merse la fereastră, simţind cumva că, dacă ar fi putut să ia câteva guri de aer curat înainte de a se înconjura cu plasa de ţânţari, avea să adoarmă mai uşor. Trupul ei masiv obosise, iar picioarele o dureau ca întotdeauna când era prea cald, dar avea mintea trează şi cumplit de lucidă.

Acum se făcuse puţin mai răcoare, deşi aerul continua să fie încremenit, iar luna strălucea în înaltul cerului, răspândind o lumină alburie palidă peste canal şi insula îndepărtată unde „vechiul prieten” al lui Lady Groton locuia într-o casă care la lumina lunii se vedea doar ca fantoma unei case. Multă vreme, Mees Opp stătu rezemată de pervazul ferestrei, încercând să-şi ia o parte din greutatea trupului de pe picioarele dureroase, în timp ce respira aerul care păstra mirosul slab al mlaştinilor cu mangrove. Se gândea la Lady Groton şi nu-şi putea face nicio părere despre ea. După care, printre gânduri, văzu ceva mişcându-se pe suprafaţa canalului şi, concentrându-şi atenţia, descoperi că era o canoe, iar în ea se contura silueta unei femei. Se apropia tot mai mult, până dispăru după palmieri. Curioasă, aşteptă să vadă dacă venea la debarcaderul hotelului.

Nu peste mult, în lumina lunii apăru sariul alb al femeii, care urca pe cărarea de sub palmieri. Prin uşa boltită de jos mai ieşea lumina slabă a unei lămpi lăsate aprinsă în sala mare, iar Mees Opp aşteptă ca femeia să se apropie până în bătaia ei. Atunci văzu surprinsă că era Leah Rasmussen, şi se întrebă: „Ce-o fi făcând afară acum, cu atât de puţin timp înainte de crăpatul zorilor? Unde-o fi

fost?” Imediat, îi trecu prin minte că probabil femeia aşteptase să se stingă lumina din camera ei, înainte de a se întoarce. „Cred că sunt deja în pat, de unde n-o mai pot vedea venind”.

Un şacal singuratic urla undeva departe, cu acea tânguire prelungă care, pentru Mees Opp, obişnuită cu ea de-o viaţă, încă mai părea ca o voce a morţilor, iar sub fereastra ei, lumina slabă care ieşea prin uşa cu arcadă se stinse brusc.

36

La vremea când Lady Groton ajunse în camera ei, lumina i se stinsese de pe faţă şi, după ce păşi peste ayah şi închise uşa cu zăvorul, neştiind prea bine de ce, stătu mult timp aşezată la masa de toaletă, fără a se deranja măcar să-şi scoată hainele. Nu avea niciun motiv de a se grăbi să se culce. Ziua, pe arşiţă, nu putea face nimic altceva decât să doarmă, sau să încerce măcar, într-un loc ca Nivandrum, în perioada musonilor se trăia numai noaptea. Nesomnul nu părea să fi contat prea mult, în acele ultime patru zile. Dacă stătea să se gândească, îşi dădea seama că nu dormise mai mult de patru, cinci ore pe noapte – şi totuşi, chiar şi pe căldura aceea teribilă, acum se simţea bine, plină de viaţă, surescitată chiar. Pentru prima oară de când se trezise pe terasă, lângă camera lui Tom, îi reveni în minte amintirea celor patru zile de nefericire, dar nu mai avea nicio importanţă; în chip ciudat, i se părea că nu făcuseră decât să intensifice frumuseţea şi plăcerea celor întâmplate în aceeaşi noapte. Acum i se părea că era vie pentru prima oară în viaţa ei.

Nu fusese la fel ca pe vremuri, în timpul acelor weekenduri petrecute cu Tom; pe-atunci, fusese un fel de

frenezie, în care doi tineri răsfăţaţi şi căpoşi fuseseră luaţi şi purtaţi de val, nu fără voia lor, dar fără să înţeleagă ce li se întâmpla. Fuseseră la fel ca toţi ceilalţi din generaţia lor, iar asta le rupsese firul vieţilor şi după aceea schimbase totul, tulburând apele şi lăsându-i pe amândoi nefericiţi, fără nicio ţintă sau speranţă.

Acum totul era clar pentru prima oară, iar Alix cunoştea, poate pe baza tuturor experienţelor prin care trecuse de-a lungul anilor, uneori plăcute, cel mai adesea sordide, valoarea şi semnificaţia a ceea ce-i ţinuse împreună pentru totdeauna, ce anume îi determinase pe amândoi să caute un lucru pe care niciunul dintre ei nu l-ar fi putut găsi vreodată, decât la celălalt. Şi în tot acel timp, pe parcursul tuturor acelor ani irosiţi, dacă oricare dintre ei ar fi avut inteligenţa, înţelepciunea sau curajul necesar, ar fi putut să se reîntâlnească şi să găsească ceea ce-i unise în noaptea asta.

Căci Tom era din nou el însuşi, aşa cum fusese demult, doar că mai drăguţ şi mai blând, şi mai tandru. Când se gândea la tandreţea lui, care cu ani în urmă nici nu existase, lui Alix îi venea să plângă. Tandreţea era aceea care-o făcuse, chiar şi în toiul fericirii şi al extazului, să se ruineze de sine – şi totul se petrecuse dintr-odată, fără

niciun avertisment. Nu conştiinţa, nici preceptele morale, nici chiar instruirea din copilărie, n-o făcuseră să se ruşineze de sine şi de el – ci tandreţea pe care deodată o simţise învăluind-o. Era ca şi cum ar fi redevenit amândoi copii, ca şi cum ar fi înlăturat cumva răul, promiscuitatea tuturor acelor ani. Era, îşi spunea ea, conştientă încă de vechea ei respingere a sentimentalismelor, ca o renaştere. Era un lucru pe care niciodată nu-l visase posibil.

De-acum, n-aveau să se mai despartă niciodată. Avea să rămână acolo până când Albert se înzdrăvenea destul ca să plece. Avea să joace în continuare, jalnic de fals, rolul soţiei, pentru ca apoi să-i spună că se terminase pentru totdeauna, iar dacă refuza să divorţeze de ea, puţin îi păsa. Nu conta dacă mai erau vreodată primiţi de cineva, nici dacă nimeni din întreaga lume n-avea să le mai vorbească. Singurul lucru important era să nu se mai piardă niciodată; toate celelalte păreau să se fi risipit, lăsând-o cu un sentiment de libertate şi triumf. Puteau chiar să plece înainte ca Albert să fie destul de întremat pentru a călători, de îndată ce avea să ştie clar că nu mai murea. Şi atunci, îşi aminti de problema lui cu tensiunea; poate n-ar fi îndrăznit să-i spună înainte de a se vindeca pe deplin, de teamă ca vestea să nu-i provoace un atac de

apoplexie. Şi, din nou, se întrebă: „De ce să-i pese? De ce-ar vrea să ţină lângă el o persoană ca mine?”

Iar gândul la telegramă şi la trădare îi reveni în minte, şi dintr-odată simţi că i se făcea rău, un rău fizic. Acum, pe neaşteptate, ştia care era cel mai rău lucru pe care-l făcuse în viaţa ei. Până în noaptea asta, se simţise răzbunătoare şi chiar victorioasă, ca şi cum i-ar fi plătit în sfârşit lui Groton tot răul pe care i-l făcuse, precum şi răul făcut altora, atât de mulţi, care erau mai neputincioşi, mai incapabili să se apere decât ea. Acum, însă, lucrurile stăteau cu totul altfel. Un moment, aproape că-i păru rău pentru Albert, fiindcă murea fără să fi trăit deloc, fără să ştie măcar ceea ce descoperise ea în această noapte şi avea să cunoască toată viaţa. Îi părea rău pentru el, fiindcă acum murea ca o maşinărie fără suflet sau simţire, care se uzează, se strică şi se opreşte într-un târziu fiindcă nu mai are putere să meargă mai departe. Cu toată viclenia lui, cu toate calculele lui, Albert nu ştia nimic despre tandreţe, iubire sau prietenie; nu ştia nimic despre nimic. Banii pe care i-i dăduse n-o îmblânzeau, „i-am meritat”, îşi spuse cu înverşunare, „i-am meritat în acelaşi fel sordid ca al unei târfe din Piccadilly. Nu-i datorez nimic pentru asta”.

Problema era că, pentru prima dată, Albert îi părea uman. „Poate că şi asta e tot datorită tandreţii”, îşi spuse. Regreta că trebuia să fie un om atât de nenorocit. „Poate că n-a fost vina lui. Niciodată n-am ştiut ce i s-o fi întâmplat când era mic. Nu vorbea niciodată despre copilăria lui, despre fratele său ori despre părinţi. Trebuie să i se fi întâmplat ceva care l-a făcut să devină aşa cum e, un lucru pe care eu, în lumea mea, nu l-am cunoscut niciodată”.

Acum, însă, nu mai exista cale de întoarcere. Nu avea de gând să renunţe nici măcar la o singură seară pe insulă, cu Tom, nici la un singur moment din acele nopţi lungi şi fierbinţi împreună, fiindcă a doua zi, poate chiar în aceeaşi noapte, unul din ei ar fi putut să moară, şi aveau de recuperat atâtea din tot ceea ce le aparţinea, şi ce aruncaseră ca doi inconştienţi. Cu uimire, înţelegea că nu dorinţa fizică era aceea care o anima acum, aşa cum se întâmplase în acea primă seară când, coborând scara, îl găsise pe Tom îmbrăcat în sarong, ca un barcagiu. Era altceva, ceva ce ea nu mai cunoscuse niciodată, nici chiar în acele zile sălbatice când fuseseră împreună, imediat după război. Era ceva care o încălzea şi o făcea să se simtă radioasă şi – încă o dată roşi că tocmai ei îi putea

trece prin minte o idee atât de sentimentală – aproape sfinţită. Era un sentiment care o umplea de neputinţă şi uimire.

Şi în tot timpul cât stătu aşezată acolo, rămase conştientă de Mees Opp, care nu era deloc aşa cum se aşteptase. Îi tot revedea faţa, cu o claritate ieşită din comun, pielea mâloasă şi părul rar, şi trupul mare şi umflat. Exista pentru ea mai limpede decât orice faţă, chiar şi decât a lui Tom. După amintirile ei vagi cu Mees Opp în acea primă zi, aşezată la o masă în pavilionul de vară dărăpănat, tratând lungul şir de oameni suferinzi, se aşteptase la o metisă oarecare, eficientă, poate slugarnică, dar descoperise cu totul altceva – o femeie cu caracter şi demnitate, şi care avea pe faţă ceva ce Alix nu mai văzuse niciodată, la nimeni, ceva care, în mod ciudat, era legat de tandreţe şi avea aceeaşi putere de a-i fisura armura încrederii în sine, făcând-o să se simtă ruşinată.

Nu fusese conştientă de asta prima oară când stătuse în uşa camerei slab luminate a lui Groton; în acel moment, Mees Opp fusese doar o simplă siluetă, cu o voce caldă şi destul de plăcută, îmbrăcată într-o cămaşă de noapte absurdă, de bumbac. Abia când trecuseră pe lângă patul lui Albert, iar ea întorsese puţin capul, ca să nu-l vadă, şi

intraseră în camera lui Mees Opp, înţelesese calitatea expresiei de pe faţa doctoriţei.

Era recunoscătoare că se purtase elegant de la bun început, deşi nu avea de ce să se laude cu asta. Îşi spuse: „Toată copilăria mea, am fost învăţată să fiu cuviincioasă, fiindcă nu aveam să întâlnesc în viaţă prea mulţi oameni care să-mi fie altfel decât inferiori, iar cu inferiorii trebuie să te porţi politicos”. Politeţea era pentru ea cel mai simplu şi mai firesc lucru, încă de mică fusese politicoasă, la târgurile săteşti, la bazaruri, la baluri. Era atât de uşor – acea eleganţă artificială – când te născuseşi într-un mediu sigur, plin de sănătate, frumuseţe şi prestigiu, unde toată lumea aştepta şi era dornică să se poarte la fel de plăcut. Nu era niciun merit în asta. Cu bietul Albert, poate că lucrurile stătuseră altfel; el nu avusese niciodată parte de eleganţă, nici măcar de eleganţa artificială care era atât de uşoară şi venea de la sine.

Acum însă, aşezată în faţa mesei de toaletă, era recunoscătoare pentru acel instructaj timpuriu fiindcă, după aceea, în timp ce stătea lângă lampă, în camera lui Mees Opp, politeţea încetase să mai fie artificială devenind autentică, născută nu din tradiţie şi antrenament, ci din adâncul inimii, şi adusese cu sine o senzaţie caldă şi

liniştitoare, ca atunci când păşeşti într-o baie fierbinte, la Londra, când afară e frig şi ceaţă.

Era o senzaţie pe care n-o mai avusese niciodată, şi nici chiar acum nu putea descoperi cum luase fiinţă, ştiind că faţa lui Mees Opp o făcuse să se simtă generoasă, precum şi să se întrebe cum era să fii urâtă ca ea, săracă şi corcită. Poate că şi pe Mees Opp o deranjaseră cândva lucrurile acestea, dar acum nu-i mai păsa de ele; îţi dădeai seama din ţinuta ei.

Dacă ar fi contat, dacă s-ar fi gândit la înfăţişarea şi la modul ei de viaţă şi ar fi invidiat-o, i s-ar fi putut citi pe faţă nemulţumirea. Îi era destul de uşor s-o facă; toată viaţa citise invidia pe chipurile altor femei. Pe faţa lui Mees Opp nu se vedea invidie, aşa că probabil găsise ceva mai de preţ decât frumuseţea, bogăţia sau poziţia socială, sau oricare dintre lucrurile pe care ea nu le avea şi nici n-avea să le aibă vreodată. Ce noroc pe Mees Opp! Dacă ea, Alix, nu găsea la rândul ei aşa ceva, n-o mai aşteptau decât necazurile şi ororile îmbătrânirii, ale slăbirii puterilor şi ale adâncirii ridurilor, până într-un târziu când îi suna ceasul şi murea, bucuroasă că toată blestemăţia se sfârşise. Dar poate că găsise acel lucru, la Tom şi în acea tandreţe nou descoperită.

Ori de câte ori se gândea la el, sângele îi circula puţin mai repede şi, un moment, se simţea iar ca o şcolăriţă care descoperă lumea pentru prima dată, gândindu-se cât de frumoasă e şi ce lucruri romantice şi incredibile pot să se întâmple în ea. Şi mai simţea şi o undă de mândrie, la gândul că învinsese şi reuşise să-l schimbe, că se purtase cu atâta neruşinare în dimineaţa plecării lui, când fugise după el ca să-i spună ceea ce inima ei îi tot strigase să-i spună. Fiindcă în seara asta *fusese* schimbat; uitase de toate grijile şi chinurile de sine, de toată slăbiciunea şi nehotărârea; pentru un scurt răstimp, îl convinsese să trăiască în prezent, să savureze momentele nepreţuite care le mai rămăseseră. Fusese nepăsător, vesel şi tandru cu ea, eliberat de toate acele stavile care înainte îl ţinuseră mereu departe de ea, chiar şi când erau unul în braţele celuilalt.

Într-un târziu, începu încet să se dezbrace, şi după scurt timp, tocmai când cerul începea să devină roşiatic şi auriu dincolo de munţii cei mari, adormi, simţindu-se cumva curată, mântuită şi liberă, acum că totul se aranjase şi n-avea să mai fie nicio neclaritate şi nicio căutare. Adormi gândindu-se: „Nu peste mult, după ce mă trezesc, va fi seară iar şi voi putea să mă duc pe insulă şi să fiu singură

cu el, fără nimeni prin preajmă, numai noi doi” – căci Dantry, ştia, îl trimisese pe Silas definitiv, fiindcă nu suporta să-i vadă ochii, care semănau atât de mult cu ai Mariei.

37

Pe insula sa, Dantry reuşise şi el să adoarmă în sfârşit, liniştit, cu desfătare, cum nu mai dormise din copilărie, cu mult timp înainte de război, fiindcă ajunsese în fine la capătul drumului, iar acest capăt îi aducea şi eliberarea. Monotonia, pustietatea sufletului care-l chinuise pe lungul drum înapoi spre Nivandrum dispăruseră în clipa descoperirii lui alix adormită pe patul indian. În acel moment, ceva în mintea lui obosită cedase, şi dintr-odată fusese liber, gândindu-se: „Acum nu mai contează nimic! Nimic decât bucuria! Nimic decât viaţa! Nimic nu mai are importanţă pentru noi doi... nici Maria, nici Groton, nici nimeni altcineva pe lume!”

După care, pentru ei nu mai existase nimic, întreaga lume reducându-se numai la casa şi insula scăldate în lumina lunii, unde erau împreună. În casă nu se găsea nimic de mâncare, aşa că, precum Adam şi Eva, au ieşit în grădină, şi la lumina lunii au cules nuci de cocos, papaya şi fructe ale pasiunii, apoi s-au aşezat la o măsuţă, pe terasă, au mâncat fructe şi au băut şampanie, scoasă din fundul puţului adânc cu apă dulce săpat demult de un negustor olandez sau portughez. Era cam ca la Ferma Tipton, pe

vremuri, când nu erau decât un băiat şi o fată care se duceau acolo să-şi gătească mâncarea şi să facă singuri gospodăria. Numai că atunci stăteau în grădiniţa din faţa casei, pe faleza de lângă mare, nu pe terasa acestei vechi case baroce bântuite, cu sunetul tobelor şi al şacalilor auzindu-se din depărtare.

Privind-o peste masă, Dantry îşi spunea: „E mai minunat decât în toate visele mele. Mult mai frumos decât atunci, cu ani în urmă, fiindcă acum ştim tot ce putem şti unul despre celălalt, atât de bine, cât şi de rău. Nu mai există mistere şi nici neînţelegeri. Nu mai sunt ambiţii şi alte lucruri lumeşti, nici lumea din afară, ca să ne distragă şi să ne obosească, şi să ne tocească nervii. Poate că, în cele din urmă, suntem mai norocoşi decât majoritatea celor ce se iubesc, fiindcă acum, după ce am făcut atâta drum şi ştim aşa de multe, şi suntem atât de istoviţi, nu mai dorim nimic din afară, căci ştim tot ce se găseşte acolo, totul, ştim mult prea multe...”

Şi din nou îi veni gândul că trebuia să fi existat întotdeauna o forţă a destinului care-l adusese pe insulă de la bun început, că poate, tot timpul, fiecare lucru întâmplat, fiecare necaz şi deziluzie, avusese loc într-o ordine sau succesiune misterioasă, pentru a duce la acest

moment incredibil.

Nu vorbeau prea mult, fiind doar mulţumiţi să stea pe terasă privindu-se, aproape timizi, învăluiţi în gloria fericirii redescoperite. La un moment dat, Alix spuse:

— Mi-e ruşine şi frică.

— De ce? o întrebă el.

— Fiindcă avem ceva ce nu merităm.

Nedumerit, Dantry îi spuse:

— Tu erai cea care-mi reproşa mereu asemenea lucruri.

— Ştiu, răspunse Alix, adăugând în sinea ei: „Poate că mă schimbă fericirea – fericirea pe care n-am luat-o în calcul niciodată...”

Râzând, Dantry o întrebă:

— Nu cumva ai de gând s-o faci pe Thais şi să-ncerci să mă converteşti din nou?

— Nu, râse şi ea, fiindcă ideea o amuza, şi era fericită.

— Hai să nu vorbim despre asta... s-o dăm uitării.

— Îţi promit că n-am s-o mai amintesc.

Dar scurta tăcere care urmă era dureroasă şi plină de gânduri nerostite. Amândoi aveau în minte aceleaşi lucruri şi o ştiau destul de bine, aşa că nu era nevoie să le exprime în cuvinte. Iar după aceea, Dantry aduse micul album de fotografii pe care-l păstrase cu el în toate

călătoriile lui (al ei se pierduse, rătăcit pe undeva prin podul prăfuit al casei mari din Hill Street), şi se uitară la pozele lor făcute demult, când erau doi copii care se credeau atât de sălbatici şi lumeşti. Era acolo o fotografie cu Alix pe un gărduleţ, şi alta cu el în vârful unei căpiţe de fân, iar într-una sau două mergeau pe biciclete, fotografiaţi probabil de vreun trecător pe care-l întâlniseră pe drumurile din Devonshire. În chip destul de ciudat, acum nu mai păreau decât caraghioase şi n-o mişcau până la lacrimi pe Alix, în parte fiindcă băiatul din fotografii, şi fata cu fuste foarte, foarte scurte, păreau să fie imaginile unor străini, şi în parte pentru că amândoi ştiau că ceea ce aveau acum, acea comoară ivită din atâtea căutări şi aventuri, era mai preţioasă decât tot ce avuseseră atunci.

Vorbiră mult timp, făcându-şi planuri despre locul unde aveau să meargă după ce Groton se vindeca şi ieşea din viaţa lor. Plănuiau să găsească un loc la fel ca Nivandrum, dacă mai exista vreunul asemănător, unde să aibă o casă în care să se întoarcă din călătorii. Aveau să călătorească mult, prin tot felul de locuri stranii şi exotice, ca Omaha, Toronto şi Buenos Aires, printr-o lume mai nouă decât cea pe care o cunoşteau atât de bine, şi în toate discuţiile lor se simţea o lăcomie ciudată, ca şi cum ar fi avut în faţă

prea multă bucurie şi plăcere de savurat înainte de a fi bătrâni şi sfârşiţi. Acum, că se regăsiseră în fine unul pe altul, nu mai existau niciun fel de îndoieli, conflicte sau infidelităţi.

La ceasul când tobele începuseră să tacă, Dantry o luă în braţe şi făcură dragoste din nou, cu o satisfacţie, o întregire, un soi de împăcare voluptuoasă pe care niciunul dintre ei n-o mai cunoscuse.

Târziu după miezul nopţii, Alix spuse pe neaşteptate:

— Acum ar trebui să mă duc înapoi. Cei din hotel vor începe să vorbească.

Dantry râse.

— Să nu-ţi închipui că nu vorbesc deja, încă din acea primă noapte când ai venit aici.

— Nu vorbi despre noaptea aceea.

— De ce?

— Nu-mi place să mă gândesc la ea.

Ştia că nu era necesar să-i explice motivele, căci şi el le cunoştea la fel de bine – faptul că în acea primă reîntâlnire existase ceva nevrotic, rapace şi pervers, ceva sordid, fiindcă amândoi îi dăduseră tonuri urâte şi cinice, rămase din toate căutările nepăsătoare şi promiscue prin care trecuseră. Era ca şi cum acei doi oameni care se

întâlniseră şi se îndrăgostiseră din nou, în acea noapte dintâi, sub stelele din Nivandrum, ar fi devenit acum doi străini, la fel ca băiatul şi fata din fotografiile decolorate.

— Ce importanţă are? întrebă Dantry. De ce să nu stăm aici... toată noaptea... împreună?

La asta, Alix deveni serioasă, iar pe faţă îi apăru o expresie îndurerată când spuse:

— Nu, aşa am făcut întotdeauna. Nu trebuie să stricăm totul acum – tocmai când ne-am regăsit. Mereu am distrus totul pentru că eram răsfăţaţi şi nesătui. Am avut prea mult noroc, la început. Tot timpul am crezut că puteam avea tot ce ne cădea sub mână.

În cele din urmă, după multe ezitări, coborâră scara spre apă, iar Dantry o duse înapoi peste canal, până la hotel, şi acolo, pe dig, o lăsă să plece, după ce o ţinu strâns la pieptul lui multă vreme, în întunecimea înmiresmată. Şi, în timp ce o săruta pentru ultima oară, îi spuse:

— Va veni o zi, va veni o vreme, când vom fi liberi să facem tot ce dorim. Vom trăi într-un loc unde nimeni nu va şti cine suntem, şi nimănui n-o să-i pese ce facem.

38

Toată ziua, Mees Opp stătea aşezată lângă patul Lordului Groton, iar noaptea se culca în camera înăbuşitoare de alături, dormind pe apucate, pentru a se trezi din oră-n oră, ca şi cum ar fi avut alături un ceas deşteptător, ca să intre la pacient şi să arunce câte o privire. Acum Groton era mai liniştit decât fusese sub îngrijirea lui Bates, căci febra îl slăbise, iar în cele trei zile dinainte de a muri nu-i mai reveni cunoştinţa decât de două ori, pentru scurt timp, începând iar să azvârle cu ocări la adresa lui Dantry. Mees Opp, mult mai puternică decât Bates, îl putea ţine în pat până-i trecea criza şi cădea la loc, epuizat.

După primele două zile, lupta cu pacientul începu să ia proporţiile unei cruciade. Starea ba i se ameliora, ba se înrăutăţea din nou, iar la un moment dat deveni, o vreme, conştient şi aproape calm, privind-o cu o expresie de mirare în ochii lui albaştri spălăciţi, pentru ca apoi să cadă iar pradă febrei. Nu era deloc uşor... cu febra *şi* cu arşiţa – dar Mees Opp era hotărâtă şi nu voia, nu putea să-l lase să moară. Decizia avea la bază mai multe motive, toate amestecate şi deloc limpezi. Nu ştia ce fel de om era, dar

nu-i plăcea felul cum fusese neglijat înainte de sosirea ei, căci considera că nici chiar pe diavol însuşi n-ai putea să-l laşi de izbelişte, dacă ar fi bolnav. După ce se însănătoşea, avea să fie timp destul pentru a-l trimite să-şi facă bagajele şi să plece.

Şi era hotărâtă s-o înfrângă pe femeia numită Leah, căci cu cât o privea mai mult, cu cât vorbea mai mult cu ea, cu atât devenea mai sigură că Leah îi *dăduse* ceva, vreo plantă sau un drog care până la sfârşit l-ar fi ucis cu siguranţă. Pentru a doua oară o surprinsese pe Leah revenind înainte de crăpatul zorilor, dar acum ciudatele expediţii nocturne ale femeii n-o mai tulburau, căci avea grijă să coboare la bucătărie pentru a gusta borşurile Lordului Groton, ostentativ, de faţă cu Leah. Dacă aceasta se ducea doar să facă incantaţii sau să consulte vreun vraci, n-o deranja; asemenea lucruri nu omorau pe nimeni, şi cu atât mai puţin pe un om care zăcea inconştient, cu febră, un european a cărui imaginaţie nu putea fi atinsă.

Dar motivele continuau s-o nedumerească, şi reuşise să se apropie cel mai mult de ele printr-o remarcă făcută de Leah într-o seară, când Mees Opp venise la bucătărie să guste borşul. Întrebase dacă starea Lordului Groton se îmbunătăţea, iar când Mees Opp îi răspunse că febra

scădea şi de la o zi la alta se simţea tot mai bine, Leah spuse dintr-odată, cu o intensitate extraordinară:

— E un om rău.

Curioasă, Mees Opp o întrebă:

— De ce spui asta?

— Pentru ce a venit aici? Toţi eram fericiţi, în Nivandrum. Ce vrea să facă?

De-acum, Mees Opp dedusese motivele vizitei Lordului Groton, dar spuse doar atât:

— Nu ştiu.

— După el, vor veni şi alţi oameni la fel. Dacă iese pe voia lui, o să-i trimită aici, şi totul se va schimba şi se va nenoroci.

Şi apoi, pe neaşteptate, adăugă:

— Nu cred că va pleca vreodată de-aici.

Iar pe faţa ei îngândurată apăru o expresie de răutate înfiorătoare.

— De ce spui asta?

— Fiindcă Zeul Râului e împotriva lui. Zeul Râului a închis golful. Vrea să stea închis.

La aceste cuvinte, Mees Opp spuse doar atât:

— Prostii.

Şi ieşi din bucătărie, cu borşul.

Era obişnuită cu asemenea vorbe printre femeile din sate, şi n-o îngrijorau, atâta vreme cât ea era prezentă, ca să protejeze pacientul. Iar după ce acesta se făcea bine, putea să se apere şi singur. Mees Opp nu se temea de Leah, dar atitudinea ei o neliniştea, căci ştia că asemenea femei erau pe deplin capabile să-i dea o mână de ajutor Zeului Râului, în caz că nu acţiona destul de repede.

Dar ceea ce o tulbura mai mult decât Leah era gândul la clipa când Lord Groton urma să iasă din comă şi să se intereseze de soţia lui, şi când se întreba ce-avea să facă, ştia că urma s-o ocrotească pe Lady Groton, chiar şi minţind la nevoie, aşa cum făcuse şi Bates de-atâtea ori. Etica situaţiei n-o preocupa foarte profund, fiindcă abandonase de mult standardele morale, ajungând să se încreadă în propriile ei instincte şi în simţul ei uman. Cu mult timp în urmă, învăţase că e mai bine să fii om decât să respecţi ca la carte tot felul de coduri, iar intuiţia îi spunea că, dintre cei doi, soţia era cea care nu trebuia să fie trădată.

Îi plăcea Lady Groton; îi plăcuse din momentul când deschisese uşa şi o văzuse stând în lumina slabă de pe culoar. Avea ceva agreabil şi simplu, precum şi o anume sinceritate, un mod de a privi lucrurile drept în faţă, care o

mulţumea pe Mees Opp. Nu se prefăcea că bărbatul de pe insulă n-ar fi fost amantul ei; nu inventa niciun fel de scuze şi eschivări, aşa că trebuia să fi cântărit totul în sinea ei, descoperind că era cu cugetul împăcat. Mees Opp nu-şi imagina că ar fi putut înţelege toate detaliile situaţiei, aşa că se mulţumea doar să aibă încredere în Lady Groton.

În cea de-a doua noapte, ajunseseră la un aranjament. Când reveni la hotel, Lady Groton tocmai se pregătea să deschidă încet uşa camerei lui Mees Opp, iar dacă o găsea trează, să vorbească despre starea soţului ei. Dacă dormea, n-ar fi trezit-o, aşteptând până a doua zi. Uneori, când venea dimineaţa în cameră, stăteau de vorbă, iar Mees Opp era destul de surprinsă că o interesa atât de mult pe o femeie ca Lady Groton, încât îi punea fel de fel de întrebări despre trecutul ei, despre munca sa şi despre spital, fiindcă Lady Groton părea să facă parte dintr-o lume la fel de diferită de a ei ca soarele de lună. Dar nu-i displăcea, fiindcă dacă pe Lady Groton o interesa aşa de tare, însemna că era foarte posibil să-l convingă pe soţul ei să facă o donaţie generoasă pentru spital.

În cea de-a doua dimineaţă, pe când stăteau împreună în camera lui Mees Opp, Lady Groton spuse, după câteva momente de tăcere:

— Aş crede că eşti foarte fericită.

— Nu ştiu, răspunse Mees Opp. Niciodată n-am avut timp să mă gândesc la asta. Presupun că aşa e.

— Trebuie să fie o senzaţie minunată, când salvezi o viaţă sau ajuţi un om în suferinţă.

— Aşa este, recunoscu doctoriţa, cu deplină simplitate. E ca şi cum... ca atunci când...

Îşi căută cuvintele, dar zadarnic, pentru a încheia spunând doar atât:

— Nici nu ştiu cum e.

În dimineaţa aceea, Lady Groton nu mai spuse nimic. Totuşi, chiar şi după plecarea ei, imaginea feţei familiare a lui Mees Opp o urmări toată ziua, şi înainte de a se duce din nou la culcare îşi spuse: „După ce Albert se face bine şi toată problema asta se va rezolva, o să-i ofer o parte din banii pe care mi i-a dat el, pentru spital. N-am să le simt lipsa. Nu mai doresc haine, bijuterii şi alte lucruri de soiul ăsta”, apoi îi trecu prin minte că era liberă, pentru prima dată în viaţa ei era cu adevărat liberă. Scăpase nu numai de Albert şi toţi banii lui, ci şi de toate celelalte lucruri – hainele, bijuteriile, petrecerile, iahtul, casa de pe Hill Street – de care cândva crezuse că n-ar fi putut să se lipsească. Nu era numai datorită celor întâmplate între ea

şi Tom; Mees Opp avea la rândul ei o contribuţie, sau poate nu atât Mees Opp, cât ceea ce văzuse pe faţa ei în acea primă seară.

39

Bates fu acela care o anunţă de sosirea domnului Clapton. Lady Groton se trezi din somn încet, pe la ora cinci după-amiază, auzind o bătaie în uşă, iar când întrebă cine era, îi răspunse Bates, care apoi intră în cameră.

Încă somnoroasă, dar şi supărată, îi spuse:

— Nu ţi-am zis să intri.

Bates răspunse:

— Vă rog să mă scuzaţi. Am înţeles greşit.

Expresia lui şireată, însă, îi dădea de veste că minţea. Era insolent, din moment ce-şi lăsa chipul să dezvăluie propria minciună. Dar Lady Groton se dezmeticise îndeajuns ca să-şi poată spune: „Îşi permite prea multe. Acum sunt liberă. Poate să-i spună lui Albert despre Tom, ca şi tuturor celorlalţi – ce-mi pasă mie? Probabil ar fi chiar mai bine să se clarifice lucrurile.

— E aici, *me lady,* continuă Bates. M-am gândit că poate aţi vrea să ştiţi.

— Cine e aici?

— Clapton se numeşte, cred. Omul Lordului Deakin.

La asta, Lady Groton simţi dintr-odată că-i venea rău. De aceea fusese insolent Bates. Nu era liberă. Încă mai putea

s-o şantajeze, dacă aşa voia. „Ar fi trebuit să ştiu că Bates nu-i chiar atât de prost”, îşi zise ea. „A ştiut tot timpul că n-aş avea nimic împotrivă să-i spună lui Albert despre Tom sau ceilalţi, dar ştie că asta m-ar deranja”. Şi din nou îşi dădu seama că telegrama trădătoare era cea mai gravă faptă pe care o săvârşise în viaţa ei. Nu se aşteptase să dea rezultate atât de curând; sperase chiar să poată scăpa din Nivandrum, ea şi Tom, înainte ca agentul lui Hugo Deakin să-şi facă apariţia.

— A ajuns foarte repede, remarcă ea, hotărâtă să nu se dea de gol faţă de Bates.

— Cred că a venit cu avionul până în capitală, iar de-acolo cu o şalupă trimisă din sud.

— Are o şalupă? N-am auzit-o.

— Poate că dormeaţi, *me lady.* E destul de zgomotoasă.

Îşi dădu seama ce gândea, după expresia feţei – şi anume, că motorul şalupei ar fi fost primul lucru pe care-l auzea Groton când se trezea, şi ar fi ştiut de îndată ce însemna acel sunet. Zgomotul unei şalupe putea să-l ucidă, şi atunci... o crimă putea fi comisă în multe feluri.

— A fost mai înţelept decât Excelenţa Sa, continuă Bates.

— În ce sens?

— S-a dus la Ranee. A închiriat cele mai avantajoase zone ale coastei şi a cumpărat opţiuni în interior.

— Aha...! Dar cum ai aflat toate astea?

Pentru o fracţiune de secundă, Bates nu răspunse. Apoi zise:

— A, din ce-am discutat. Aşa a venit vorba...

Pe chipul lui se zărea o undă de nedumerire, ca şi cum ar fi încercat să afişeze o expresie care-i era improprie.

— Era atât de mulţumit, încât cred că simţea nevoia să-i spună cuiva.

— Unde locuieşte?

— Aici, *me lady.* Alt loc potrivit nu există.

Lady Groton stătu pe gânduri câteva clipe, apoi întrebă:

— Ce fel de om e?

— Un băiat destul de comun, *me lady...*

Şi deodată, îi veni brusc să râdă, isteric, necontrolat. Preţ de-o secundă disperată, i se păru că o asemenea izbucnire în râs ar fi fost singura care putea s-o salveze, şi în aceeaşi clipă avu impresia că toţi erau nebuni – Albert cu ambiţiile lui, ea cu trivialitatea ei, Bates cu lipsa lui de loialitate, Tom însurat cu o băştinaşă, chiar şi Mees Opp. Totul era nebunesc, distorsionat şi dezechilibrat, începând cu faptul că se găsea într-o cameră dintr-un asemenea loc,

discutând evaziv cu valetul soţului ei, încercând să-l pună la punct. O parte din mintea ei se tot întreba: „Cum am ajuns aici? Ce-am făcut? Nu eu am trimis telegrama aia, ci altcineva. Nimic din toate astea nu e adevărat. Poate că nici măcar nu l-am văzut pe Tom şi nu m-am dus la el noapte de noapte. Poate că sunt nebună şi mi-am imaginat toate astea”, şi avu o senzaţie de teroare îngheţată, dar reuşi să spună:

— Îţi mulţumesc, Bates. Asta e tot.

După plecarea valetului, Lady Groton se dădu jos din pat, făcu o baie şi începu să se îmbrace grăbită, spunându-şi: „Trebuie să mă văd cu acest agent, trebuie să-i vorbesc. Trebuie să-l opresc şi să-l trimit de-aici. Poate reuşesc să-l cumpăr, cu bani de la mine, cu bijuterii de care nu mai am nevoie. Poate... poate...” O clipă, gândurile i se învălmăşiră haotic, melodramatic. „Poate, dacă mă culc cu el...” – dar aşa ceva era prea naiv, şi oricum n-ar fi fost în stare. Cu o săptămână în urmă, ar fi putut, dar acum, nici vorbă.

Apoi, aproape dintr-odată, îşi dădu seama că totul nu era decât o ieşire isterică. Dacă Deakin închiriase deja terenuri, însemna că nu se mai putea face nimic. Brusc, o cuprinse o teamă cum în viaţa ei nu mai simţise – fiindcă

niciodată nu mai fusese prinsă în capcană.

Când coborî scara, omul stătea aşezat în capătul opus al sălii mari şi boltite, lângă uşă, bând whisky cu sifon şi uitându-se peste golf, iar Lady Groton îşi dădu seama, de cum îi văzu partea dinapoi a capului, că nu era deloc a bună. Avea un cap pătrat şi turtit, cu ceafa cărnoasă înroşită de ani de zile petrecuţi la soare, în Orient. Arăta asemenea cefei lui Albert, acea parte din el pe care o ura cel mai mult, fiindcă i se părea că acolo se adunase toată încăpăţânarea, brutalitatea, lipsa lui de sensibilitate. Ani de zile evitase să se uite la ceafa lui Albert.

Dar era hotărâtă să-i vorbească, să descopere măcar ce fel de om era, aşa că străbătu sala, ca pentru a trece pe lângă el, ieşind în grădină, însă când ajunse în dreptul mesei, Clapton întoarse capul, aşa că Lady Groton îi zâmbi. Imediat, omul se ridică în picioare, făcând-o să-şi spună: „Este într-adevăr la fel ca Albert, numai că puţin mai tânăr. Cred că şi Albert, la vârsta lui, sărea în picioare la fel, ori de câte ori îşi făcea apariţia aristocraţia”.

— Bună ziua, îl salută ea, iar Clapton, în stilul său unsuros, răspunse:

— Dumneavoastră sunteţi Lady Groton, presupun.

— Într-adevăr...

Şi simţi brusc dorinţa de a râde iar, amintindu-şi cuvintele lui Bates: „Un băiat destul de comun, *me lady...”*

— Bem ceva împreună?

— Cu plăcere.

Clapton trepida, plin de vitalitate animalică, la fel cum fusese şi Albert odată. „E omul lui Deakin”, îşi reaminti Lady Groton. „Dar consideră că e mai indicat să se pună bine cu toată lumea. Cel mai probabil, deviza lui în viaţă este: «Nu ştii niciodată ce se poate întâmpla»”. Dar acela nu era decât un pui la început de drum, leul cel bătrân obosise de-acum, zăcea bolnav, poate chiar pe moarte, în patul din lemn de tec de la etaj.

Comandă gin şi tonic, apoi îl întrebă:

— Ei, cum vi se pare aici?

— Prea cald. Dumneavoastră aţi venit de o bună bucată de vreme, şi nu pare să vă deranjeze prea mult.

— Aşa e.

Clapton zâmbi.

— Cred că ne aflăm aici din aceleaşi motive.

— Probabil ştiţi mai mult despre asta decât mine. Vedeţi dumneavoastră, nu ştiu de ce aţi venit.

Rasmussen, obosit şi palid, în costumul lui de chelner, aduse ginul cu tonic şi plecă din nou, cu un aer acru de

parcă i-ar fi fost până-n gât de toţi acei oameni străini, pretenţioşi şi enervanţi, jinduind după simplii marinari care veneau în timpul iernii.

Zâmbind din nou, Clapton replică:

— Sunt aici pentru aceleaşi motive ca şi soţul dumneavoastră.

— Aha!

— Am auzit că era bolnav. Se simte mai bine?

— Mult mai bine.

— Nu va fi prea încântat să mă găsească aici.

— Da, se va înfuria foarte tare. Cum aţi aflat unde era?

Clapton o privi cu viclenie, apoi, destul de îngâmfat, răspunse:

— Noi, oamenii de afaceri, avem metodele noastre de a afla ceea ce ne interesează.

— Ştiu. De ani de zile sunt măritată cu unul dintre dumneavoastră.

— Şi încă, unul foarte şiret.

Pe chipul necioplit al lui Clapton apăru o expresie de admiraţie care aproape că-i făcea greaţă. Îşi spuse: „Poate fi cumpărat, atâta numai că eu n-am destui bani ca să-l plătesc, cu toate bijuteriile mele şi fondurile pe care mi le-a dat Albert, fiindcă el mizează pe viitor – şi anume, pe

ziua când oamenii i se vor adresa cu Excelenţa Voastră”.

— Plănuiţi să staţi mult aici? îl întrebă ea.

„S-ar putea să plece înainte ca Albert să redevină conştient, şi atunci aş scăpa de ce-i mai rău”.

— Nu ştiu. Până termin tot ce am de făcut.

Ochii i se îngustară puţin, şi din nou lui Lady Groton îi veni să râdă, gândindu-se: „Crede că încerc să-l descos după informaţii pentru Albert, în cel mai reuşit stil cinematografic”. Naivitatea bărbaţilor ca Albert şi Clapton o uimise întotdeauna. Era mereu un lucru nou şi incredibil că, în ciuda ticăloşiei lor, erau ca nişte copii. Adevărata infamie, ca trădarea lui Albert de către ea, le depăşea imaginaţia, era un lucru incredibil pentru ei. Şi avu o senzaţie momentană de superioritate şi dispreţ la adresa individului. Dar ştia că toate astea n-o duceau nicăieri, iar de-acum îşi dăduse seama că oricâte conversaţii ar fi avut, nu rezolva nimic, deoarece Clapton era în gardă, gândindu-se la ea în termenii vampelor din filme.

Dintr-odată, agentul o întrebă:

— Îl cunoaşteţi pe acel Dantry care locuieşte aici... un soi de fante englez?

„Ştie că-l cunosc”, înţelese Lady Groton. „Ştie totul” – şi răspunse, cu o furie care o dădea parţial de gol:

— Îl cunosc, dar nu e fante. Este un gentleman care trăieşte din dobânzi.

— Deci, un întreţinut?

— Nu, nici asta.

În clipa următoare, îşi dădu seama ce urmărea. Jocul se inversase, iar Clapton încerca să se folosească *de ea.* Dar nimerise pe-alături, fiindcă acum n-o mai preocupa cine anume ştia şi cine nu că Tom îi era amant. Era nedumerită că nu folosea împotriva ei telegrama, dar în fond, putea s-o păstreze ca pe un as în mânecă.

— Ar trebui să ştie multe despre locurile astea. Ne-ar putea fi de folos – dar, cel mai probabil, soţul dumneavoastră s-a gândit la asta înaintea mea.

— Nu, soţul meu nici măcar nu l-a văzut. Oricum, n-ar folosi la nimic. Domnul Dantry nu vrea să se deschidă portul. Ar face orice ca să împiedice aşa ceva.

Fălcile lui Clapton se strânseră, cu dispreţ şi hotărâre. Apoi, râzând, spuse:

— Că mult o să-i mai şi folosească. Mai beţi un rând?

— Nu, mulţumesc. În câteva momente plec cu barca, să respir puţin aer.

— Şi acel cockney, Sandy, mi-a spus acelaşi lucru. A zis că Dantry e un ciudat şi n-ar avea niciun rost să mă duc la

el. Ştiţi, e căsătorit cu fiica lui Sandy.

Lady Groton îşi simţi faţa devenind rigidă, la fel cum văzuse şi pe chipul lui Bates, cu scurt timp în urmă, când refuzase să afişeze expresia pe care o dorea.

— Da, ştiu, confirmă ea – şi-i veni o idee nebunească, fantastică. Poate că Bates îl trădase pe Groton, înainte de-a fi avut ea timp s-o facă. Poate că valetul lui Albert spionase tot timpul pentru Deakin. Era incredibil – dar, cumva, ideea părea destul de veridică. Explica multe alte scurgeri de informaţii care avuseseră loc de-a lungul anilor. Plus chipul şi manierele lui Bates... Un valet ar fi fost ultimul dintre suspecţi. Albert concediase dactilografe şi secretari, rupsese chiar şi relaţiile cu unii parteneri de afaceri, dar scurgerile continuaseră. De nenumărate ori venise în camera ei, tunând şi fulgerând în legătură cu asta.

Încercă să-şi controleze expresia, să dea senzaţia că-i asculta cuvintele, dar creierul îi luase foc, cu gândul la Bates. Apoi, îl auzi pe Clapton spunând:

— Pe-aici e plin de bârfe...

Şi se gândi: „Nu, aşa n-ai să mă prinzi. Nu mă poţi şantaja cu asta”.

— Da, aşa e în toate comunităţile restrânse. Nu prea

ştiu, n-am avut multe contacte cu oamenii.

— Ei, face parte şi asta din treburile mele pe-aici. E unul dintre motivele pentru care mi-au reuşit atâtea lucruri, când alţii au dat greş. Mereu spun că trebuie să te apropii de localnici încă de la început, şi-ţi va fi mult mai uşor. Nu mă prea interesează diferenţele de rasă. În afaceri, nu rentează.

Nu-i răspunse, după care Clapton continuă:

— Ultimul lucru pe care l-am auzit e că acest Dantry a părăsit-o pe fiica cockney-ului, şi aia a luat-o razna.

— Despre asta nu ştiu nimic.

— Da, şi-a ieşit din minţi. Au încercat tot felul de leacuri locale. Nevasta lui Rasmussen ăsta de-aici i-a făcut descântece. Se pare că e un fel de vrăjitoare.

— Ce multe aţi aflat...

— Mă rog, asta-i sarcina mea.

Îşi aprinse o ţigară şi se rezemă de spătar. Luând-o ca pe un pretext de a scăpa, Lady Groton se ridică în picioare, spunând:

— Vă mulţumesc pentru gin. Acum trebuie să plec.

Dar, în loc de a-şi continua drumul spre debarcader, se întoarse şi urcă din nou scara, conştientă că se grăbea când n-ar fi trebuit s-o facă, fiindcă dacă observa, Clapton

ar fi crezut că probabil îşi atinsese scopul. Încercând să meargă încet şi calm, avu impresia că n-avea să ajungă niciodată în capul scării cu balustradă de fier forjat. Dar ajunse într-un târziu şi acolo, unde Clapton nu mai putea s-o vadă, continuând să-şi spună ce om dezgustător era. „Există unii şi mai răi decât Albert, poate, sau o fi fost şi Albert la fel de rău, când m-am măritat cu el?”

Acum nu mai era sigură de nimic. Parcă ar fi început să se schimbe, parcă s-ar fi transformat într-o altă femeie. O fi fost efectul căldurii, al bolii, al lui Tom, sau poate îşi pierdea minţile? Cum ajunsese să se pomenească, ea căreia niciodată nu i se întâmplase nimic deosebit, într-o încurcătură atât de melodramatică? în timp ce străbătea coridorul larg, îşi spuse din nou: „Voiam să mi se întâmple ceva. Şi uite că mi s-a întâmplat, cu prisosinţă!”

La uşa camerei lui Mees Opp, ciocăni, după care, fără să aştepte răspunsul, intră. Mees Opp era acolo, stând în picioare lângă fereastră, unde prepara ceva de băut pentru pacient. Privea paharul prin ochelarii ei cu lentile groase, amestecând cu o linguriţă. La auzul uşii care se deschidea, întoarse capul şi salută:

— Bună ziua.

— Bună ziua. Cum mai e?

Mees Opp zâmbi, cu un surâs larg, cald şi învăluitor, care-i transforma faţa urâtă, făcând-o să arate aproape frumoasă.

— Mult mai bine. Febra i-a scăzut cu un grad şi jumătate.

— Mai delirează?

— Acum doarme. Când se trezeşte, cred că va fi în regulă.

— Pe Bates l-aţi văzut?

— E în cealaltă cameră. Au venit nişte rufe de-ale Excelenţei Sale, de la spălat, şi le pune în ordine. A spus că Excelenţa Sa nu s-ar bucura, să se trezească şi să vadă camera în dezordine.

Aceasta era o minciună. Nu era decât unul din trucurile lui Bates pentru a-şi vârî nasul acolo unde nu mai era dorit.

— Vrei să-l rogi să vină un moment în camera mea?

— Desigur, Lady Groton.

Înainte de a ieşi pe uşă, mai aruncă o ultimă privire spre Mees Opp. Doctoriţa îşi reluase amestecatul medicamentului. Emana o stare calmă şi eternă, nimic nebunesc, fantastic sau exagerat, ca toţi ceilalţi din hotel, până la ultimul, chiar şi Lansbury, îmbujorat, decadent,

pleoştit de căldură şi bun de nimic. Mees Opp reprezenta normalitatea. Soliditatea. Virtutea autentică. Nu trebuia să plece de-acolo. Trebuia să rămână chiar şi după vindecarea lui Albert, până când Alix şi Tom puteau să plece împreună din Nivandrum.

În timp ce-l aştepta pe Bates, se învârti prin cameră, gândindu-se tot timpul: „Nu trebuie să devin isterică. Nu trebuie să mai fac lucruri necugetate, ca trimiterea acelei telegrame. Trebuie să-mi păstrez calmul. Trebuie să mă prefac că joc un rol, ca într-un film, când eroina se confruntă cu personajul negativ... sau cu unul dintre ele – atâta numai că sunt atât de multe... Albert, Clapton, Tom, eu însămi, şi acea Leah... Sunt atât de multe personaje negative... Totul e aşa de complicat...” Şi, pentru prima oară, îi trecu prin minte cât de scârboasă putea fi specia umană, cât de dezgustători puteau fi ea şi Tom, şi atâţia alţi oameni care se considerau plăcuţi şi atrăgători.

Se auzi o bătaie în uşă şi Bates intră, închizând uşa după el, cu cea mai mată dintre numeroasele lui expresii, în clipa când îl văzu, Lady Groton îşi spuse: „E adevărat. Acum, trebuie să blufez. Ştie că am vorbit cu Clapton şi se teme”.

Începu de-a dreptul, întrebându-l:

— Bates, ai trimis telegrama pe care ţi-am dat-o?

— Da, *me lady,* a plecat numaidecât. Altfel nu se poate, din moment ce domnul Clapton a ajuns atât de curând.

N-ar fi trebuit să rostească şi ultima frază, căci îi dădea un indiciu. Fără să stea pe gânduri, Lady Groton continuă:

— A venit aşa de repede, încât m-am gândit că poate ai trimis telegrama chiar înainte de a ţi-o fi dat eu.

Chipul lui rămase inexpresiv, dar nu-i răspunse imediat. O secundă, domni tăcerea – dar o tăcere suficientă pentru a-i da de înţeles că nimerise drept la ţintă. „Îmi place”, reflectă ea. „Cred că e distractiv să joci în melodrame”.

— Nu înţeleg, *me lady.*

— Domnul Clapton n-a primit-o.

— Trebuie s-o fi primit, *me lady,* dacă acum e aici...

Lady Groton încercă din nou o lovitură trasă la nimereală:

— A primit o telegramă, dar nu era a mea. Adineaori am vorbit cu el.

Acum îl avea la mână, şi-şi dădu seama că, pe moment cel puţin, Bates avea să renunţe la insolenţă. Încerca să pară nedumerit, dar îi pieriseră toată siguranţa de sine.

— Nu pot să înţeleg, *me lady.* Poate că Excelenţa Voastră l-a înţeles greşit pe domnul Clapton...

— Nu era nimic greu de înţeles.

În sinea ei, adăugă: „Acum trebuie să ajungem la capăt. Mai am de dat o singură lovitură”. Aşa că spuse:

— Îţi mai aminteşti de afacerea din America de Sud şi de cea cu Mittel Europa Bank, şi încă una sau două?

De data asta, Bates nu-i mai răspunse mult timp. Apoi, un zâmbet subţire şi greţos i se întinse pe chipul smead, un surâs sardonic care-o făcu pe neaşteptate să-l simpatizeze din nou, în pofida tuturor ticăloşiilor lui – şi spuse:

— Înţeleg, *me lady.* Acum pot să plec?

— Da, Bates.

„L-am aranjat”, medită ea. „În sinea lui, e un laş, şi se teme de Albert. De-acum, n-o să mai am probleme cu el”.

Valetul ieşi, închizând uşa după el, iar pe culoar îşi scoase din buzunar batista şi se şterse pe frunte. De data asta, nu căldura era cauza, ci efortul de a încerca să arate aşa cum nu putea. Căutase să nu afişeze nicio expresie, când tot timpul îi venea să zâmbească de admiraţie. Îşi spuse: „Întotdeauna îţi dai seama când ai de-a face cu o lady. Nu multe femei ar fi fost în stare de aşa ceva. Dacă toate bogătaşele ar fi ca ea, n-ar mai exista niciun fel de revoluţii. N-ar fi nevoie. O persoană pursânge rămâne o

persoană pursânge, indiferent unde ai găsi-o. Numai că e ultima de soiul ei. Au rămas în urma timpurilor”.

Iar ceea ce făcea totul cu atât mai amuzant era certitudinea din inima lui că Lady Groton nu discutase nicio clipă despre telegramă cu Clapton – iar dacă o făcuse totuşi, era sigur că agentul era ultimul om care să dea ceva în vileag.

Încet, se întoarse în dormitorul Lordului Groton, spunându-şi: „Da, lucrurile se apropie de sfârşit. Bătrânul nu va muri, la urma urmei, dar e terminat, iar pentru el aşa ceva e mai rău ca moartea”.

40

Pe la miezul nopţii, Lord Groton deschise ochii şi, pentru prima oară din seara aceea de demult, din urmă cu ani de zile, cum i se părea, când se dusese la culcare simţindu-se indispus, *văzu* camera în care se afla. Dar, când se uită în jur, la început nu-şi dădu seama unde era. Într-un colţ al odăii ardea o lumină slabă, încăperea era plină de mobilă urâtă, din lemn de tec, iar lângă lampă distinse silueta masivă a unei femei îmbrăcate complet în alb, care stătea cu spatele spre el, scuturând un termometru. Deduse de aici că era bolnav. Îşi simţea trupul extraordinar de uşor, ca şi cum n-ar mai fi avut niciun pic de substanţă, iar senzaţia îl deruta, purtându-l departe în trecut, cu mai mult de treizeci de ani, pe vremea când avusese malarie, la Samarang. Preţ de-o clipă, cunoscu din nou sentimentul nepreţuit al tinereţii, amestecat cu sunetul tobelor de pe insule, tobele pe care le auzise prima oară la douăzeci şi unu de ani, într-o noapte fierbinte şi încremenită din Macassar. Şi, pentru câteva momente, simţi din nou că avea întreaga lume la picioare, aşteptând să fie cucerită, aşteptând să-i ofere toţi banii şi puterea pe care le dorea. Dar nu mai era complet tânăr – cumva, acum era un altul,

care se uita la el însuşi. Era din nou el, cel de la douăzeci şi unu de ani, însă era şi cel de acum, privindu-se pe sine – un bătrân privind un băiat. Încercă să-şi salte capul, şi aproape imediat senzaţia de imaterialitate îl părăsi, tot trupul părându-i-se greu ca de plumb, apăsând pe un pat leoarcă de năduşeală.

Se întrebă: „Cine sunt? Unde mă aflu?” şi, preţ de-un înfiorător moment, îşi spuse: „Am murit”. Căci, cu toată slăbiciunea şi deruta lui, teama de moarte continua să-l bântuie, acută. Apoi, pentru o clipă îi reveni luciditatea şi-şi spuse: „Ştiu cine sunt. Sunt Groton, iar Groton nu poate fi mort. Groton n-ar putea să moară la cincizeci şi patru de ani. Chestia asta trebuie s-o stabilesc naibii clar!”

Aşa că deschise ochii şi strigă:

— Cine eşti?

Dar glasul nu era al lui Groton, ci al unui om slab, bătrân şi bolnav. Cu toate acestea, suna destul de tare ca s-o surprindă pe femeia în alb, de lângă lampă. Întorcându-se repede, aceasta spuse:

— Sunt medicul, Mees Opp.

Cu toată slăbiciunea lui, răspunsul îl înfurie. De ce încerca să-l ducă de nas? Era doar o soră medicală, sora nu era totuna cu un medic, şi nici medicul nu era o simplă

soră. Cuvântul „medic”, însă, îl dusese cu gândul la Harley Street, aşa că întrebă:

— Unde-i Sir Sidney?

— Cine este Sir Sidney, domnule?

— Sir Sidney, doctorul meu. Unde mă aflu? Bates unde e?

— Sunteţi în Nivandrum, domnule. Acum nu trebuie să vorbiţi. Aţi fost bolnav.

— Nivandrum?

În mintea lui, cuvântul îşi regăsi ecoul, aşa că întrebă:

— Deakin e şi el aici?

— Care Deakin, domnule?

— Hugo Deakin. Lordul Deakin.

— Nu. Nu e nimeni cu acest nume aici... Bates s-a dus la culcare. Am eu grijă de dumneavoastră. Acum, vă rog să staţi liniştit, şi am să vă aduc ceva de băut, după care trebuie să dormiţi din nou, iar când vă veţi trezi o să vă simţiţi mult mai întremat.

Groton tăcu, nemulţumit că era tratat ca un copil, rămânând nedumerit până la întoarcerea ei. Bău medicamentul, iar după câteva momente întrebă:

— Nevastă-mea unde-i?

Mees Opp, pusă la încercare, preferă să mintă,

răspunzându-i:

— A ieşit cu barca, să ia puţin aer. Suportă foarte greu căldura.

Pentru un lung răstimp, Groton căzu pe gânduri, după care spuse:

— Trebuie să aibă grijă, să nu se rătăcească printre insule.

— Are barcagii foarte buni, domnule.

— Când se întoarce?

— Nu ştiu, domnule.

— Acum cât e ceasul?

— Mai e puţin până la miezul nopţii.

— Vreau să-i vorbesc. N-ar trebui să umble singură printr-un loc cum e Macassar. În malayezii ăştia nu poţi avea încredere. Nu-şi poate purta singură de grijă.

— Nu suntem în Macassar, domnule. Aici e în deplină siguranţă. Ne aflăm în Nivandrum.

— A, da, Nivandrum...

Şi, după o pauză:

— Cât timp am fost bolnav?

— Opt zile, domnule.

Fără a-i da timp să mai spună nimic, continuă:

— Acum eu mă duc, iar dumneavoastră încercaţi să

dormiţi.

— Nu vreau să dorm. N-am timp de dormit. Sunt prea multe de făcut.

— Nu veţi putea face nimic, dacă nu vă odihniţi, ca să vă reveniţi în putere. Cu cât dormiţi mai mult, cu atât veţi deveni mai puternic.

Încet, cu un instinct aproape de geniu, Mees Opp începea să-l înţeleagă, să-i reconstituie personalitatea şi caracterul din acele fragmente de vorbire care răsăreau şovăitor din starea lui confuză. Ceea ce spusese soţia lui era adevărat. Avea o vitalitate imensă – dacă putea vorbi astfel, chiar şi cu voce slabă, şi destul de coerent.

Pentru prima dată, Groton o privi direct în ochi, ca şi cum abia atunci ar fi văzut-o cu adevărat întâia oară. Apoi, spuse:

— Poate că ai dreptate, dar aş vrea să tacă tobele alea afurisite. Nu pot să le sufăr.

— Mă tem că nu se poate, domnule, răspunse ea, cu răbdare. Dar în curând nu le veţi mai auzi. Acum vă las să dormiţi. Voi fi în camera de alături. Dacă doriţi ceva, v-am pus clopoţelul aici, pe pat. Vi l-am legat de încheietura mâinii cu un şiret, ca să nu-l pierdeţi. E de ajuns să sunaţi, şi vin imediat.

După asta, Groton închise ochii, iar Mees Opp ieşi din cameră şi aşteptă să adoarmă, căci nu avea de gând să se culce până nu revenea Lady Groton. Şi ştia că Groton avea să doarmă, căci îi preparase o doză de somnifer aproape dublă, ca să se asigure că nu se mai trezea până dimineaţa, ca să întrebe dacă soţia lui nu se întorsese.

Prin urmare, era încă trează când sosi Lady Groton, pe la trei şi ceva. Stătea aşezată lângă fereastră, complet relaxată, cu gândul la banii pe care avea să-i primească pentru că salvase viaţa Lordului Groton, şi la ceea ce avea să facă la spital cu ajutorul lor. Chiar şi o sumă moderată ar fi fost de ajuns ca să pună podele noi şi un acoperiş nou la maternitate. Şi se mai gândi o vreme şi la femeia cea infirmă, mulţumită că nu primea nicio veste de la doamna Badoki, pe care o instruise s-o anunţe dacă lucrurile mergeau rău. Apoi, chiar înainte de a vedea canoea cu Dantry şi Lady Groton pornind de lângă insula alăturată, în lumina lunii târzii, observă o altă canoe părăsind debarcaderul hotelului – femeia numită Leah pleca să-şi facă scamatoriile cu vreo vrăjitoare, pe undeva printre insule. Ei bine, pe Leah o biruise. Lord Groton trecuse de faza cea mai rea a bolii şi, cu vitalitatea lui, acum era sigură că avea să se vindece. Nu peste mult, se auzi

bătaia în uşă şi Lady Groton intră, şi din nou Mees Opp îşi spuse cât de drăguţă era – şi, cu o undă răutăcioasă, se gândi că nişte femei atât de drăguţe n-ar trebui să fie limitate de constrângeri. Ar fi trebuit să aibă tot ce doreau, fiindcă erau binecuvântate de zei.

Se ridică şi închise uşa dintre cele două camere, aşa cum făcea întotdeauna, ca să nu deranjeze pacientul, iar Lady Groton se mulţumi doar să-i zâmbească, fără o vorbă, până când uşa fu închisă. Apoi întrebă:

— Cum e?

— În regulă. S-a trezit şi a vorbit puţin.

— A întrebat de mine?

— Da. L-am dus cu vorba.

Un moment domni tăcerea, cele două femei uitându-se una la cealaltă. Lady Groton se întreba: „Oare ştie? Sigur că da. Dacă presupun că ştie, aş îndrăzni să vorbesc? în fond, ştie atât de mult... aproape totul!” Cu voce tare, se interesă:

— Ce i-ai spus?

— Că aţi ieşit cu barca, să luaţi aer.

— Şi el ce-a zis?

— Să vă trimit în cameră când vă întoarceţi.

Ezită, apoi adăugă:

— Dar i-am dat un somnifer... o doză destul de mare, ca să fiu sigură că va dormi adânc. E adevărat ce-aţi spus. Are o vitalitate imensă.

— Ai fost foarte amabilă.

Era o remarcă convenţională, care putea fi interpretată în multe feluri, dar se aştepta ca Mees Opp s-o înţeleagă corect.

Şi, într-adevăr, doctoriţa spuse:

— M-am gândit că aşa e cel mai bine, în situaţia de-acum.

— Eşti o femeie minunată.

— Nicidecum – încerc, doar, să înţeleg cum merg lucrurile. Nu prea cunosc lumea. Uneori, nu mi-e uşor deloc, după cum se comportă oamenii... atât de complicat, şi aşa mai departe...

La asta, Lady Groton se avântă:

— Nu mă mai întorc la el.

Cu voce scăzută, Mees Opp răspunse:

— Mă aşteptam.

— De ce?

Femeia zâmbi.

— După expresia feţei dumneavoastră. De prima oară, când am venit, mi-am dat seama că era ceva în neregulă,

dar nu ştiam ce anume. Apoi, am început să înţeleg.

— Nu mă consideraţi îngrozitoare?

— Nu ştiu. Cum aş putea să vă judec, când ştiu atât de puţin? Cum este... domnul Dantry?

— Rău, la fel ca mine... numai că, tot ca mine, n-a vrut niciodată să fie rău. Niciodată n-a vrut să facă rău cuiva.

— Da, se mai întâmplă şi aşa, uneori... consimţi Mees Opp – dar, integră ca întotdeauna, continuă: asta face lucrurile să fie uşor de înţeles, dar cu nimic mai uşoare pentru ceilalţi.

— Te gândeşti la soţia lui.

Mees Opp ezită un moment, apoi spuse:

— Vedeţi dumneavoastră, eu am adus-o pe lume, cu ani în urmă. O cunosc de când s-a născut. N-ar fi trebuit să se încurce cu ea. S-ar putea să fie vina lui, sau poate nu. Femeia acea, Leah, a trimis-o la el acasă, ca să-l aştepte în dormitorca să-l prindă în mrejele ei.

Privind-o pe Lady Groton drept în ochi, adăugă:

— Nu trebuie să credeţi că e o fată rea. Era îndrăgostită de el. Şi încă mai este. Cred că-l va iubi toată viaţa. Înţelegeţi, problema ei este că e metisă. Dacă era o localnică pură, n-ar fi contat atât de mult. Nu trebuia s-o ia de nevastă. Nici nu ştiu de ce-a făcut-o.

Lady Groton îşi privi brăţările de la mână.

— Când s-a însurat cu ea, credea că totul se terminase... că avea să rămână aici pentru totdeauna. Credea că n-o să mă mai vadă niciodată.

— Deci, v-a *fost* un prieten foarte vechi?

Un moment, Lady Groton tăcu, continuând să-şi privească brăţările ca şi cum ar fi fascinat-o în vreun fel. Apoi spuse:

— Da, foarte vechi. Într-un fel, e singurul prieten pe care l-am avut vreodată... singurul prieten, în sensul acela... Nu sunt superstiţioasă, dar am impresia că aşa a fost sortit să fie, că am fi greşit dacă încercam să schimbăm mersul lucrurilor. Înţelegi ce vreau să zic?

— Da.

— Totul e atât de complicat...

— Lucrurile de genul ăsta sunt întotdeauna complicate. Uneori, aici, complicaţiile sunt şi mai grave.

— Nu prea ştiu cum merg lucrurile pe-aici. Până la vizita asta, nici n-am ieşit din casă.

Ridică repede privirea dinspre brăţări şi întrebă:

— Nu te plictisesc, sper? Când ar trebui să dormi...

— Nu, nu mă plictisiţi deloc.

Auzind-o, Lady Groton îşi spuse: „Da, pe dumneata nu te

plictiseşte nimeni, niciodată. Toţi suntem oameni, şi suntem interesanţi, şi avem nevoie de înţelegere şi ajutor. Ce norocoasă eşti! Ăsta-i un lucru pe care nu-l poţi pierde niciodată, un lucru care n-are nimic de-a face cu dragostea, cu banii sau cu orice altceva”.

— Să nu-ţi faci o părere prea proastă despre mine, îi ceru ea.

— Nu vă judec, răspunse cu simplitate Mees Opp. N-am eu căderea s-o fac. Şi-n plus, pentru a judeca, trebuie să ştii foarte mult.

Cu o mişcare a capului, Lady Groton indică uşa închisă, întrebând:

— Ar fi mai bine să nu-i spun, aşa-i... că nu mă mai întorc la el?

— Da, e mai bine să nu afle, încă. Ar putea să strice mult din tot ce-am încercat să facem.

— Şi mai e un lucru pe care n-ar trebui să i-l spunem... despre acel domn Clapton, care a sosit. Înţelegi, a aflat de ce era aici soţul meu şi s-a grăbit să i-o ia înainte. Chiar şi dacă Lord Groton aude zgomotul bărcii cu motor, nu trebuie să-i spui. Răspunde-i că e cuterul fiscal al bătrânei Ranee.

— Înţeleg.

— Mai târziu, când se va mai înzdrăveni, o să-i putem spune. Va fi destul de rău şi atunci.

— Îmi dau seama.

Ridicându-se, Lady Groton spuse:

— Acum, mă duc şi te las să dormi.

Prinse mâna grasă a lui Mees Opp, care arăta atât de greoaie şi de fapt era nespus de delicată, adăugând:

— Ai fost foarte bună că ai rămas trează până la sosirea mea, şi că m-ai ascultat. Până acum, n-am mai putut vorbi cu nimeni atât de deschis.

Şi, privind-o drept în ochi:

— Şi-ţi mulţumesc că ai minţit ca să mă ajuţi.

Apoi, îi veni o idee şi, întorcându-se puţin într-o parte, îşi desprinse cele două brăţări late de la mână şi i le întinse lui Mees Opp:

— Poftim. Te rog să le iei.

Ştia că era un gest melodramatic, care o făcea să se simtă jenată, dar îşi spuse: „Aşa mă şi simt acum. Mâine s-ar putea să mă răzgândesc. Şi vreau să fie ale ei”.

— Nu, refuză Mees Opp, n-aş putea.

— Te rog, primeşte-le. Nu sunt pentru dumneata, ci pentru spital.

Cu inima începând să-i bată nebuneşte, Mees Opp

răspunse încet:

— Ei, dacă aşa stau lucrurile, pot să le iau.

Ochii ei spălăciţi se umplură de lacrimi şi, cu voce scăzută, mai spuse:

— Vă mulţumesc.

Sfioasă şi cam ruşinată, Lady Groton se grăbi să iasă din cameră.

După plecarea ei, Mees Opp rămase mult timp cu brăţările în mână şi privirea spre uşă, uimită, mirată că descoperise, tocmai în Lady Groton, un soi de inocenţă copilărească. Iar când se întoarse, duse brăţările sub lampă, întorcându-le încoace şi-ncolo, astfel că smaraldele şi diamantele reflectau lumina cu scânteieri albastre şi roşii. Apoi se aşeză, ţinând brăţările când aproape de ochii ei miopi, când mai departe, când apăsându-şi-le pe obrajii graşi, măslinii. Erau atât de frumoase, dar nu la frumuseţea lor se gândea; pentru ea, însemnau podele noi şi un acoperiş nou, o centrală electrică şi un aparat de radiologie.

41

Mai târziu, mult mai târziu, ori de câte ori ororile din acea zi îi reveneau în minte, împotriva propriei voinţe, Lady Groton avea impresia că totul avusese ceva grăbit şi ireal, ca şi cum Soarta, precum un dramaturg care ştie că se apropie punctul culminant, ar fi accelerat totul, astfel încât să nu se piardă niciun efect. Exista ceva peste măsură de intens în tot ceea ce avea legătură cu acea zi; arşiţa părea mai cumplită, culorile mai vii, iar orele păreau să gonească mult prea repede.

Se trezi târziu, nu ca de obicei, pe la ora zece, ca să se culce la loc şi să doarmă până la cinci, ci cu puţin înainte de amiază, cu o senzaţie de oboseală apăsătoare şi de a fi pierdut ceva din viaţa ei. Apoi, în timp ce-şi făcea baia, Mees Opp bătu la uşă şi spuse:

— Soţul dumneavoastră s-a trezit. Pare să se simtă mult mai bine. A cerut să vă vadă.

După ce răspunse că avea să vină imediat, Lady Groton îşi spuse: „E cu adevărat extraordinar – Albert. Într-o săptămână, va fi destul de întremat ca să plece, iar atunci am să fiu liberă”.

Nu voia să-l mai vadă. Cu scurt timp în urmă, ar fi

plecat, poate lăsând un bilet, pentru a nu-l mai revedea niciodată, dar acum situaţia se schimbase. Trebuia să se ducă la el şi să fie bună şi răbdătoare, iar în cele din urmă să-l părăsească încet şi cu tact, rănindu-l cât mai puţin posibil. *Trebuia* să facă toate astea.

Aşa că se duse, fără tragere de inimă, amintindu-şi-l aşa cum fusese în prima zi a bolii, gemând neputincios şi lac de sudoare, dar când deschise uşa îl găsi cu totul altfel, înfăţişarea vânătă, la un pas de apoplexie, ca şi cum ar fi fost gata să izbucnească în ultima criză de nervi, dispăruse, iar acum Groton zăcea în patul din lemn de tec şi sidef, palid şi slăbit, atât de slăbit încât întoarse spre ea numai ochii, nu tot capul, şi imediat lui Lady Groton îi păru din nou rău pentru el, dar într-un fel nou – nu ca pentru Albert Simpson, Lord Groton, a cărui viaţă spectaculoasă fusese atât de goală şi stearpă, ci pur şi simplu ca pentru un om, orice om, un corpuscul din neamul omenesc, bolnav, suferind, slab şi neajutorat. Spectacolul avea ceva ruşinos – omul acela, bruta, lăudărosul, atotcuceritorul, putea fi atât de fragil, aşa uşor de distrus.

Iar când vorbi, sunetul glasului său o şocă, atât de slab suna. Avea o sonoritate curioasă, uscată. Lady Groton înţelese aproape imediat că se aştepta să-l sărute, firesc şi

uşor, pe obraz, aşa cum făcuse de-atâtea ori, fiindcă părea să-l liniştească şi să-i taie pofta de a o plictisi cu întrebări şi conversaţie, şi pentru că o îmbrăţişare oarecare n-o costa nimic. Un moment, încercă să-şi regăsească autocontrolul, spunându-şi: „Nu pot s-o fac acum. Nu pot. Dar trebuie, înseamnă atât de mult pentru el...” şi, aplecându-se, îl sărută pe frunte, iar Albert păru mulţumit, o mulţumire atât de nostalgică din partea marelui Lord Groton, încât lui Alix i se făcu puţin rău şi-şi spuse: „Dacă nici ăsta nu se poate numi sărutul lui Iuda...”

Apoi, cu falsă voioşie, spuse:

— Ei, acum totul e bine. Ai fost foarte bolnav, dar ai început să te vindeci. Totul va fi în regulă.

Glasul cel slab replică:

— Stai jos, aici pe pat, lângă mine.

Iar Lady Groton se aşeză pe marginea patului, deşi ar fi preferat să stea în cel mai îndepărtat colţ al camerei. O luă de mână, şi simţi că era rece, aproape anormal de rece în căldura aceea, şi cam umedă.

— Cred că a fost foarte plicticos pentru tine, spuse el, pe arşiţa asta, fără să ai nimic de făcut. Cum te-ai distrat?

Îi răspunse cu deplină sinceritate:

— Am dormit aproape toată ziua, iar seara am luat cina

cu Tom Dantry. Slavă Domnului că era aici. A contat mult.

Groton îşi mută privirea, încruntat, şi după un moment spuse:

— Moaşa aia afurisită nu vrea să-mi spună când voi fi destul de înzdrăvenit ca să mă scol de-aici şi să-mi termin treburile.

— Mi-a spus că în două săptămâni, cel mai devreme, dar depinde şi de tine – cât de cuminte eşti şi respecţi ordinele.

Dintr-odată, Groton închise ochii, şi tot trupul său gras fu străbătut de un fior; era un fenomen curios, animalic, ca efortul unui taur uriaş de a se scutura de un terrier. Lady Groton înţelese ce însemna. Găsea insuportabil să fie ţintuit aşa la pat, când avea atâtea de făcut, atâtea lucruri de realizat.

— Aş zice că e o doctoriţă foarte bună.

Ceva din vechea bărbăţie îi reveni, şi replică dispreţuitor:

— Femeie – şi corcită, pe deasupra!

— O să-şi ţină gura, şi te ajută să te vindeci. Ce-ai putea cere mai mult? Cred că ai avut mare noroc cu ea.

— E aşa de urâtă, că trebuie să închid ochii, când se-apropie de mine.

Ce remarcă tipică pentru el! Ca întotdeauna, vedea numai exteriorul lucrurilor, îi plăceau cel mai mult persoanele drăguţe, mărunte şi fără minte. „Poate că de-a sta s-a luat de mine... şi pentru că eram fina unei regine...”

Cu voce tare, spuse:

— N-o găsesc deloc urâtă. Şi-n plus, e o femeie absolut remarcabilă.

Ar fi vrut să adauge, cu furie: „Face cât cincizeci ca tine!”, dar Groton era încă prea slăbit ca să-l atace cu prezenţa ei de spirit, mult mai ascuţită decât a lui.

— N-ai vrea să scapi de căldura asta? o întrebă el.

— Nu, nu acum... cel puţin, nu înainte de a-ţi mai reveni.

Pe chip îi apăru umbra unui zâmbet, şi spuse:

— Da, n-ar face impresie bună ca tu să pleci şi pe urmă eu să mor. N-ar da deloc bine, în situaţia de-acum.

— Ce vrei să spui cu asta? Şi fă bine de răspunde sincer.

Dar nu-i auzi răspunsul, căci în acel moment se auzi, dinspre micul debarcader, o serie de pocnituri sacadate – zgomotul inconfundabil al unui motor de şalupă care tocmai pornea. Groton îl auzi imediat. Alix văzu în ochii lui că deja uitase de ea, uitase şi de Dantry, uitase de toate, în afara ameninţării contra marii lovituri pe care o pusese la cale. Privind-o cu vechea lui expresie pătrunzătoare de

afacerist şiret, o întrebă:

— Ce-i asta?

Lady Groton cunoştea acea privire. De-atâtea ori se uitase aşa la ea, când îl minţea, şi nu descoperise nimic. Acum, însă, lucrurile stăteau altfel, şi i se părea îngrozitor de dificil să-l mintă cu succes. Totuşi, făcu un efort vitejesc.

— E o barcă cu motor, spuse ea. Cuterul de la fisc.

Cu mare efort, Groton se săltă într-un cot, încordându-se ca şi cum ar fi vrut să se dea jos din pat pentru a merge la fereastră. Iar sub fereastră, l-ar fi văzut pe Clapton, stând lângă şalupă, sănătos, bronzat şi viguros cum fusese şi el cândva: agentul lui Hugo Deakin, venit să-i fure totul, chiar în momentul izbânzii. Dacă-l lăsa să ajungă la fereastră, vederea lui Clapton l-ar fi putut costa viaţa. L-ar fi ajutat să se dea jos din pat şi să meargă până la fereastră, iar acolo ar fi murit, eliberând-o pentru totdeauna. Toate îi trecură prin minte într-o clipă, chiar şi imaginea lui murind de mânie şi şoc. O apăsa şi sentimentul de vinovăţie. Acum ştia că nu telegrama ei îl adusese pe Clapton acolo, însă ar fi putut să fie şi aşa. Doar întâmplător nu era vinovată. Iar Albert se zbătea, şi ea îl împingea înapoi spre pat, ca să-l salveze. De ce-l salva? Nimeni nu-l voia viu. Chiar şi fratele

acela pe care ea nu-l văzuse niciodată i-ar fi dorit moartea, fiindcă atunci i-ar fi rămas lui toţi banii pe care acum îi primea doar pe bucăţele.

Fu îndeajuns de uimită să constate că era mai puternică decât el, să descopere că-l putea împinge la loc în pat. Încerca să se comporte firesc, calm, fără a da niciun semn de încordare sau emoţie, şi tot spunea:

— Nu, Albert, nu trebuie. Eşti prea slăbit. Îţi spun eu că nu-i decât o şalupă pentru impozite.

Apoi, se pomeni strigând:

— Mees Opp! Mees Opp!

Iar uşa se deschise şi Mees Opp intră în cameră.

Între timp, Groton obosise şi zăcea pe spate, epuizat, mormăind ceva, cu chipul ud de transpiraţie. Motorul continua să duduie, apoi se opri, şi Lady Groton se întrebă înnebunită: „Nu mai pleacă odată? Trebuie să-i spun lui Clapton să n-o mai aducă aici, fiindcă zgomotul îl deranjează pe pacient”. Lui Mees Opp îi spuse:

— A auzit cuterul de la fisc şi a crezut că era altceva, i-am spus că nu trebuie să-ncerce să se dea jos din pat.

Mees Opp se aplecă peste el, îndemnându-l să stea liniştit, dar Groton nici nu se uita la ea, ci numai la soţia lui. După un timp, reuşi să îngaime:

— E adevărat ce spui?

— Sigur că e adevărat. De ce te-aş minţi?

Atunci, Groton tăcu din nou, iar Mees Opp spuse:

— Nu trebuie să vă agitaţi aşa. Altfel, n-o s-o mai puteţi vedea pe soţia dumneavoastră. Acum trebuie să vă odihniţi din nou. Doamna va pleca, pentru a vă lăsa să dormiţi.

Groton, însă, răspunse cu încăpăţânare:

— Ba nu, vreau să stea aici, cu mine, până adorm.

Motorul se pornise de-a binelea, şi deodată sunetul se schimbă, îndepărtându-se, cu Clapton la bord, în drum spre insule, pentru a găsi cele mai bune locuri pentru diguri, antrepozite şi rezervoare de petrol. Zgomotul îi inspira lui Lady Groton un soi de oroare.

— E-n regulă, Albert, spuse ea. Rămân aici până adormi.

Iar lui Mees Opp îi zise:

— E-n regulă. O să se liniştească. Am eu grijă.

O dată, Groton deschise ochii şi o privi simplu, franc, într-un fel cu totul nou pentru ea, care o făcu să-şi spună: „E groaznic. E oribil”. Căci îşi dăduse seama dintr-odată că soţul ei, cu clarviziunea bolii şi poate a morţii, vedea şi înţelegea lucruri pe care altfel n-ar fi avut cum să le afle. Cumva, *ştia* că era trădat, că era singur, şi alesese să

apeleze la ea.

Închizând iar ochii, întinse o mână pentru a i-o atinge pe a ei, iar Lady Groton rămase aşezată acolo, pe marginea patului, într-o poziţie incomodă, înfierbântată, nefericită, dornică să scape atât de propria ei ruşine, cât şi de prezenţa lui Groton care o făcea cu atât mai conştientă de aceasta. Nu că ar fi devenit un om mai bun, ori s-ar fi schimbat acum, în timpul bolii, când moartea era atât de aproape – dar iminenţa morţii îi conferise un soi de demnitate pe care înainte n-o mai avusese niciodată, făcându-l să devină uman cum în viaţa lui nu mai fusese. Iar acum, Lady Groton vedea cât se putea de limpede, pentru prima oară, cum fusese ea de-a lungul tuturor anilor trăiţi împreună: se vedea în toată superficialitatea şi frivolitatea ei, cu pasiunea ei pentru lux şi senzaţii, cu infidelităţile şi căutările nevrotice. Singură în camera aceea, se vedea pe sine şi pe Albert nu ca pe Lordul şi Lady Groton, cu bani, prestigiu şi importanţă, ci doar ca pe un bărbat şi o femeie, dezgoliţi de toate, pur şi simplu două fiinţe omeneşti care eşuaseră jalnic în toate – şi, cumva, asta o aducea mai aproape de el ca oricând.

Nu ştia cât timp stătuse aşa, dar la un moment dat, când încercă încet să scape de el – şi de sine – Groton

deschise ochii, privind-o, şi fu nevoită să se ducă doar până la fereastră ca să aranjeze oblonul, pentru a intra mai mult aer. Reveni la pat, iar mâna lui o căută iar pe a ei, nu ca s-o apuce, ci numai pentru a o atinge. Contactul cu pielea lui era plin de durere, ca şi cum atingerea ar fi ars-o, şi-şi spuse: „Chiar şi acum, cu tot ce ştie... cu tot ce bănuieşte... încă mă crede mai bună decât sunt” – şi, în clipa aceea, i se păru că i-ar fi fost imposibil să se coboare şi mai jos decât decăzuse de-a lungul acelor ani îndelungaţi alături de el.

Apoi, după mult timp, Groton păru în sfârşit să adoarmă, mâna îi alunecă de lângă a ei, şi Lady Groton, speriată să nu-l trezească, plecă pe furiş de lângă pat şi trecu în camera de alături, unde stătea Mees Opp.

Pe faţa lată a acesteia se vedea o expresie nouă, pe care înainte n-o mai avusese, ca şi cum şi ea ar fi ghicit dintr-odată că Groton avea să moară, în pofida a tot ceea ce puteau face pentru el.

— Ştiam că-i va face rău, spuse Lady Groton.

— Ar fi fost şi mai rău, dacă nu vă vedea. Toată ziua s-ar fi agitat, fără să-şi poată găsi odihna. Nu trebuie să vă reproşaţi nimic.

Fără a o spune cu cuvinte, ci doar printr-o comunicare

subtilă dintre ele, îşi spuneau una alteia lucrul pe care-l ştiau amândouă: Groton era sfârşit.

Apoi, Mees Opp continuă:

— Acum cred că va dormi un timp, poate până diseară.

— Îi voi spune domnului Clapton să nu mai aducă şalupa aici, sub fereastră.

— Asta-i cam greu, replică Mees Opp. O s-o poată auzi chiar şi de departe, dintre insule. Dacă se trezeşte din nou, îi voi da ceva ca să doarmă mai adânc, i-a slăbit inima şi ar fi mai bine să stea liniştit.

Aşa că o lăsă pe Mees Opp acolo, întorcându-se în camera ei, şi cu toate că luase un somnifer, dormi doar pe apucate, trezindu-se şi adormind la loc, speriată şi îngrozită de un lucru pe care nu putea să-l definească. Fără îndoială, nu era moartea lui Albert, căci cât timp stătuse acolo, lângă el, pe pat, ajunsese să înţeleagă că era mai bine pentru el să moară decât să mai trăiască, înconjurat de trădări şi dezamăgiri. Era preferabil să moară acum, când încă mai avea o putere absolută şi o avuţie nemăsurată. Aşa ar fi dorit şi el, dacă avea de ales.

Mai târziu, după-amiază, când soarele cobora deja spre Oceanul Indian, o treziră nişte strigăte şi zgomote confuze care se auzeau de undeva de la parter, şi sări imediat în

picioare, gândindu-se: „Se întâmplă ceva îngrozitor! Poate cu Tom...!” Aruncând pe ea un şal, alergă pe culoar, până în capul scării, şi în acelaşi timp auzi din sala mare de jos o detunătură de pistol. De pe palier, văzu toată scena. Groton zăcea pe pardoseală, în pijama, cu un revolver alături. Mai erau acolo Rasmussen, Mees Opp şi Leah, ayaha şi doi dintre hamali.

Mees Opp îi striga lui Rasmussen:

— Ajută-mă să-l duc înapoi, sus!

Lady Groton coborî în fugă scara şi, când ajunse jos, Mees Opp, care încă se mai chinuia să-l ridice pe Groton, se întoarse spre ea şi-i spuse:

— E totu-n regulă. Nu s-a întâmplat nimic.

Împreună, ea şi Rasmussen reuşiră să-l urce pe bolnav până la etaj. Acum Groton tremura, străbătut de fiori, şi tot bolborosea vorbe fără şir din care se distingea doar câte un cuvânt, din când în când... cuvinte şi nume... ca: „Trădare”...

„Deakin” Dantry”... încerca să se zbată, să scape, dar era prea slăbit şi neputincios. Toată scena emana o oroare greţoasă, de care Lady Groton era acut conştientă... oroarea din ochii îngroziţi ai hamalilor, oroarea furiei surde a lui Rasmussen faţă de acea nouă încurcătură şi

tulburare, oroarea neputinţei lui Groton şi a privirii lacome, plină de răutate şi triumf, din ochii lui Leah, care-i urmă până la patul bolnavului. Mees Opp fu aceea care o descoperi şi, întorcându-se, îi spuse:

— Du-te, Leah, n-ai ce să faci aici.

Leah o privi cu ură, apoi spuse înverşunată:

— E rău. Niciodată n-o să plece.

Şi ieşi din cameră.

Când Groton se linişti din nou, întins pe pat, Mees Opp îi trimise de-acolo pe toţi ceilalţi, în afară de soţia lui. Acesteia îi spuse:

— Credeam că Bates era cu el. Mă întinsesem pentru un timp. Nu ştiu de unde-a luat revolverul.

— Mereu are unul la el, oriunde s-ar duce. Ce voia să facă?

— Nu cred că ştia nici el. Erau delir, furie, de toate... Acum o să-şi revină. Nu-l las singur. Vă puteţi întoarce în camera dumneavoastră. O să fie totul în regulă.

Dar Mees Opp ştia ce voise Groton. Ştia că-i intrase în cap ideea tulbure că Dantry îl trădase Lordului Deakin şi, în delirul lui, se hotărâse să-l omoare.

După plecarea lui Lady Groton, Mees Opp îl trimise pe unul dintre hamali după apă fierbinte, dar băiatul reveni

peste câteva momente, spunând că în bucătărie nu era niciun servitor, fiindcă pe toţi îi speriase incidentul şi focul de armă, aşa că fugiseră. Leah dispăruse şi ea. Rasmussen se uitase peste tot, dar n-o găsise nicăieri. Rămăsese el la bucătărie, pregătind apa caldă. Avea să fie gata în câteva minute. Rasmussen, mai spuse băiatul, îl alungase din bucătărie, suduindu-l.

Puţin mai târziu, când Mees Opp trimise după Bates, băiatul se întoarse cu vestea că şi acesta dispăruse, că nimeni nu-l mai văzuse de câteva ore, iar când îl trimise pe Rasmussen însuşi să-l caute, hotelierul, îmbufnat şi furios, reveni s-o anunţe că nu era nicăieri pe insulă.

În camera ei, Lady Groton îşi dădu seama că trecuse cu mult ora obişnuită când traversa canalul spre casa lui Dantry, şi-şi spuse: „O să se întrebe de ce n-am venit”. Apoi înţelese că, de fapt, i-ar fi fost imposibil să se ducă la el în seara aceea. Cu Albert pe moarte, nu putea pleca, lăsându-l singur cu Mees Opp. Fericirea o făcuse deja să se comporte destul de jalnic; la urma urmei, existau şi lucruri pe care ea nu putea să le facă. Aşa că se hotărî să-i trimită un mesaj explicându-i de ce nu venise, însă chiar în timp ce-l scria îşi spuse: „Nu, un bilet nu rezolvă nimic. Va dori să mă vadă. Am să mă duc chiar eu, pentru scurt timp, ca

să-i explic ce se întâmplă, apoi mă voi întoarce. Aşa, nimeni nu va avea de suferit”. Devenise o plăcere să-l vadă pe Tom fie şi numai pentru câteva momente, o necesitate care merita toţi anii din viaţa ei irosiţi până atunci.

Aşa că rupse biletul şi, în timp ce se îmbrăca, se auzi o bătaie în uşă şi Mees Opp intră în cameră.

— Vă rog să mă scuzaţi că vă deranjez, spuse ea, dar nu l-aţi văzut cumva pe Bates?

— Nu, nu e aici?

— Hamalul a încercat să-l găsească, după care s-a dus şi Rasmussen să-l caute. Spune că nu-i nicăieri, pe insulă, şi de câteva ore nu l-a mai văzut nimeni.

Un moment, Lady Groton tăcu, şi din nou o cuprinse spaima, căci acum i se părea că în locul acela ciudat putea să se întâmple orice. Apoi spuse:

— E foarte straniu. Nu cred c-a plecat de pe insulă, de când am venit aici. Te-ai uitat în camera lui?

— Da. M-am dus personal. Nici acolo nu era. Şi-i dispăruseră şi lucrurile.

42

La apusul soarelui, Dantry se duse la bucătărie ca să pregătească cina pentru amândoi. Lucră mult timp, preparând legumele şi amestecând curry-ul complicat, aşa cum îl învăţase Silas. Muncea în tăcere, aşteptând momentul când Alix apărea pe cărare ca să i se alăture, şi după un timp, văzând că întârzia, începu să se alarmeze şi se duse de două ori la debarcader, în speranţa de a vedea barca *wallum* împinsă cu prăjinile de barcagiii cei decrepiţi, venind de la hotel spre insulă. Într-un târziu, neprimind niciun semn de la ea, urcă pe terasă şi aprinse felinarul care ştia că se vedea de la hotel.

Nu voia să traverseze canalul, pentru a merge în căutarea ei. N-avea chef să-l vadă pe Rasmussen, pe snobul de Lansbury, nici măcar pe Mees Opp, aşa că aşteptă mai departe, spunându-şi: „S-o fi trezit Groton, şi-i interzice să plece. Poate a maltratat-o...” Hotărî ca, dacă nu apărea în zece minute, să meargă la hotel şi s-o aducă el însuşi, cu forţa dacă altfel nu se putea, de data asta definitiv şi pentru totdeauna, ca să nu se mai întoarcă niciodată. Nu avea nicio importanţă dacă Groton murea; nu conta nici scandalul care ar fi urmat. Căci, de-acum,

Dantry se schimbase; începuse să se schimbe încă din noaptea aceea când, la întoarcere, o găsise adormită pe patul lui indian.

Apoi, în timp ce stătea cu privirea peste canal, observă un luciu metalic între perne, la lumina vechiului felinar, şi când se duse la patul indian luă pistolul lăsat acolo de Maria. Recunoscu imediat Luger-ul de modă veche al lui Sandy şi ghici pe dată cum ajunsese acolo: numai Maria l-ar fi putut aduce. Poate că şi numărul ăsta făcea parte din vreun ritual învăţat de la Leah. În acelaşi timp, începu să se alarmeze, căci apariţia pistolului îi redeşteptase sentimentul incomod de groază pe care-l uitase, în fericirea ultimelor patru zile. Şi se gândi: „Se pune la cale ceva necurat! Orice ar putea să i se întâmple, în locul ăsta afurisit!” Lăsând pistolul pe masă, coborî scara până pe malul apei, iar acolo, în arşiţa încremenită, auzi foşnetul valurilor pe lângă prova unei bărci şi, peste o clipă, din întuneric se profilă, pe fundalul luminilor de la Grand Oriental Hotel, silueta ambarcaţiunii cu cei doi barcagii.

Alix îl văzuse stând pe micul ponton înainte ca propria ei barcă să iasă din întuneric şi, la vederea siluetei lui drepte, luminată din spate de vechiul felinar, deprimarea i se risipi, înlocuită de o fericire nebunească, isterică, în timp

ce-şi spunea: „E bine! N-a păţit nimic. Dacă i se întâmpla ceva acum, aş fi devenit cât se poate de rea... rea cu adevărat. M-aş distruge pe mine însămi şi pe toţi ceilalţi, cu răutatea mea”.

Tom sări la bord, ca s-o ajute să debarce, întrebând-o:

— Unde-ai fost? Ce s-a întâmplat? De ce-ai întârziat atâta?

Iar ea răspunse:

— Am să-ţi povestesc totul. Sunt multe de spus.

Şi, în timp ce barca *wallum* pleca iar prin beznă, încercă să-i explice despre Groton, despre sosirea lui Clapton şi despre scena din sala cea mare. Încheie cu cuvintele:

— În noaptea asta nu pot să rămân. Trebuie să mă întorc imediat.

— De ce?

— Fiindcă moare.

— Aşa a zis Mees Opp?

— Nu, dar ştiu eu că moare...

— Nu vreau să mă mai părăseşti. N-are nicio importanţă dacă moare sau nu. Nu contează ce-o să se întâmple.

Aceste cuvinte îi stârniră un val nebunesc de fericire, dar mai ştia şi că trebuia totuşi să plece înapoi. Îşi spuse: „Nu trebuie să mă port necugetat. Nu e momentul să-mi

pierd capul”. Şi zise:

— Mai bine nu veneam. Voiam să-ţi trimit un mesaj, dar n-am avut încotro. Am fost nevoită să vin.

Apoi, văzu pistolul pus pe masă şi înţelese: „Acum va trebui să-i povestesc şi despre ea”.

În emoţia şi deliciile primei nopţi, uitase complet incidentul, iar după aceea nu-i spusese fiindcă nu voia să-l alarmeze şi pentru că, povestind, ar fi adus iar între ei figura fetei. Luă pistolul, iar Tom spuse:

— Ăsta-i al meu. Tocmai îl curăţam, ca să-l iau cu mine când plecăm.

La asta, Alix zâmbi, replicând:

— E frumos că nu vrei să mă alarmezi, dar nu e pistolul tău. Ştiu al cui este şi cum a ajuns aici.

Şi-i spuse toată povestea cu vizita Mariei, iar la sfârşit Tom întrebă, privind-o cu mirare:

— Nu ţi-a fost frică?

— Nu, fiindcă nu conta dacă mai trăiam sau nu. Credeam că plecaseşi pentru totdeauna.

După câteva clipe de tăcere, adăugă:

— Clapton zice că fata a înnebunit.

Tăcură din nou, timp în care Alix îşi zise: „Poate că aşa va fi mereu. Poate va rămâne tot timpul aici, între noi,

oriunde ne-am duce”.

Apoi, Tom o cuprinse cu braţul şi spuse:

— Nu e nebună. Nu-i adevărat ce-ai auzit, şi nu trebuie să crezi asta. Azi m-am dus cu canoea, ca să aflu...

Îi dădu drumul, continuând grăbit:

— Ai nevoie să bei ceva. Aduc nişte şampanie.

— Nu pot să stau, repetă ea. Trebuie să mă duc înapoi... doar în noaptea asta. Mă tem că s-ar putea să se trezească şi să întrebe de mine. Azi am vorbit cu el.

— Şi ce-a zis?

— Nimic. Era buimăcit şi speriat.

— În ce fel, speriat?

O clipă, nu-i răspunse, după care încercă o explicaţie:

— Se temea de slăbiciune, de boală, de înfrângere, de moarte...

Şi, în timp ce vorbea, ochii i se umplură isteric de lacrimi.

— Nu se poate să-ţi pară rău pentru el.

— Nici n-am de unde şti dacă lăcrimez fiindcă-mi pare rău pentru el sau nu. E ceva mai profund, mai amplu... Parcă nu mi-aş putea stăpâni plânsul, fiindcă toţi suntem aşa de proşti... şi tu, şi eu, şi dobitocul ăla de Lansbury, chiar şi Bates, şi ayaha cu pescarul ei... toată lumea, în

afară de...

— În afară de...?

— De Mees Opp.

Ironic, Tom replică:

— Tu şi Mees Opp a ta. Începe să devină o obsesie. Nu m-aş mira ca Mees Opp, şi nu hoaşca aia de Leah, să aibă puterea deochiului. Ce ţi-a făcut?

— Nu ştiu decât că m-a făcut să-mi fie ruşine. Mai mult nu pot explica, nu înţeleg...

— Probabil din cauza căldurii.

— Căldura nu te afectează pe dinăuntru.

Iar în sinea ei, adăugă: „Trebuie să mă duc înapoi, dar vreau să rămân aici. Vreau să rămân aici pentru totdeauna”. Pentru prima oară, se simţea slabă şi neajutorată. Niciodată nu-l iubise atât de mult ca acum, când se schimbase.

43

Era adevărat că Leah dispăruse de pe insulă. În zăpăceala de după scena cu Lordul Groton, plecase pe furiş cu canoea, în lumina amurgului, spre insula mărginită de mlaştini cu mangrove unde era ascunsă efigia mânjită de sânge a Zeului Râului. Acolo, singură, îi sacrificase ultima capră care mai rămăsese. La sfârşitul ceremoniei, se întunecase de-a binelea, iar Leah rosti o rugăciune în beznă, cerându-i zeului să-i redea curajul, puterea şi reuşita în a învinge farmecele albilor şi, mai presus de orice, pe cele ale lui Mees Opp, care-l vindeca iar pe marele *burra sahib* – căci în adâncul inimii credea că magia lui Mees Opp era şi mai puternică decât aceea a Zeului Râului.

Apoi, revenise prin mâl la canoe şi, părăsind insula întunecată, cotise spre casa lui Sandy. Pluti cu canoea prin umbra malului, unde n-ar fi dezvăluit-o nici lumina lunii, nici cea a focului din curtea lui Sandy. Când ajunse la câţiva paşi de debarcader, opri barca dintr-o singură mişcare de padelă şi, după ce aşteptă un moment, înălţă capul, începând să urle ca un şacal. De trei ori urlă, apoi aşteptă, privind curtea şi siluetele aşezate în jurul focului,

cu taifasul şi tobele lor. Când nimeni nu se arătă alarmat, urlă iar de trei ori, şi din nou aşteptă, până când în umbra palmierilor de pe mal apăru Maria, strecurându-se de la un boschet la altul, printre bougainvillee şi bambuşi, cu grijă să n-o vadă micul grup de lângă foc. Atunci, Leah îşi apropie încet canoea de mal, iar Maria coborî la bord.

Fata tremura, iar Leah îi spuse pe un ton autoritar, în limba locală:

— Nu trebuie să-ţi fie frică. Nu trebuie să tremuri.

La care Maria răspunse:

— Nu mi-e frică.

Înainte de a pleca din umbra malului, Leah luă de pe fundul bărcii un pachet din hârtie de ziar şi, desfăcându-l, scoase un revolver. Cu grijă, îi explică fetei cum funcţiona, iar după ce Maria înţelese, Leah scoase cartuşele şi încărcă arma, apoi spuse:

— Lasă-l aici, lângă mine, până va veni momentul. Şi, luând padela, întoarse canoea şi porni înapoi spre insule, mergând mereu prin umbra malurilor. În faţa ei, Maria stătea absolut nemişcată, în tăcere, fără să mai tremure, parcă hipnotizată de ochii negri şi înguşti ai soţiei lui Rasmussen.

44

Pe terasă, Lady Groton nu se mai îndura să plece.

Nu se atinsese de curry, dar luă un fruct mic şi bău şampanie, conştientă că de mult ar fi trebuit să se întoarcă la hotel. Cu fiecare clipă ce trecea, devenea tot mai tulburată, iar din când în când, în timp ce vorbeau, amuţea pentru câteva clipe, cuprinsă de groază. Tobele nu mai sunau romantic, ci destul de sinistru. Arşiţa, acea fierbinţeală umedă a nopţii, o apăsa ca o greutate solidă. Şi, după un timp, spuse:

— Mi-e frică. Acum, mi-e frică să mă mai întorc la hotel.

— De ce? N-ai niciun motiv.

— Nu ştiu nici eu de ce. O să se întâmple ceva îngrozitor.

— E doar efectul căldurii şi al nervilor. Nu vei mai avea niciodată de ce să te temi. Atâta vreme cât eşti cu mine, vei fi în siguranţă.

— A, nu e vorba de ceva care-o să ni se întâmple nouă. Noi avem noroc. Întotdeauna am avut prea mult noroc.

În tăcere, Tom o cuprinse cu braţul şi o trase lângă el, şi rămaseră tăcuţi, ascultând tobele. Treptat, Alix începu să se simtă mai puţin încordată, mai puţin speriată, ca şi cum

i s-ar fi transmis puterea lui. Se pomeni gândindu-se: „Poate că nu-s decât nervii. Numai de-ar ploua... Numai de-ar risipi ceva canicula asta îngrozitoare...” Şi-şi închipui şuvoaie şi torente de apă căzând din cer, aducând cu ele răcoarea şi pacea.

După un timp, spuse:

— Acum chiar trebuie să mă întorc, vorbesc serios. Ce oră e?

Tom se lăsă puţin pe spate, ca să vadă oribilul ceas vechi şi zgomotos din dormitor, şi în acelaşi moment se auziră două detunături, în succesiune rapidă. Zgomotul ajungea la ei înfundat, prin aerul dens, din direcţia hotelului. Alix îl simţi cum devenea brusc ţeapăn, şi spuse:

— E doar şalupa lui Clapton.

După o secundă, Tom replică:

— Asta n-a fost o şalupă. Au fost focuri de revolver.

Înainte de a fi terminat de vorbit, se mai auziră două împuşcături, apoi o rumoare de strigăte agitate, şi din nou tăcere. Ascultară multă vreme, fără o vorbă, după care Alix spuse încet:

— Ce e? Pentru Dumnezeu, ce este?

Tom se ridică, răspunzând:

— Poate ar fi mai bine să mergem acolo.

Iar ea zise, cu o undă de isterie:

— Nu, nu trebuie!

În acelaşi timp, îşi imagină: „Bates l-a împuşcat pe Clapton, ca să-şi acopere mişelia”, dar imediat îşi dădu seama că Bates nu era genul. Era un laş, iar ticăloşia lui nu conţinea şi violenţă.

Dantry replică:

— Tu stai aici. Mă duc numai eu. S-a întâmplat ceva.

— Nu, dacă mergi tu, vin şi eu cu tine.

La asta, el spuse:

— Vine cineva peste canal, cu o canoe.

Se ridicară amândoi, privind peste balustrada balconului, şi deodată, din întuneric, peste sunetul tobelor, se auzi o voce, strigând din canoe:

— Sahib! Sahib!

Era glasul ascuţit al unui insular, în care se simţea o spaimă ca de animal speriat.

În limba insulelor, Tom strigă şi el:

— Aici sunt! Ce este?

Glasul îi răspunse:

— A fost împuşcat *burra sahib.*

Alix înţelese cuvintele *„burra sahib” şi* şopti:

— Albert... De ce tocmai Albert? Nu putea să fie Albert.

Glasu lui Dantry se făcu iar auzit peste apă:

— Spune-le că vin acum!

Întorcând capul, o întrebă:

— Rămâi aici?

— Nu, nici nu se discută.

— Atunci, hai.

Coborâră grăbiţi scara până la canoe, fără să mai scoată o vorbă. În tot timpul traversării, pe când Dantry lopăta înnebunit, rămaseră tăcuţi; nu era nimic de spus, nu aveau nevoie să vorbească. Alix reflecta: „Am avut dreptate. Am ştiut eu! Bietul Albert! De ce să se fi împuşcat? De ce-a făcut-o, când oricum urma să moară?” Şi era conştientă de un soi de oroare la auzul detunăturilor, două pocnete izolate, apoi încă două, ca şi cum ar fi trebuit să termine o treabă începută prost. Totuşi, nu-i venea să creadă că Albert încercase să se sinucidă. Nu era genul. Era acel soi de om care continuă să lupte chiar şi când totul e pierdut.

La ponton, Dantry o ajută să debarce. Acolo, în umbră, stătea unul dintre barcagiii lui Groton. Când trecură pe lângă el, spuse în limba lui:

— Şi ea e împuşcată.

— Cine? vru să ştie Dantry.

— Maria...

Din acest scurt schimb de replici, Alix înţelese doar cuvântul „Maria”. Dantry nu se opri, ci o luă la fugă pe cărare. Urmându-l, Alix începu să strige:

— Ce-a spus...? Pentru numele lui Dumnezeu, ce-a zis?!?

Dar Dantry nu stătea s-o aştepte. Când Alix ajunse la uşa mare cu arcadă, el era deja pe la jumătatea scării; îşi pierduse sandalele, alergând desculţ. Avea să ţină minte mult timp acest detaliu – oroarea acelor picioare goale, care goneau în faţa ei, pe trepte.

Când ajunse şi ea în capul scării, Dantry dispăruse, dar Alix se duse imediat în camera lui Groton. Uşa era deschisă, dar trupul voinic al lui Clapton bloca intrarea.

— Nu intraţi, îi spuse el. E mort. Nu se mai poate face nimic.

— Dar vreau să intru... *Trebuie* să intru!

Nu ştia ce se întâmplase, dar de-un lucru era sigură: că trebuia să intre în cameră, trebuia să-l vadă pe Albert mort, trebuia să suporte toată oroarea, orice-ar fi fost, oroarea de care ea era responsabilă, şi pe care în cele din urmă trebuia s-o ispăşească. Trebuia să meargă până la capăt, spre binele ei şi al lui Tom, să-şi plătească greşelile şi să păstreze ceea ce găsiseră.

— Vă rog, insistă ea. Trebuie... Nu pot să... Trebuie. Nu

înţelegeţi? Nu mi-e frică. Trebuie să intru.

Când Clapton se dădu la o parte, făcându-i loc, îl mai întrebă:

— Ce e, ce s-a-ntâmplat?

— Femeia aia... Maria, l-a împuşcat, apoi s-a împuşcat şi ea.

Înnebunită, Alix îşi spuse: „Probabil a crezut că era camera mea. Trebuie s-o fi făcut din greşeală. Pe mine mă ura. Numai pe mine putea dori să mă împuşte”.

Apoi intră în cameră şi, la lumina lămpii, îl văzu pe Albert zăcând în patul de tec şi sidef, exact aşa cum îl lăsase, ca şi cum încă ar mai fi dormit. Mâna-i stătea întinsă, la fel ca atunci când o căutase pe a ei, pentru îmbărbătare; numai că, pe cearşaful subţire de bumbac, se vedea o pată mică roşie. Tom stătea lângă pat, iar în spatele lui era Rasmussen, alb la faţă şi zguduit, şi Lansbury, efeminat şi ridicol în pijamaua lui căzăcească de satin negru. Mai erau în cameră un coolie şi ayaha, căreia i se vedea albul ochilor, de groază. În spatele lui Alix, Clapton şopti:

— Dormea. Nici n-a ştiut ce i se întâmplă.

— Dar de ce? De ce?

Apoi, îl auzi pe Tom întrebând:

— Unde e Maria?

Iar Clapton, care dintr-odată îi părea oficios şi oribil, răspunse:

— În cealaltă cameră. Doctoriţa metisă e cu ea. Voia să vă vorbească. De-asta am trimis un om spre insule.

Tom, i se părea lui Alix, se preschimbase într-un Tom pe care nu-l mai văzuse niciodată. Culoarea îi fugise din chipul bronzat, aşa că arăta verde şi bolnav, în lumina gălbuie a lămpii cu parafină, dar avea fălcile strânse şi buzele crispate cu hotărâre. Chiar şi în toiul întregii agitaţii şi zăpăceli, Alix îşi dădea seama cât de mult îl iubea, ştia că niciodată nu-l iubise mai mult ca în chiar acel moment.

O privi scurt şi spuse:

— Mai bine du-te în camera ta.

Alix dădu să vorbească, vrând să refuze, apoi îşi zise: „Nu, n-aş face decât să-l îngrijorez”, aşa că se prefăcu că pleca, gândindu-se tot timpul: „Nu pot să dau greş tocmai acum. Sunt datoare să merg până la capăt”. Chipul lui se mai îmblânzi puţin, şi-i spuse:

— Am să vin la tine imediat. Trebuie să fac ordine în toată porcăria asta.

Apoi trecu grăbit pe lângă ea, intrând în camera unde Mees Opp stătea aşezată alături de Maria, care era rănită.

După plecarea lui, Alix se întoarse spre Clapton şi-i spuse:

— Vă rog plecaţi, şi luaţi-i cu dumneavoastră şi pe ayah şi acel coolie. Nu văd ce rost are să stea aici.

Clapton vru să protesteze, dar Alix insistă, deloc slabă şi speriată, ci furioasă de-acum, fiindcă îl detesta pentru toate aerele şi vulgaritatea lui:

— Nu, nu. Nu înţelegeţi? E soţul meu. Vreau să fiu singură cu el. Mă simt absolut normal. Dacă aveţi o urmă de bun-simţ sau sentimente, plecaţi de-aici.

În vocea ei se simţea un soi de mânie care-l uimi pe Clapton, învingându-i până şi convingerea că toate femeile, şi mai cu seamă asta, erau proaste şi incompetente. Le spuse ayahei şi tânărului coolie:

— Să plecăm de-aici.

Şi ieşi după ei, închizând uşa în urma lui.

După plecarea lor, Alix se duse încet până lângă pat, puţin cam speriată, dar conştientă că trebuia să facă ceea ce făcea. Se aşeză uşurel pe marginea patului, unde stătuse chiar în aceeaşi dimineaţă, în timp ce el adormea, apoi mâna i se apropie încet de a lui, până o atinse. Încet, ca şi cum încă ar mai fi putut s-o audă, şopti:

— De ce nu ne-am putut purta civilizat unul cu altul? De

ce n-am putut să ne înţelegem? De ce nu ne-am dat seama că amândoi eram slabi şi neghiobi, vanitoşi şi umani? De ce n-am fost niciodată măcar prieteni?

Acum înţelegea totul – nesocotinţa lor, nebunia lor, vanitatea lor, slăbiciunea lor; dar era prea târziu.

45

În camera lui Mees Opp, Dantry stătea îngenuncheat lângă patul unde Maria zăcea pe moarte, cu ochii ei mari îndreptaţi spre el. Lângă fereastră, întoarsă puţin într-o parte, ca şi cum s-ar fi uitat spre insule, stătea Mees Opp. Îşi dăduse toată silinţa să salveze viaţa fetei, iar pe Dantry nu-l deranja că se afla în aceeaşi cameră cu ele. Nu-l deranja nici că Mees Opp auzea ce-i spunea Maria, dureros, cu mici gâfâieli, căci în momentul când o văzuse pe doctoriţă îşi dăduse seama de îndată că era totul în regulă. În tensiunea creată, în intensitatea momentului, vedea şi el, cu un soi de clarviziune, ceea ce descoperise Alix la ea.

Maria spunea, încet, cu mare chin:

— Am făcut-o fiindcă voiam să fii fericit...

Pleoapele îi tremurară o clipă, după care, cu preţul unui uriaş efort, reuşi să continue:

— Leah a zis că n-o să fii fericit decât dacă amândoi sunteţi liberi... acum eşti liber... sunteţi liberi amândoi... şi nimeni nu e de vină... decât eu...

Apoi, dintr-odată, muri, iar el rămase cu mâna ei într-a lui, spunând:

— Nu trebuie să mori, Maria, nu trebuie. O să fie bine...

Întorcându-se spre Mees Opp, strigă:

— Trebuie să faci ceva! Trebuie s-o salvezi!

Mees Opp veni spre ei şi, luând încheietura Mariei în mâna ei mare şi grasă, spuse:

— Nu se mai poate face nimic. Acum, nimic n-o mai poate salva.

Apoi, îi încrucişă Mariei mâinile pe piept, după obiceiul creştinilor din ţară, şi-i zise lui Dantry:

— Mai bine du-te la ea. Aici nu mai ai ce face.

Ridicându-se de lângă pat, Dantry o întrebă:

— Ai auzit ce-a spus?

— Da, răspunse Mees Opp.

— Căţeaua aia a fost de vină, Leah, scrâşni el, cu glasul tremurându-i de furie. Ea a făcut totul.

Mees Opp se mulţumi să repete:

— Du-te la ea. Ăsta-i binele pe care poţi să-l faci acum. Rămân eu aici.

— Unde-i revolverul?

— Acolo, pe masă.

Traversând camera, Dantry luă arma şi o privi, încet, cu grijă.

— Nu e pistolul lui Sandy, spuse el. E al lui Rasmussen.

Leah i l-a dat. Trebuie s-o găsim pe Leah. Ea e vinovată.

— Am s-o găsesc eu pe Leah. Tu du-te la ea acum.

După plecarea lui, Mees Opp reflectă: „Aşadar, Leah l-a *ajutat* pe Zeul Râului să ţină golful închis. Leah a fost aceea care a făcut-o să-l împuşte, când eu am împiedicat-o să-l mai otrăvească. Ar fi trebuit să mă aştept. Trebuia să ştiu, fiindcă-i cunosc pe aceşti oameni. E şi vina mea. Ceilalţi n-ar fi putut să ghicească, dar eu ar fi trebuit să ştiu”. Şi, după un timp, îşi mai spuse: „E vina atâtor oameni, şi a atât de multor lucruri... Totul a început aşa de demult...”

În camera lui Groton, Dantry o găsi pe Alix aşezată pe marginea oribilului pat din lemn de tec, cu mâna pe a răposatului ei soţ şi privirea spre el. Avea pe faţă o expresie ciudată şi întrebătoare, parcă fascinată, ca şi cum ar fi fost puţin nebună. Nici măcar nu întoarse capul, când Dantry veni spre ea. Acesta o ridică încet de pe pat şi-i spuse:

— Nu trebuie să faci asta.

— E-n regulă, răspunse ea. Sunt perfect calmă...

Apoi, cu blândeţe, Dantry trase cearşaful ieftin de bumbac peste chipul neînsufleţit al lui Groton, iar Alix îşi spuse, cu o pornire neaşteptată şi isterică de a izbucni în

râs: „Aşa este. E exact ca într-un film. Chiar se *acoperă* feţele oamenilor, când mor”.

Dantry o cuprinse cu braţele şi stătură aşa mult timp, în tăcere; într-un târziu, spuse:

— Nu trebuie să ai mustrări de conştiinţă. Femeia aia, Leah, a făcut totul.

Şi-i povesti, cât putea de repede şi calm, cele petrecute în camera alăturată. La sfârşit, Alix spuse încet:

— Nu, nu s-a întâmplat aşa. Nu ăsta era motivul. Ştiu care a fost. Mi-a venit în minte când stăteam aici singură, cu el. Totul s-a întâmplat fiindcă am fost cei mai egoişti trei oameni din lume – tu, eu şi Albert. Niciunul dintre noi nu ne-am gândit vreodată la altceva decât la ceea ce voiam. Iar acum, a trebuit să plătim. De-acolo a pornit totul, şi încă nu s-a terminat.

Cu glas scăzut, Dantry răspunse:

— A fost cel mai rău lucru care s-ar fi putut întâmpla... chiar cel mai rău. Presupun c-o s-o scoatem la capăt... într-un fel...

— E şi asta o parte din toată povestea.

Şi începu să plângă, dintr-odată, isteric, aproape mut, zguduindu-se din tot trupul, în timp ce Dantry încerca s-o liniştească, şi chiar în toiul isteriei, care era ca o boală

fizică, simţea unde slabe de fericire că Tom era acela care o mângâia, că acum, în plină criză şi tragedie, el redevenise puternic. Se schimbase din clipa când auziseră detunăturile, înăbuşite de aerul încins şi umed de deasupra apei.

„Acum nu mai sunt singură”, îşi spuse ea. „Niciodată n-am să mai fiu singură, orice s-ar întâmpla”. Dar, alături, lângă amândoi, în lumina gălbuie slabă, zăcea Albert, iar în camera cealaltă era Maria, moartă. Şi mereu aveau să fie acolo, foarte aproape de Alix şi de Tom, pentru câte zile mai aveau de trăit.

Apoi, uşa camerei lui Mees Opp se deschise încet şi doctoriţa intră.

— N-are niciun rost să staţi aici, spuse ea. Duceţi-vă în camera dumneavoastră. Am să mă ocup eu de toate. Vă dau ceva ca să dormiţi.

Lady Groton, însă, îşi zise: „Nu, nu pot să fac asta. Ar fi ca şi cum l-aş înşela. Nu pot dormi. Şi n-am voie să-l înşel. Trebuie să merg până la capăt”.

Dantry ştia şi el că nici nu putea fi vorba de somn, aşa că, după ce o duse în camera ei, străbătând un coridor plin de insulari cu ochii măriţi de uimire, o lăsă acolo, spunându-i:

— Am să mă întorc curând. Culcă-te şi încearcă să adormi.

Alix ar fi vrut să-i spună: „Nu pleca. Nu pot rămâne singură... acum”, dar zise doar atât:

— Dacă ai nevoie de mine, vino... orice-ar fi, indiferent ce.

— Nu voi avea nevoie de tine. E aici Mees Opp.

— Vezi tu, am avut dreptate în privinţa lui Mees Opp.

46

Dar, când încercară s-o găsească pe Leah, aceasta dispăruse, iar Rasmussen, întrebat de Dantry unde era, răspunse ursuz că nu ştia.

— În fiecare noapte se duce undeva între insule...

— Ştiu unde se duce, la fel cum şi tu ştii.

Rasmussen tăcu.

— Ea a pus-o pe Maria s-o facă, continuă Dantry. Mi-a spus Maria.

Era ciudat cât de calm se simţea acum, dintr-odată, cât de capabil şi detaşat, ca un mare inchizitor.

Posomorât, Rasmussen, care cândva îi fusese prieten, răspunse, cu privirea în altă parte:

— N-a fost numai vina ei.

— A fost îndeajuns ca să fie un caz pentru poliţie.

— Nu l-a vrut niciodată aici, şi nici pe dumneata. Şi a avut dreptate. N-aveţi ce căuta aici.

Când Dantry întrebă de Bates, nici pe acesta nu-l găsea nimeni, după care un coolie care auzise veni spre el, încă tremurând de spaimă, şi spuse:

— Coolie cel alb a plecat.

— Unde-a plecat? vru să ştie Dantry.

— Cu trenul... azi... la amiază.

Deci, asta era. Şobolanii părăseau corabia. Un moment, simţi dorinţa nestăpânită de a se urca în canoe, ca să pornească printre insule după Leah şi s-o aducă înapoi – dar aproape imediat îşi dădu seama că i-ar fi fost imposibil s-o găsească. Leah cunoştea golfuri, intrându-ri şi lagune pe care el nu le descoperise niciodată. Până a doua zi, putea să ajungă în înaltul munţilor, convinsă că moartea lui Groton salvase Nivandrumul. Avea să se ascundă în vreun sat din junglă, unde să n-o poată găsi nimeni până când totul se termina şi era prea târziu ca să se mai facă ceva. Şi, în sinea lui, ştia şi el că nu Leah era singura vinovată. Ceea ce spusese Rasmussen era adevărat. Nu folosea la nimic să alerge după ea. Nici chiar aşa, Leah nu-şi atinsese scopul, căci acum Clapton era acolo, portul avea să fie deschis şi probabil urmau să-i demoleze şi lui casa, pentru a construi rezervoare de petrol în locul ei. Dar nimic din toate astea nu mai conta. El şi Alix aveau să plece din Nivandrum, fără să-l mai vadă niciodată.

Şi, simţindu-se dintr-odată derutat şi prăbuşit, ieşi din sala cea mare, plină de insulari curioşi, plus Rasmussen cel abătut şi Lansbury, în ridicola lui pijama de satin negru, surescitat peste măsură şi dând sfaturi idioate... sala cea

mare şi boltită, de unde văzuse pentru prima dată frumoasa insulă, prin uşa cu arcadă, şi-şi spusese: „Am ajuns acasă. Mi-am găsit liniştea”.

Când ajunse la baza scării, îl văzu pe Sandy ieşind pe uşă – un Sandy la fel de prăbuşit ca el; nu mai arăta durduliu şi vesel, ci năuc de durere, şi-şi spuse: „Vine s-o ia pe Maria, pe care a iubit-o, iar acum e moartă. Şi numai din vina mea a murit. N-am să pot scăpa de asta, şi nici să uit n-am să pot, câte zile oi avea. Nu, acum nu pot vorbi cu el... nu acum... într-o zi, poate... încă nu sunt destul de bărbat pentru asta”.

Sandy nu-l văzu, fiindcă toată încăperea şi toate chipurile mute de uimire din ea se distingeau neclar, ca prin ceaţă. Fără o vorbă, urcă scara în căutarea lui Mees Opp. Ea avea să-l ajute. Ştia ce era de făcut.

47

În camera ei, Dantry o găsi pe Lady Groton încă trează. Stătea lângă lampa de pe masa de toaletă, cu un teanc de hârtii în faţa ei. Era foarte palidă şi ţinea în mână o scrisoare.

Când o văzu, Dantry întrebă:

— Ce faci?

— Nu puteam să zac aşa, în întuneric. Am aprins lampa. Uite, adăugă ea, întinzându-i scrisoarea. Bates a plecat.

— Ştiu.

O luă şi citi. Era scurtă:

Lady Groton,

Când Excelenţa Voastră va primi această scrisoare, eu voi fi plecat de mult. Vă las nişte hârtii care s-ar putea să vă intereseze. Am fost martor la testament. Excelenţa Sa nu-l agrea pe domnul Lansbury, aşa că nu i-a spus nimic despre asta. N-am trimis telegrama dumneavoastră, fiindcă trimisesem deja eu una, cu trei zile înainte. Aţi avut dreptate să mă bănuiţi. Dar ceea ce am făcut eu n-a fost o crimă. Nu pot ajunge la închisoare pentru asta. Am să mă retrag din activitate. Dacă doriţi să vorbim, trimiteţi-mi o

scrisoare pe adresa dirigintelui poştei din Manchester. V-aş putea explica de ce am făcut multe lucruri, dar s-ar putea să nu înţelegeţi. Lumea e în schimbare, iar vremurile oamenilor ca Excelenţa Sa au apus. Lumea s-a săturat de ei. La vremea când Excelenţa Sa îşi va reveni îndeajuns ca să mă persecute, eu voi fi dispărut. Vă rog să credeţi în gândurile mele bune pentru dumneavoastră.

Herbert Ernest Bates

Când termină de citit, Dantry ridică privirea spre ea, ca s-o întrebe:

— La ce telegramă se referă?

Vorbind repede, ca un copil la spovedanie, Alix îi spuse toată povestea îngrozitoare a acelei trădări isterice, a ruşinii ei, a eforturilor nebuneşti de a desface ceea ce credea că făcuse, a dezgustului şi silei de sine însăşi. Confesiunea o mai uşură, căci acum Tom ştia totul despre ea, tot ce putea fi mai rău, că putea fi şi că fusese atât de oribilă pe cât era posibil din partea unei soţii.

— Numai datorită unei greşeli nu pot fi acuzată. Voisem să-l trădez. Eram hotărâtă să-l distrug. L-am urât... sau, cel puţin, l-am urât până ieri.

— Ce te-a făcut să te schimbi?

— Nu ştiu... în parte, şi tu... şi Mees Opp, cred.

— Ai avut dreptate în legătură cu Mees Opp. Are un ochi bun, la fel cum târfa aia de Leah are deochiul.

Alix se întoarse iar spre masa de toaletă, spunând:

— Dar nu e numai asta. El ştia totul. Trebuia să fi ştiut. Atâta doar că n-a spus niciodată nimic, atâţia ani... Niciodată n-a făcut nimic, până în noaptea dinainte de a se îmbolnăvi. Atunci ne-am certat, şi l-am rănit, cu intenţie. Probabil că s-a întors în camera lui şi a scris numele astea.

Şi-i dădu o foaie de hârtie pe care scria:

Packy (Boxer)
Sir Henry Leatham
Pierre de Couloisy
Deaville 1931 (?)
Monte Carto (Tom Burchard)

Ridicând privirea dinspre listă, Dantry o auzi continuând:

— În legătură cu unii dintre ei, a avut dreptate. S-ar putea să fi ghicit, sau să fi făcut Bates unele aluzii. Bates ştia prea mult. Totul e adevărat. Încercam să aflu ceea ce n-am aflat niciodată până acum.

Ochii i se umplură de lacrimi, în timp ce adăuga:

— Acum ştii. Dacă vrei să nu mă mai vezi niciodată, nu contează. Voi înţelege. Altceva nu mai am să-ţi spun, decât că am fost meschină şi trivială şi egoistă şi vanitoasă şi infidelă.

Dantry o privi mult timp, după care răspunse:

— Suntem plămădiţi cam din acelaşi aluat, draga mea... şi, oricum, vrem, nu vrem, acum ne-am schimbat pentru tot restul vieţii, în urma celor întâmplate. Oriunde am merge, orice ni s-ar întâmpla, povestea asta o să ne urmărească, şi nu ne va fi niciodată mai uşor, fiindcă e confuză şi încurcată, şi nu se va limpezi oricât am repeta-o. Va merge doar din rău spre mai rău.

Se auzi o bătaie în uşă şi, când Dantry întrebă cine era, răspunse Mees Opp, iar Lady Groton şopti:

— Spune-i să intre.

La vederea ei, aşezată lângă lampă, Mees Opp spuse:

— Ar trebui să fiţi în pat.

Apoi adăugă, pe un ton mai ferm:

— Nu trebuie să vă intre în cap cine ştie ce prostii. Nu foloseşte la nimic dacă staţi trează şi vă faceţi reproşuri. Uitaţi ce v-am adus. Beţi şi odihniţi-vă, iar mâine mai vedem.

— Are dreptate, confirmă Dantry. Ia-ţi medicamentul.

Lady Groton se supuse, prea obosită, prea vlăguită ca să se mai împotrivească.

În continuare, Mees Opp mai spuse:

— Acum, vă las pe amândoi. Pot să mă descurc cu toate. Faceţi bine şi staţi cu ea până adoarme. Dacă aveţi nevoie de ceva, veniţi la mine.

Plecă, iar Lady Groton se întinse pe pat, cu Dantry aşezat alături, mângâindu-i fruntea până când, după un timp, închise ochii. Rumoarea de la parter se stinsese, şi nu se mai auzeau decât vreo două tobe, în depărtare, printre insule. Chiar înainte de a adormi, Alix deschise ochii şi spuse, luându-l strâns de mână:

— Trebuie să ieşim cumva din situaţia asta, Tom...

Dimineaţa, când veni în cameră, Mees Opp îi găsi împreună: Lady Groton era în pat, iar Dantry dormea în fotoliul de alături.

48

Când se trezi, era întuneric, şi singura lumină intra pe fereastră, de la un foc de-afară, din apropiere. Dezorientată, se uită în jur şi, în penumbră, îl descoperi pe Tom aşezat alături, după care îşi aminti ca prin ceaţă toate ororile nopţii trecute, îşi aminti unde se afla şi de ce era şi Tom cu ea, în camera de la Grand Oriental Hotel.

Îl auzi spunând:

— Aşa-i mai bine. Ai dormit ore-n şir... o zi întreagă.

— Ai stat tot timpul aici?

— Aproape tot timpul. Şi eu am dormit.

— Unde arde focul?

— E un rug funerar. Al lui Groton.

Cu o senzaţie stranie de stânjeneală, Alix tăcu, iar Tom continuă:

— Mees Opp s-a ocupat de el. A avut grijă de toate.

— Foarte bine a făcut, dar eu m-am săturat.

— De ce anume?

— Ca oamenii să tot facă fel de fel de lucruri pentru mine. Mereu a fost aşa. Întotdeauna, altcineva şi-a asumat treburile mai neplăcute.

— Înţeleg ce vrei să zici.

— Trebuie să ieşim din situaţia asta... e cel mai important.

— Mâine plecăm.

— Unde ne ducem?

— În capitală. Înţelegi, trebuie să se facă o anchetă. Groton nu era doar un oarecare care a murit în condiţii violente.

Alix ar fi vrut să spună: „Nu plec, n-au cum să mă oblige. Nu mai suport”, dar ştia că n-ar fi avut niciun rost. Trebuia să meargă până la capăt, chiar dacă dura o veşnicie, până la moarte. Într-un fel, era numai începutul. Mai calmă, cu nervii odihniţi, se gândi la ceea ce-i aştepta... îngrozitoarea anchetă şi ziarele – pe care, cu voia lui Dumnezeu, n-aveau să le vadă niciodată, şi toate poveştile care urmau să circule prin Londra, New York şi Paris, prin Deauville, Cannes şi Monte Carlo. Cu amărăciune, îşi spuse: „Ei bine, asta va fi senzaţia verii pentru multă lume. Câte vor mai avea de comentat!” Şi, aşa cum spusese Tom, poveştile aveau să devină tot mai complicate, mai decadente şi mai veninoase. După care, cu deplină limpezime, îşi dădu seama că niciodată n-aveau să se mai poată întoarce în acea lume, niciodată n-avea să mai intre într-un hotel sau restaurant, sau să urce la

bordul unui vapor, chiar şi aici, în Orient, fără să ştie că toţi cei din jur şuşoteau: „Uite-o pe Lady Groton. Mai ţii minte povestea aia groaznică? Şi ăla de lângă ea e omul care atunci îi era amant. Nevastă-sa, o băştinaşă, a tras”. Poate ar fi fost mai bine să moară şi ei doi, fiindcă nu numai povestea avea să-i urmărească pentru totdeauna, ci şi amintirea acelei nopţi oribile, cu Albert mort în patul din lemn de tec şi Maria dându-şi sufletul în camera de alături.

Afară, în arşiţa sufocantă, flăcările rugului începeau să pălească, iar Alix se întrebă: „Ce-am să fac cu cenuşa lui? l-aş putea-o trimite fratelui său – acelui frate pe care nu m-a lăsat să-l văd niciodată”.

Apoi, îşi dădu seama de un vuiet, straniu şi înfricoşător, începuse dintr-odată, fără veste, şi în acelaşi timp lumina flăcărilor se stinse, iar camera fu cufundată în întuneric. Lângă ea, Tom îi apăsă mâna, şi-l auzi spunând:

— Plouă. A venit musonul.

Era un sunet minunat, care-i calma nervii şi părea să-i învăluiască dintr-odată pe amândoi, acoperind orice altceva. Rămaseră astfel mult timp, ţinându-se de mână, iar după un timp Tom spuse:

— M-am gândit ce vom face.

— Da.

— Am vorbit şi cu Mees Opp. Trebuie să ne ascundem.

— Pentru totdeauna.

— Putem merge la ea.

— Are destule probleme şi fără noi.

— Ea a propus... Ştii ce-a zis? A zis că există şi boli ale spiritului, la fel ca ale trupului. A spus că uneori, când sunt bolnavi în spirit, oamenii pot să moară. A spus că pe-aici se întâmplă destul de des aşa ceva.

— Ştiu.

Prospeţimea ploii ajunsese acum şi în cameră, schimbând totul. Căldura nu mai părea s-o apese ca o grea povară, iar pe ferestre intra o ceaţă subţire. Răsună o bătaie în uşă şi Mees Opp intră în linişte, spunând:

— V-am adus nişte porto şi borş. Acum, că a-nceput ploaia, va fi mai răcoare.

Şi ieşi din nou, iar după un timp, la orizont, deasupra casei lui Sandy, apăru o văpaie nouă, sărind în sus dintr-odată, neînvinsă nici chiar de torenţiala ploaie musonică. Lumina flăcărilor era reflectată şi difuzată de ploaie, aşa că părea să umple tot cerul, pătrunzând chiar şi în camerele de la Grand Oriental Hotel. Dantry întoarse încet capul, pentru a privi într-acolo, meditând: „Va fi aici mereu, toată viaţa, bântuindu-mă... lumina acestor două focuri...”

49

Drumul spre capitală dură trei zile, peste lagună şi pe uscat, în etape uşoare, din cauza căldurii şi a ploilor, dormind nopţile în colibe ale insularilor. Fu o călătorie îngrozitoare. Nici chiar sănătoasa voie bună a lui Mees Opp, care-i însoţea, nu ameliora cu nimic condiţiile, căci voioşia unei persoane atât de active, care se ocupa numai de necazurile altora, nu făcea decât să le amplifice şi mai mult oboseala şi deznădejdea. Erau momente când optimismul doctoriţei metise părea aproape obscen, şi momente când, în întuneric, Lady Groton şi Dantry, zăcând treji şi singuri în sunetul aversei musonice pe acoperişul de trestii, nu mai voiau să trăiască, momente când ar fi preferat să moară, dacă nu ştiau că Dumnezeu le dăruise totul, inclusiv două trupuri sănătoase şi puternice, în ciuda nepăsării şi a decadenţei. Pentru Alix, părea un fel de pedeapsă faptul că era obligată să trăiască, deşi ar fi preferat febra şi moartea. Acum se aveau unul pe altul, poate pentru totdeauna, dar fiecare era ruşinat atât de sine, cât şi de celălalt. Ăsta era lucrul cel mai rău – şi cel mai bun, totodată.

Mees Opp era aceea care le propusese să stea cu ea, la

spital.

— Nu vor fi condiţii luxoase, nici măcar confortabile, spusese ea, şi cred că magistratul va dori să locuiţi în casa lui. Acolo s-ar putea să vă simţiţi mai bine.

Amândoi, însă, respingeau ideea de a locui acum împreună cu vreun european, care i-ar fi compătimit şi chestionat discret, tratându-i cu condescendenţă şi curiozitate morbidă. Orice era de preferat în locul unei asemenea situaţii... chiar şi paturile tari şi ploile, insectele şi febra.

Vestea reîntoarcerii lui Mees Opp le-o luase înainte, iar când ajunseră în sfârşit la spital, găsiră toată curtea decorată cu flori, flamuri şi ghirlande de hârtie colorată, toate leoarcă de ploaie, în jurul unei mulţimi de bărbaţi, femei şi copii mici care-i aşteptau, cântând fără niciun motiv vizibil, de vreme ce Mees Opp era o metisă cu sânge olandez, *God Save the King,* în acompaniamentul unei îngrozitoare orchestre de alămuri. Mulţimea petrecu pe după gâtul lui Mees Opp tot felul de ghirlande, până când făptura ei masivă aproape dispăru sub florile de iasomie, crăiţe şi nenumărate alte flori. Ovaţionau şi dansau, iar Dantry şi Lady Groton, în spatele ei, înghiontiţi şi neluaţi în seamă, priveau totul în tăcere. După un timp, Mees Opp şi

negricioasa doamnă Badoki îi conduseră în căsuţa doctoriţei, care avea să le aparţină până când se termina cu toată acea situaţie nesuferită şi puteau să plece.

Magistratul îşi desfăşură ancheta cât putea de uşor, dar Lord Groton fusese un om important şi puternic în Orient, iar moartea lui violentă, chiar şi menajându-i soţia şi pe amantul ei, nu putea fi trecută cu vederea chiar atât de simplu. Aşa că au fost nevoiţi să suporte din nou toată tortura, toate întrebările hidoase despre întâlnirile din fiecare noapte ale lui Lady Groton cu Dantry, despre Maria, despre boala Lordului Groton şi sinistra Leah; şi cu fiecare întrebare, în ciuda eforturilor depuse de magistrat pentru a le uşura răspunsurile, cazul se contura tot mai clar împotriva lor, nu sub aspectul vinovăţiei, sau cel puţin al vreunei vinovăţii directe pentru moartea propriu-zisă a lui Groton şi a Mariei, ci cu privire la propria lor slăbiciune şi egoism, a lipsei de scrupule şi a indulgenţei faţă de ei înşişi. Şi, în pofida a tot ceea ce putea să facă magistratul, fiecare întrebare, fiecare răspuns dezvăluiau tot mai clar faptul că ei îi uciseseră pe Groton şi Maria.

Într-un târziu, tot calvarul luă sfârşit, iar când se termină magistratul le strânse mâna şi din nou le oferi ospitalitatea propriei lui case, până erau gata de plecare. Dar şi de

această dată, mulţumindu-i, refuzară şi ieşiră împreună din tribunal, pornind spre curtea spitalului.

În timp ce coborau treptele, ploaia încetă pentru câtva timp, iar soarele, ieşind din nori, făcu stropii de apă de pe frunzele copacilor să strălucească precum argintul-viu. Parcurseră în tăcere drumul îngust dintre tribunal şi spital, pe jumătate sufocaţi de căldura cumplită. Lady Groton fu aceea care vorbi prima, spunând:

— Şi acum... ce-o să facem? Unde să mergem?

Nu se mai puteau duce la Bombay, la Singapore, Madras sau Colombo, ca să fie asediaţi de jurnalişti, să se holbeze la ei toţi pasagerii de pe vapor, fiecare bărbat sau femeie din toate hotelurile şi barurile. Nu puteau lua nicio navă şi niciun tren.

Aproape timid, Dantry răspunse:

— Am putea să rămânem aici.

— Asta voiam şi eu să propun.

— Poate că e cel mai bine.

Şi, după un moment, adăugă:

— Nu doar o zi, două, vreau să zic...

— Da, mai mult, câteva săptămâni...

Aveau să rămână ascunşi până se odihneau şi povestea începea să se şteargă. Niciunul dintre ei nu credea c-avea

să fie dată complet uitării vreodată, cum nu credeau nici că aveau să poată uita ei înşişi cele petrecute în hidoasa *chambre de luxe* de la Grand Oriental Hotel. Dar amintirea putea să pălească, aşa cum se întâmpla cu toate, în timp.

Tăcură o vreme, mergând unul pe lângă altul, apropiaţi, în soarele fierbinte, şi de la un timp în faţa lor, departe în lungul drumului mărginit cu smochini de Java, apăru arcada improvizată pentru a sărbători reîntoarcerea lui Mees Opp. În acelaşi timp, amândoi îşi dădură seama că nu mai erau singuri. La mică distanţă, îi urma un grup de insulari, copilandri goi, bătrâni şi femei, printre care şi câţiva metişi. Erau oamenii care aşteptaseră în faţa tribunalului, pe parcursul anchetei, ghemuiţi în ploaie sub banani, mestecând nuci, sporovăind şi comentând între ei veştile aduse de un *chuprassi* îmbrăcat în stacojiu. Din fiecare casă, de pe fiecare uliţă, apăreau alţii şi alţii, ca să le îngroaşe rândurile. Părea o mulţime liniştită şi disciplinată: nu se auzea decât câte un hohot de râs, stârnit ocazional de glumele rostite într-un dialect pe care Dantry îl cunoştea prea puţin ca să-l înţeleagă.

Vreme de câteva minute, cei doi îşi continuară drumul în tăcere, prefăcându-se că nu observaseră trupa de localnici care-i urmau. Apoi, din spatele lor se auzi un urlet

singuratic de dispreţ, apoi încă unul, şi involuntar grăbiră pasul. Dar gloata din spate începu să se grăbească la rândul ei, păstrând mereu aceeaşi distanţă. Nici acum nu se uitau unul la altul, iar Dantry îşi spuse: „Nici chiar aici... nici aici nu putem rămâne...”

Imediat, simţi o lovitură razantă în umăr, iar între ei căzu un mango pe jumătate stricat. Urmă altul, şi altul, şi o papaya prea coaptă îl izbi drept în spate, pulpa putredă împroşcându-i cămaşa, aşa că scrâşni printre dinţi:

— Fugi! ia-o înainte! Vin şi eu după tine.

Dar Alix nu voia să-l părăsească, aşa că nu le mai rămânea decât să se întoarcă pentru a face faţă gloatei. Dantry îi ameninţă în limba insularilor din Nivandrum, dar vorbea cu un accent stângaci, iar dialectul suna straniu acolo, în capitală. Deşi mulţimea se oprise, ameninţările lui nu primiră alt răspuns decât chicoteli şi hohote de râs. Printre hărţuitori îi recunoscu dintr-odată pe doi dintre băieţii lui Sandy, după care dintre feţele oacheşe una se desluşi clar, diferită de toate celelalte. Dantry recunoscu ochii negri apropiaţi şi nasul lung. Era Leah.

Apoi, un mango lovi pălăria lui Lady Groton, iar Dantry ajunse la capătul răbdării. În culmea furiei, se întoarse spre ea, strigând:

— Du-te odată! Pentru Dumnezeu, pleacă de-aici şi nu mai face pe eroina ca o proastă!

Alix îl privi o fracţiune de secundă, cu o expresie de uimire rănită în ochii ei albaştri. Încă un fruct stricat o atinse, şi atunci se întoarse şi o luă la fugă. Şi, în timp ce alerga, văzu venind spre ei, cu mers clătinat, pe picioarele ei obosite şi dureroase, printre florile şi ghirlandele arcadei de bun-venit, silueta masivă şi urâtă a lui Mees Opp, care se născuse fără niciun privilegiu, iar acum venea să-i salveze.

— Sfârşit —